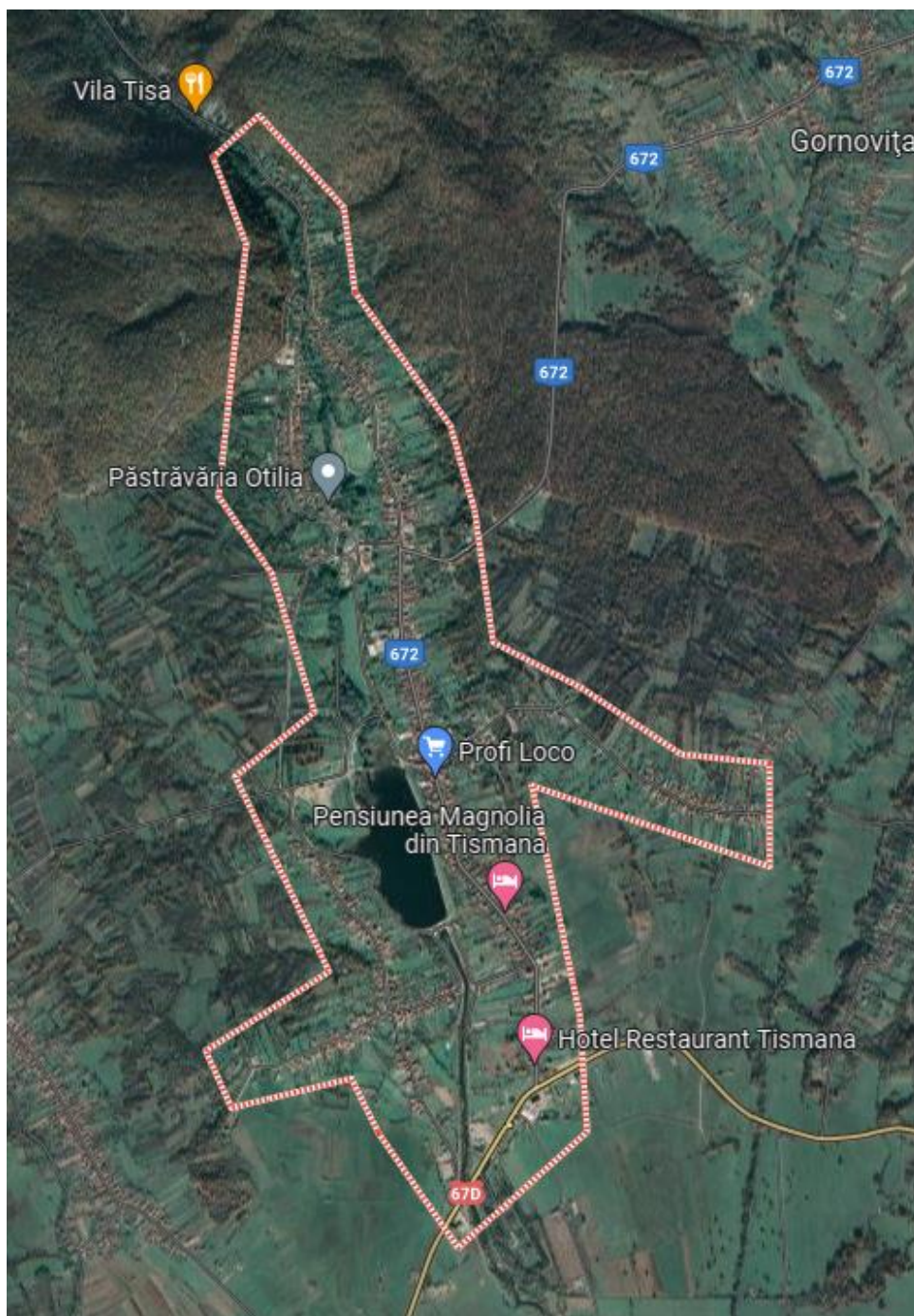

*STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030*

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 1 Amplasamentul Orașului Tismana
<https://www.google.com/maps/>

**Strategia Integrată De Dezvoltare Urbană a Orașului
Tismana,
Județul Gorj 2023-2030**

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

CUPRINS

Sumar	6
Abrevieri.....	8
Listă Figuri	9
Listă Tabele	13
Introducere	15
Capitolul 1 - Metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare	37
1.1 Descrierea metodologiei	37
1.2. Documentarea și procesul de participare pentru elaborarea strategiei	38
Capitolul 2 - Definirea Orașului Tismana Județul Gorj	40
2.2 Reprezentarea demografică	48
2.3 Resurse create de om	73
2.4 Percepția asupra localității.....	76
Capitolul 3 - Analiza regiunii: Descrierea status quo-ului Regiunii de Dezvoltare Sud - Vest Oltenia și a Județului Gorj	108
3.1 Analiza structurală a Regiunii de Dezvoltare Sud -Vest Oltenia	108
3.2 Descrierea generală a Regiunii de Dezvoltare Sud -Vest Oltenia	111
3.4 Analiza structurală a Județului Gorj.....	139
3.6 Derivarea potențialului județean de dezvoltare durabilă	161
Capitolul 4 - Derivarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Orașului Tismana, Județul Gorj 2023-2030.....	173
4.1.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a economiei	177
4.1.1.1 Economia în Orașul Tismana	177
4.1.1.2 Analiza SWOT.....	181
4.1.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a economiei	182
4.1.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru economie și măsuri de orientare.....	185
4.1.2.1 Obiectiv general al Orașului Tismana.....	185
4.1.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect.....	185
4.2.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a mediului	197
4.2.1.1 Mediu în Orașul Tismana.....	197
4.2.1.2 Analiză SWOT.....	202
4.2.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a mediului	203

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

4.2.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru mediu și măsuri de orientare	205
4.2.2.1 Obiectiv general al Orașului Tismana.....	205
4.2.2.2 Obiectivele specifice.....	205
4.2.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect.....	206
4.3.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a amenajării teritoriale	222
4.3.1.1 Amenajarea teritoriului în Orașul Tismana.....	222
4.3.1.2 Analiză SWOT.....	227
4.3.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a amenajării teritoriului.....	228
4.3.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru amenajarea teritoriului și măsuri de orientare	231
4.3.2.1 Obiectiv general al Orașului Tismana.....	231
4.3.2.2 Obiectivele specifice.....	231
4.3.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect.....	231
4.4.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a instituțiilor locale	248
4.4.1.1 Instituții locale în Orașul Tismana	248
4.4.1.2 Analiza SWOT.....	254
4.4.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a instituțiilor locale.....	256
4.4.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune instituții locale și măsuri de orientare	257
4.4.2.1 Obiectivul general al Orașului Tismana	257
4.4.2.2 Obiectivele specifice sunt.....	257
4.4.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect.....	257
4.5.1. Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare socială	270
4.5.1.1 Domeniul social în Orașul Tismana	270
4.5.1.2 Analiza SWOT.....	275
4.5.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare socială.....	276
4.5.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune socială și măsuri de orientare	278
4.5.2.1 Obiectivul general al Orașului Tismana	278
4.5.2.2 Obiectivele specifice sunt:.....	278
4.5.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect.....	278
4.6.1 Definirea și justificarea acțiunilor de educație și formare	290
4.6.1.1 Educația și formarea în Orașul Tismana	290
4.6.1.2 Analiza SWOT.....	295
4.6.1.3 Justificarea acțiunilor de educație și formare	296

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

4.6.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de educație și formare și măsuri de orientare	297
4.6.2.1 Obiectivul general al Orașului Tismana	297
4.6.2.2 Obiectivele specifice	297
4.6.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect	298
4.7.1. Definirea și justificarea acțiunilor de cultură, culte, sport și agreement	307
4.7.1.1 Cultura, cultele, sportul și agreementul în Orașul Tismana	307
4.7.1.2 Analiza SWOT	314
4.7.1.3 Justificarea acțiunilor de cultură, culte, sport și agreement.	315
4.7.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de cultură, culte, sport, agreement și măsuri de orientare	315
4.7.2.1 Obiectivul general al Orașului Tismana, Județul Gorj în domeniul Cultură, culte sport și agreement	315
4.7.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect	315
Capitolul 5 - Prezentare generală a activităților de implementare a strategiei, operaționalizarea proiectelor și îndeplinirea obiectivelor	321
5.1 Sistemul de management și monitorizare, reprezentarea proceselor de lucru	321
5.2. Parteneriate și abordări pentru proiecte potențiale de cooperare	327

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Sumar

Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a Națiunilor Unite a fost adoptată în anul 2015 de către Adunarea generală a ONU. Documentul cuprinde 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD), care reprezintă un apel urgent la acțiune din partea tuturor țărilor - dezvoltate și în curs de dezvoltare - într-un parteneriat global.

Instituțiile europene s-au alăturat demersului ONU și au luat măsuri în sensul implementării Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Astfel, Consiliului UE, a adoptat la 20 iunie 2017, documentul intitulat „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă” .

În acest context mondial și european, România, în calitate de stat membru al Organizației Națiunilor Unite (ONU) și Uniunii Europene (UE), și-a exprimat adeziunea la cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030 și în același timp a implementat prevederile documentului Consiliului UE - „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”. Astfel, a fost adoptată *Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030*, ca document strategic de bază pentru dezvoltare durabilă.

Luând în considerare acest cadru național, european și global, Strategia integrată de dezvoltare urbană 2023-2030 a orașului Tismana din Județul Gorj reprezintă cadrul local al implementării celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) și susținerea Agendei 2030.

Astfel, Strategia integrată de dezvoltare urbană 2023-2030 a orașului Tismana are în vedere sprijinirea dezvoltării localității luând în considerare 7 paliere principale:

- domeniul economic;
- domeniul protecției și conservării mediului;
- domeniul privitor la amenajarea teritorială;
- domeniul instituțiilor locale;
- domeniul social;
- domeniul educație și formare;
- domeniul cultură, culte, domeniul sport și agrement.

SIDU Tismana 2023-2030 este orientată către toți cetățenii orașului și are în vedere atât generațiile prezente cât și cele viitoare, în contextul promovării și derulării programelor de dezvoltare durabilă.

Se urmărește așadar, antrenarea tuturor actorilor locali importanți în luarea deciziilor favorabile dezvoltării locale, pentru a fi valorificate toate resursele locale, pentru a se atrage finanțări care să conducă în final la creșterea bunăstării membrilor comunității și la definirea localității ca un pol de dezvoltare locală la nivelul județului Gorj.

Documentul strategic urmărește realizarea dezvoltării economice eficiente, în paralel cu asigurarea echilibrului social, în condițiile specificului localității și respectării normelor legate de protecția patrimoniului natural.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Ca și elemente structurale, Strategia integrată de dezvoltare urbană 2023-2030 a orașului Tismana din Județul Gorj este alcătuită din 5 capitole, precedate de o scurtă introducere, precum și o anexă, după cum urmează:

➤ **Introducerea** - face o scurtă prezentare a istoricului Strategiei, analizând pe scurt stadiul îndeplinirii proiectelor la zi conținute/propuse de Strategia de dezvoltare locală în vigoare, prezintă contextul global, european și național privind dezvoltarea durabilă, evocând documentele programatice ale Organizației Națiunilor Unite și Uniunii Europene, cât și în politicile publice ale României în domeniu;

➤ **Capitolul 1** - prezintă metodologia de elaborare a strategiei integrate de dezvoltare Urbană, incluzând etapele elaborării documentului strategic, dar și aspecte esențiale legate de documentarea și procesul de participare pentru elaborarea strategiei;

➤ **Capitolul 2** - definește aspectele esențiale ale teritorialității orașului Tismana, fiind prezentate amplasarea, istoricul, relieful, clima, dar și profilul demografic și percepția asupra localității;

➤ **Capitolul 3** - descrie Regiunea de Dezvoltare Sud -Vest Oltenia și Județul Gorj din punct de vedere structural și prezintă potențialul regional și județean;

➤ **Capitolul 4** - prezintă Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Orașului Tismana 2023-2030. Astfel, sunt definite 7 domenii de dezvoltare: economic, de mediu, de amenajare a teritoriului, instituții locale; social, educație și formare precum și cultură, culte, sport și agrement). Pentru fiecare din cele 7 domenii:

- a fost elaborată o parte justificativă, prin utilizarea instrumentelor de tip analiză SWOT;
- au fost prezentate acțiunile de dezvoltare;
- a fost definit procesul de orientare strategică a domeniilor, prezentând obiective generale și specifice precum și măsuri de orientare (fișe de proiect).

➤ **Capitolul 5** - prezintă activitățile de implementare a documentului strategic, operaționalizarea proiectelor și îndeplinirea obiectivelor, fiind descrise sistemul de management, de monitorizare, reprezentarea proceselor de lucru și prezentarea unor parteneriate utilizabile pentru proiecte potențiale de cooperare.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Abrevieri

UAT	Unitate Administrativ Teritorială
CJ	Consiliul Județean
GL	Grup de lucru
UE	Uniunea Europeană
NGEU	Next Generation EU
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
ONG	Organizații neguvernamentale
ODD	Obiectiv de dezvoltare durabilă
FEDR	Fondul european de dezvoltare regională
FSE	Fondul social european
PODD	Programul Operațional Dezvoltare Durabilă
POT	Programul Operațional Transport
POS	Programul Operațional Sănătate
POCU	Programul Operațional Capital Uman
POCS	Programul Operațional Combaterea Sărăciei
POR	Programele Operaționale Regionale
POAT	Programul Operațional Asistență Tehnică
PNRR	Planul Național de Relansare și Reziliență
PNDR	Programul Național de Dezvoltare Rurală
IS	Inspectoratul școlar
AJOFM	Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
ADR	Agencia pentru Dezvoltare Regională
APM	Agencia de Protecție a Mediului
APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

DSV	Direcția Sanitar Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
DJS	Direcția Județeană de Statistică
ANM	Administrația Națională de Meteorologie
ISU	Inspectoratul pentru situații de urgență
ADI	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară
CJAS	Casa Județeană de Asigurări de Sănătate
GAL	Grup de Acțiune Locală
GMS	Grup de Management Strategic
ANZM	Agencia Națională a Zonei Montane
PGL	Punct Gastronomic Local
FEDR	Fondul european de dezvoltare regională
FTJ	Fondul pentru Tranziție Justă
AJOFM	Agencia Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă
AFIR	Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale

Listă Figuri

Figură 1 Amplasamentul Orașului Tismana	2
Figură 2 Analiza ex post asupra proiectelor SDL Tismana, 2021-2027.....	17
Figură 3 Obiectivele pentru dezvoltare durabilă.....	19
Figură 4 Obiectivele Pactului Ecologic European.....	21
Figură 5 Încadrarea orașului Tismana la nivelul teritoriului național	40
Figură 6 Încadrarea orașului Tismana în județul Gorj.....	40
Figură 7 Relieful orașului Tismana	41
Figură 8 Harta bazinului Tismana în zona orașului Tismana	44
Figură 9 Lacul Tismana	45
Figură 10 Orașul Tismana în sec. XVII-XVIII.....	46
Figură 11 Harta stațiunilor climaterice și balneare a sud vestului României la 1932	47
Figură 12 Evoluția populației României la recensăminte 1948 -2021 - date provizorii RPL 2021	49
Figură 13 Structura etnică a populației României - date provizorii RPL 2021	50
Figură 14 Evoluția populației după domiciliu orașului Tismana 1992-2022.....	51
Figură 15 Evoluția populației după domiciliu a Județului Gorj 1992-2022.....	51
Figură 16 Evoluția ponderii populației orașului Tismana raportată la populația județului Gorj 1992-2022	52

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 17 Evoluția grupei 0-4 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022.....	54
Figură 18 Evoluția grupei 5-9 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022.....	55
Figură 19 Evoluția grupei 10-19 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022.....	56
Figură 20 Evoluția grupei 20-29 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022.....	57
Figură 21 Evoluția grupei 30-39 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022.....	58
Figură 22 Evoluția grupei 40-49 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022.....	59
Figură 23 Evoluția grupei 50-59 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022.....	60
Figură 24 Evoluția grupei 60-69 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022.....	61
Figură 25 Evoluția grupei 70-79 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022.....	62
Figură 26 Evoluția grupei 80-84 ani și ponderea acesteia în totalul populației Orașului Tismana 1992-2022.....	63
Figură 27 Evoluția grupei 85 ani și peste și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022.....	65
Figură 28 Populația totală și structura pe sexe a populației orașului Tismana la 1 ianuarie 2022.....	66
Figură 29 Structura pe sexe a populației orașului Tismana la 1 ianuarie 2022.....	66
Figură 30 Evoluția structurii pe sexe a populației orașului Tismana 1992-2022.....	67
Figură 31 Structura etnică a populației orașului Tismana.....	68
Figură 32 Structura după religie a populației orașului Tismana.....	69
Figură 33 Evoluția nașterilor și a deceselor în orașul Tismana 1990-2021.....	70
Figură 34 Evoluția sporului natural al orașului Tismana 1990-2021.....	70
Figură 35 Evoluția numărului de căsătorii și a divorțurilor la nivelul orașului Tismana 1990-2021.....	71
Figură 36 Sosiri/plecări cu domiciliu în /din orașul Tismana 1992-2021.....	73
Figură 37 Categoriile de drumuri pe teritoriul orașului Tismana (km).....	74
Figură 38 Categoriile de drumuri din localitate din punct de vedere al stratului de acoperire (km).....	75
Figură 39 Structura pe sexe a grupului investigat -angajați în cadrul aparatului propriu al primarului orașului Tismana.....	77
Figură 40 Structura pe grupe de vârstă al personalului/ grup țintă investigat din cadrul primăriei Tismana.....	78
Figură 41 Nivelul de instrucție al personalului/ grup țintă investigat din cadrul primăriei Tismana.....	79
Figură 42 Nivelul de satisfacție a angajaților din primărie față de aspecte esențiale din viață.....	80
Figură 43 Vechimea în muncă a membrilor grupului țintă din administrația locală.....	81
Figură 44 Ocupația membrilor grupului investigat/angajați ai primăriei.....	83
Figură 45 Atașamentul pentru activitatea desfășurată din perspectiva angajaților din administrația publică locală.....	83
Figură 46 Proiecția asupra propriului viitor din perspectiva angajaților din administrația publică locală.....	84

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 47 Aspectele plăcute la actualul loc de muncă în viziunea angajaților din administrația locală	86
Figură 48 Factori de motivare la locul de muncă în viziunea angajaților din primărie	87
Figură 49 Atitudinea față de serviciile furnizate de instituție în viziunea angajaților din aparatul propriu al primarului.....	88
Figură 50 Domiciliu declarat al persoanelor intervievate din cadrul administrației publice locale	89
Figură 51 Ierarhizarea din punct de vedere al gravității a unor probleme ale orașului Tismana în viziunea angajaților din primărie	91
Figură 52 Cele mai importante proiecte realizate de administrația locală în ultimii 8 ani, în viziunea angajaților primăriei	92
Figură 53 Cele mai importante acțiuni necesare pentru dezvoltarea localității, în viziunea angajaților primăriei	93
Figură 54 Distribuția pe sexe a grupului țintă investigat / populație	94
Figură 55 Distribuția pe vârste a grupului investigat - membri ai comunității.....	95
Figură 56 Nivelul de studii al grupului investigat- membri ai comunității.....	96
Figură 57 Ocupația respondenților- membri ai comunității.....	97
Figură 58 Gradul de satisfacție în legătură cu aspecte generale din viața respondenților(cetățeni)	97
Figură 59 Atitudinea cetățenilor față de activitatea primăriei.....	98
Figură 60 Atitudinea respondenților - membri ai comunității față de activitatea primarului....	99
Figură 61 Gradul de mulțumire al cetățenilor în raport cu activitatea primăriei	100
Figură 62 Ierarhizarea în funcție de gravitate a problemelor cu care se confruntă orașul Tismana, în viziunea cetățenilor	102
Figură 63 Aspecte pe care cetățenii și le-ar dori în orașul Tismana	104
Figură 64 Cele mai importante probleme ale orașului Tismana în viziunea membrilor grupului țintă-membri ai comunității	105
Figură 65 Așteptările cetățenilor în raport cu autoritățile locale	106
Figură 66 Sursele de informare despre activitatea primarului în viziunea cetățenilor	107
Figură 67 Harta regiunilor României	109
Figură 68 Încadrarea Regiunii Sud Vest în teritoriul național.....	110
Figură 69 Harta regiunii de dezvoltare Sud -Vest Oltenia.....	110
Figura 70 Evoluția populației Regiunii Sud Vest Oltenia în perioada 1992-2022	114
Figura 71 Structura pe medii de rezidență a populației Regiunii Sud Vest.....	114
Figura 72 Evoluția repartiției pe medii de rezidență a populației Regiunii Sud Vest.....	115
Figura 73 Distribuția pe sexe a populației regiunii Sud Vest 1992-2022	115
Figură 74 Structura pe grupe de vârstă a populației regiunii Sud Vest în anul 2022	116
Figură 75 Distribuția pe grupe de vârstă a populației Regiunii Sud Vest 1992-2022	116
Figură 76 Evoluția sporului natural al populației Regiunii Sud Vest în perioada 1992-2021	117
Figura 77 Evoluția soldului migrației la nivelul Regiunii Sud Vest Oltenia 1992-2021.....	118
Figura 78 Evoluția populației active la nivelul Regiunii Sud Vest Oltenia 1992-2021 (mii persoane)	119
Figură 79 Portul Bechet	128
Figură 80 Portul Calafat	129
Figură 81 Portul Corabia.....	130
Figură 82 Portul Drobeta Turnu Severin	131
Figură 83 Portul Orșova.....	132
Figură 84 Traficul total (pasageri și marfă) pe Aeroportul Internațional Craiova în perioada 2017 - 2021	133

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 85 Harta administrativă a Județului Gorj.....	140
Figură 86 Variația temperaturii medii anuale la stația meteorologică Târgu Jiu.....	143
Figură 87 Structura pe sexe a populației după domiciliu a județului Gorj la 1 ianuarie 2022 .	144
Figură 88 Evoluția populației Județului Gorj la recensăminte 1948 -2021 -.....	145
Figură 89 Evoluția populației pe sexe a județului Gorj	146
Figură 90 Evoluția structurii pe vârste a populației județului Gorj 1992-2022	147
Figură 91 Populația Județului Gorj raportată la populația Regiunii Sud Vest	148
Figură 92 Structura etnică a Județului Gorj	148
Figură 93 Evoluția soldului migrației al județului Gorj în perioada 1992-2021	149
Figură 94 Evoluția sporului natural al județului Gorj în perioada 1992-2021	150
Figură 95 Evoluția resurselor de muncă la nivelul județului Gorj în perioada 1992-2021 (mii persoane)	151
Figură 96 Evoluția numărului mediu de salariați ai județului Gorj 1992-2021	151
Figură 97 Evoluția numărului de șomeri în județul Gorj decembrie 2010-noiembrie 2022.....	152
Figură 98 Rețeaua de drumuri a județului Gorj	156
Figură 99 Suprafața agricolă a Județului Gorj, anul 2014.....	159
Figură 100 Alocarea financiară pentru România 2021 - 2027	166
Figură 101 Suprafața cultivată cu principalele culturi 2020-2022 (ha).....	179
Figură 102 Animale crescute în gospodăriile din Tismana în anul 2022.....	180
Figură 103 Numărul de unități de cazare turistică, pe categorii de clasificare în	180
Figură 104 Categorii de terenuri care compun suprafața orașului Tismana	223
Figură 105 Situația gospodăriilor din orașul Tismana.....	224
Figură 106 Evoluția rețelei de alimentare cu apă potabilă în orașul Tismana în perioada 2011-2022.....	225
Figură 107 Inaugurarea Stației de reglare măsurare și pompare a gazelor natural în orașul Tismana- iulie 2022	226
Figură 108 Primăria orașului Tismana	249
Figură 109 Funcții - aparatul propriu al primarului orașului Tismana.....	250
Figură 110 Posturile ocupate din cadrul Primăriei orașului Tismana (exclusiv demnitarii).....	251
Figură 111 Organigrama Primăriei Tismana aprobată în 22 decembrie 2022	252
Figură 112 Evoluția numărului de autorizații de construire emise de Primăria orașului Tismana 2020-2022.....	253
Figură 113 Evoluția numărului mediu de salariați în orașul Tismana 1992-2021.....	271
Figură 114 Ponderea numărului mediu de salariați a Orașului Tismana în raport cu numărul mediu de salariați din Județul Gorj(%) 1992-2021	272
Figură 115 Evoluția numărului de șomeri în orașul Tismana.....	273
Figură 116 Structura sistemului de învățământ la nivelul orașului Tismana.	290
Figură 117 Liceul Tehnologic Tismana	291
Figură 118 Structura populației școlare a orașului Tismana la nivelul anului 2022.	292
Figură 119 Evoluția pe categorii a populației școlare a orașului Tismana în perioada 1992-2022	294
Figură 120 Evoluția numerică a corpului didactic al orașului Tismana 1992-2022.....	295
Figură 121 Muzeul M Muzeul Tezaurului BNR de la Mănăstirea Tismana	309
Figură 122 Mănăstirea Tismana	309
Figură 123 Vedere de sus a Mănăstirii Tismana.....	310
Figură 124 Parc și gradina publică Tismana.....	314
Figura 125 Structura permanentă pentru coordonarea strategiei	322

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Listă Tabele

Tabel 1 ODD - Agenda 2030 - Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030	31
Tabel 2 Structura Planului Național de Redresare și Reziliență	32
Tabel 3 Evoluția populației României la recensăminte 1948 -2021 - date provizorii	48
Tabel 4 Structura etnică a populației României - date provizorii RPL 2021	50
Tabel 5 Evoluția populației după domiciliu orașului Tismana și a Județului Gorj 1992-2022	50
Tabel 6 Distribuția pe vârste a populației orașului Tismana 1992-2022	53
Tabel 7 Evoluția grupei 0-4 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	53
Tabel 8 Evoluția grupei 5-9 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	54
Tabel 9 Evoluția grupei 10-19 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	55
Tabel 10 Evoluția grupei 20-29 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	56
Tabel 11 Evoluția grupei 30-39 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	57
Tabel 12 Evoluția grupei 40-49 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	58
Tabel 13 Evoluția grupei 50-59 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	59
Tabel 14 Evoluția grupei 60-69 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	60
Tabel 15 Evoluția grupei 70-79 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	61
Tabel 16 Evoluția grupei 80-84 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	62
Tabel 17 Evoluția grupei 85 ani și peste și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022	64
Tabel 18 Evoluția structurii pe sexe a populației orașului Tismana în perioada 1992-2022	67
Tabel 19 Evoluția sporului natural al orașului Tismana 1990-2021	70
Tabel 20 Evoluția numărului de căsătorii și a divorțurilor la nivelul orașului Tismana 1990-2021	71
Tabel 21 Sosiri/plecări cu domiciliu în /din orașul Tismana 1992-2021	72
Tabel 22 structura pe grupe de vârstă a personalului/ grup țintă investigat din cadrul primăriei Tismana	78
Tabel 23 Nivelul de instrucției al personalului/ grup țintă investigat din cadrul primăriei Tismana	78
Tabel 24 Nivelul de satisfacție a angajaților din primărie față de aspecte esențiale din viața	79
Tabel 25 Vechimea în muncă a membrilor grupului țintă din administrația locală	80
Tabel 26 Proveniența din punct de vedere al compartimentului al angajaților primăriei Tismana	82
Tabel 27 Ocupația membrilor grupului investigat/angajați ai primăriei	82
Tabel 28 Atașamentul pentru activitatea desfășurată din perspectiva angajaților din administrația publică locală	83
Tabel 29 Proiecția asupra propriului viitor din perspectiva angajaților	84
Tabel 30 Factori de motivare la localul de muncă în viziunea angajaților din aparatul propriu al primarului	85
Tabel 31 Atitudinea față de serviciile furnizate de instituție în viziunea angajaților	88
Tabel 32 Domiciliu declarat al persoanelor intervievate	89

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Tabel 33 Ierarhizarea din punct de vedere al gravității a unor probleme ale orașului Tismana în viziunea angajaților din primărie	90
Tabel 34 Distribuția pe vârste a grupului investigat - membri ai comunității.....	94
Tabel 35 Ocupația respondenților- membri ai comunității.....	96
Tabel 36 Ierarhizarea în funcție de gravitate a problemelor cu care se confruntă orașul Tismana, în viziunea cetățenilor	101
Tabel 37 Aspecte pe care cetățenii și le-ar dori în orașul Tismana	103
Tabel 38 Organizarea administrativă a regiunii Sud Vest Oltenia.....	110
Tabel 39 Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2022 a regiunilor de dezvoltare pe regiuni de dezvoltare	113
Tabel 40 Rețeaua drumurilor publice la 1 ianuarie 2021 (km).....	127
Tabel 41 : Linii de cale ferată în exploatare la 1 ianuarie 2021 (km).....	128
Tabel 42 Evoluția structurii pe sexe a populației Județului Gorj 1992-2022.....	145
Tabel 43 Populația Județului Gorj raportată la populația Regiunii Sud Vest în perioada 1992-2022	147
Tabel 44 Categoriile de terenuri care compun suprafața orașului Tismana.....	223
Tabel 45 Funcții - aparatul propriu al primarului orașului Tismana.....	249
Tabel 46 Evoluția numărului mediu de salariați în orașul Tismana 1992-2021.....	271
Tabel 47 Evoluția numărului de șomeri în orașul Tismana decembrie 2010 -noiembrie 2022.....	272
Tabel 48 Categoriile de persoane inactive în orașul Tismana.....	274
Tabel 49 Evoluția pe categorii a populației școlare a orașului Tismana în perioada 1992-2022.....	293

Introducere

Strategia integrată de dezvoltare urbană, pe scurt SIDU, reprezintă unul dintre cele mai importante instrumente de planificare strategică aflate la dispoziția municipiilor, orașelor și zonelor metropolitane.

SIDU, urmărește utilizarea optimă și responsabilă a resurselor disponibile pentru a asigura o coeziune urbană și pentru a maximiza oportunitățile sustenabile de dezvoltare urbană.

Existența unei viziuni coerente de dezvoltare este elementul central al unei Strategii Integrate de Dezvoltare Urbană (SIDU), însă pentru ca aceasta să își poată îndeplini rolul este nevoie ca viziunea de dezvoltare să fie sprijinită de întreaga comunitate dar și de factorii implicați în procesul de consultare.

Viziunea este cea care transpune obiectivele strategice și tematicile de dezvoltare în direcții de acțiune, prefigurând apoi un portofoliu concret de proiecte prioritare, cu mecanisme de implementare și surse de finanțare.

Din punct de vedere al percepției publice, rolul unui document strategic la nivel urban este strâns legat de necesitatea atragerii fondurilor comunitare și naționale destinate dezvoltării urbane durabile. Realitatea este că scopul principal al unei Strategii Integrate de Dezvoltare Urbană trebuie să aibă în vedere nu numai identificarea unor surse de finanțare pentru proiecte locale, ci și definirea locului și rolului ocupat de localitate în regiune luându-se în considerare intervale de timp medii lungi, în baza unui proces constructiv de întărire a planificării integrate.

SIDU reprezintă și baza strategică pentru fundamentarea proiectelor inițiate în comunitate și este un reper atât pentru autoritățile naționale în privința fundamentării programelor de finanțare, cât și pentru autoritățile regionale / județene și potențiali investitori publici sau privați.

Un astfel de document pornește de la profilul socio-economic al comunității, realizat prin analiza cantitativă și calitativă a condițiilor existente și a tendințelor înregistrate într-un interval de timp, acoperind toate domeniile de dezvoltare economică și socială.

Potrivit unui studiu¹ elaborat de Programul URBACT la nivelul a 205 orașe participante din Uniunea Europeană, cele șase aspecte ale dezvoltării urbane integrate sunt:

- *Dezvoltarea urbană durabilă* - acțiunile abordează toți cei trei piloni ai dezvoltării durabile în ceea ce privește obiectivele economice, sociale și de mediu;
- *Integrarea sectorială* - abordarea întregii game de politici și sectoare de activitate, inclusiv infrastructură, transport, ocupare, educație, spații verzi, locuințe, cultură etc.
- *Integrarea spațială locală* - coerența acțiunilor în diferite locații din oraș și luarea în considerare a coerenței spațiale generale în interiorul și între locații și cartiere;
- *Integrarea teritorială* - coerența și complementaritatea acțiunilor și politicilor implementate de localitățile învecinate;

¹ Studiu asupra Planurilor de Acțiune Integrate, URBACT, 2019. Sursa web: <https://urbact.eu/sites/default/files/iapstudy-finalreport.pdf>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- *Guvernare pe mai multe niveluri* - acțiunile sunt planificate coerent la diferite niveluri de guvernare, acoperind nivelurile locale (district, oraș), regionale și naționale;
- *Implicarea părților interesate în implementare* - întreaga gamă de părți interesate relevante sunt implicate în implementarea acțiunilor planificate.

Strategia integrată de dezvoltare urbană a Orașului Tismana din Județul Gorj, reprezintă documentul prin care sunt stabilite principalele linii directoare ale dezvoltării localității în următorii ani, având ca scop optimizarea calității vieții locuitorilor comunei.

Ca oricare altă strategie integrată de dezvoltare urbană, demersul de față are două roluri importante: elaborarea unui set de valori și priorități care vor defini viitorul apropiat al localității și crearea unui mijloc de comunicare cu principalele segmente de locuitori și entități socio - economice, servind ca un contract social între acești actori, pentru un viitor previzibil.

O strategie integrată de dezvoltare urbană are în vedere în principal dezvoltarea economiei, a infrastructurii și a bunăstării generale a locuitorilor. Strategia abordează toate domeniile dezvoltării locale: economie, protecția mediului, urbanism, amenajarea teritoriului și infrastructura de transport, dezvoltare socială (locuire, ocupare, siguranță, sănătate, asistență socială), instituții locale, educație și formare, cultură, culte, sport și agrement.

Documentul de față, nu face excepție de la aceste principii teoretice.

În același timp este important de evidențiat faptul că orașul Tismana are la acest moment o strategie de dezvoltare locală care definește dezvoltarea locală până în anul 2027.

Schimbările importante care au avut loc în societatea românească în ultimii ani, existența unor provocări majore cu care se confruntă comunitatea, apariția la nivel european a unor noi concepții și politici dar și a unor noi surse de finanțare, constituie tot atâtea motive pentru elaborarea și apoi aprobarea unui nou document strategic. Mai mult de această dată este vorba despre un document strategic dedicat/specializat spațiului urban, ceea ce presupune o abordare diferită având un orizont de timp mai larg.

În ceea ce privește actuala Strategie de dezvoltare locală a Orașului Tismana, a fost elaborată în anul 2021, ca un instrument util de sprijin a demersului de creștere a calității vieții locuitorilor prin îmbunătățirea serviciilor publice oferite acestora și dezvoltarea economiei locale. Strategia de dezvoltare locală punea accent la acel moment, pe o serie de aspecte care țineau în primul rând de valorificarea potențialului comunității.

După 3 ani de aplicare se constată că documentul elaborat are nevoie de o actualizare ca urmare a apariției noilor realități economico - sociale de la nivel european, național, regional și local. O strategie integrată de dezvoltare urbană a Orașului Tismana este pe deplin justificat a fi elaborată în această perioadă, în condițiile apariției unor noi oportunități de finanțare, inclusiv PNRR.

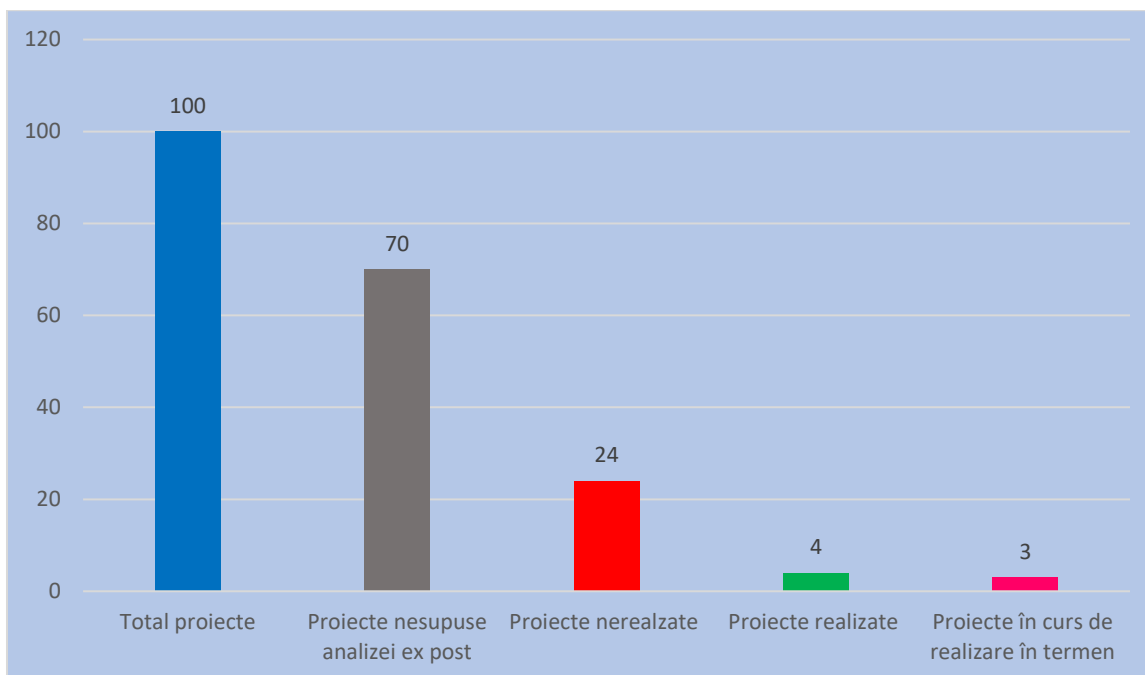
Totodată, consultând materialele de analiză ex-post asupra Strategiei de dezvoltare locală a Orașului Tismana, pentru perioada 2021-2027 observăm următoarele:

- Strategia de Dezvoltare locală a orașului Tismana pentru perioada 2021-2027 cuprinde un total de 100 de proiecte;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Din cele 100 de proiecte propuse au fost realizate 4;
- 3 proiecte sunt în curs de realizare și se află în termen;
- 23 de proiecte sunt nerealizate;
- 70 de proiecte nu au fost supuse analizei ex-post.

Figură 2 Analiza ex post asupra proiectelor SDL Tismana, 2021-2027.
Sursa: Fișa de monitorizare a SDL Tismana, 2021-2027

Elaborarea unei strategii integrate de dezvoltare urbană a Orașului Tismana se justifică, dincolo de motivele expuse mai sus și din alte puncte de vedere precum:

- Necesitatea evaluării și ierarhizării problemelor locale și prioritizarea rezolvării acestora.
- Viitorul comunității trebuie planificat și asumat de către toți actorii locali.
- Nevoia acută de a accesa fonduri europene, iar în lipsa unui document strategic conținând o viziune asumată de întreaga comunitate, acest lucru nu este posibil.
- Nevoia integrării proiectelor locale cu proiectele de anvergură care urmează să fie derulate la nivel național, regional și județean.

În elaborarea prezentei strategii s-a pornit de la contextul specific în care se dezvoltă Orașul Tismana, examinând în profunzime particularitățile, dinamica, tendințele, sistemul de educație și dezvoltarea resurselor umane, sănătatea și serviciile sociale, economia, potențialul turistic, cultura, condițiile de mediu, agricultura și dezvoltarea rurală, infrastructura, amenajarea teritorială și urbanismul.

Elaborarea strategiei este fundamentată de statistici oficiale elaborate de Institutul Național de Statistică (baze de date TEMPO, anuare, buletine etc.), prelucrate și transpuse în

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

formă tabelară sau grafică, pentru o mai bună înțelegere a domeniilor investigate. Datele statistice sunt prezentate pe serii de ani, urmărindu-se comparația cu nivelul regional sau național, cu scopul de a contextualiza dinamicile observate.

Un alt element extrem de important care a stat la baza realizării prezentului document este reprezentat de contribuția membrilor comunității, a funcționarilor din administrația publică locală, instituțiilor și organizațiilor locale, dar și a agenților economici.

Contextul global și european privind dezvoltarea durabilă

În septembrie 2015, cu ocazia aniversării a 70 de ani de existență a organizației mondiale, Adunarea Generală a ONU, a adoptat, un document programatic de o importanță majoră pentru întreaga planetă. Documentul, denumit **Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă a Națiunilor Unite**, este un plan de o amploare și semnificație fără precedent, fiind acceptată și aplicabilă tuturor țărilor. Aplicarea la nivel mondial are însă în vedere diferitele realități naționale, capacități și niveluri de dezvoltare. Aplicarea acestui document are în vedere și respectarea politicilor și priorităților naționale în materie.

Scopul Agendei 2030 este ca până în anul 2030 statele lumii, să pună capăt sărăciei și foametei, să combată inegalitățile în interiorul și între țări, să construiască societăți pașnice, juste și incluzive; să protejeze drepturile omului, să asigure protecția de durată a planetei și a resurselor sale naturale. Totodată, documentul prevede ca statele semnatare să creeze condiții pentru o creștere economică durabilă, incluzivă și susținută, prosperitate comună și muncă decentă pentru toți, în funcție de diferitele niveluri de dezvoltare și capacități naționale.

Este de remarcat totuși că, corelarea dezvoltării cu protecția mediului, a apărut pentru prima oară ca pe agenda internațională la Conferința de la Stockholm (1972). La această conferință s-a conferit legitimitate conceptului de dezvoltare durabilă cu cei trei piloni: economic, social și de mediu². Ulterior, în Raportul Comisiei Brundtland (1987)³, au fost structurați cei trei piloni prin care se structurează Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă. Aceștia sunt:

1. **ECHITATEA SOCIALĂ** prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării.
2. **CREȘTEREA ECONOMICĂ** la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate
3. **MEDIUL** cu nevoia de a conserva și îmbunătății baza de resurse disponibile prin schimbarea tratată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

² Stockholm Conference (1972), United Nations Conference on the Human Environment, June 5-16, <https://sustainabledevelopment.un.org/milestones/humanenvironment>

³ Brundtland Report (1987), https://www.are.admin.ch/are/en/home/sustainable-development/international-cooperation/2030agenda/un-_milestones-in-sustainable-development/1987--brundtland-report.html

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Elementul de bază al Agendei 2030, constă de fapt în cele **17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD)**⁴. Acestea reprezintă un apel urgent la acțiune din partea tuturor țărilor dezvoltate și în curs de dezvoltare - într-un parteneriat global.

Aceste 17 obiective de dezvoltare durabilă își propun realizarea unui echilibru între cele trei dimensiuni esențiale ale dezvoltării durabile:

- dimensiunea economică,
- dimensiunea socială
- dimensiunea de mediu.

Acest echilibru se propune a fi realizat prin acțiuni concrete prevăzute pentru următorii 15 ani, axate, printre altele, pe demnitatea umană, stabilitatea regională și globală, o planetă sănătoasă, societăți reziliente și echitabile, economii prospere ș.a.

Figură 3 Obiectivele pentru dezvoltare durabilă
Sursa: <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/obiective/>

Europa, a fost practic unul dintre principalii promotori ai Agendei 2030 în cadrul Adunării Generale a ONU. Ulterior, Uniunea Europeană, s-a situat de la bun început pe o poziție de lider în ceea ce privește contribuția la procesul de implementarea Agendei 2030. Mai mult, Statele membre s-au angajat să ducă mai departe această agendă, atât la nivelul Uniunii cât și prin politicile sale externe, susținând eforturile de punere în aplicare din alte țări, în special cele cu nevoile cele mai stringente.

⁴ <http://dezvoltaredurabila.gov.ro/web/obiective/>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În acest context, la nivel european s-au făcut mai mulți pași în vederea punerii în operă a deciziilor istorice adoptate de ONU. Astfel, răspunsul UE la Agenda 2030 a inclus două direcții de lucru:

- integrarea deplină a obiectivelor de dezvoltare durabilă în cadrul politicilor europene
- și
- procesul de reflecție asupra viziunii europene pe termen mai lung și axarea pe politicile sectoriale după 2020.

Și astfel,

La 22 noiembrie 2016, Comisia Europeană a prezentat Comunicarea **„Pașii următori pentru un viitor european durabil”**. Documentul a însemnat de fapt, răspunsul Uniunii Europene la Agenda 2030 și confirmă integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în cadrul politicii europene și în prioritățile Comisiei Europene.

Uniunea Europeană, se angaja prin acest document în favoarea unei dezvoltări durabile prin care *„să asigure o viață demnă pentru toți respectând limitele planetei, care să reunească prosperitatea și eficiența economică, societăți pașnice, incluziunea socială și responsabilitatea față de mediu”*.

Demersurile europene în vederea implementării Agendei 2030, au continuat și în ianuarie 2019, Comisia a publicat, în cadrul dezbaterilor pe tema „viitorul Europei”, un document de reflecție intitulat **„Către o Europă durabilă până în 2030”**. Documentul în cauză a avut ca reper obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) ale ONU și identifică elementele-cheie pentru tranziția către durabilitate. Mai mult, sunt prezentate o serie de scenarii prin care UE și statele sale membre pot fi pionierii tranziției către durabilitate, în beneficiul tuturor, precum și scenarii există referitor la modul în care Europa poate da curs, până în 2030, ODD-urilor ONU.

Aceste scenarii sunt:

Scenariul 1. - O strategie globală a UE în ceea ce privește ODD. Până în 2030, măsurile luate de UE și de statele sale membre ar urma să fie coordonate și monitorizate în mod eficace, prin intermediul unor ținte concrete și limitate în timp.

Scenariul 2. - Integrarea continuă a ODD în toate politicile relevante ale UE. ODD vor continua să fie o sursă de inspirație pentru procesul de luare a deciziilor politice ale Comisiei, dar statelor membre ale UE nu li se va impune realizarea angajamentelor colective privind ODD asumate de UE.

Scenariul 3. - Un accent sporit pe acțiunea externă. Întrucât UE se află deja în plutonul fruntaș, Uniunea ar putea să adopte o nouă perspectivă asupra sprijinirii celorlalte țări din lume, astfel încât acestea să recupereze decalajul, continuând totodată, să aducă îmbunătățiri la nivelul UE.

Pactul Ecologic European (European Green Deal)

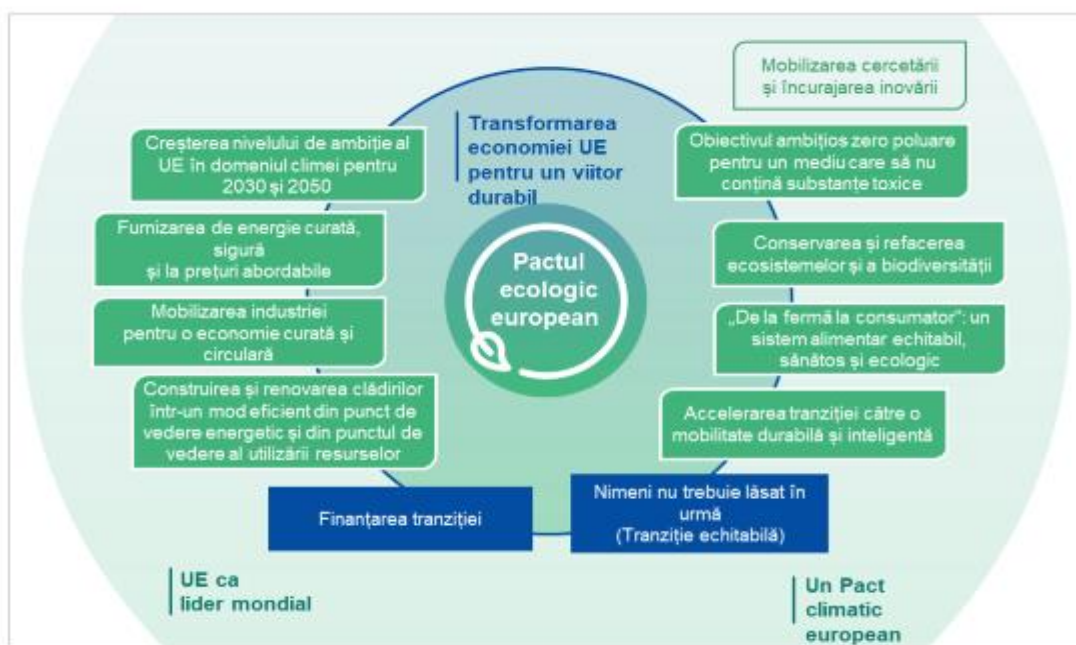
STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Continuând activitățile pe linia implementării Agendei 2030, Comisia Europeană, la 11 decembrie 2019, a prezentat un nou document: Pactul ecologic european - OM (2019)640 - o foaie de parcurs a principalelor politici și măsuri necesare pentru transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050.

Acordul se înscrie în orientările politice ale Comisiei Europene pentru 2019-2024 și este parte integrantă a strategiei de punere în aplicare a Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite și a obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Obiectivele Pactului Ecologic European

Obiectivele pe care și le propune Pactul Ecologic European, sunt surprinse schematic în figura prezentată mai jos.

Figură 4 Obiectivele Pactului Ecologic European
Sursa : https://www.cdep.ro/eu/AFACERI_EUROPENE2015.list?par=nrdoc

1. Sporirea nivelului de ambiție al UE în materie de climă pentru 2030 și 2050

UE își asumă să reducă în mod responsabil, emisiile sale de gaze cu efect de seră, iar această reducere să fie până în 2030 de cel puțin 50 % și care să tindă spre 55 %, în comparație cu nivelurile din 1990.

2. Furnizarea de energie curată, sigură și la prețuri abordabile

Decarbonizarea sistemului energetic rămâne esențială în atingerea obiectivelor climatice asumate pentru 2030 și respectiv 2050, în condițiile în care producția și utilizarea energiei în diversele sectoare economice reprezintă peste 75 % din emisiile de gaze cu efect de seră din UE.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În acest context, UE își propune dezvoltarea unui sector al energiei electrice bazat pe surse regenerabile, în paralel cu eliminarea rapidă a cărbunelui și decarbonizarea gazelor. Eficiența energetică trebuie să constituie o prioritate, iar pentru aceasta este nevoie să fie dezvoltat un sector al energiei electrice care să se bazeze în mare măsură pe surse regenerabile, urmând ca acest demers să fie completat de eliminarea rapidă a cărbunelui și de decarbonizarea gazelor.

În paralel, UE își asumă ca aprovizionarea cu energie a statelor membre, trebuie să fie sigură și accesibilă ca preț pentru consumatori, iar pentru aceasta este esențial să existe o piață europeană a energiei este pe deplin integrată, interconectată și digitalizată și că respectă neutralitatea tehnologică.

UE consideră că este necesar să se ia măsuri pentru reducerea și chiar eliminarea riscului de sărăcie energetică la care sunt expuse gospodăriile care nu își pot permite să plătească pentru serviciile energetice esențiale menite să le asigure un nivel de trai de bază.

3. Mobilizarea sectorului industrial pentru o economie curată și circulară

Un astfel de obiectiv nu poate fi atins decât prin realizarea unei economii circulare și neutre din punct de vedere al impactului său asupra climei necesită mobilizarea deplină a industriei, fapt care nu poate fi realizat decât într-un orizont de timp relativ îndepărtat (aproximativ 25 de ani o generație pentru a transforma un sector industrial și toate lanțurile valorice), însă este nevoie să se ia decizii și să se întreprindă acțiuni în acest sens, cât mai rapid.

UE consideră că tranziția reprezintă o oportunitate de a extinde activitatea economică durabilă și generatoare de locuri de muncă.

Împreună cu strategia industrială, un nou plan de acțiune privind economia circulară va contribui la modernizarea economiei UE și va valorifica oportunitățile oferite de economia circulară la nivel național și la nivel mondial. Planul de acțiune pentru economia circulară va include o politică a „produselor durabile” pentru a sprijini proiectarea circulară a tuturor produselor pe baza unei metodologii și a unor principii comune.

UE consideră de asemenea, că accesul la resurse reprezintă, de asemenea, o chestiune strategică de securitate pentru atingerea obiectivului ambițios al Europei de a transpune în realitate Pactul ecologic.

4. Construirea și renovarea clădirilor într-un mod eficient din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al utilizării resurselor

Acest obiectiv a fost stabilit plecându-se de la faptul că construirea, utilizarea și renovarea clădirilor necesită cantități semnificative de energie și de resurse minerale (de exemplu nisip, pietriș, ciment). Totodată clădirile reprezintă, 40 % din consumul de energie. În aceste condiții, UE și statele membre trebuie să impună noi reguli în materia construcțiilor clădirilor publice și private, un adevărat „val de renovare” astfel încât să răspundă dublei provocări legate de eficiența energetică dar și de costul asociat acesteia. Deși asigurarea unor rate mai mari de renovare constituie o provocare, renovările duc la scăderea facturilor la energie și pot reduce sărăcia energetică. Renovările pot, de asemenea, să stimuleze dezvoltarea

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

sectorului construcțiilor și reprezintă o oportunitate de a sprijini IMM-urile și locurile de muncă locale.

5. Accelerarea tranziției către o mobilitate durabilă și inteligentă

Sectorul transporturilor este responsabil pentru un sfert din emisiile de gaze cu efect de seră din Uniune și acest procent este în continuă creștere. În acest context, pentru a se asigura neutralitatea climatică, este necesară o reducere cu 90 % a emisiilor generate de transporturi până în 2050.

De asemenea, transportul multimodal trebuie stimulat puternic în vederea asigurării unei eficiențe sporite a sistemului de transport, iar în mod prioritar, o parte substanțială din transportul intern de mărfuri efectuat în prezent în proporție de 75 % pe cale rutieră ar trebui să se efectueze în viitor pe calea ferată și pe căile navigabile interioare.

În același timp, mobilitatea multimodală automatizată și conectată va juca un rol din ce în ce mai important, alături de sistemele inteligente de gestionare a traficului apărute grație digitalizării. Sistemele și infrastructurile de transport ale UE trebuie adaptate la noile servicii de mobilitate durabilă care pot reduce congestionarea traficului și poluarea, în special în zonele urbane.

În paralel, UE ar trebui să intensifice producția și utilizarea combustibililor alternativi durabili în domeniul transporturilor. Transporturile ar trebui să devină mult mai puțin poluante, în special în orașe, iar pentru asta este nevoie să se prevadă o combinație de măsuri care să abordeze problema emisiilor și a congestionării urbane.

6. „De la fermă la consumator”: conceperea unui sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic

Produsele alimentare europene sunt sigure, hrănitore și de înaltă calitate, iar acestea trebuie să devină referința mondială în materie de durabilitate. Satisfacerea nevoilor alimentare ale unei populații mondiale aflate în creștere rapidă continuă să reprezinte o provocare pentru modelele actuale de producție. Producția de alimente duce în continuare la poluarea aerului, a apei și a solului, contribuie la declinul biodiversității și la schimbările climatice și consumă cantități excesive de resurse naturale, în timp ce o parte importantă a alimentelor este irosită.

În prezent există noi oportunități pentru toți actorii din cadrul lanțului valoric alimentar, și aici este vorba despre noi tehnologii și descoperiri științifice, asociate unei sensibilizări mai acute a publicului și unei creșteri a cererii de produse alimentare durabile, ceea ce aduce beneficii tuturor părților interesate.

Totodată este nevoie să existe eforturi pentru a reduce în mod semnificativ utilizarea pesticidelor chimice și riscul reprezentat de acestea, precum și utilizarea îngrășămintelor și a antibioticelor.

Strategia „De la fermă la consumator” va contribui, de asemenea, la realizarea unei economii circulare care să aibă drept scop reducerea impactului asupra mediului al sectoarelor prelucrării alimentelor și comerțului cu amănuntul prin adoptarea de măsuri referitoare la transportul, depozitarea, ambalarea alimentelor și la risipa alimentară. Totodată, Strategia „De

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

la fermă la consumator” vizează stimularea consumului de alimente durabile și promovarea unor alimente sănătoase și accesibile ca preț pentru toți.

7. Conservarea și refacerea ecosistemelor și a biodiversității

Ecosistemele oferă servicii esențiale, cum ar fi hrană, apă dulce și aer curat, precum și adăpost, acestea atenuând efectele dezastrelor naturale, ale dăunătorilor și ale bolilor și contribuie la reglarea condițiilor climaterice.

Strategia în domeniul biodiversității identifică măsuri specifice pentru îndeplinirea unor obiective cuantificate, cum ar fi extinderea acoperirii zonelor terestre și maritime protejate, cu o biodiversitate bogată, având la bază rețeaua Natura 2000. Toate politicile UE trebuie să contribuie la conservarea și restaurarea capitalului natural al Europei. Este esențial este ca suprafața împădurită a UE să fie ameliorată, atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ, pentru ca UE să atingă obiectivul neutralității climatice și al unui mediu înconjurător sănătos.

Obiectivele principale ale noii strategii a UE pentru păduri sunt împădurirea eficace conservarea și restaurarea pădurilor în Europa, pentru a contribui la creșterea absorbției de CO₂, în sensul reducerii incidenței și amplitudinii incendiilor forestiere și pentru a promova bioeconomia, cu respectarea deplină a principiilor ecologice favorabile biodiversității.

O „economie albastră” durabilă va trebui să joace un rol central în atenuarea presiunilor multiple exercitate asupra resurselor terestre ale UE, precum și în combaterea schimbărilor climatice

8. Un obiectiv ambițios de reducere a poluării la zero pentru un mediu fără substanțe toxice

Pentru a avea un mediu înconjurător fără substanțe toxice, este nevoie de mai multe acțiuni de prevenire a poluării, precum și de măsuri de curățare a mediului și de remediere a poluării. Astfel, în vederea protejării cetățenilor și ecosistemelor Europei, UE trebuie să monitorizeze, să notifice, să prevină și să remedieze mai bine poluarea aerului, a apei, a solului și cea cauzată de produsele de consum. Pentru a realiza acest obiectiv, UE și statele membre vor trebui să examineze într-un mod mai sistematic toate politicile și reglementările.

Un aspect esențial pentru conservarea și refacerea biodiversității în lacuri, râuri, zone umede și estuare, precum și pentru prevenirea și limitarea daunelor provocate de inundații este restabilirea funcțiilor naturale ale apelor subterane și de suprafață.

Planului de investiții pentru o Europă durabilă

Adoptarea în decembrie 2019 a Pactului Ecologic European, a reprezentat doar o etapă a politicii europene în acest domeniu. Astfel, Comisia Europeană a stabilit că vor fi necesare investiții semnificative atât din partea UE și a sectorului public național, cât și din partea sectorului privat, în vederea asigurării unei tranziții juste și echitabile din punct de vedere social. În acest context, Comisia a estimat că realizarea obiectivului UE privind energia și clima până în 2030, va necesita investiții suplimentare anuale de aproximativ 260 de miliarde EUR, iar

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

asumarea de către UE a obiectivului de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră cu 50 % până în 2030, va trebui susținută de o bază financiară sporită.

Din acest motiv Pactul ecologic european a programat adoptarea Planului de investiții pentru o Europă durabilă - COM(2020)21 final.⁵

Planul de investiții pentru o Europă durabilă (SEIP), reprezintă pilonul de investiții al Pactului ecologic european. Pentru a atinge obiectivele stabilite, planul mobilizează cel puțin o mie de miliarde EUR pentru investiții durabile până în anul 2030. Venind în completarea altor inițiative anunțate în cadrul Pactului ecologic, planul se bazează pe trei dimensiuni:

1.Finanțarea: planul va mobiliza investiții durabile în valoare de cel puțin 1 000 de miliarde EUR în următorul deceniu. Aproximativ jumătate din sumă va fi asigurată din bugetul UE iar restul din fonduri atrase din surse publice și private.

2.Facilitarea: Comisia Europeană se asigură că durabilitatea este un criteriu care stă la baza procesului decizional atât în sectorul public, cât și în cel privat. În vederea creării condițiilor adecvate pentru îndeplinirea acestui obiectiv se propune un mix de inițiative sub formă de propuneri legislative și stimulente.

3.Executarea: presupune crearea unor proiecte de investiții care să fie aliniate la Pactul ecologic European. Programul de sprijin pentru reforme structurale (și succesorul acestuia, Programul de sprijin pentru reforme) oferă asistență tehnică statelor membre pentru elaborarea și punerea în aplicare a reformelor în vederea realizării dublei tranziții, atât pe plan climatic, cât și digital. La nivelul promotorilor de proiecte, Platforma de consiliere InvestEU și inițiativele de consiliere elaborate în cadrul Programului InvestEU, cu un buget total de 500 de milioane EUR propus de Comisie, sprijină identificarea, pregătirea, dezvoltarea, structurarea, procesele de achiziții și punerea în aplicare a proiectelor de investiții. Investitorii publici beneficiază de sprijin adaptat pentru punerea în practică a proiectelor pe care le elaborează. Un instrument nou introdus de „verificare a achizițiilor publice durabile” îi va ajuta să utilizeze toate posibilitățile de a-și ecologiza achizițiile publice și să garanteze durabil.

Toate acestea, după ce la 2 mai 2018, Comisia Europeană a adoptat o propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune (RDC) pentru șapte fonduri cu gestiune partajată - COM(2018) 375 final.⁶

Prin acest document, Comisia Europeană realizează o simplificare, astfel încât unsprezece obiective tematice utilizate în perioada 2014-2020 au devenit cinci obiective de politică clare, după cum urmează:

1. Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente;

⁵ https://www.cdep.ro/afaceri_europene/CE/2020/COM_2020_21_RO_ACTE_f.pdf

⁶ https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:26b02a36-6376-11e8-ab9c01aa75ed71a1.0003.02/DOC_1&format=PDF

⁷ <https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/document/COM-2018-0375>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

2. O Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon, prin promovarea tranziției către o energie nepoluantă și echitabilă, a investițiilor verzi și albastre, a economiei circulare, a adaptării la schimbările climatice și a prevenirii și gestionării riscurilor;

3. O Europă mai conectată, prin dezvoltarea mobilității și a conectivității TIC regionale;

4. O Europă mai socială, prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;

5. O Europă mai aproape de cetățeni, prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale.

Ca o concluzie, este de remarcat faptul că noua strategie europeană are două obiective transversale:

- **Europa Verde și**
- **Europa Digitală.**

În concret, prin adoptarea acestor documente, Uniunea Europeană își propune să realizeze tranziția către o economie cu emisii zero în anul 2050, devenind prima entitate politică de rang internațional care să atingă această țintă, în paralel dezvoltând puternic componenta tehnologică, în sensul transformării și adaptării spațiului european la realitatea digitală.

În ceea ce privește politica de coeziune continuă investițiile în toate regiunile, pe baza a 3 categorii:

- Regiuni mai puțin dezvoltate
- Regiuni în tranziție,
- Regiuni mai dezvoltate.

Metoda de alocare a fondurilor se bazează încă, în mare măsură, pe PIB-ul pe cap de locuitor. Se vor introduce noi criterii pentru a reflecta mai bine realitatea de pe teren, în vederea alocării fondurilor:

- șomajul în rândul tinerilor
- nivel scăzut de educație
- schimbări climatice
- primirea și integrarea migrantilor

Regiunile ultraperiferice vor beneficia în continuare de sprijin special de la Uniunea Europeană. Politica de coeziune continuă să sprijine strategiile de dezvoltare conduse la nivel local și să autonomizeze gestionarea fondurilor de către autoritățile locale.

Crește și dimensiunea urbană a politicii de coeziune, prin alocarea a 6 % din FEDR dezvoltării urbane durabile și printr-un nou program de colaborare în rețea și de consolidare a capacităților dedicat autorităților urbane, sub denumirea Inițiativa urbană europeană. Politica de coeziune sprijină reformele pentru crearea unui mediu favorabil investițiilor, în care întreprinderile pot să prospere. Se va asigura deplina complementaritate și coordonare cu Programul de sprijin al reformei, în forma sa nouă și consolidată. În perioada bugetară, recomandările specifice fiecărei țări (RST) formulate în contextul semestrului european vor fi

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

luate în considerare de două ori: la început, pentru conceperea programelor din cadrul politicii de coeziune, și apoi în cadrul evaluării intermediare. Pentru a stabili condițiile propice creșterii economice și creării de locuri de muncă, noile condiții favorizante vor contribui la înlăturarea obstacolelor din calea investițiilor. Aplicarea lor va fi monitorizată pe întreaga perioadă financiară.

Anul 2020 a rămas în istorie ca „anul COVID-19”. Pandemia cauzată de noul coronavirus reprezintă un șoc enorm pentru economii, atât în Uniunea Europeană, cât și la nivel mondial, cu consecințe foarte grave din punct de vedere socioeconomic.

La nivel mondial, criza provocată de COVID-19 reprezintă o provocare care necesită soluții imediate. Uniunea Europeană a elaborat planuri de sprijinire a eforturilor țărilor partenere în combaterea pandemiei, realizând o acțiune colectivă concentrată pe următorii piloni:

- soluții la criza sanitară imediată și la nevoile umanitare ce decurg din aceasta;
- consolidarea sistemelor de sănătate, de aprovizionare cu apă și de canalizare ale țărilor partenere;
- sporirea capacităților de cercetare și de pregătire pentru a face față pandemiei; atenuarea impactului socioeconomic.

Comisia Europeană, a realizat în iarna anului 2022 o analiză⁸ a activității economice din țările membre UE, după cum urmează:

- după relansarea robustă a activității economice, care a început în primăvara anului 2021 și a continuat cu aceeași intensitate până la începutul toamnei, se estimează că ritmul de creștere în UE a încetinit la 0,4 % în ultimul trimestru al anului 2021, de la 2,2 % în trimestrul anterior;
- creșterea continuă să fie influențată de pandemie, multe țări din UE fiind sub tensiune din cauza unei presiuni sporite asupra sistemelor de sănătate și a lipsei de personal în urma îmbolnăvirilor, a carantinei preventive sau a sarcinilor de îngrijire. Blocajele logistice și de aprovizionare, inclusiv deficitul de semiconductori și de anumite metale, vor continua să afecteze producția, cel puțin pe parcursul primei jumătăți a anului. Documentul preconiza că prețurile energiei vor rămâne ridicate pentru o perioadă lungă, cu un efect mai îndelungat asupra economiei și presiuni inflaționiste mai mari;
- previziunile economice din iarna anului 2022 arătau că, în urma unei expansiuni semnificative de 5,3 % în 2021, economia UE va crește cu 4,0 % în 2022 și cu 2,8 % în 2023.

Chiar dacă impactul pandemiei asupra activității economice s-a diminuat cu timpul, aplicarea în continuare a măsurilor de limitare a răspândirii bolii și deficitul prelungit de personal ar putea afecta activitatea economică. De asemenea, ele ar putea afecta funcționarea lanțurilor de aprovizionare critice pentru o perioadă mai lungă decât se preconizase. În schimb, încetinirea ritmului de creștere a cererii în viitorul apropiat poate contribui la rezolvarea blocajelor în aprovizionare puțin mai devreme decât se preconizase.

⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_926

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Pe de altă parte, cererea gospodăriilor ar putea crește mai puternic decât se preconizase, după cum s-a întâmplat deja odată cu redeschiderea economiilor în 2020, iar investițiile stimulate de MRR ar putea genera un impuls mai puternic pentru activitatea economică. Inflația se poate dovedi mai ridicată decât se preconizase dacă presiunile asupra costurilor sunt în cele din urmă transferate de la producător la prețurile de consum într-o măsură mai mare decât se estimase, amplificând riscul unor efecte secundare.

Riscurile la adresa perspectivelor de creștere și inflație sunt puternic agravate de tensiunile geopolitice din Europa de Est.

În ceea ce privesc mecanismele de finanțare ele au fost în mod esențial adaptate ca urmare a pandemiei COVID19. Fenomenul pandemic a determinat UE să dezvolte o serie de mecanisme prin care să contracareze efectele acestei crize. Aici avem în vedere NextGenerationEU, care cuprinde fonduri de peste 750 mld. Euro, dintre acestea cele mai importante sunt în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență (MRR) - 672.4 mld. Aceste fonduri destinate exclusiv unor proiecte de reformă de natură a contracara efectele negative provocate de pandemie.

Context național pentru dezvoltare durabilă

Într-un context global și regional tot mai competitiv, România trebuie să privească mai departe de creșterile conjuncturale înregistrate în ultimii ani și să se orienteze spre un model al schimbărilor structurale care să asigure o creștere durabilă.

Schimbarea modelului de dezvoltare economică și socială, conform Planului național de investiții și relansare economică, trebuie axată pe:

- stimularea și dezvoltarea capitalului și a competitivității companiilor românești
- investiții în domenii-cheie ale infrastructurii publice;
- transformarea digitală a economiei și a administrației publice
- pregătirea economiei pentru tranziția către o economie durabilă.

Realizarea noilor piloni de dezvoltare necesită reforme structurale ample și susținute, care să stimuleze competitivitatea economiei românești și să accelereze convergența reală a României cu economiile dezvoltate din Uniunea Europeană.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României

Ca urmare a consultărilor dintre Secretariatul General al Guvernului, ministere, autorități publice locale, agenții de dezvoltare regională, mediu academic, ONG-uri și cetățenii interesați, în noiembrie 2018, a fost adoptată Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (HG nr. 877/2018⁹).

⁹ <https://www.cdep.ro/intranet/mof/partea1/2018/0985.pdf>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea celor 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ODD) ale Agendei 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU din septembrie 2015, precum și a principalelor direcții cuprinse în documentul Comisiei Europene intitulat „Un viitor durabil al Europei: răspunsul UE la Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă”.

Prin acest document strategic, România își stabilește cadrul național pentru susținerea Agendei 2030 și implementarea setului de 17 ODD și are în vedere dezvoltarea României pe trei piloni principali. Aceștia sunt:

- **Pilonul economic,**
- **Pilonul social și**
- **Pilonul de mediu.**

Strategia este orientată către cetățean și se concentrează pe inovație, optimism, reziliență și încrederea că statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat.

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030 ODD - Agenda 2030	
	Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context
	Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
	Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă.
	Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
	Realizarea egalității de gen

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

 <p>6 APĂ CURATĂ ȘI IGIENĂ</p>	<p>Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sănătății pentru toți</p>
 <p>7 ENERGIE ACCESIBILĂ ȘI CURATĂ</p>	<p>Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.</p>
 <p>8 MUNCA DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ</p>	<p>Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți.</p>
 <p>9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ</p>	<p>Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației</p>
 <p>10 INEGALITĂȚI REDUSE</p>	<p>Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări</p>
 <p>11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE</p>	<p>Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile</p>
 <p>12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE</p>	<p>Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile</p>
 <p>13 ACTIUNEA ASUPRA CLIMEI</p>	<p>Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor</p>
 <p>14 VIAȚA SUB APĂ</p>	<p>Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă</p>
 <p>15 VIAȚA PE PĂMÂNT</p>	<p>Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea</p>

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate
	Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile
	Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

Tabel 1 ODD - Agenda 2030 - Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030

Evoluțiile ulterioare de la nivel european și nu numai, au determinat modificarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030, în mai multe rânduri. Ultima astfel, de modificare a fost realizată la 8 iunie 2022, completarea Strategiei naționale pentru dezvoltarea durabilă a României 2030 (SNDDR 2030) fiind adoptată în sensul aprobării **Planului național de acțiune**, document cheie care ghidează implementarea SNDDR 2030 în acord cu obiectivele Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și documentele strategice ale UE, în toate politicile sectoriale, pentru dezvoltarea durabilă pe plan național în perioada 2022-2030.

Planul de acțiune conține 4 direcții prioritare:

1. Consolidarea și Extinderea Cadrului de Guvernanță pentru Dezvoltare;
2. Susținerea Implementării SNDDR 2030 prin Programe de Educație și Formare pentru Dezvoltare Durabilă;
3. Promovarea Principiilor și Valorilor Conceptului de Dezvoltare Durabilă; Monitorizarea
4. Evaluarea Implementării SNDDR 2030.

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR)¹⁰

Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR) reprezintă un document strategic, elaborat în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență, parte a pachetului de relansare economică Next GenerationEU.

Planul urmărește 3 obiective strategice:

- ameliorarea stării economice a României urmare a crizei pandemice;
- consolidarea capacității de reziliență;
- asigurarea unei creșteri economice pe termen lung.

¹⁰ <https://mfe.gov.ro/pnrr/>

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

România va fi unul dintre cei mai mari beneficiari ai acestui Mecanism, primind o alocare consistentă de granturi și împrumuturi în valoare totală de 29,2 miliarde euro.

Obiectivul general PNRR al României este dezvoltarea României prin realizarea unor programe și proiecte esențiale, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie cu fonduri din Mecanismul de Redresare și Reziliență.

Obiectivul specific al PNRR este de a atrage fondurile puse la dispoziție de Uniunea Europeană prin NextGenerationEU în vederea atingerii jaloanelor și a țintelor în materie de reforme și investiții.

Pentru atingerea obiectivului general, PNRR-ul României a fost structurat pe 15 componente care acoperă cei 6 piloni principali prevăzuți prin Regulament, respectiv:¹¹

Pilonul I. Tranziție verde	C 1. Managementul Apei
	C 2. Păduri și protecția biodiversității
	C 3. Managementul deșeurilor
	C 4. Transport sustenabil
	C 5. Valul renovării
	C 6. Energie
Pilonul II. Transformare digitală	C 7. Transformare digitală
Pilonul III. Creșterea inteligentă, sustenabilă și favorabilă incluziunii	C 8. Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii
	C 9. Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare
Pilonul IV. Coeziune socială și teritorială	C 10. Fondul local
	C 11. Turism și cultură
Pilonul V. Sănătate, precum și reziliență economică, socială și instituțională	C 12. Sănătate
	C 13. Reforme sociale
	C 14. Bună guvernanță
Pilonul VI. Politici pentru noua generație	C 15. Educație

Tabel 2 Structura Planului Național de Redresare și Reziliență

În ceea ce privește durata de implementare a Planului Național de Redresare și Reziliență, este stabilit prin proiectul de regulament al Consiliului Uniunii Europene și al Parlamentului European aceasta să fie până în luna august 2026.

¹¹ <https://mfe.gov.ro/pnrr/>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Din suma aferentă granturilor, 70% va fi disponibilă până în 2022, iar restul de 30% se va aloca baza unei formule prestabilite, în funcție evoluțiile macroeconomice la nivelul fiecărei țări.

În tot acest context global și european, **prioritățile pe termen mediu și lung ale României, sunt extrem de clare pe fiecare domeniu:**

1. Infrastructură:

- prioritatea pe termen scurt este creșterea ritmului de finalizare a lucrărilor aflate în execuție și pregătirea proiectelor majore de infrastructură pe termen mediu și lung din domeniile transporturilor, energiei, comunicațiilor, agriculturii, sănătății sportului și educației.
- pe termen mediu și lung, obiectivul României este demararea și realizarea unui program amplu de investiții publice cu o alocare bugetară din fonduri europene și naționale, rambursabile și nerambursabile, de aproximativ 100 de miliarde euro în perioada 2020 - 2030.

2. Infrastructura de transport:

- finalizarea lucrărilor de infrastructură care înregistrează mari întârzieri, din cauza deficiențelor anterioare de pregătire a proiectelor. Acestea însumează 407,3 km de autostrăzi și drumuri expres, cu o finanțare necesară de 4,3 miliarde de euro.
- pe termen mediu și lung, asigurarea conectării cu autostrăzi a provinciilor istorice ale României și cu rețelele de transport pan-europene, prin demararea lucrărilor la aproximativ 3.000 de km de autostrăzi și drumuri expres, cu un cost estimat de 31 miliarde de euro.

La acestea se adaugă investiții în cca. 3.000 de km de cale ferată, cu un cost estimat de aproximativ 18 miliarde de euro, și investiții în domeniul naval și aerian care însumează peste 6 miliarde de euro.

3. Sectorul energetic

Sectorul energetic necesită un volum investițional uriaș pe întreg lanțul tehnologic, de la producere de electricitate, la rețele inteligente de transport și distribuție de gaze naturale și electricitate, precum și la reformarea pieței de electricitate și gaze naturale care să facă față unui model nou, bazat pe capacități energetice eficiente, curate, flexibile și tehnologii inovatoare.

Valoarea investițiilor programate în Sistemul Energetic Național pentru perioada 2020 - 2025 este estimată la 12,48 miliarde de euro, la care se adaugă proiectele de dezvoltare din sectorul de transport al energiei electrice și al gazelor naturale, precum și proiectele de investiții ale companiilor energetice în capacități noi de producție și de exploatare, dezvoltate în parteneriat cu alte companii private.

4. Infrastructura națională de sănătate

- construirea a 8 spitale regionale la nivel național și a unui spital metropolitan în Municipiul București. Au fost semnate contractele pentru construirea primelor 3 spitale regionale la Iași, Cluj și Craiova cu o valoare totală de 1,64 miliarde de euro.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- pe termen mediu și lung un alt obiectiv este construirea, modernizarea și reabilitarea a 25 de spitale județene și 110 spitale orășenești cu o alocare bugetară de 17,5 miliarde de lei în perioada 2021 -2027.

5. Infrastructura de învățământ

În acest domeniu, obiectivul de bază este reducerea ratei de abandon școlar, creșterea siguranței elevilor și profesorilor în școli, reducerea supra-aglomerării elevilor în clase și asigurarea accesului la învățământ gratuit, în proximitatea domiciliului, pentru fiecare copil.

În acest sens, Guvernul României a programat pentru perioada 2021-2027 un pachet de investiții pentru infrastructura de învățământ care urmărește modernizarea și reabilitarea a 2.488 de unități școlare, construcția a 346 de grădinițe, 40 de campusuri școlare, construirea a 30 de cămine studentești și reabilitarea a 8 centre universitare, costurile totale ridicându-se la 14 miliarde de lei.

6. Modernizarea comunităților locale

În acest domeniu sunt proiectate investiții în drumuri județene și locale, infrastructura de apă și canalizare, stații de epurare a apei, extinderea rețelei de distribuție a gazelor naturale, construcția de unități școlare, centre medicale și baze sportive care însumează 102 miliarde de lei în perioada 2021 - 2027.

7. Agricultură

- obiectiv prioritar al Guvernului pe termen mediu și lung este elaborarea și implementarea unei Strategii de Gestionare a Apei care se referă la reabilitarea infrastructurii de irigații existente, în perioada 2021- 2024, prin punerea în funcțiune a 138 amenajări de irigații, cu un buget estimat de 3,4 miliarde de euro.

- reabilitarea infrastructurii de desecare - drenaj care deservește o suprafață de 2,8 milioane de ha, cu o valoare de 1,1 miliarde de euro, precum și efectuarea de lucrări de combatere a eroziunii solului care deservește o suprafață de aproximativ 510 mii de ha, cu o valoare de 500 milioane de euro.

- dezvoltarea unei rețele naționale de colectare, depozitare, sortare, ambalare, procesare și comercializare a produselor românești.

Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022-2035 (Politica Urbană a României)

În data de 28 decembrie 2022, Guvernul a aprobat propunerea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022-2035 (Politica Urbană a României) - SNDU.

Strategia este primul document strategic de la nivel național dedicat dezvoltării urbane” și este o condiționalitate asumată de România în cadrul PNRR.

Documentul strategic apare în contextul mondial și global definit de Noua Agendă Urbană, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă sau Pactul Verde European al Comisiei Europene, care au determinat apariția noii Cărți de la Leipzig, document care propune un cadru de politici care

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

oferă instrumentele care pot ajuta orașele să răspundă acestor provocări globale oferind soluții destinate asigurării unui mediu de viață de calitate și urmării binelui comun.

În consecință, Strategia națională de dezvoltare urbană în România (SNDU) propune patru dimensiuni a orașelor bine guvernate:

- un oraș productiv și competitiv;
- un oraș verde și rezilient;
- un oraș echitabil și incluziv;
- un oraș bine guvernat.

Obiectivele prioritare ale SNDU sunt următoarele:

1. **Sustenabilitatea spațială** - Sustenabilitatea spațială este un obiectiv transversal și fundamental care se intersectează și contribuie la realizarea altor obiective.

Măsuri:

- Consolidarea mediului favorabil pentru sustenabilitatea spațială (mediul de autorizare);

- Limitarea și controlul expansiunii urbane;
- Regenerarea zonelor urbane;
- Cartiere complete și conectivitate intensificată.

2. **Crearea de orașe propice locuirii și inteligente din punct de vedere climatic**, prin dezvoltarea infrastructurii verzi-albastre pentru a atenua și a se adapta la riscurile urbane.

Măsuri:

- Atenuarea și adaptarea la riscurile urbane;
- Reducerea poluării aerului;
- Îmbunătățirea mobilității urbane durabile.

3. **Intensificarea activității economice** prin oferirea unor condiții de trai prielnice, creșterea ofertei locurilor de muncă și îmbunătățirea accesului la centre de afaceri bine deservite.

Măsuri:

- Încurajarea parteneriatelor pentru creșterea forței de muncă calificate și promovarea inovației (colaborarea activă dintre administrația locală și alte părți interesate relevante), pentru a îmbunătăți oportunitățile de angajare;

- Eliberarea de terenuri adecvate, clădiri și infrastructură conectivă, pentru spații de afaceri bine deservite;

- Asigurarea infrastructurii sociale și fizice pentru îmbunătățirea calității vieții, care crește capitalul uman.

4. **Îmbunătățirea condițiilor de viață**, în special prin extinderea accesului la locuințe și servicii publice.

Măsuri:

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Creșterea accesibilității și suportabilității financiare a locuințelor și utilităților publice de calitate, în special pentru persoanele cu dizabilități sau pentru cele din comunitățile marginalizate;

- Reducerea decalajului digital;
- Atragerea și retenția de noi locuitori, mai ales cei tineri;
- Sprijin pentru ONG-uri pentru a contribui la dezvoltarea urbană.

5. Îmbunătățirea capacității administrative și a cooperării între jurisdicții și sectoare.

Măsuri:

- Creșterea eficienței guvernării prin capital uman și instrumente adecvate,
- Finanțare durabilă pentru stimularea investițiilor de capital
- Integrarea orizontală și verticală a planificării strategice și a investițiilor
- Guvernanța participativă consolidată.

Capitolul 1 - Metodologia de elaborare a strategiei de dezvoltare

1.1 Descrierea metodologiei

Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană 2023-2030 a Orașului Tismana, a fost realizată la inițiativa autorităților publice locale, pentru a permite administrației publice locale și celorlalți actori locali (cetățeni, societăți comerciale, ONG-uri etc.) să își planifice acțiunile, dezvoltarea și afacerile, astfel încât să răspundă nevoilor locale și să valorifice oportunitățile de dezvoltare identificate, în contextul noilor realități socio economice care definesc orașul dar și în lumina celor mai recente documente strategice adoptate la nivel european, național, regional și județean.

Metodologia care fundamentează strategia conține cercetarea primară și cercetarea secundară, cea din urmă constând în analiza datelor statistice și de altă natură obținute de la diverși furnizori de date (instituții specializate), iar cercetarea primară a avut loc în forma unor interviuri, discuții cu actori zonali ai dezvoltării.

În concret, elaborarea strategiei a presupus parcurgerea următoarelor etape:

Etapa 1 - pregătirea elaborării strategiei.

Această etapă a presupus organizarea unui schimb de opinii în cadrul întâlnirilor dintre echipa de experți și factorii de decizie din administrația locală, în sensul stabilirii unor elemente de bază precum instrumentele de lucru și etapele de parcurs în realizarea strategiei.

La nivelul aparatului de specialitate al primarului a fost constituită o echipă care să sprijine demersul de elaborare a SIDU, formată din persoane implicate în activitățile de bază ale administrației publice locale: responsabil cu urbanismul, responsabil de comunicarea externă.

Tot în această etapă pregătitoare s-a realizat:

- colectarea unor date primare, extrem de importante în inițierea planului concret de acțiune;
- identificarea problemelor supuse analizei și a obiectivelor pe care urmează să le urmărească strategia;
- stabilirea planului concret de acțiune;
- stabilirea exactă a rolurilor echipei de experți și a reprezentanților autorităților locale;
- stabilirea modalităților concrete de comunicare pe parcursul derulării întregii activități de elaborare a strategiei;
- identificarea necesarului de materiale auxiliare (chestionare, fișa de date etc.).

Etapa 2 de analiză - evaluare

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Această etapă a presupus în mod concret realizarea unor activități cu caracter analitic. Astfel, au fost culese date care ulterior au fost verificate, sistematizate și grupate în funcție de necesitățile pe care le reclamă realizarea demersului în sine.

S-a realizat de asemenea, interpretarea datelor, analiza critică a rezultatelor.

De asemenea, au fost discutate și analizate împreună cu beneficiarul, punctele critice în vederea punerii de acord cu rezultatele obținute din analiza datelor și valorificarea analizelor în vederea elaborării strategiei.

În vederea culegerii datelor, echipa de experți a utilizat metode și tehnici de investigare după cum urmează:

- aplicarea de chestionare - populație și aparatul de specialitate al primarului;
- cercetarea documentelor publice și a documentelor puse la dispoziție de către autoritățile locale ale Orașului Tismana;
- discuții și interviuri cu membrii comunității;
- organizarea grupurilor de lucru.

Etapa 3.

În această a treia etapă, au fost identificate și elaborate cele mai importante elemente ale strategiei:

- viziunea;
- obiectivele strategice;
- obiectivele specifice;
- elaborarea planului de acțiuni.

Pentru a putea identifica/elabora aspectele mai sus menționate, echipa de experți a apelat la o serie de instrumente care au inclus:

- investigații analitice,
- consultarea diferitelor documente programatice și strategice astfel încât, să rezulte draft- ul SIDU.

1.2. Documentarea și procesul de participare pentru elaborarea strategiei

Elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană, a presupus parcurgerea următorilor pași:

a) Documentarea și cercetarea de birou.

Aceasta operație a presupus identificarea pe de o parte a documentelor strategice și a surselor de finanțare la nivel local/județean/regional/național/ european și pe de altă parte a rapoartelor de monitorizare a proiectelor în implementare a și analizelor ex post realizate în raport cu Strategia de dezvoltare locală a Orașului Tismana, pentru perioada 2021-2027.

b) Elaborarea instrumentelor metodologice.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În această etapă, au fost elaborate chestionarele, documentele centralizatoare ale informațiilor analizate sau colectate, aceste activități fiind realizate de echipa de experți.

c) Cercetarea în teren.

Cercetarea în teren a fost una dintre cele mai importante operațiuni realizate, în contextul în care localitatea Tismana are un specific anume din punct de vedere istoric, social și economic. Echipa de experți a putut lua contact direct cu membrii comunității care au expus problemele cu care se confruntă, soluțiile lor în ceea ce privește rezolvarea acestora și mai ales, viziunea lor în legătură cu viitorul comunității pe termen mediu și lung.

d) Analizarea și prelucrarea informațiilor

În vederea elaborării strategiei, pe întreg parcursul cercetării, toate datele și informațiile obținute au fost prelucrate și s-a realizat corelarea între datele obținute prin analiza de birou și cu cele colectate pe teren de la factorii cheie.

e) Elaborarea Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană pentru perioada 2023 - 2030.

Ca și metodologie, SIDU pentru 2030 a orașului Tismana, a fost elaborată cu ajutorul următoarelor instrumente și proceduri de lucru:

- analiza de date statistice din surse organizate - au fost culese date pentru indicatori locali organizați pe șapte domenii majore (economie, mediu, amenajarea teritoriului - urbanism - infrastructură de transport, dezvoltare socială, instituții locale, educație, cultură - culte - sport - agrement). În cea mai mare parte, datele au fost furnizate de către autoritățile publice locale sau de către deținătorii oficiali ai acestora (INS, ONRC);
- comparații de date statistice pe scară evolutivă - datele culese au fost analizate, interpretate evolutiv pentru a sesiza trenduri locale;
- autorități locale, executiv și deliberativ, cetățeni, aparatul de specialitate al primarului;
- analiza SWOT;
- analiza și interpretarea unor studii, rapoarte, cercetări, strategii și norme locale, județene, regionale, naționale și europene;
- formularea de obiective, sub-obiective, acțiuni și proiecte de dezvoltare;
- planificarea acțiunilor pentru a asigura premisele realizării acestora.

Totodată, au fost analizate proiectele propuse prin Strategia de dezvoltare locală 2021-2027 (evaluare ex-post) și s-a propus un nou set din care au fost eliminate proiectele realizate sau cele care nu mai corespund situației actuale.

Capitolul 2 - Definirea Orașului Tismana Județul Gorj

2. 1 Delimitarea și definirea teritorială

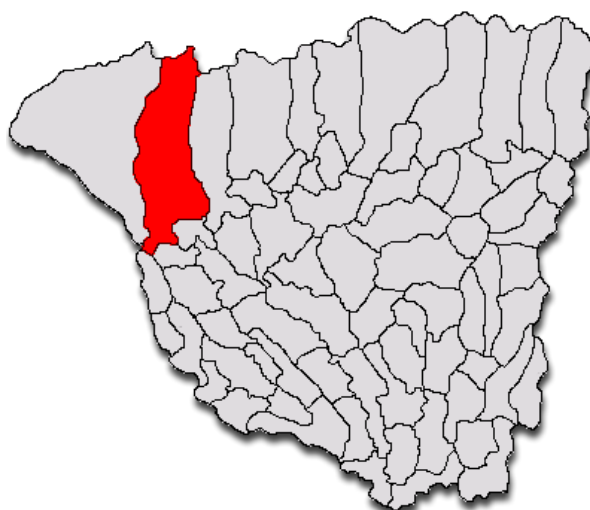
Localizare

Orașul Tismana este situat în partea de Sud Vest a României, în zona de Nord Vest a județului Gorj, în Depresiunea Tismana-Celei, la poalele de Sud Vest ale Munților Vâlcan și cele de Nord ale Dealului Sporești, pe cursul superior al râului Tismana.

Figură 5 Încadrarea orașului Tismana la nivelul teritoriului național
Sursa: <http://www.romanianmonasteries.org>

Din punct de vedere al coordonatelor geografice, Tismana se află la intersecția paralelei de $45^{\circ}03'02''$ latitudine nordică cu meridianul de $22^{\circ}56'56''$ longitudine estică. Paralela 45° exact, trece prin dreptul troiței de la intrarea dinspre nord în satul Racoți iar meridianul 23° trece prin capătul estic al satului Vâlcele, DJ 672, Tismana - Târgu-Jiu.

Figură 6 Încadrarea orașului Tismana în județul Gorj
Sursa: <https://ro.wikipedia.org>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Orașul Tismana se situează la 32 km de municipiul Târgu Jiu, reședința județului Gorj și la 320 Km de Municipiul București Capitala României și face parte din Regiunea de Dezvoltare Regională Sud - Vest Oltenia.

Unitățile administrativ teritoriale din vecinătatea orașului Tismana sunt:

- în partea est - comuna Peștișani;
- în partea de sud - comuna Godinești;
- în partea de sud vest cu județul Mehedinți;
- în partea de vest comuna Padeș;
- Spre nord județul Hunedoara.

Unitatea administrativ teritorială Orașul Tismana, cuprinde localitatea reședință, Tismana precum și alte 10 localități: Celei, Costeni, Gornovița, Isvarna, Pocruia, Racoți, Sohodol, Topești, Vâlcele, Vânăta. Cele 10 localități sunt situate față de localitatea reședință la distanțe între de 2,4 Km (cea mai mică) și 9 Km (cea mai mare). Distanța între cele mai îndepărtate cartiere/sate ale orașului este de 15km.

Relieful

Relieful orașului Tismana este extrem de variat fiind puternic influențat de așezarea geografică a localității.

Astfel, orașul este așezat la nord-vestul Podișului Getic, în depresiunea Tismana. Este mărginit la vest de depresiunea Padeș iar la est de depresiunea Peștișani, depresiuni subcarpatice care se întind între Podișul Getic și Munții Vâlcanului.

Ca urmare a acestei așezări, localitatea beneficiază de prezența pe teritoriul său a tuturor formelor de relief, de la câmpiile mici ale depresiunilor, la dealuri, creste și șei, până la golurile alpine ale munților Vâlcan și Godeanu, acestea fiind dispuse dinspre depresiunea Tismana către nord.

Figură 7 Relieful orașului Tismana

Sursa: <http://www.tomoniu.ro/nou/tismana-oras.html>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Practic, relieful orașului este unul deluros în partea de nord și nord-est și șes în partea de sud în sud-est, fiind un mix între zona de deal cu lunca râului Tismana.

În acest context, există și o variație extrem de mare a altitudinii în localitate, în sensul în care punctul cel mai de jos al altitudinii este de 198 m față de nivelul mării (în Câmpia Celeiului), în timp ce punctul cel mai înalt este de peste 1946 de metri (în Munții Godeanu). Așadar este vorba de o creștere de 10 ori a altitudinii între cele două extreme ale localității, în condițiile în care suprafața orașului este de 29.786 ha de hectare.

Clima

Clima orașului Tismana este influențată de așezarea geografică și de relieful zonei, aspecte care trasează principalele trăsături climaterice. În acest context, clima orașului este una temperat continentală, cu veri mai răcoroase și umede și ierni geroase.

În zona montană înaltă, la peste 1500 - 1600 m, stratul de zăpadă are o repartiție neuniformă și durează între 180 și 200 zile (Godeanu), iar grosimea lui poate atinge, în zonele adăpostite, 7-8 m.

În ceea ce privește precipitațiile, cantitățile medii anuale sunt de 675 mm, existând două perioade de precipitații maxime: începutul verii (mai-iunie) și toamna (octombrie-noiembrie).

Climatul local este caracterizat și de existența precipitațiilor neuniform repartizate, dar și de vântul dominant dinspre nord.

În ceea ce privește regimul temperaturilor, acestea au variații destul de mari la nivelul localității în condițiile existenței diferențelor mari de altitudine a reliefului.

Ca și medii anuale, temperaturile la nivel local se regăsesc în jurul valorilor de 10.2°, în condițiile în care temperatura medie a verii în lunile iulie și august este în jurul valorii de 20° C, iar iarna, temperatura medie a lunii ianuarie este de 2.5° C.

Solurile

Caracteristicile principale ale solurilor specifice orașului Tismana sunt determinate de distribuția formelor de relief și constituția lor geografică, dar și de influența climaterică și hidrologică. Astfel, solurile sunt formate în principal pe roci argiloase. Așadar, solurile sunt brune de pădure slab erodate, care au un conținut moderat de humus și azot, acestea necesită amendamente cu îngrășămintă chimice și naturale.

Vegetația și fauna

Ca urmare a diferențelor mari de altitudine la nivelul orașului vegetația și în special pădurile din localitate sunt etajate.

Pădurile

Vegetația specifică localității este pădurea, care de altfel acoperă peste 50% din suprafața orașului, fiind diferențiată în funcție de altitudine. Astfel există:

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Etajul pădurilor de fag . Acesta este cuprins între altitudinea de 800 m și 1250 m, iar la limita inferioară, fagul intră în amestec cu gorunul (*Quercus petrae*). În zona de lizieră a pădurii apar arbuștii, dintre care amintim: păducelul (*Crataegus monogyna*), alunul (*Corilus avellana*), lemnul câinesc (*Ligustrum vulgare*), măceșul (*Rosa canina*).

În zona dealurilor există specii de arbuști precum: zmeurul (*Rubus idaeus*) și tufișuri de afin (*Vaccinium myrtillus*).

Etajul pădurilor de conifere. La peste 1100 m altitudine, fagul intră în amestec cu bradul și molidul. Astfel, de la această altitudine și până la 1600 m, molidul (*Picea excelsa*) devine specia dominantă. La nivelul acestui etaj, alături de molid se mai întâlnesc: bradul (*Abies alba*), pinul (*Pinus silvestris*).

Vegetatia ierboasă

Pășunile din regiunea muntoasă sunt răspândite sub forma unor fâșii late, între diferite izvoare, pe spinările munților sau pe umerii văilor. Adeseori pășunile sunt despărțite unele de altele prin păduri. Plantele caracteristice acestei zone sunt: gramineele, rozaceele, saxifragaceele, alături de care pe vărfurile mai joase se întâlnesc plantaginacee, polygonacee. Acestea constituie zona de pășunat cu ierburi bune, pline de sevă.

Pășunile și fânețele din zona deluroasă în perimetrul orașului Tismana sunt răspândite mai ales fânețele, deoarece în cea mai mare parte locuitorii comunei folosesc pășunile alpine. Fânețele sunt dezvoltate pe culmea dealurilor și pe versanții care nu permit culturile agricole.

Fauna

Caracteristica principală a faunei pe teritoriul orașului Tismana este densitatea medie de specii, existând atât animale specifice zonei de munte cât și cele de deal.

Pădurile din localitate sunt bine populate de o serie de specii de mamifere precum:

- căprioara (*Capreolus capreolus*),
- vulpea (*Canis vulpes*),
- lupul (*Canis lupus*) - semnalat mai ales pe timpul iernii,
- veverița (*Sciurus vulgaris*),
- cerbul (*Cervus elaphus*),
- mistrețul (*Sus scrofa*),
- dihorul (*Putorius putorius*),
- ursul brun (*Ursus arctus*),
- jderul (*Martes martes*),
- iepurele (*Lepus europeus*)-în zonele mai joase etc.

Mult mai bogată este ornitofauna, astfel pădurile de pe teritoriul localității sunt populate de păsări precum:

- corbul (*Corvus corax*),
- coțofana (*Pica pica*),

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Debitul râului Tismana este utilizat pentru răcirea termocentralei de la Rovinari. Împreună, râurile Cerna, Motru și Bistrița, resursele de apă ale Tismanei sunt utilizate în scopuri hidroenergetice în cadrul Complexului hidroenergetic Cerna-Motru-Tismana.¹²

Cel de-al doilea element esențial al rețelei hidrografice a orașului Tismana este Lacul Tismana, lac de acumulare și care este situat în mijlocul localității.

Totodată în orașul Tismana există și 8 iazuri.

Figură 9 Lacul Tismana

Sursa: <https://destepti.ro>

În ceea ce privește apele freatice de pe teritoriul orașului Tismana, nivelurile acestora sunt cuprinse între 1 - 4 m în terasa joasă a Tismanei și la mari adâncimi în zona colinară, putând fi utilizate ca surse pentru alimentarea cu apă potabilă, în condițiile în care calitatea lor este una în general bună.

Resursele

Pe teritoriul localității Tismana există resurse naturale printre care dolomită, care este valorificată din cele mai vechi timpuri. Există de asemenea cantități importante de piatră și nisip.

O altă resursă naturală extrem de importantă prezentă în localitate este reprezentată de păduri. De altfel zone întinse împădurite din localitate sunt declarate ca monumente ale naturii, precum Rezervația naturală Pădurea Tismana - Pocruia sau Rezervația naturală Dumbrava Tismanei.

¹² https://ro.wikipedia.org/wiki/R%C3%A2ul_Tismana

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Un rol important în dezvoltarea localității îl joacă și resursele de apă pe teritoriul localității existând o serie de instalații care fac parte din Sistemul Energetic Cerna - Motru - Tismana.

Cea mai importantă resursă rămâne cadrul natural deosebit, fapt care atrage numeroși turiști.

Istoricul localității

Istoricul orașului Tismana este strâns legat de Mănăstirea Tismana de la care de altfel își trage și numele. Astfel, atestarea documentară a localității apare în Hrisovul din 3 octombrie 1385 dat de către domnitorul Dan I. Construcția mănăstirii fusese începută de Radu-Vodă care a dat hrisoave după anii 1376, care din păcate nu se mai păstrează.

Ulterior în documente din secolele al XV-lea și al XVI-lea (3 sept. 1841 și 11 ian. 1585) este consemnat „orașul de la Tismana”, ceea ce denotă o dezvoltare timpurie a în acest spațiu a unui centru urban.

Localitatea Tismana a fost de-a lungul timpului, târg, oraș, cetate, târg, comună reședință de plasă, stațiune climaterică, comună și în prezent, oraș.¹³

Satul Tismana este amintit în hrisoavele domnești la 3 Aprilie 1480 când acesta încă nu se afla în stăpânirea mănăstirii Tismana. Satul intră în posesia mănăstirii la 1 iunie 1483, prin hrisov dat egumenului Matei.

În perioada secolelor XV-XVI Tismana nu era importantă doar ca oraș, localitatea era reședința banilor de Tismana. Astfel, într-un document din 3 septembrie 1491, domnitorul Vlad Călugărul vorbește despre patru Bani de Tismana, Deatco, Deadiul, Diicul, Dragomir și întărește drepturile Mănăstirii Tismana asupra satelor Bahna, Petrovița, Ploștina, parte din Farcașești și Brătiești.¹⁵

Figură 10 Orașul Tismana în sec. XVII-XVIII

¹³ Nicolae N. Tomoniu - Monografia orașului Tismana, Editura Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Gorj, Târgu-Jiu, 2013, ISBN: 978-973-7847-53-9

¹⁴ D.R.H, seria B.Țara românească, vol. III, (1526-1535) vol. întocmit în cadrul semin. de paleogr. slavă condus de D. Mioc, Editura Acad. Rep. Soc. România, București, 1975, pag.425

¹⁵ http://www.tomoniu.ro/nou/orasul_tismana.htm#_ftn21

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Sursa: http://www.tomoniu.ro/nou/orasul_tismana.htm#_ftn21

Pe parcursul secolelor XVII-XVIII, existența și dezvoltarea localității este în continuare strâns legată de Mănăstirea Tismana.

Pe la începutul secolului XIX, în avalul râului Tismana, încep să se dezvolte tot mai puternic elemente urbane, domeniul construcțiilor fiind în plin avânt, primele case vor fi construite de dascăli, popi, negustori, meseriași înstăriți. Legislația munteană specifică secolului XIX, sprijină acest implus de urbanizare în localitate, apărând construcții noi și solide, din lemn sau cărămidă. Nevoia satului de învățători, revizori școlari, popi, cântăreți, polițiști, veterinari, medici și alte categorii sociale, a dus la un flux de familii imigrante din alte sate vecine. ¹⁶

În acest context al dezvoltării Tismanei, localitatea este desemnată ca reședință de plasă în anul 1908 și reconfirmată ca atare în 1910. Plasa Tismana era alcătuită din comunele : Călnicu, Celei, Ciuperceni, Godinești, Pârău, Peșteana, Pestășani, Pocruia, Tismana, Topești. După Primul Război Mondial, comunele din Plasa Tismana vor trece de Plasa Brădiceni. ¹⁷

O altă etapă a existenței localității este legată de Societatea „DORNA TISMANA” care în perioada anilor 1908-1910 a militat pentru ca Valea Mănăstirii Tismana să devină o stațiune climaterică. Astfel, în 1910, zona dintre Defileul râului Tismana și până în Vârful Cioclovina va fi declarată „Stațiune climaterică” iar amenajarea ei se va prelungi până în anul 1918.

Zona capătă o importanță turistică din ce în ce mai mare mai ales în contextul implicării poetului George Coșbuc în promovarea localității ca punct de atracție turistică, dar și ca urmare a activității Societății „Dorna Tismana”.

Figură 11 Harta stațiunilor climaterice și balneare a sud vestului României la 1932

Sursa: http://www.tomoniu.ro/nou/orasul_tismana.htm#_ftn21

¹⁶ http://www.tomoniu.ro/nou/orasul_tismana.htm#_ftn21

¹⁷ http://www.tomoniu.ro/nou/orasul_tismana.htm#_ftn21

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Regimul comunist instalat în România după 1945, retrogradează localitatea la statutul de comună.

În 1973, printr-un ordin al ministrului turismului de la acea vreme, localitatea a fost declarată „sat turistic”. Emiterea acestui document, era o formă de reparare a degradării statutului localității climaterice Tismana. În realitate, Tismana nu a fost niciodată „sat turistic”, decât oficial, pentru că autoritățile comuniste interziceau cazarea turiștilor străini în locuințele particulare.

În anul 2004, în urma organizării unui referendum local, localitatea capătă statutul de oraș, fiind declarat ca atare acest statut prin Legea pentru declararea ca orașe a unor comune nr 83/2004.

2.2 Reprezentarea demografică

Orașul Tismana face parte din categoria orașelor mici din punct de vedere al populației. Fenomenul depopulării specific României în ultimii 30 de ani, si-a făcut simțită prezență și în cazul orașului Tismana. Este important de remarcat faptul că evoluția populației orașului Tismana se încadrează în trendurile județene, regionale și naționale.

Prezentăm în continuare o serie de date legate de evoluția populației României, la recensămintele organizate în perioada 1948-2021.

Datele sunt provizorii și au fost făcute publice de Institutul Național de Statistică în 29 decembrie 2022, cu ocazia aducerii la cunoștința publică a primelor date provizorii ale Recensământului Populației și Locuințelor runda 2021 (RPL2021).

Astfel, datele provizorii a RPL2021 arată că populația rezidentă a României este de 19.053,8 mii persoane (19.053.815 persoane).

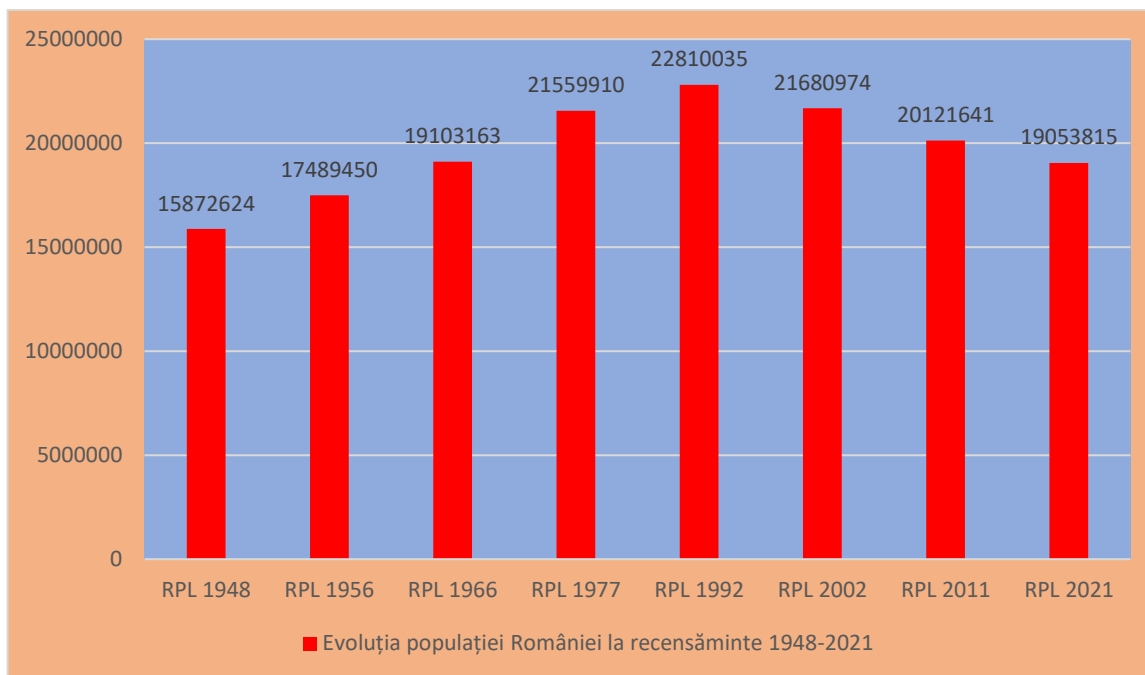
Față de populația rezidentă înregistrată la recensământul din 2011, România a pierdut 1,1 milioane locuitori (1067,8 mii persoane). Din cele 42 de județe (inclusiv municipiul București), 39 au pierdut din numărul de locuitori.

	Evoluția populației României la recensăminte 1948-2021
RPL 1948	15872624
RPL 1956	17489450
RPL 1966	19103163
RPL 1977	21559910
RPL 1992	22810035
RPL 2002	21680974
RPL 2011	20121641
RPL 2021	19053815

Tabel 3 Evoluția populației României la recensăminte 1948 -2021 - date provizorii
RPL 2021 Sursa: https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 12 Evoluția populației României la recensăminte 1948 -2021 - date provizorii RPL 2021
Sursa: https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf

Datele arată că procesul de îmbătrânire demografică s-a adâncit, comparativ cu recensământul din 2011, remarcându-se creșterea ponderii populației vârstnice (de 65 ani și peste. Deși numărul tinerilor (sub 15 ani) a scăzut cu 115,7 mii persoane, ponderea lor în total populație a urcat ușor la 16,1% (față de 15,9% la RPL2011), în timp ce ponderea populației de 65 ani și peste în total populație a înregistrat o creștere cu aproape jumătate de milion de persoane, respectiv cu 3,5 puncte procentuale (de la 16,1% la RPL2011 la 19,6% la RPL2021). Astfel, raportul de dependență demografică a crescut în decurs de un deceniu de la 47,0 (RPL2011) la 55,5 persoane tinere și vârstnice la 100 persoane adulte (la RPL2021).¹⁸

Din totalul celor 19.053,8 mii persoane care formează populația rezidentă a României, s-au declarat români 14.801,4 mii persoane (89,3%), maghiari 1.002,2 mii persoane (6,0%), romi 569,5 mii persoane (3,4%), ucraineni (45,8 mii persoane), germani (22,9 mii persoane) și turci (20,9 mii persoane).

Structura etnică a populației României -RPL2021	
Români	89.30%
Maghiari	6.00%
Rromi	3.40%
Ucrainieni	2.40%

¹⁸ Sursa: https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/cp-date-provizorii-rpl2021.pdf

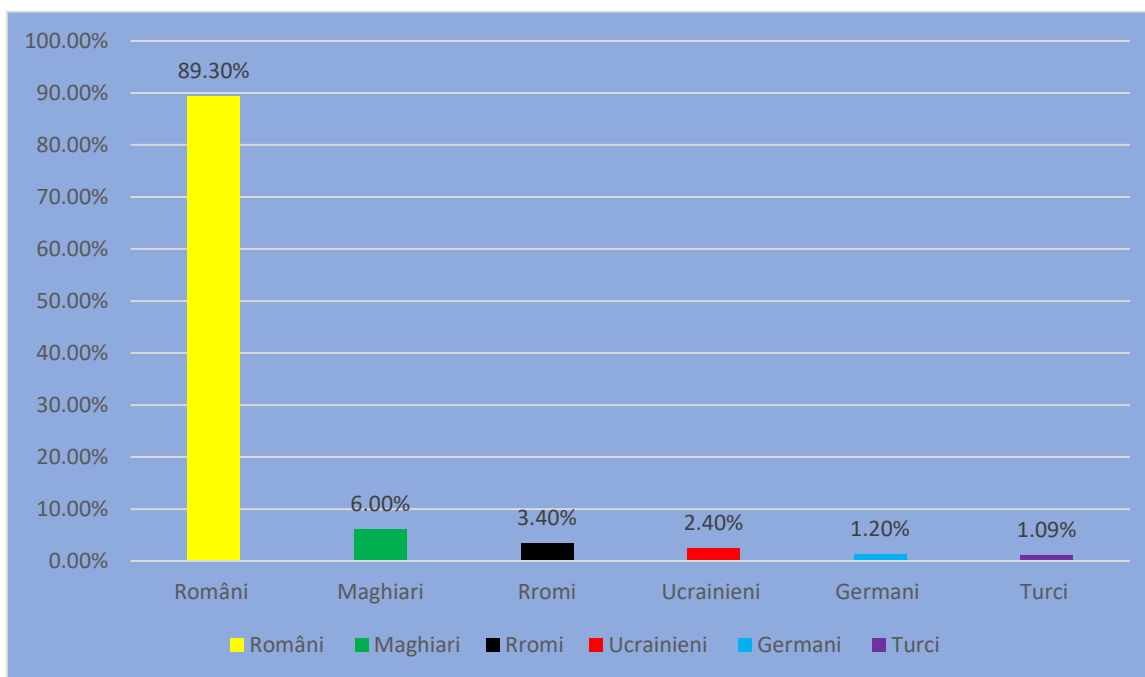

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Germani	1.20%
Turci	1.09%

Tabel 4 Structura etnică a populației României - date provizorii RPL 2021

Sursa: https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/cp-date-provizorii-rpl2021.pdf

Figură 13 Structura etnică a populației României - date provizorii RPL 2021

Sursa: https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/cp-date-provizorii-rpl2021.pdf

Potrivit datelor puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică la 1 ianuarie 2022, populația după domiciliu a orașului Tismana era de 6688 de locuitori, ceea ce înseamnă 1,92% din populația județului Gorj. În acest context, densitatea populației este de 22,319 locuitori/km².

Plecând de la aceste aspecte și utilizând datele INS, am făcut o analiză asupra evoluției numărului populației orașului Tismana în perioada 1992-2022. Prezentăm mai jos aceste date.

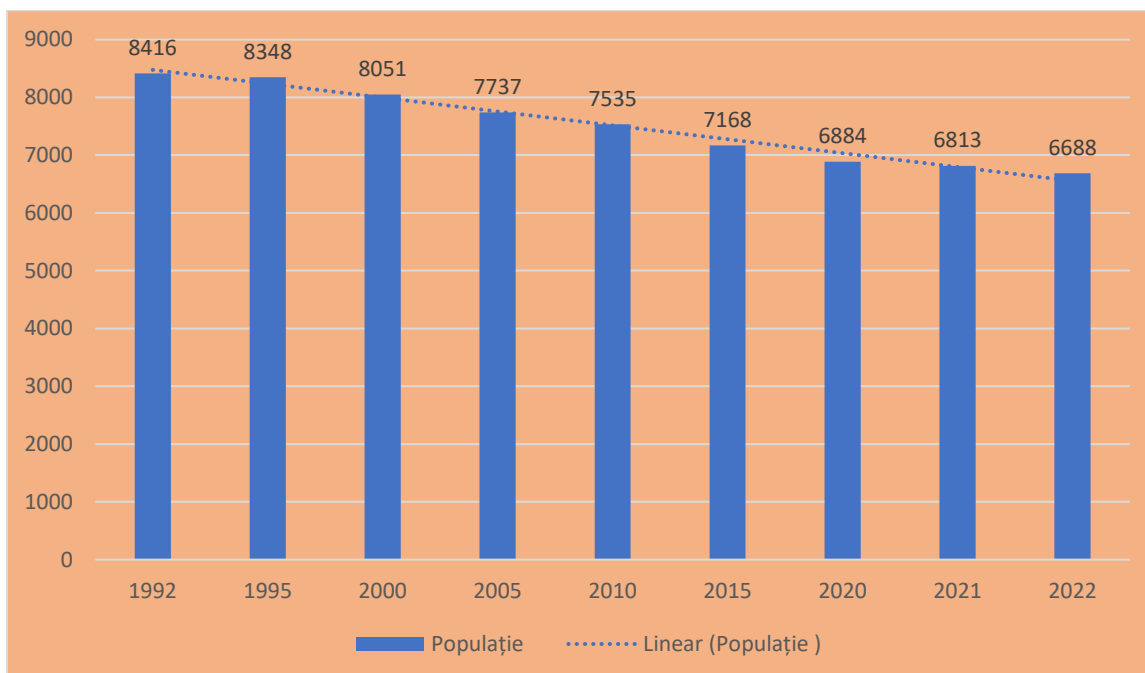
Anul	Populația orașului Tismana	Populația Județului Gorj	Ponderea %
1992	8416	384507	2,18
1995	8348	386739	2,15
2000	8051	386755	2,08
2005	7737	384339	2,01
2010	7535	378708	1,98
2015	7168	369004	2,03
2020	6884	355652	1,93
2021	6813	352084	1,93
2022	6688	347723	1,92

Tabel 5 Evoluția populației după domiciliu orașului Tismana și a Județului Gorj 1992-2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

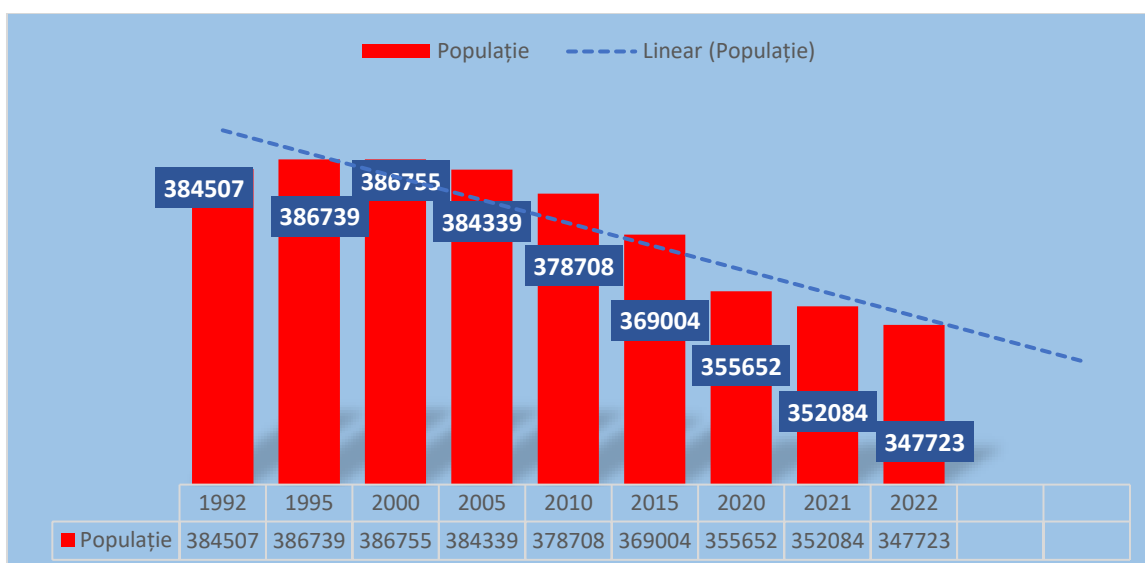

Figură 14 Evoluția populației după domiciliu orașului Tismana 1992-2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Din graficul prezentat reiese clar tendința permanentă și constantă de scădere a populației orașului Tismana. De altfel, acest trend nu este unul specific orașului, așa cum arătam mai sus. Practic Tismana se încadrează în trendul județean.

Iată și evoluția în același interval de timp a populației județului Gorj, prezentând în același timp și o evoluție a ponderii populației orașului Tismana raportată la cea a județului Gorj.

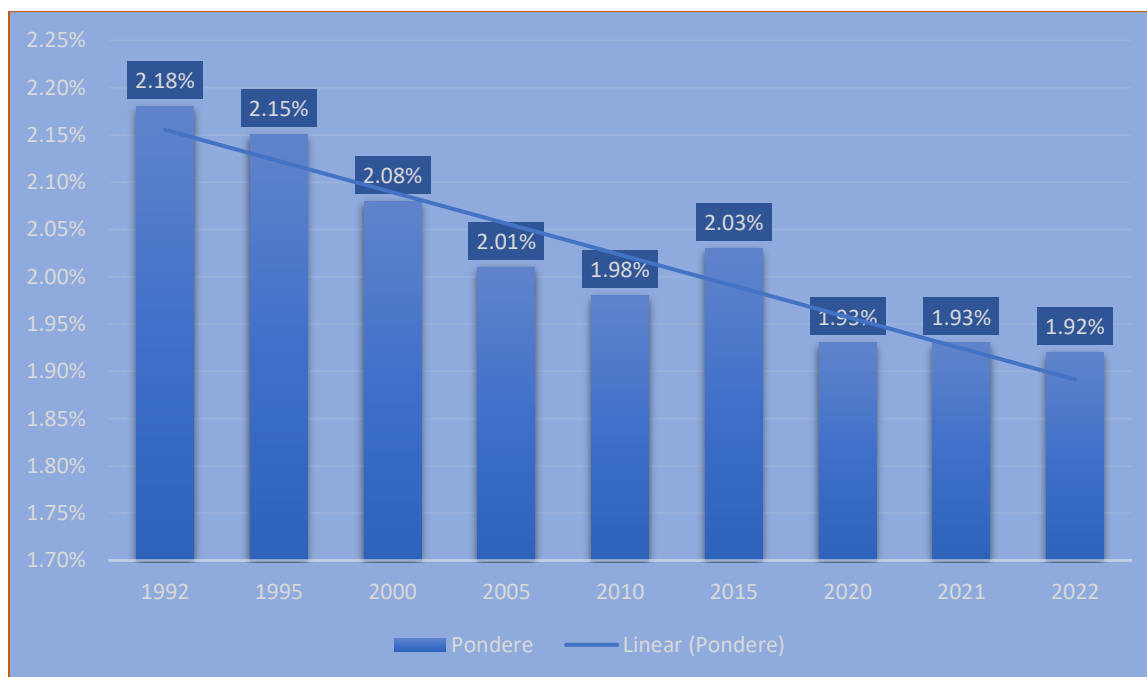
Figură 15 Evoluția populației după domiciliu a Județului Gorj 1992-2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Aceste date relevă de asemenea faptul că în intervalul evaluat, 1992-2022, ponderea orașului Tismana raportat la Județul Gorj, din punct de vedere a populației, a scăzut în mod constant.

Figură 16 Evoluția ponderii populației orașului Tismana raportată la populația județului Gorj 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Cauzele care au dus la scăderea populației în Orașul Tismana sunt, pe de o parte, comune tuturor localităților din România, și anume deschiderea, după 1989, a granițelor țării și posibilitatea migrării peste hotare, dar în mare măsură a contribuit și scăderea nivelului de trai din zonă. Printre cauzele care au contribuit la depopulare avem în vedere în principal structura economiei locale dar mai ales a economiei județene care se caracterizează printr-o diversificarea redusă și astfel a influențat extrem de mult nivelul de trai din zona localității.

Structura populației pe grupe de vârstă

Potrivit datelor statistice puse la dispoziție de INS, la 1 ianuarie 2022 structura pe grupe de vârste a celor 6688 de cetățeni cu domiciliu în orașului Tismana, este următoarea:

Anul	Grupa 0-4 ani	Grupa 5-9 ani	Grupa 10-19	Grupa 20-29 ani	Grupa 30-39 ani	Grupa 40-49 ani	Grupa 50-59 ani	Grupa 60-69 ani	Grupa 70-79 ani	Grupa 80-84 ani	Grupa 85 ani și peste
1992	546	539	1358	1239	1032	919	1098	961	519	141	64
1995	492	594	1245	1329	981	928	1054	947	541	166	71
2000	419	486	1146	1314	1047	936	867	999	639	110	88

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

2005	355	401	1046	1159	1171	940	884	911	663	141	66
2010	317	350	856	1065	1183	1000	970	801	712	192	89
2015	232	307	742	986	1009	1116	954	826	673	188	135
2020	255	219	655	819	908	1135	977	914	632	226	144
2021	243	229	627	777	901	1087	1016	939	614	228	152
2022	220	249	595	742	878	1058	1055	927	609	213	142

*Tabel 6 Distribuția pe vârste a populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>*

În continuare vom face o analiza asupra fiecărei grupe de vârstă a populației orașului Tismana.

Grupa de vârstă 0-4 ani

Anul	Grupă de vârstă 0-4 ani	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	546	8416	6.48
1995	492	8348	5.89
2000	419	8051	5.20
2005	355	7737	4.5
2010	317	7535	4.20
2015	232	7168	3.23
2020	255	6884	3.70
2021	243	6813	3.56
2022	220	6688	3.28

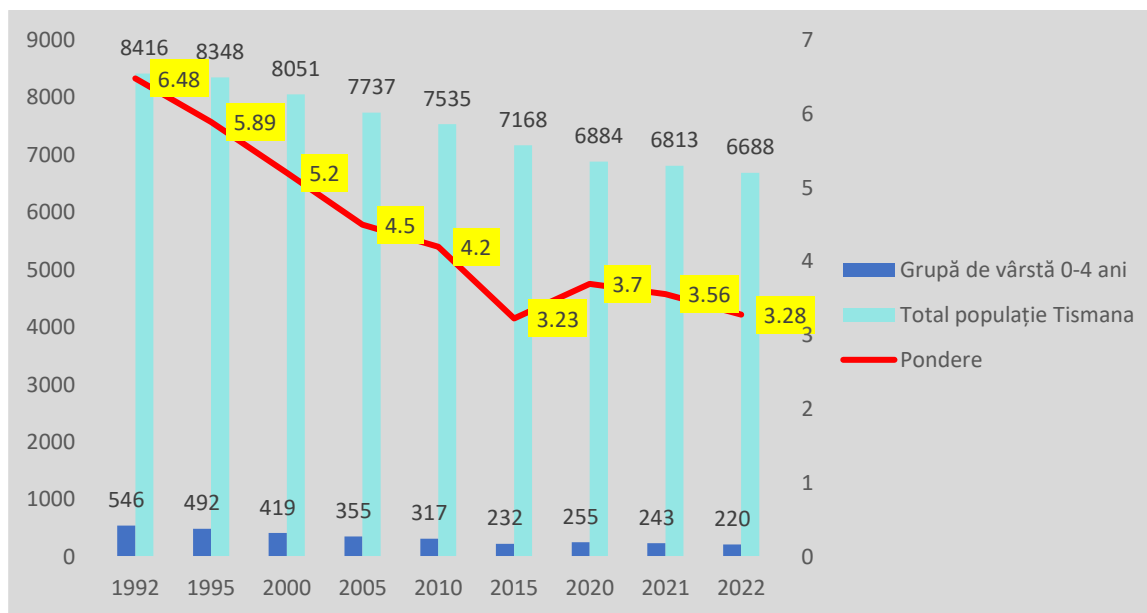
*Tabel 7 Evoluția grupei 0-4 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>*

- La nivelul anului 2022, această grupă de vârstă reprezintă doar 3,28% din totalul populației orașului;
 - Se înregistrează o scădere constantă a numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă pe parcursul intervalului de timp cercetat;
 - Se înregistrează o scădere a ponderii persoanelor aflate în această categorie de vârstă raportat la totalul populației orașului pe întreg intervalul de timp cercetat. Practic este vorba despre o înjumătățire a acestui indicator, în condițiile în care în 1992 ponderea grupei de vârstă în totalul populației era de 6,48%, în 2022 aceasta era de doar 3,28.

Așadar grupa populației aparținând acestei grupe de vârstă a scăzut în intervalul temporal cercetat atât ca valoare absolută cât și ca pondere în totalul populației orașului.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 17 Evoluția grupei 0-4 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Grupa de vârstă 5-9 ani

Anul	Grupă de vârstă 5-9 ani	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	539	8416	6.40
1995	594	8348	7.11
2000	486	8051	6.03
2005	401	7737	5.18
2010	350	7535	4.64
2015	307	7168	4.28
2020	219	6884	3.18
2021	229	6813	3.36
2022	249	6688	3.72

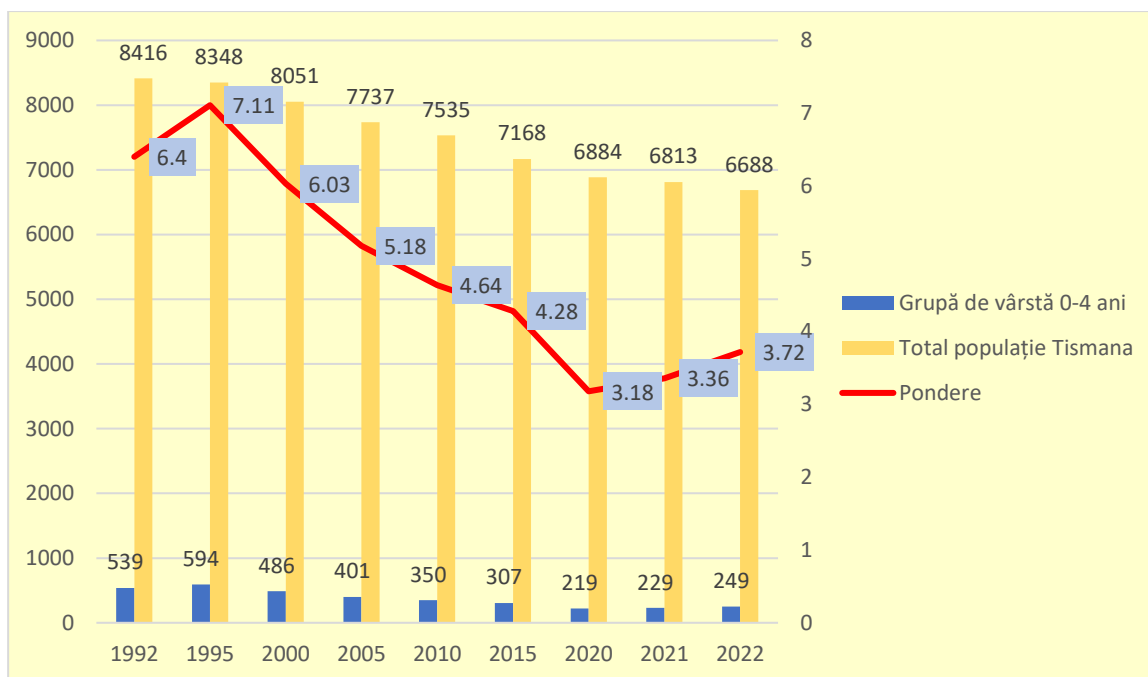
Tabel 8 Evoluția grupei 5-9 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

- La nivelul anului 2022, această grupă de vârstă reprezintă 6,4% din totalul populației orașului;
- Se înregistrează o scădere a numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă pe parcursul intervalului de timp cercetat, existând o creștere între 1992 și 1995, apoi scăderea este constantă;
- Se înregistrează o scădere a ponderii persoanelor aflate în această categorie de vârstă raportat la totalul populației orașului pe întreg intervalul de timp cercetat. Practic se înregistrează aproape o înjumătățire a acestui indicator, în condițiile în care în 1992 ponderea grupei de vârstă în totalul populației era de 6,4%, în 2022 aceasta era de doar 3,72.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Așadar populația aparținând acestei grupe de vârstă a scăzut în intervalul temporal cercetat atât ca valoare absolută cât și ca pondere în totalul populației orașului.

Figură 18 Evoluția grupei 5-9 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Grupa de vârstă 10-19 ani

Anul	Grupă de vârstă 10-19 ani	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	1358	8416	16.13
1995	1245	8348	14.91
2000	1146	8051	14.23
2005	1046	7737	13.51
2010	856	7535	11.36
2015	742	7168	10.35
2020	655	6884	9.514
2021	627	6813	9.20
2022	595	6688	8.89

Tabel 9 Evoluția grupei 10-19 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

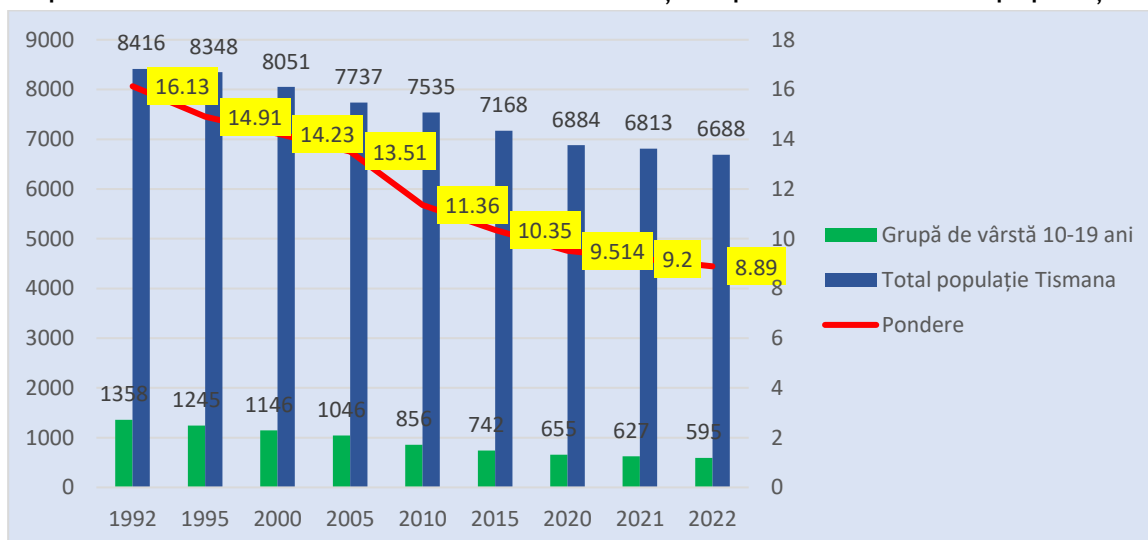
- La nivelul anului 2022, această grupă de vârstă reprezintă 8,89% din totalul populației orașului;
- Se înregistrează o scădere constantă a numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă pe întreg parcursul intervalului de timp cercetat;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Se înregistrează o scădere a ponderii persoanelor aflate în această categorie de vârstă raportat la totalul populației orașului pe întreg intervalul de timp cercetat. Astfel la nivelul anului 1992 ponderea era de 16,13%, iar în 2022 aceasta era de 8,89%, ceea ce înseamnă aproape o înjumătățire

În concluzie, populația aparținând acestei grupe de vârstă a scăzut în intervalul temporal cercetat atât ca valoare absolută cât și ca pondere în totalul populației orașului.

Figură 19 Evoluția grupeii 10-19 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Grupa de vârstă 20 -29 ani

Anul	Grupă de vârstă 20-29 ani	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	1239	8416	14.72
1995	1329	8348	15.91
2000	1314	8051	16.32
2005	1159	7737	14.97
2010	1065	7535	14.13
2015	986	7168	13.75
2020	819	6884	11.89
2021	777	6813	11.40
2022	742	6688	11.09

Tabel 10 Evoluția grupeii 20-29 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

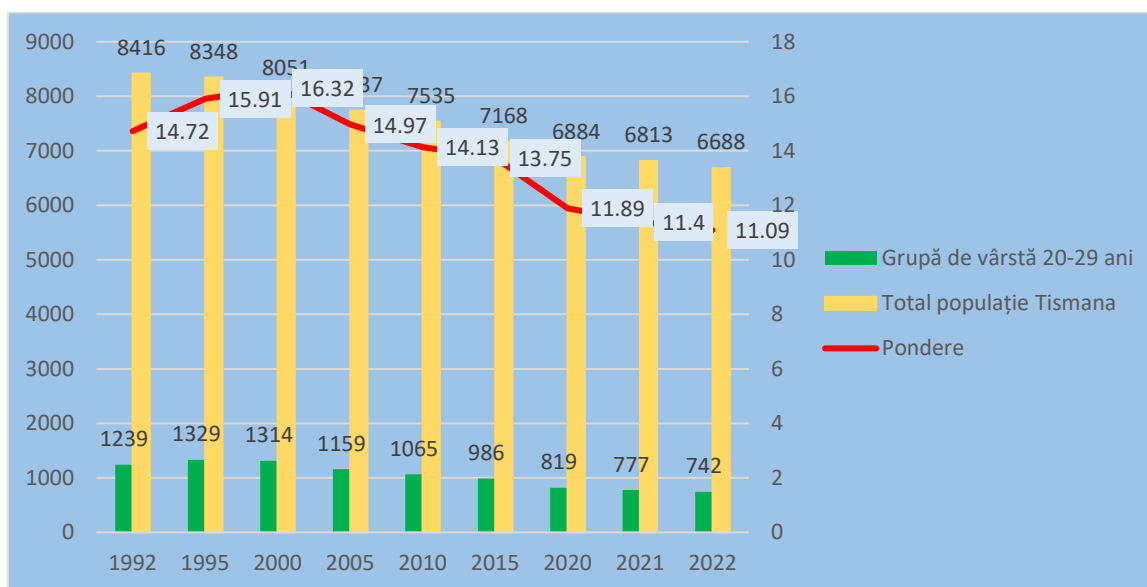
- În anul 2022, 11,09% din totalul populației orașului era încadrată în această grupă de vârstă;
- Se înregistrează o scădere a numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă pe parcursul intervalului de timp cercetat, cu o creștere în intervalul 1992-2000, apoi urmând o scădere constantă ;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Se înregistrează o scădere cu 3,63% a ponderii persoanelor aflate în această categorie de vârstă raportat la totalul populației orașului. Astfel la nivelul anului 1992 ponderea era de 14,72%, iar în 2022 aceasta era de 11,09%.

În concluzie, populația aparținând acestei grupe de vârstă a scăzut în intervalul temporal cercetat atât ca valoare absolută cât și ca pondere în totalul populației orașului.

Figură 20 Evoluția grupei 20-29 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Grupa de vârstă 30-39

Anul	Grupă de vârstă 30-39 ani	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	1032	8416	12.26
1995	981	8348	11.75
2000	1047	8051	13.0
2005	1171	7737	15.13
2010	1183	7535	15.70
2015	1009	7168	14.07
2020	908	6884	13.19
2021	901	6813	13.22
2022	878	6688	13.12

Tabel 11 Evoluția grupei 30-39 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

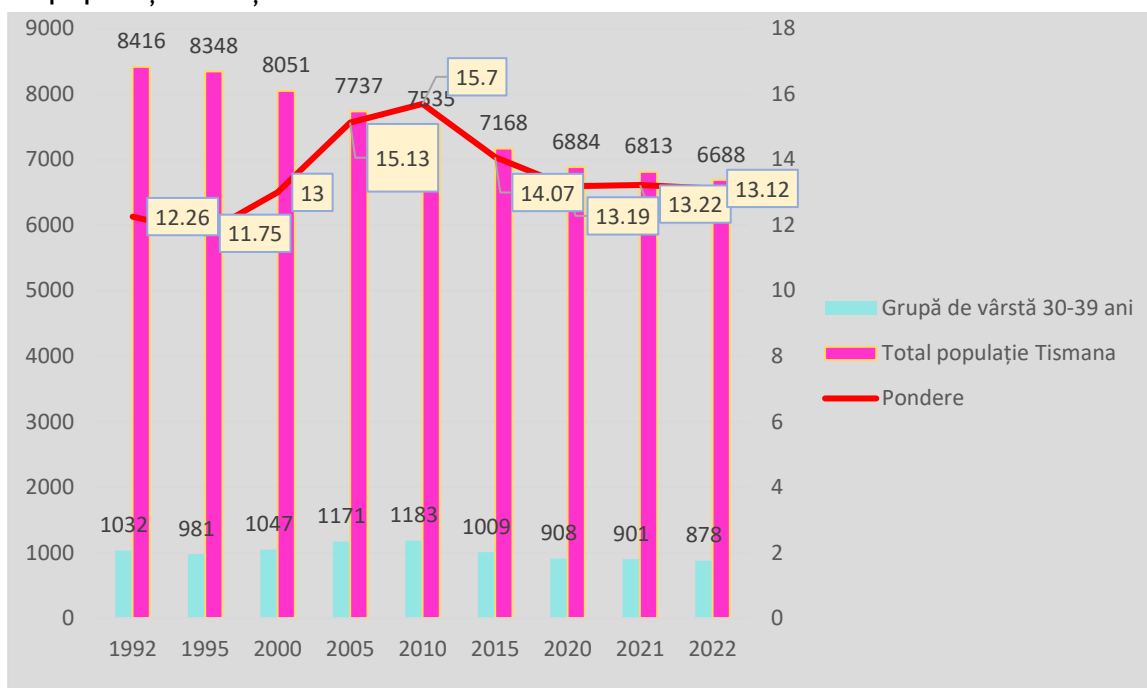
- În anul 2022, 13,12% din totalul populației orașului era încadrată în această grupă de vârstă;
- Se înregistrează o scădere a numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă pe parcursul intervalului de timp cercetat ;
- Se înregistrează o creștere cu 0,86% a ponderii persoanelor aflate în această categorie de vârstă raportat la totalul populației orașului. Astfel în intervalul 1995-

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

2010 a existat o creștere a acestei grupe de vârstă în totalul populației orașului, apoi în intervalul 2010-2020 aceasta a scăzut, pentru ca până în 2022 să existe o scădere ușoară.

În concluzie, populația aparținând acestei grupe de vârstă a scăzut în intervalul temporal cercetat ca valoare absolută, însă a înregistrat o ușoară creștere ca pondere în totalul populației orașului.

Figură 21 Evoluția grupei 30-39 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Grupa de vârstă 40-49 ani

Anul	Grupă de vârstă 40-49 ani	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	919	8416	10.91
1995	928	8348	11.11
2000	936	8051	11.62
2005	940	7737	12.14
2010	1000	7535	13.27
2015	1116	7168	15.56
2020	1135	6884	16.48
2021	1087	6813	15.95
2022	1058	6688	15.81

Tabel 12 Evoluția grupei 40-49 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

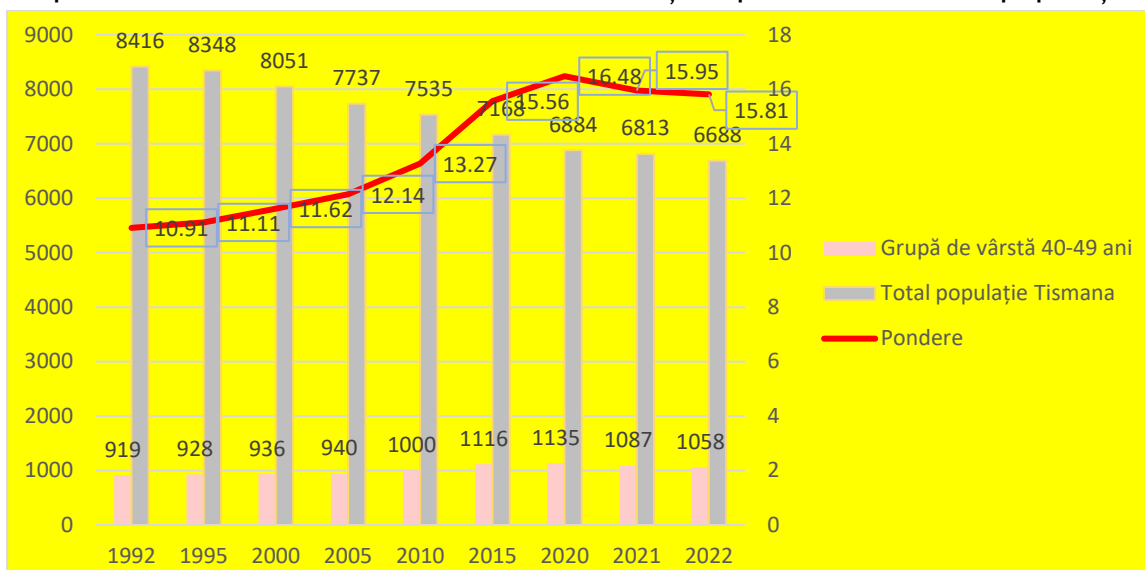
- În anul 2022, 15,81% din totalul populației orașului era încadrată în această grupă de vârstă.
- Se înregistrează o creștere a numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă pe parcursul intervalului de timp cercetat cu 13,13%.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- În ceea ce privește ponderea acestei grupe de vârstă raportată la totalul populației orașului, se înregistrează pe parcursul intervalului de timp cercetat, o creștere de 4,9%. Astfel în intervalul 1992-2020 a existat o creștere constantă (în anul 2020 se înregistrează cea mai mare pondere de 16,48%), pentru ca până în 2022 să existe o scădere ușoară.

În concluzie, populația aparținând acestei grupe de vârstă a crescut în intervalul temporal cercetat atât ca valoare absolută cât și ca pondere în totalul populației orașului.

Figură 22 Evoluția grupei 40-49 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Grupa de vârstă 50-59 ani

Anul	Grupă de vârstă 50-59 ani	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	1098	8416	13.04
1995	1054	8348	12.62
2000	867	8051	10.76
2005	884	7737	11.42
2010	970	7535	12.87
2015	954	7168	13.30
2020	977	6884	14.19
2021	1016	6813	14.91
2022	1055	6688	15.77

Tabel 13 Evoluția grupei 50-59 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

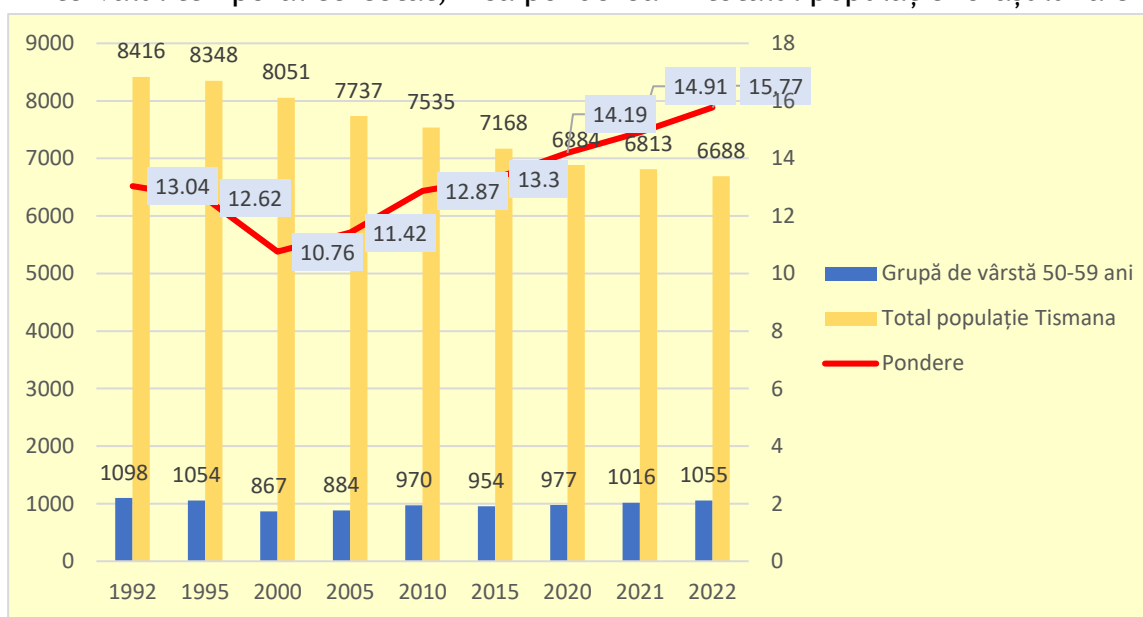
- În anul 2022, 15,77% din totalul populației orașului era încadrată în această grupă de vârstă.
- În intervalul temporal cercetat această grupă de vârstă a înregistrat o scădere ușoară (de 43 persoane).

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Se înregistrează o scădere constantă a numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă în intervalului 1992-2020, pentru ca ulterior să existe o creștere ușoară până în 2022.
- În ceea ce privește ponderea acestei grupe de vârstă raportată la totalul populației orașului, se înregistrează pe parcursul intervalului de timp cercetat, o creștere de 2,73%. Astfel în intervalul 1992-2000 a existat o scădere destul de bruscă (în anul 2000 se înregistrează cea mai mică pondere de 10,76%, pentru ca până în 2022 să existe o creștere constantă.

În concluzie, populația aparținând acestei grupe de vârstă a înregistrat o scădere în intervalul temporal cercetat, însă ponderea în totalul populației orașului a crescut.

Figură 23 Evoluția grupei 50-59 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Grupa de vârstă 60-69 ani

Anul	Grupă de vârstă 60-69 ani	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	961	8416	11.41
1995	947	8348	11.34
2000	999	8051	12.40
2005	911	7737	11.77
2010	801	7535	10.63
2015	826	7168	11.52
2020	914	6884	13.27
2021	939	6813	13.78
2022	927	6688	13.86

Tabel 14 Evoluția grupei 60-69 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

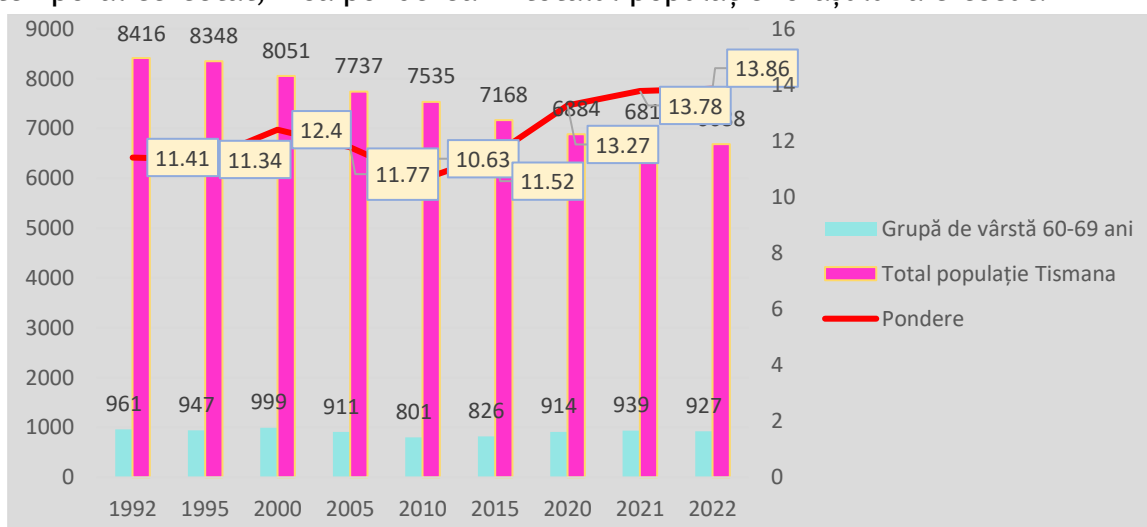
- În anul 2022, 13,86% din totalul populației orașului era încadrată în această grupă de vârstă.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- În intervalul temporal cercetat această grupă de vârstă a înregistrat o scădere 3,53%
- Se înregistrează o evoluție destul de constantă a numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă la nivelul intervalului de timp cercetat, cu ușoare creșteri în anii 2000 și respectiv 2021.
- În ceea ce privește ponderea acestei grupe de vârstă raportată la totalul populației orașului, se înregistrează pe parcursul intervalului de timp cercetat, o creștere de 2,45%. Astfel în intervalul 1992-2000 a existat o creștere, apoi o scădere, în anul 2010 se înregistrează cea mai mică pondere de 11,77%), pentru ca până în 2022 să existe o creștere.

În concluzie, populația aparținând acestei grupe de vârstă a înregistrat o scădere în intervalul temporal cercetat, însă ponderea în totalul populației orașului a crescut.

Figură 24 Evoluția grupei 60-69 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Grupa de vârstă 70-79 ani

Anul	Grupă de vârstă 70-79 ani	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	519	8416	6.16
1995	541	8348	6.48
2000	639	8051	7.93
2005	663	7737	8.56
2010	712	7535	9.44
2015	673	7168	9.38
2020	632	6884	9.18
2021	614	6813	9.01
2022	609	6688	9.10

Tabel 15 Evoluția grupei 70-79 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

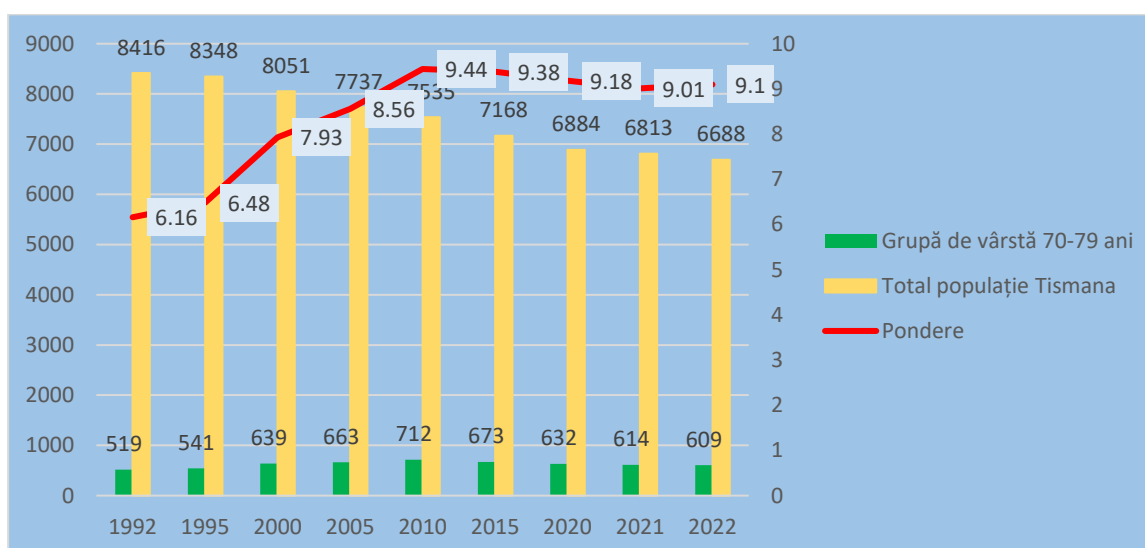
- În anul 2022, 9,10% din totalul populației orașului era încadrată în această grupă de vârstă.
- În intervalul temporal cercetat această grupă de vârstă a înregistrat o creștere de 14,77%.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Evoluția numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă la nivelul intervalului de timp cercetat, a fost următoarea : În intervalul cuprins între 1992-2010 (cel mai mare număr de 712 persoane) se înregistrează o creștere constantă, ulterior există o scădere la fel de constantă.
- În ceea ce privește ponderea acestei grupe de vârstă raportată la totalul populației orașului, se înregistrează pe parcursul intervalului de timp cercetat, o creștere de 2,94%. Astfel în intervalul 1992-2010 (9,44%) a existat o creștere constantă, apoi o scădere până în 2022.

În concluzie, populația aparținând acestei grupe de vârstă a înregistrat o creștere atât ca valoare absolută cât și ca pondere în totalul populației orașului.

Figură 25 Evoluția grupei 70-79 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Grupa de vârstă 80-84 ani

Anul	Grupă de vârstă 80-84 ani	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	141	8416	1.67
1995	166	8348	1.98
2000	110	8051	1.36
2005	141	7737	1.82
2010	192	7535	2.54
2015	188	7168	2.622
2020	226	6884	3.28
2021	228	6813	3.34
2022	213	6688	3.18

Tabel 16 Evoluția grupei 80-84 ani și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

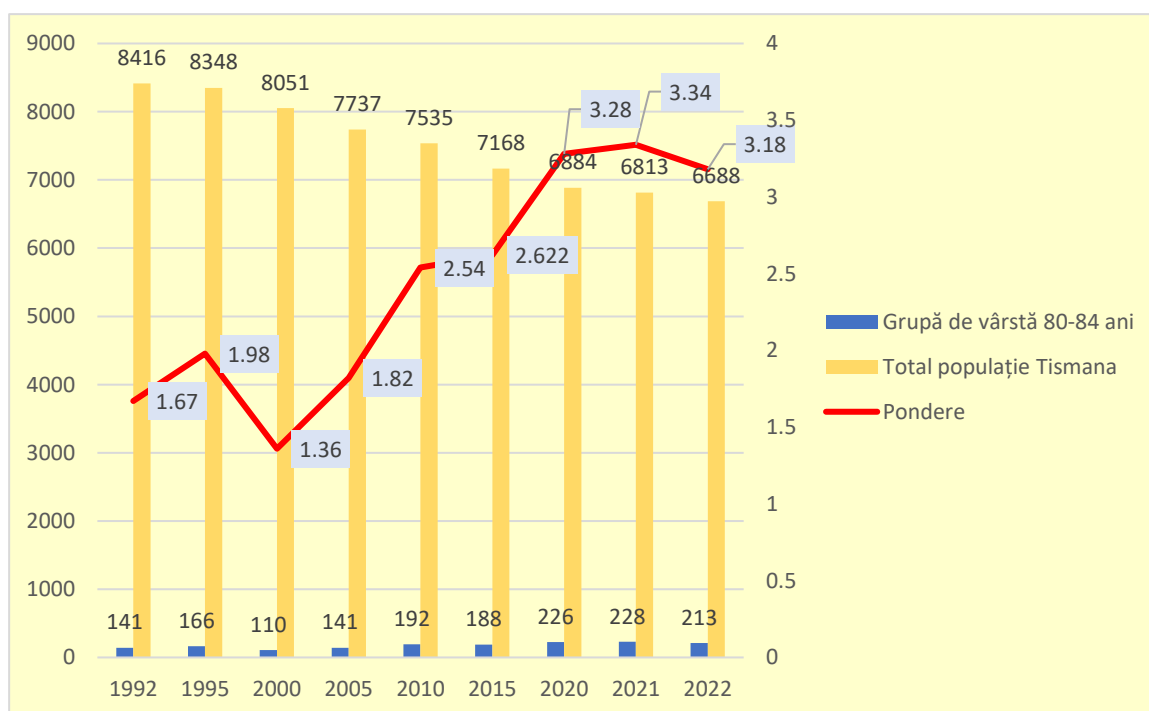
- În anul 2022 3,18% din totalul populației orașului era încadrată în această grupă de vârstă.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- În intervalul temporal cercetat această grupă de vârstă a înregistrat o creștere de 33,8%.
- Evoluția numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă la nivelul intervalului de timp cercetat, a fost următoarea :
 - ✓ între 1992-1995 ușoară creștere;
 - ✓ între 1995-2000 scădere (cel mai mare număr de persoane 110);
 - ✓ între 2000-2021 creștere constantă;
 - ✓ 2021-2022 scădere ușoară.
- În ceea ce privește ponderea acestei grupe de vârstă raportată la totalul populației orașului, se înregistrează pe parcursul intervalului de timp cercetat, o creștere de 1,51%. Astfel în intervalul 1992-1995 (9,44%) a existat o creștere, apoi o scădere până în 2000 (1,36% - valoare minimă înregistrată în intervalul de timp cercetat), apoi până în 2021 (3,34) se înregistrează creștere, pentru ca ulterior să apară o ușoară scădere.

În concluzie, populația aparținând acestei grupe de vârstă a înregistrat o creștere atât ca valoare absolută cât și ca pondere în totalul populației orașului.

Figură 26 Evoluția grupei 80-84 ani și ponderea acesteia în totalul populației Orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insee.ro>

- În anul 2022 3,18% din totalul populației orașului era încadrată în această grupă de vârstă.
- În intervalul temporal cercetat această grupă de vârstă a înregistrat o creștere de 33,8%.
- Evoluția numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă la nivelul intervalului de timp cercetat, a fost următoarea :
 - ✓ între 1992-1995 ușoară creștere;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- ✓ între 1995-2000 scădere când se înregistrează cel mai mare număr de persoane, 110;
- ✓ între 2000-2021 creștere constantă;
- ✓ 2021-2022 scădere ușoară.
- În ceea ce privește ponderea acestei grupe de vârstă raportată la totalul populației orașului, se înregistrează pe parcursul intervalului de timp cercetat, o creștere de 1,51%. Astfel în intervalul 1992-1995 (9,44%) a existat o creștere, apoi o scădere până în 2000 (1,36% - valoare minimă înregistrată în intervalul de timp cercetat), apoi până în 2021 (3,34) se înregistrează creștere, pentru ca ulterior să apară o ușoară scădere.

În concluzie, populația aparținând acestei grupe de vârstă a înregistrat o creștere atât ca valoare absolută cât și ca pondere în totalul populației orașului.

Grupa de vârstă 85 ani și peste

Anul	Grupă de vârstă 85 ani și peste	Total populație Tismana	Pondere grupă de vârstă/total populație %
1992	64	8416	0.76
1995	71	8348	0.85
2000	88	8051	1.09
2005	66	7737	0.85
2010	89	7535	1.18
2015	135	7168	1.88
2020	144	6884	2.09
2021	152	6813	2.23
2022	142	6688	2.12

Tabel 17 Evoluția grupei 85 ani și peste și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

- În anul 2022, 2,12 % din totalul populației orașului era încadrată în această grupă de vârstă.
- În intervalul temporal cercetat această grupă de vârstă a înregistrat o creștere de 54,92%.
- Evoluția numărului persoanelor aflate în această grupă de vârstă la nivelul intervalului de timp cercetat, a fost următoarea:
 - ✓ Creștere între 1992-2000;
 - ✓ Scădere între 2000 și 2005
 - ✓ Creștere între 2005-2021, când se înregistrează cel mai mare număr de persoane din categoria de vârstă, 152;
 - ✓ 2021-2022 scădere ușoară.
- În ceea ce privește ponderea acestei grupe de vârstă raportată la totalul populației orașului, se înregistrează pe parcursul intervalului de timp cercetat, o creștere de 1,36%.

În concluzie, populația aparținând acestei grupe de vârstă a înregistrat o creștere atât ca valoare absolută cât și ca pondere în totalul populației orașului.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 27 Evoluția grupei 85 ani și peste și ponderea acesteia în totalul populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

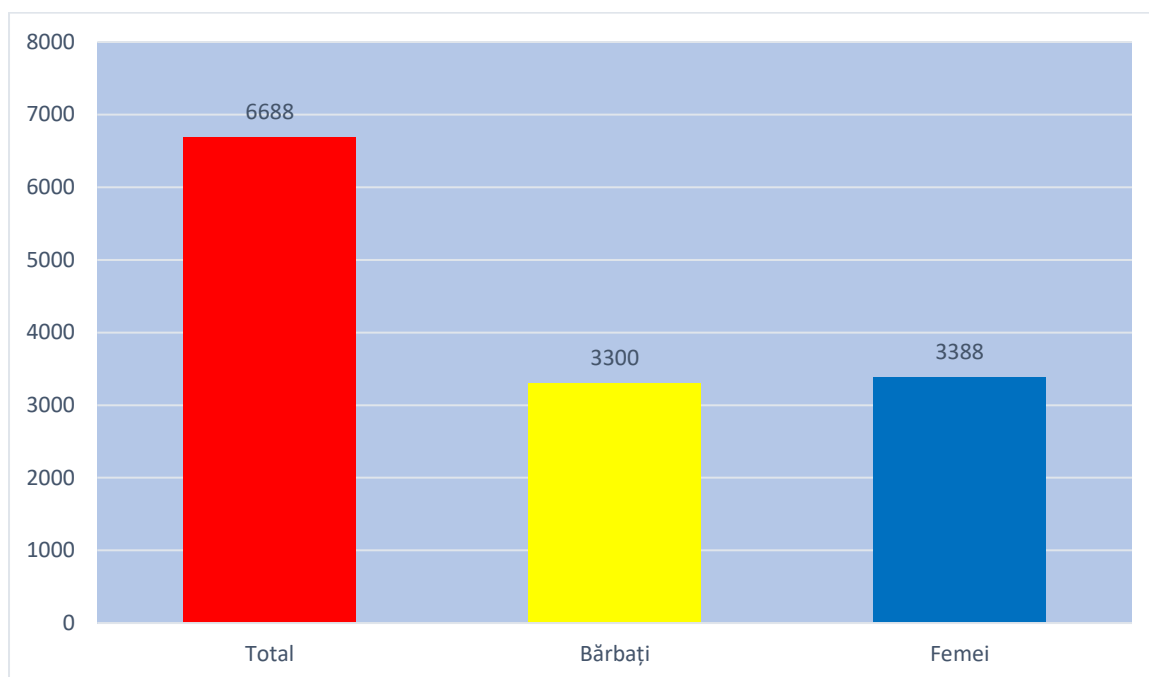
Din analiza acestor putem extrage următoarele concluzii:

- Persoanele cuprinse între 0-19 ani reprezintă 36,53% din populația totală a orașului (2443 persoane), persoanele cuprinse între 20-69 ani reprezintă 78,48% din populația totală a orașului (5249 persoane) și persoanele de 70 ani și peste reprezintă 10,82% din populația totală a orașului (724 persoane)
- Cea mai numeroasă categorie de vârstă este cuprinsă între 20 și 69 de ani.
- La acest moment distribuția populației din punct de vedere al grupelor de vârstă este destul de echilibrată, deși există totuși un număr destul de mare de persoane în vârstă.
- În ceea ce privește proiecția în viitor a evoluției populației orașului, există șanse destul de mari să se producă dezechilibre în sensul în care se va accentua fenomenul de îmbătrânire a populației.

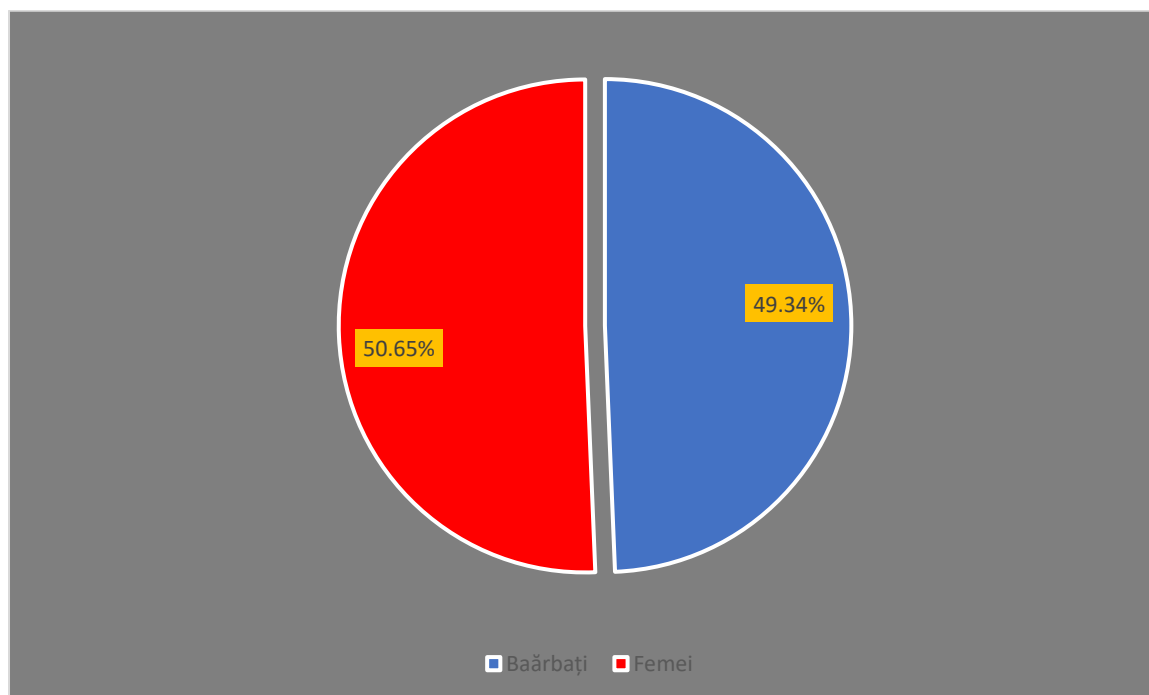
În ceea ce privește structura pe sexe a populației orașului Tismana, potrivit datelor furnizate de INS, la 1 ianuarie 2022, din totalul de 6688 de locuitori, 3300 erau bărbați adică 49,34% și 3388 adică 50,65% erau femei.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 28 Populația totală și structura pe sexe a populației orașului Tismana la 1 ianuarie 2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Figură 29 Structura pe sexe a populației orașului Tismana la 1 ianuarie 2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Analizând aceste date se observă existența unui echilibru între cele două sexe în ceea ce privește structura populației la nivelul orașului Tismana.

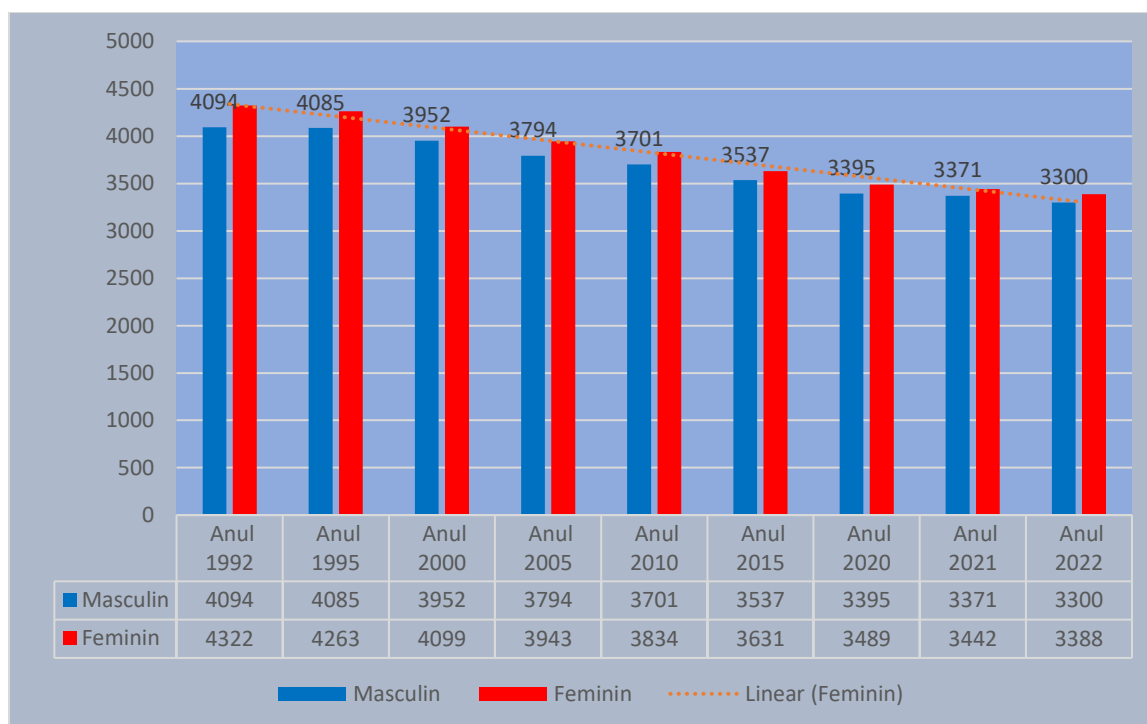
În continuare vom prezenta o serie de date care evidențiază evoluția structurii pe sexe a populației orașului Tismana în perioada 1992-2022

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Total populație	Masculin	Feminin
Anul 1992	8416	4094	4322
Anul 1995	8348	4085	4263
Anul 2000	8051	3952	4099
Anul 2005	7737	3794	3943
Anul 2010	7535	3701	3834
Anul 2015	7168	3537	3631
Anul 2020	6884	3395	3489
Anul 2021	6813	3371	3442
Anul 2022	6688	3300	3388

*Tabel 18 Evoluția structurii pe sexe a populației orașului Tismana în perioada 1992-2022.
Sursa: <http://statistici.insse.ro>*

*Figură 30 Evoluția structurii pe sexe a populației orașului Tismana 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>*

Din analiza acestor date reiese faptul că în toată perioada supusă cercetării a existat acest echilibru între cele două sexe la nivelul populației orașului Tismana. Se observă de asemenea, că în toată această perioadă populația feminină se păstrează mai mare decât cea masculină.

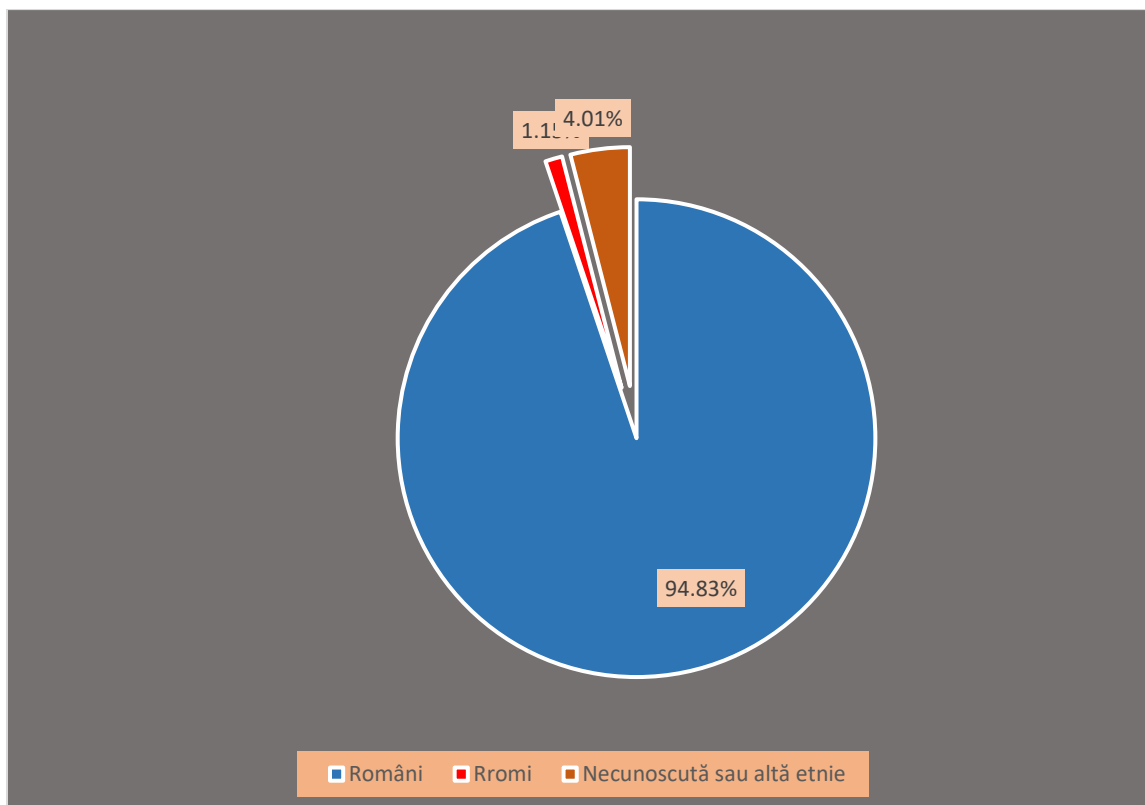
Structura etnică a populației

În ceea ce privește structura etnică a populației orașului Tismana, aceasta este una destul de omogenă.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Potrivit datelor prelucrate și în cadrul recensământului efectuat în 2011, 94,83% din populație erau români, 1,15% rromi, iar 4,01% din populație avea o altă etnie sau etnia lor nu era cunoscută.¹⁹

Figură 31 Structura etnică a populației orașului Tismana
Sursa: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Tismana>

De asemenea, din datele cuprinse în fișa localității, reiese faptul că la nivelul anului 2022, toți locuitorii orașului sunt de etnie română.

Structura Populației după religie

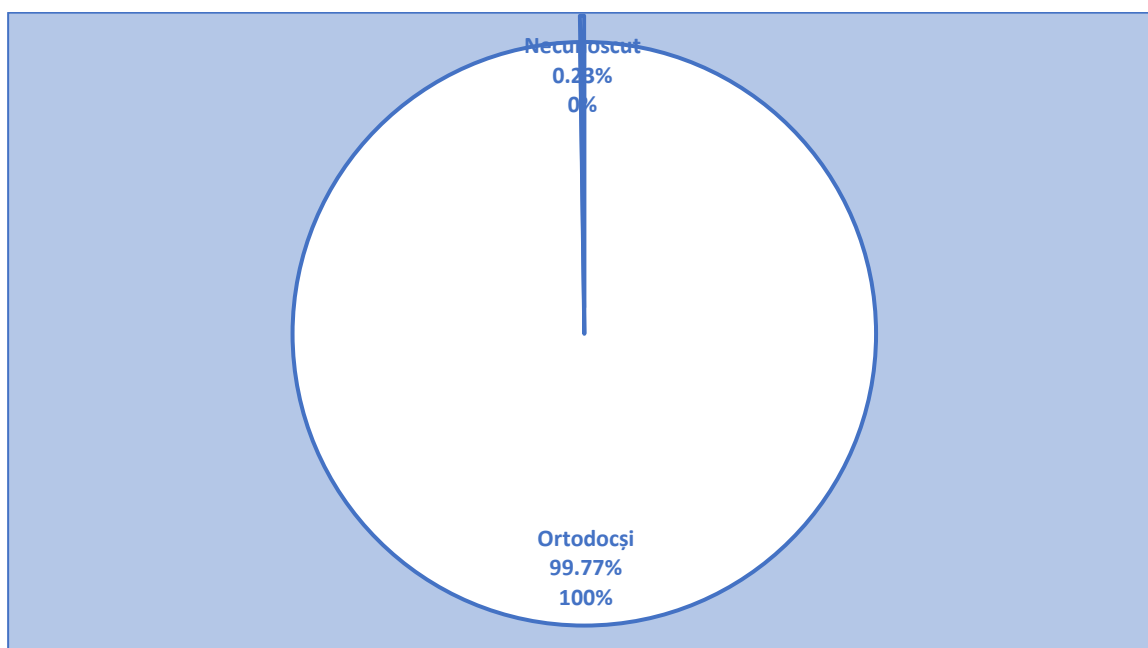
Potrivit aceluiași date oferite de recensământul efectuat în 2011, majoritatea locuitorilor orașului sunt ortodocși (95,75%), iar pentru 4,01% din populație, nu este cunoscută apartenența confesională.

La nivelul anului 2022, fișa localității indică faptul că 99,77% dintre locuitori sunt ortodocși pentru restul de 0,23% nu se cunoaște apartenența confesională.

¹⁹ <https://ro.wikipedia.org/wiki/Tismana>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 32 Structura după religie a populației orașului Tismana
Sursa: <https://ro.wikipedia.org/wiki/Tismana>

Mișcarea naturală a Orașului Tismana

Elementele definitorii ale mișcării naturale sunt reprezentate de nașteri (intrările demografice naturale în sistem) și de decese (ieșirile din sistem). Intensitatea intrărilor și ieșirilor pe cale naturală într-un sistem demografic este exprimată prin natalitate (rata natalității), respectiv mortalitate (rata mortalității).

Natalitatea se exprimă pe baza raportului dintre numărul total al nașterilor (născuții vii) dintr-o anumită perioadă de timp (de regulă - un an) și numărul mediu al populației din perioada respectivă. La fel este evaluată și mortalitatea. În baza componentelor menționate se determină bilanțul demografic natural (sporul natural).

Anul	Născuți Vii	Decese	Sporul natural
1990	119	127	-8
1992	93	116	-23
1995	88	115	-27
2000	75	111	-36
2005	62	103	-41
2010	46	109	-63
2015	56	100	-44

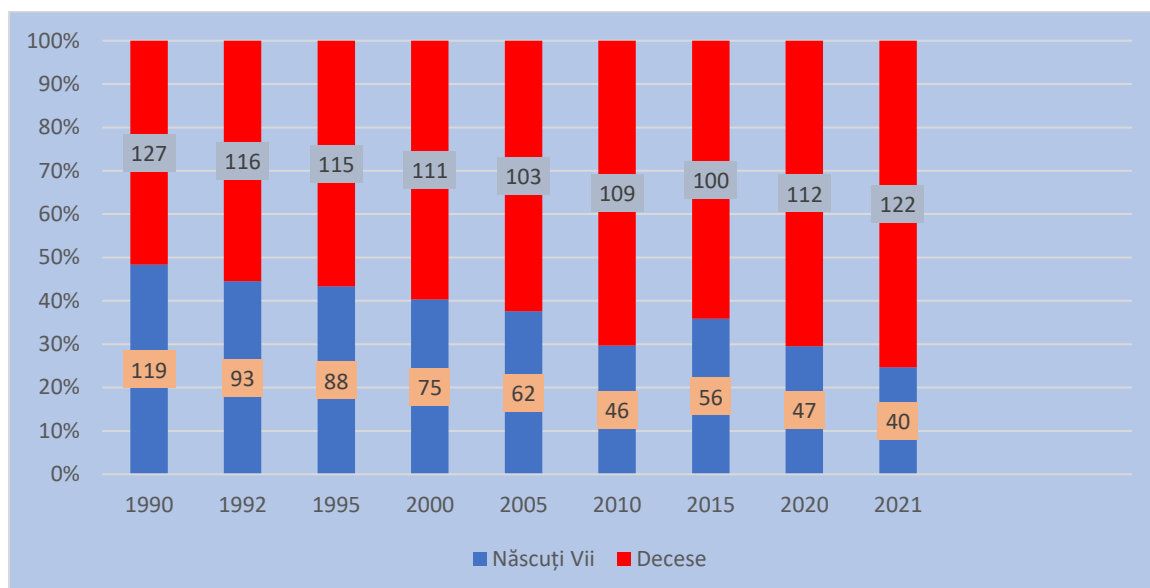

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

2020	47	112	-65
2021	40	122	-82

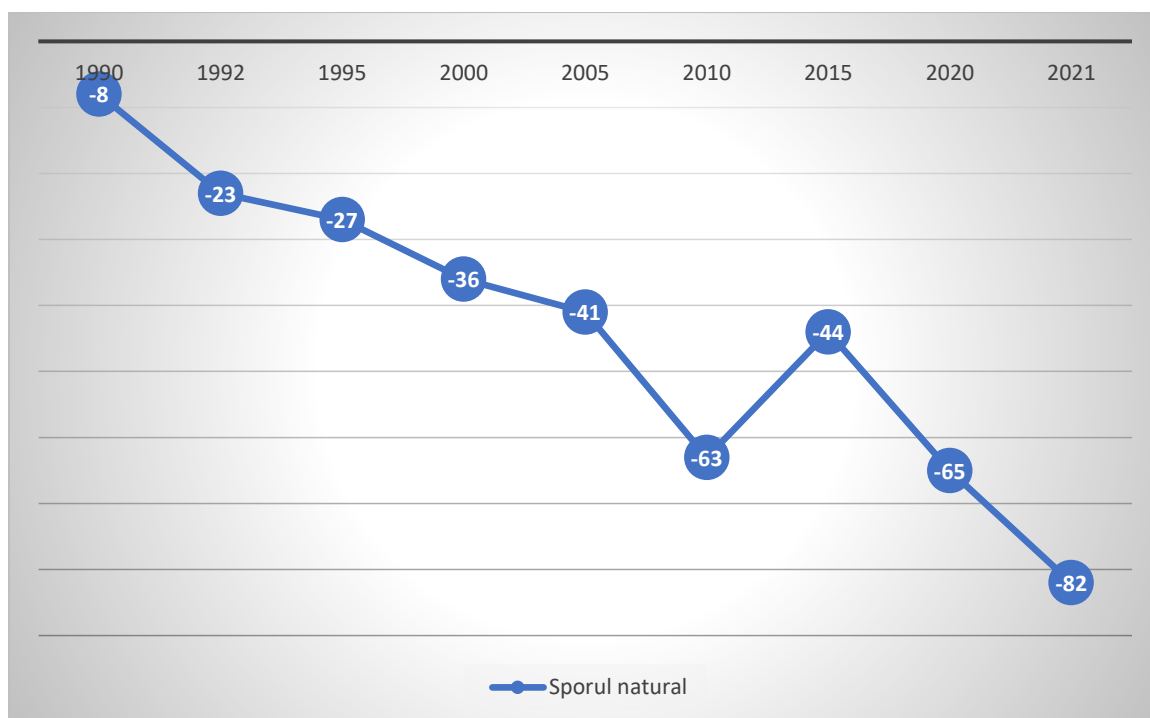
Tabel 19 Evoluția sporului natural al orașului Tismana 1990-2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Figură 33 Evoluția nașterilor și a deceselor în orașul Tismana 1990-2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Figură 34 Evoluția sporului natural al orașului Tismana 1990-2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

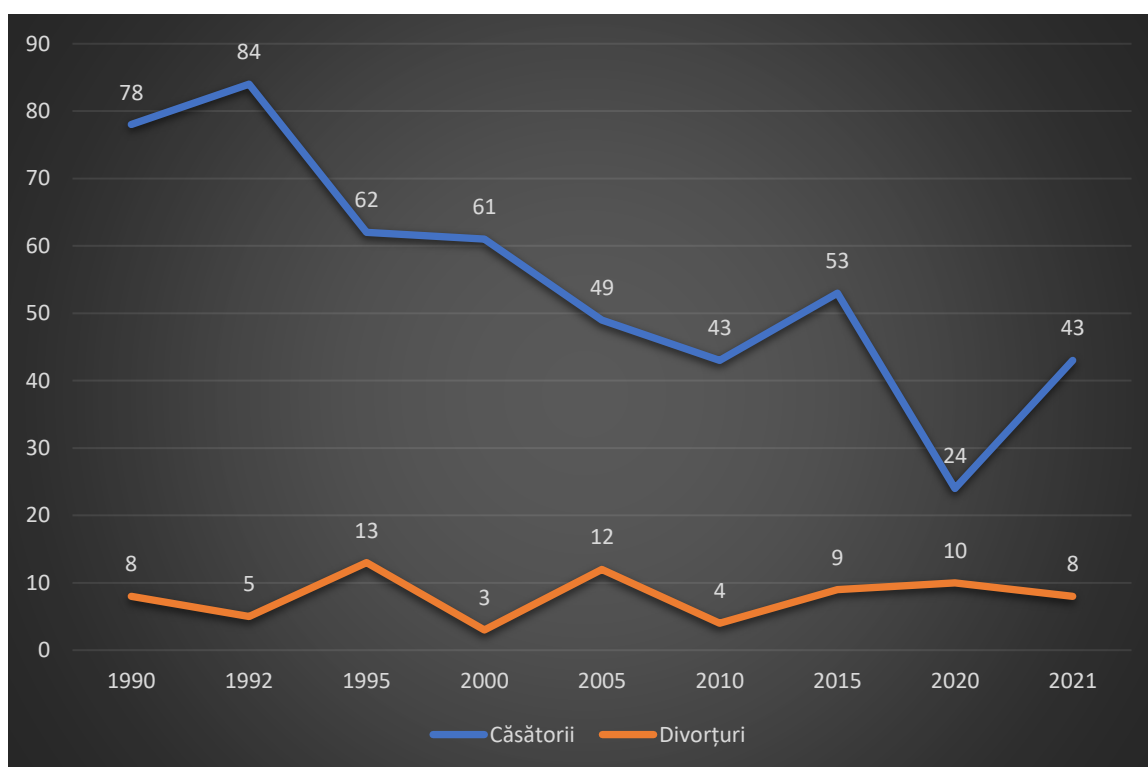
STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Analiza realizată asupra datelor furnizate de INS, relevă faptul că la nivelul orașului Tismana, sporul natural este unul negativ în perioada 1990-2021. În toată perioada de referință a existat un trend descendent al sporului natural, înregistrându-se un reviriment al acestui indicator în anul 2015. După anul 2015 însă se înregistrează un declin drastic în ceea ce privește acest indicator statistic. Totodată analizând situația pe tot parcursul intervalului temporal cercetat se înregistrează o scădere puternică de la -8 în 1990 la -82 în 2021.

În ceea ce privește rata nupțialității și cea a divorțialității, prezentăm mai jos datele de la INS referitoare la evoluția acestor indicatori în perioada 1990-2021 la nivelul orașului Tismana.

An	1990	1992	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021
Căsătorii	78	84	62	61	49	43	53	24	43
Divorțuri	8	5	13	3	12	4	9	10	8

Tabel 20 Evoluția numărului de căsătorii și a divorțurilor la nivelul orașului Tismana 1990-2021
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Figură 35 Evoluția numărului de căsătorii și a divorțurilor la nivelul orașului Tismana 1990-2021
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

În ceea ce privește căsătoriile se remarcă o scădere cu 44.87% a numărului acestora între cele două limite temporale 1990 respectiv 2021. Tendința generală este de scădere constantă, existând în intervalul 2015-2020 o scădere bruscă, pentru ca în intervalul 2020 - 2021 să se înregistreze o creștere semnificativă.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În ceea ce privește divorțurile acestea s-au păstrat constante ca și număr, în 1990 au fost înregistrate 8 divorțuri iar în 2021 tot 8, însă în intervalul temporal cercetat au existat fluctuații în sens pozitiv sau negativ cele mai importante fiind creșterile din 1995 și 2005, sau scăderea din 1992.

Dinamica populației și fluxurile migratorii

Evoluția societății românești în ultimii 30 de ani, accesul României în Uniunea Europeană, posibilitatea cetățenilor români de a circula liber, a lucra ori a studia în Europa sau oriunde în lume au însemnat suficiente elemente de natură a influența dinamica populației țării dar și a unei comunități mai mici, așa cum este orașul Tismana.

Este important de arătat că în ultimele decenii, România s-a confruntat cu o intensificare fără precedent a fenomenului migrației internaționale, care a condus la o diminuare semnificativă a populației. Scăderea populației României din ultimii ani a avut la bază trei cauze importante și anume:

- migrația internațională, care a condus la o scădere constantă a populației României (a avut un vârf al emigrației în anul 2007, anul aderării la Uniunea Europeană, de 544.000 persoane);

- planning-ul familial, prin diversele lui forme, a determinat reducerea constantă a numărului anual de nașteri pe parcursul perioadei de tranziție;

- mortalitatea ridicată în întreaga perioadă de după 1992.

Dincolo de aceste aspecte care arată cât de importantă este migrația în ceea ce privește situația demografică a României ultimilor ani, în cazul orașului Tismana, există și o serie de particularități care definesc elementele legate de deplasările populației.

Institutul Național de Statistică măsoară soldul schimbărilor de domiciliu care reprezintă diferența algebrică dintre numărul persoanelor sosite prin schimbarea domiciliului (sosiți) și numărul persoanelor plecate prin schimbarea domiciliului (plecați).

Datele prezentate mai jos indică situația orașul Tismana în ultimii ani, din punct de vedere al indicatorilor sosiți/plecați raportați la numărul total al populației.

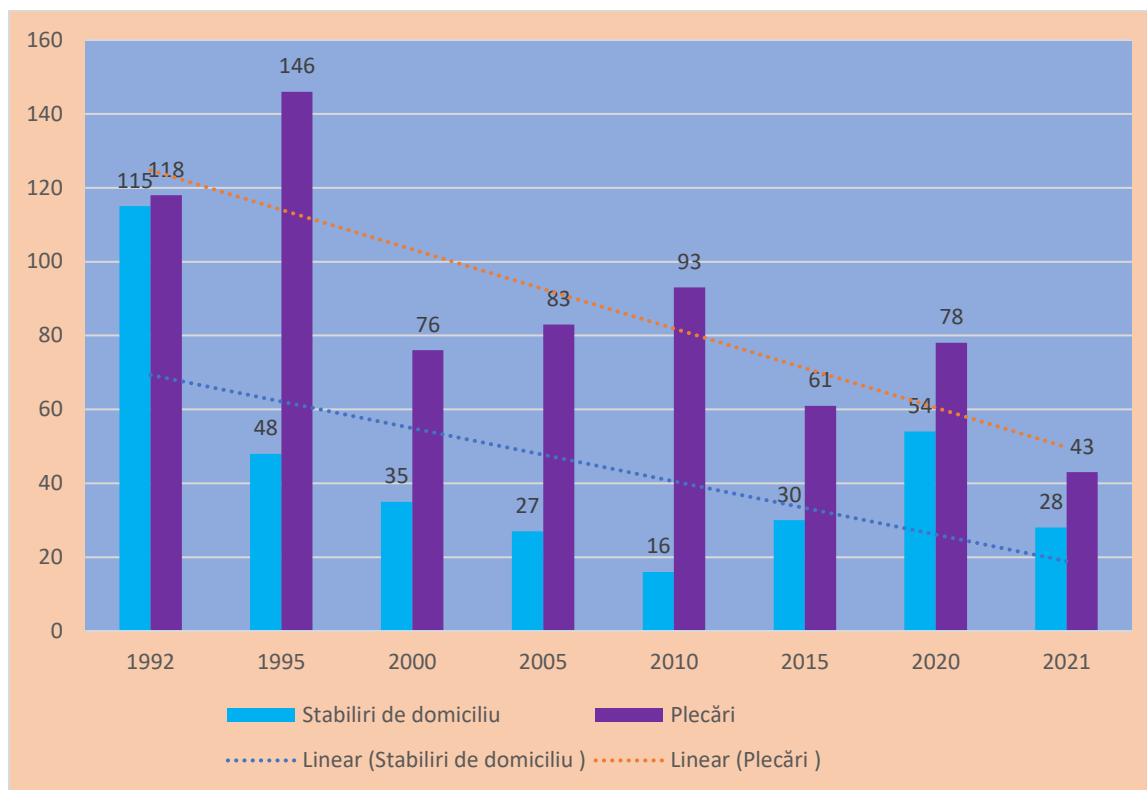
An	1992	1995	2000	2005	2010	2015	2020	2021
Stabilire de domiciliu	115	48	35	27	16	30	54	28
Plecări cu reședință	118	146	76	83	93	61	78	43
Total populație	8416	8348	8051	7737	7535	7168	6884	6813

Tabel 21 Sosiri/plecări cu domiciliu în / din orașul Tismana 1992-2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 36 Sosiri/plecări cu domiciliu în /din orașul Tismana 1992-2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Așa cum se observă din graficul prezentat, ambii indicatori au scăzut în intervalul temporal cercetat, însă stabilirile cu domiciliu în localitate sunt constant mai mici decât plecările. Dacă în 1992 valorile ambilor indicatori erau aproximativ la același nivel (există un -3 în ceea ce privește stabilirile de domiciliu în localitate), ulterior aceste plecări din localitate au fost mult mai mari (chiar și de aproape 6 ori) în anul 2010. În anul 2021, la finalul perioadei cercetate, diferența dintre cei doi indicatori nu mai este atât de mare deși plecările din localitate rămân net superioare stabilirilor în oraș.

2.3 Resurse create de om

Căile de comunicații

Existența și diversitatea căilor de comunicații reprezintă unul dintre cele mai importante aspecte ale dezvoltării locale.

În ceea ce privește orașul Tismana, infrastructura de transport se caracterizează prin lipsa diversității, existând doar infrastructura rutieră, neexistând și alte elemente ale infrastructurii de transport (feroviară, aeriana ori navală).

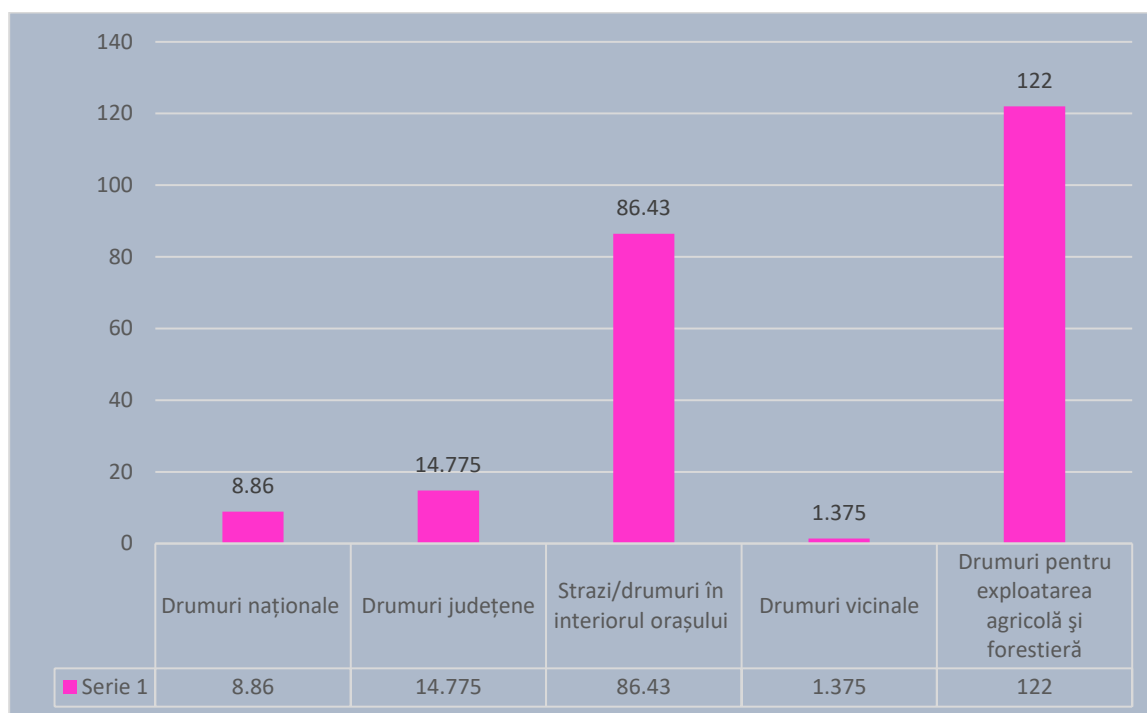
În ceea ce privește infrastructura rutieră pe teritoriul administrativ al orașului nu există drumuri europene, însă există drumuri naționale, județene și comunale/străzi în interiorul localității.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Categoriile de drumuri pe teritoriul administrativ al orașului Tismana:

1. Drumuri naționale - însumează o lungime totală de 8,86 km.
 - ✓ *Drumul național DN 67D traversează Orașul Tismana și face legătura prin DN67 cu reședința județului, municipiul Târgu Jiu.*
2. Drumuri județene - însumează o lungime totală de 14,775 km.
 - ✓ *DJ 672 Ciuperceni - Tismana - Peștișani, drum parțial modernizat care traversează localitățile Vâlcele, Topești, Gornovița,*
 - ✓ *DJ 672 A - din DN 67D - Tismana Mănăstire -modernizat, ce străbate localitate Tismana de la sud spre nord (pe o lungime de 7 km).*
3. Străzi/drumuri din interiorul localității - însumează o lungime totală de 86,34 km.
În localitate există și 1,375 km de drumuri vicinale.

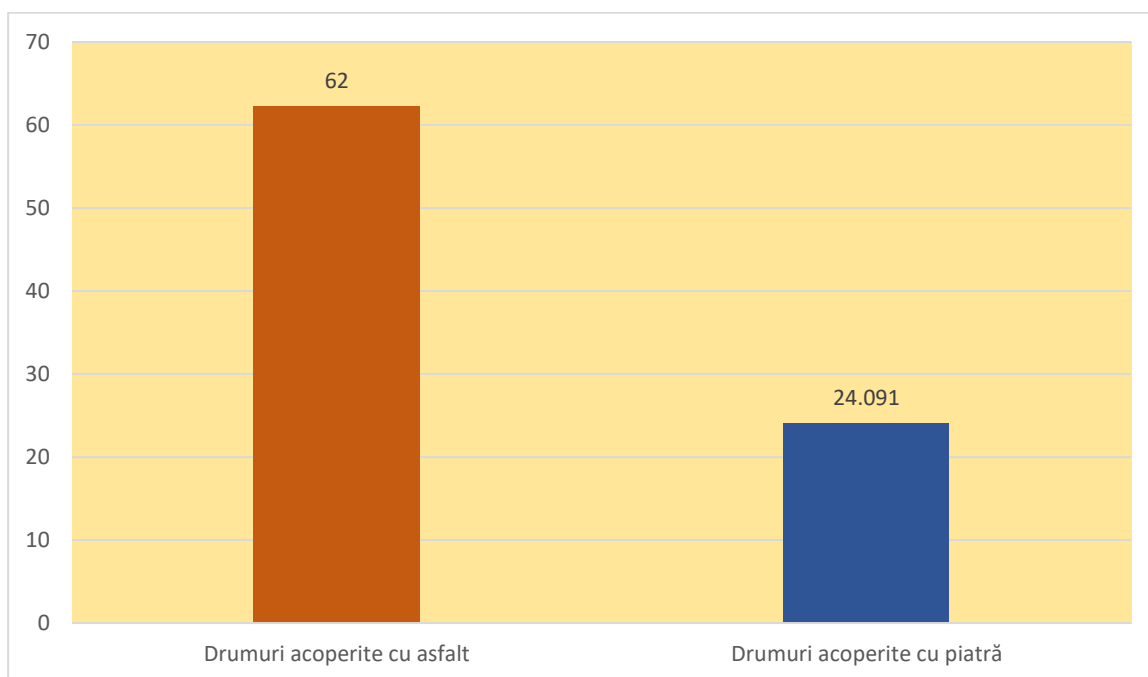
Figură 37 Categoriile de drumuri pe teritoriul orașului Tismana (km)
Sursa: Fișa localității Tismana

În teritoriul extravilan al localităților există o rețea de drumuri de exploatare și forestiere, îndeosebi pentru exploatarea agricolă și forestieră, în lungime totală de 122 km.

Din punct de vedere al stratului de acoperire al drumurilor făcând parte din infrastructura de transport din localitate acestea sunt: 62,249 km acoperite cu asfalt și 24,091 km acoperite cu piatră.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 38 Categoriile de drumuri din localitate din punct de vedere al stratului de acoperire (km)

Sursa: Fișa orașului Tismana

În localitate este asigurat serviciul public de transport prin intermediul unor operatori privați, care asigură legătura cu localitățile din împrejurimi și mai ales cu Municipiul Tîrgu Jiu.

Infrastructura culturală

Orașul Tismana este una dintre cele mai importante localități din punct de vedere al activităților culturale și al patrimoniului cultural la nivelul județului Gorj.

Pe teritoriul orașului există o casă de cultură și 5 cămine culturale. Actuala Casa de cultură din localitate a funcționat până în anul 2007 sub titulatura de Căminul Cultural "George Coșbuc". Topești, Celei, Costeni, Pocruia și Sohodol există câte un cămin cultural

Orașul beneficiază de existența unei biblioteci publice frecventate anual de aproximativ 321 cititori de cititori²⁰. Alături de aceasta, în orașul Tismana mai există și funcționează alte cinci biblioteci școlare.

În orașul Tismana există și două muzee, Muzeul Costumului Popular Gorjenesc Tismana și Muzeul Tezaurului BNR, care totalizează un număr de 102 exponate și anual sunt vizitate de circa 3000 de vizitatori.

În anul 2012, Asociația "Semănătorul Tismana" a înființat "Editura Semănătorul" Tismana care din anul 2013 a tipărit revista "Sămănătorul".

²⁰ Fișa localității Tismana

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În orașul Tismana există Monumentul „Căpitanului Ioan Neferescu” construit în anul 1980 în satul Gornovița, în onoarea căpitanului Ioan Neferescu distins cu ordinele „Mihai Viteazul” și „Legiunea de onoare a Franței” în luptele de la Mărăști, Mărășești și Oituz din primul război mondial.

În centrul orașului s-a construit Monumentul Eroilor ridicat în cinstea eroilor căzuți în cele două războaie mondiale și războiul de independență.

De asemenea, există un număr de lăcașuri de cult, unele fiind chiar declarate ca monumente istorice.

Un fapt extrem de interesant, ar fi acela că toate lăcașurile de cult de pe teritoriul orașului Tismana au fost construite pe locul sau lângă vechi biserici creștine de lemn, care la rândul lor au fost construite pe vechi locuri de cult getice, „păgâne”, care au fost mai apoi creștinate. Vechile denumiri de cult precreștin au fost adaptate, bisericile purtând pecetea hramurilor creștine.²¹

Cu siguranță cel mai important monument al localității este Mănăstirea Tismana, așezământ monahal de a cărui existență și evoluție își leagă istoria orașul Tismana.

2.4 Percepția asupra localității

În vederea elaborării Strategiei Integrate de Dezvoltare Urbană a Orașului Tismana, la finalul anului 2022 a fost realizat un studiu care a avut ca obiectiv identificarea celor mai importante probleme cu care se confruntă orașul la momentul actual.

Studiul în cauză a avut în vedere și identificarea, respectiv formularea elementelor de viziune referitoare la dezvoltarea locală, ca și componentă a proiectului privind elaborarea SIDU.

Studiul s-a derulat prin abordarea a două arii de cercetare:

I. Angajații din cadrul aparatului de specialitate al primarului orașului Tismana

În cadrul acestui grup, cercetarea a urmărit o serie de direcții majore precum:

- Identificarea problemelor locale;
- Caracterizarea activității administrației publice - aspecte relevante, ierarhizarea acestora;
- Descrierea calității vieții în orașul Tismana.

Grupul țintă

Grupul țintă în acest caz a fost alcătuit așadar, din angajați ai aparatului de specialitate al primarului orașului Tismana, aceștia fiind funcționari publici și personal contractual.

²¹ <https://www.brotacelul.ro>

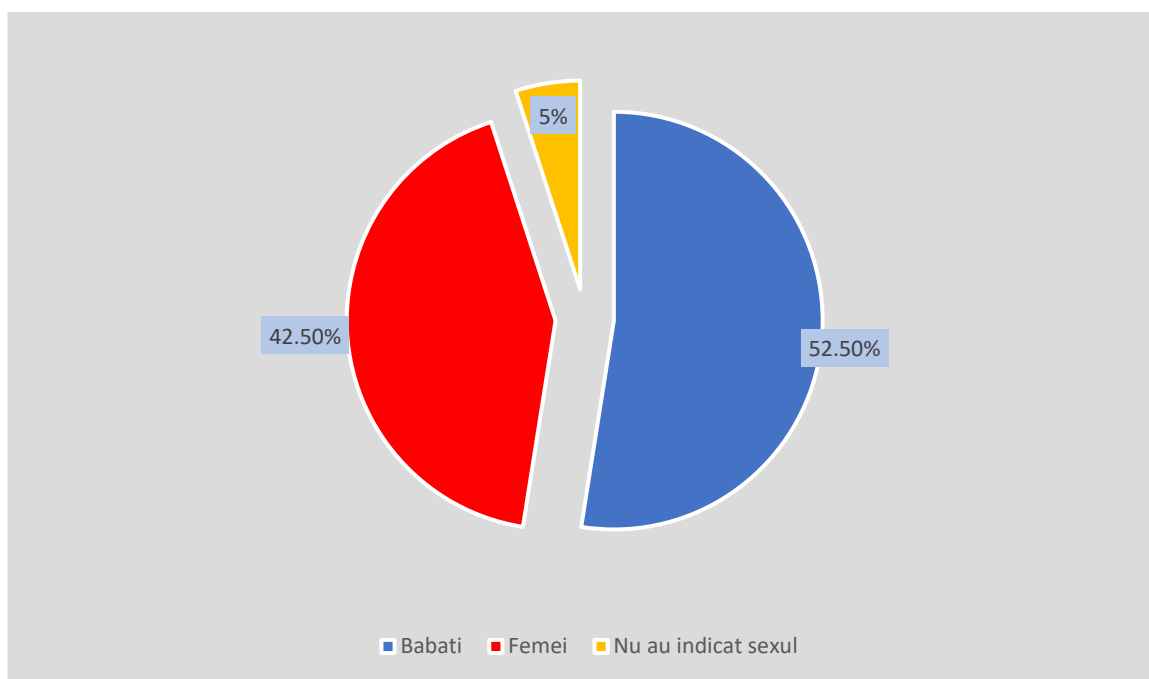
STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Astfel, grupul țintă a fost alcătuit din 40 de angajați din aparatul de specialitate al primarului orașului Tismana, cărora le-au fost distribuite chestionare și la care au formulat răspunsuri.

În continuare vom prezenta o serie de elemente de analiză asupra a două mari categorii de aspecte:

- Caracteristicile majore ale grupului țintă;
- Viziunea asupra situației actuale a localității prin prisma angajaților aparatului propriu al primarului orașului.
- Viziunea angajaților din administrația publică locală asupra viitorului orașului.

Din cei 40 de membri ai grupului țintă, 21 sunt bărbați și 17 sunt femei.

Figură 39 Structura pe sexe a grupului investigat -angajați în cadrul aparatului propriu al primarului orașului Tismana

În ceea ce privește vârsta respondenților, aceasta este cuprinsă între 33 de ani (cea mai mică) și 62 de ani (cea mai mare), ceea ce înseamnă o medie de vârstă de 47.5 ani. În continuare prezentăm structura pe grupe de vârstă a grupului țintă investigat.

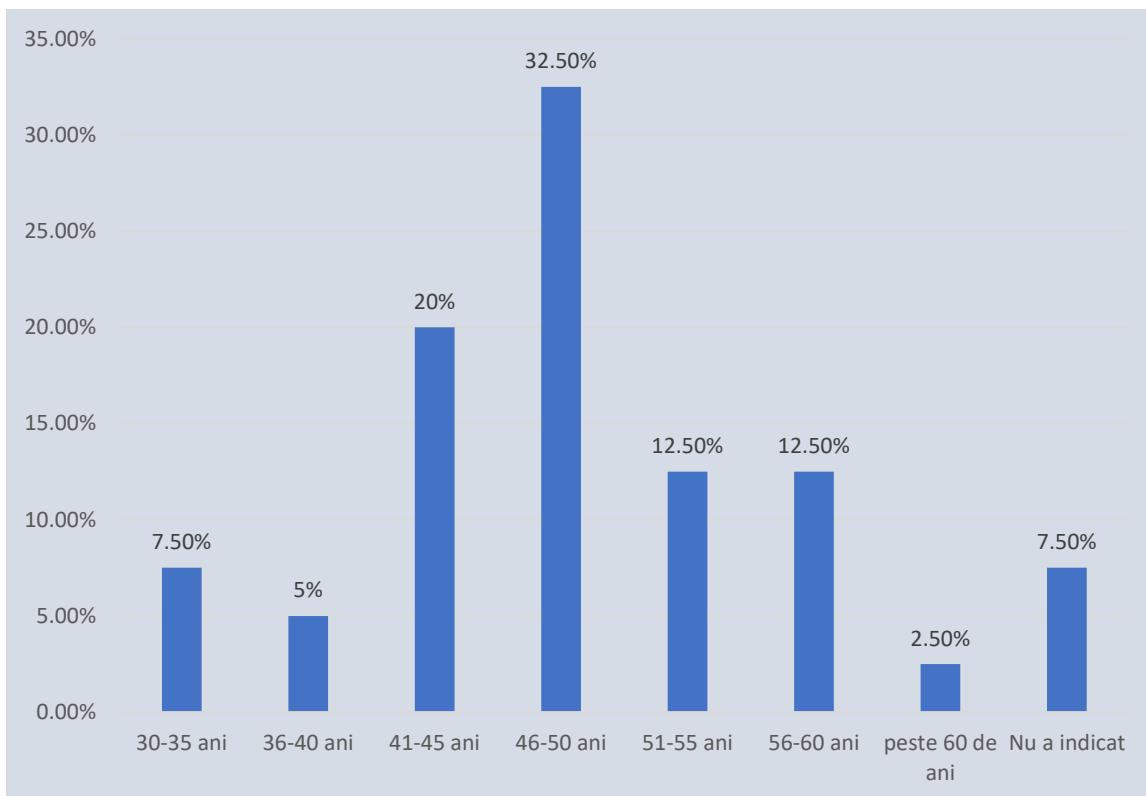
Grupă de vârstă	Număr	%
30-35 ani	3	7.5%
36-40 ani	2	5%
41-45 ani	8	20%
46-50 ani	13	32.5%
51-55 ani	5	12.5%
56-60 ani	5	12.5%

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

peste 60 de ani	1	2.5%
Nu a indicat	3	7.5%

Tabel 22 structura pe grupe de vârstă a personalului/ grup țintă investigat din cadrul primăriei Tismana

Figură 40 Structura pe grupe de vârstă al personalului/ grup țintă investigat din cadrul primăriei Tismana

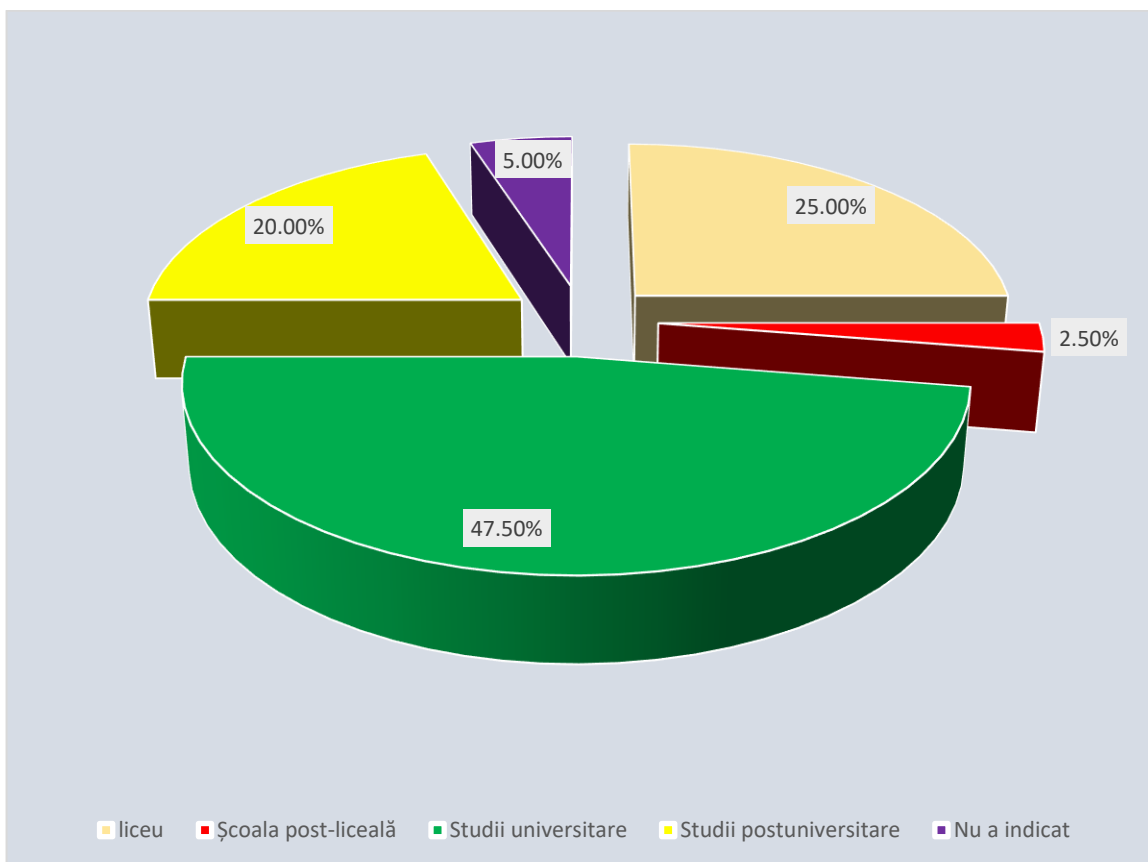
Din punct de vedere al nivelului de instrucție al grupului țintă din cadrul administrației publice locale, date obținute din prelucrarea chestionarelor, au relevat următoare situație:

Ultima școală absolvită	Număr	Procent
liceu	10	25.00%
Școala post-liceală	1	2.50%
Studii universitare	19	47.50%
Studii postuniversitare	8	20.00%
Nu a indicat	2	5.00%

Tabel 23 Nivelul de instrucție al personalului/ grup țintă investigat din cadrul primăriei Tismana

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 41 Nivelul de instrucție al personalului/ grup țintă investigat din cadrul primăriei Tismana

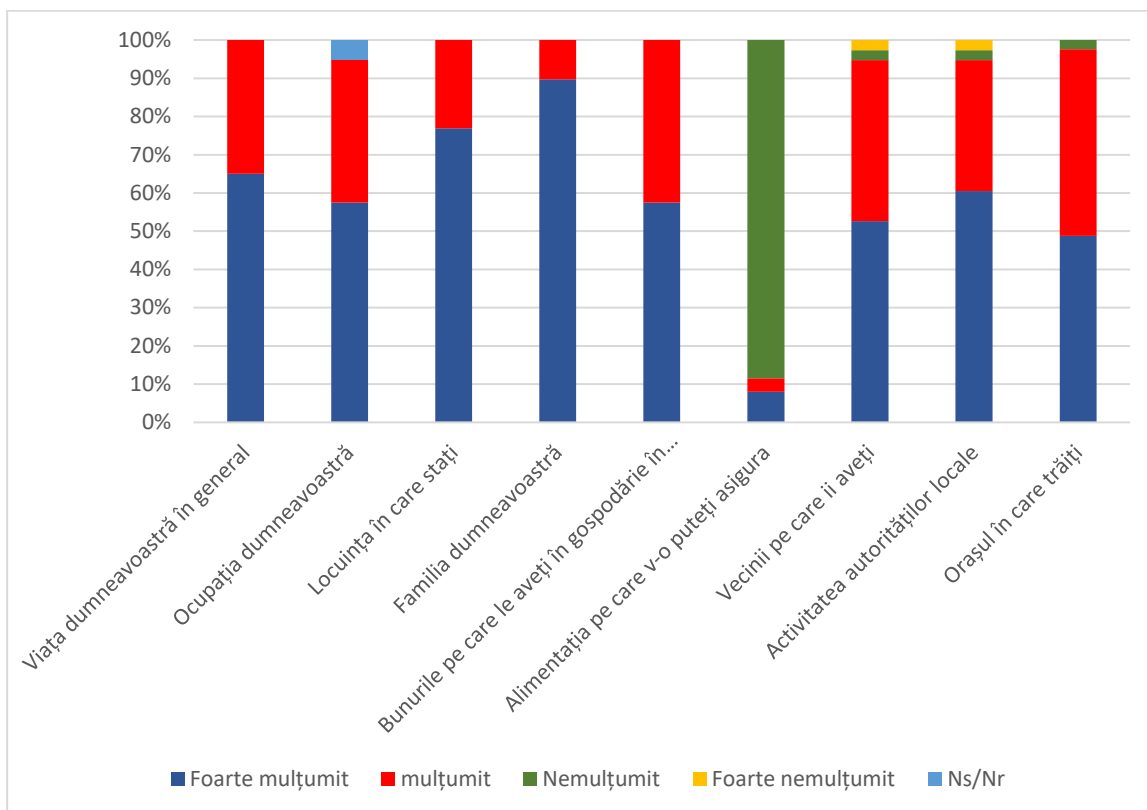
Membrii grupului țintă au fost chestionați în legătură cu gradul de mulțumire a unor aspecte esențiale din viața proprie.

	Foarte mulțumit		mulțumit		Nemulțumit		Foarte nemulțumit		Nr/ns	
Viața dumneavoastră în general	26	65%	14	35%	0	0%	0	0%	0	0%
Ocupația dumneavoastră	23	57.5%	15	37.5%	0	0%	0	0%	2	5%
Locuința în care stați	30	75%	9	22.5%	0	0%	0	0%	0	0%
Familia dumneavoastră	35	87.5%	4	10%	0	0%	0	0%	0	0%
Bunurile pe care le aveți în gospodărie în afară de casă	23	57.5%	17	42.5%	0	0%	0	0%	0	0%
Alimentația pe care v-o puteți asigura	27	67.5%	12	30%	3	7.5%	0	0%	0	0%
Vecinii pe care ii aveți	20	50%	16	40%	1	2.5%	1	2.5%	0	0%
Activitatea autorităților locale	23	57.5%	13	32.5%	1	2.5%	1	2.5%	0	0%
Orașul în care trăiți	20	50%	20	50%	1	2.5%	-0	0%	0	0%

Tabel 24 Nivelul de satisfacție a angajaților din primărie față de aspecte esențiale din viața

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 42 Nivelul de satisfacție a angajaților din primărie față de aspecte esențiale din viață

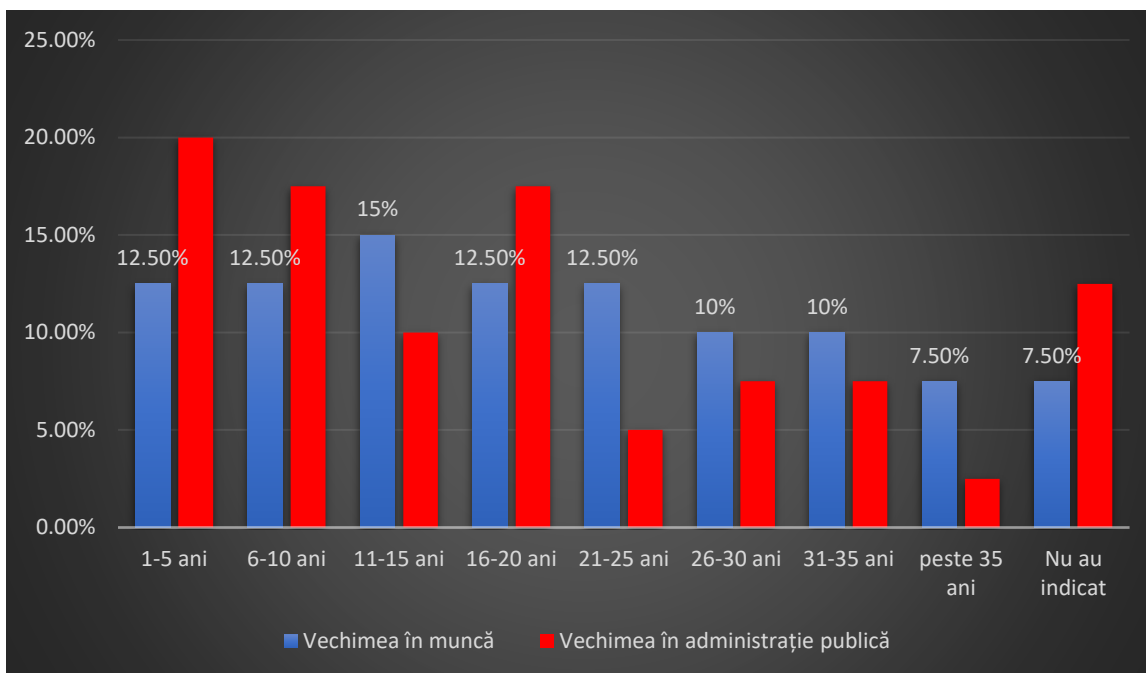
În ceea ce privește vechimea în muncă respectiv în administrația publică, a personalului din aparatul propriu al primarului orașului Tismana, prezentăm în continuare o serie de date relevante:

	Vechimea în muncă		Vechimea în administrație	
	Număr	Procent	Număr	Procent
1-5 ani	5	12.5%	8	20%
6-10 ani	5	12.5%	7	17.5%
11-15 ani	6	15%	4	10%
16-20 ani	5	12.5%	7	17.5%
21-25 ani	5	12.5%	2	5%
26-30 ani	4	10%	3	7.5%
31-35 ani	4	10%	3	7.5%
peste 35 ani	3	7.5%	1	2.5%
Nu au indicat	3	7.5%	5	12.5%

Tabel 25 Vechimea în muncă a membrilor grupului țintă din administrația locală

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 43 Vechimea în muncă a membrilor grupului țintă din administrația locală

Din acest grafic reiese faptul că, nu există angajați cu vechime în muncă mai mică de 5 ani; cel mai mare grup, 15% din totalul respondenților este al angajaților cu vechime în muncă cuprinsă între 11-15 ani și cel mai mare grup, 20% din totalul respondenților este al angajaților cu vechime în administrație cuprinsă între 1-5 ani;

Aceste date împreună cu cele referitoare la vârsta și studiile grupului investigat, ne conduc la concluzia că cei trei indicatori analizați (distribuția de categorii de vârstă, distribuția pe categorii de vechime în muncă/administrație și nivelul de instruire a grupului investigat) sunt de natură a conferi beneficii importante din perspectiva experienței de muncă/administrație, a cunoștințelor dobândite și împărtășite cu grupul de vârstă mai tânăr/mai puțin experimentat.

Totodată, aceste date indică un mare avantaj în perspectiva implementării proiectelor de dezvoltare locală, în contextul în care personalul angajat în cadrul aparatului propriu al primarului orașului Tismana este unul experimentat. Practic, la nivelul administrației publice locale există o resursă umană bine pregătită, experimentată și capabilă să facă față provocărilor prezente și viitoare legate de dezvoltarea localității.

În ceea ce privește proveniența membrilor grupului țintă din punct de vedere al compartimentelor structurale ale aparatului propriu al primarului orașului Tismana, datele au relevat următoare situație prezentată mai jos:

Compartiment	Număr	Procent
Primarie Tismana	18	45.00%
Registru agricol si cadastru	3	7.50%
SPCLEP Tismana	2	5.00%
Urbanism si amenajarea teritoriului	1	2.50%

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Serviciul situații de urgență	1	2.50%
Compartiment asistență medicală comunitara	1	2.50%
Compartiment juridic	1	2.50%
Asistența socială	2	5.00%
Registratura	1	2.50%
Taxe și impozite locale	2	5.00%
Achiziții publice	1	2.50%
Nu au indicat compartimentul	7	17.50%

Tabel 26 Proveniența din punct de vedere al compartimentului al angajaților primăriei Tismana

Așa cum se observă un număr mare al respondenților, 45%, nu au indicat compartimentul din care provin ci au generalizat, iar 17% din numărul angajaților nu au răspuns la această întrebare. Restul răspunsurilor arată faptul că respondenții provin din cele mai importante zone ale aparatului propriu al primarului localității (juridic, taxe și impozite locale, registratură, achiziții publice, urbanism, asistență socială, evidența populației, situații de urgență, asistență medicală comunitară etc.).

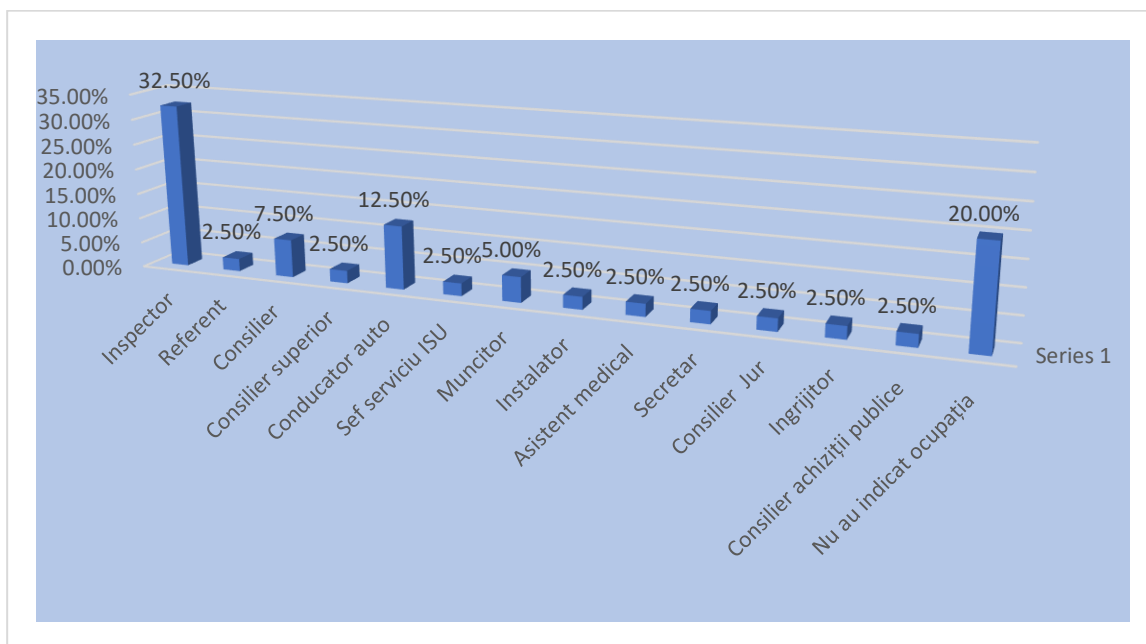
Din această perspectivă este important de evidențiat și care este ocupația membrilor grupului investigat. Iată datele:

Ocupație	Număr	Procent
Inspector	13	32.50%
Referent	1	2.50%
Consilier	3	7.50%
Consilier superior	1	2.50%
Conducător auto	5	12.50%
Șef serviciu ISU	1	2.50%
Muncitor	2	5.00%
Instalator	1	2.50%
Asistent medical	1	2.50%
Secretar	1	2.50%
Consilier Jur	1	2.50%
Îngrijitor	1	2.50%
Consilier achiziții publice	1	2.50%
Nu au indicat ocupația	8	20.00%

Tabel 27 Ocupația membrilor grupului investigat/angajați ai primăriei

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

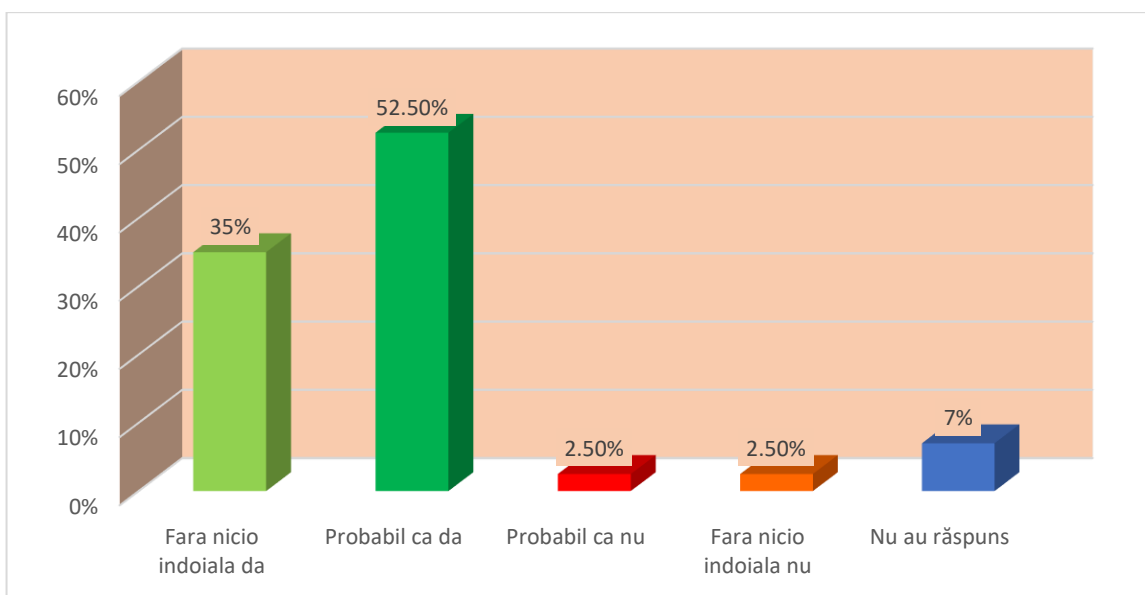
Figură 44 Ocupația membrilor grupului investigat/angajați ai primăriei

Și în această situație se remarcă numărul mare al respondenților care nu au indicat ocupația.

În cadrul cercetării, respondenții au fost chestionați dacă ar avea posibilitatea de a începe din nou o activitate ar mai alege sau nu domeniul administrației publice. Astfel, respondenții au răspuns după cum urmează:

	Fără nicio îndoiala da	Probabil ca da	Probabil ca nu	Fără nicio îndoiala nu	Nu au răspuns
Număr	14	21	1	1	3
Procent	35%	52.5%	2.5%	2.5%	7%

Tabel 28 Atașamentul pentru activitatea desfășurată din perspectiva angajaților din administrația publică locală

Figură 45 Atașamentul pentru activitatea desfășurată din perspectiva angajaților din administrația publică locală

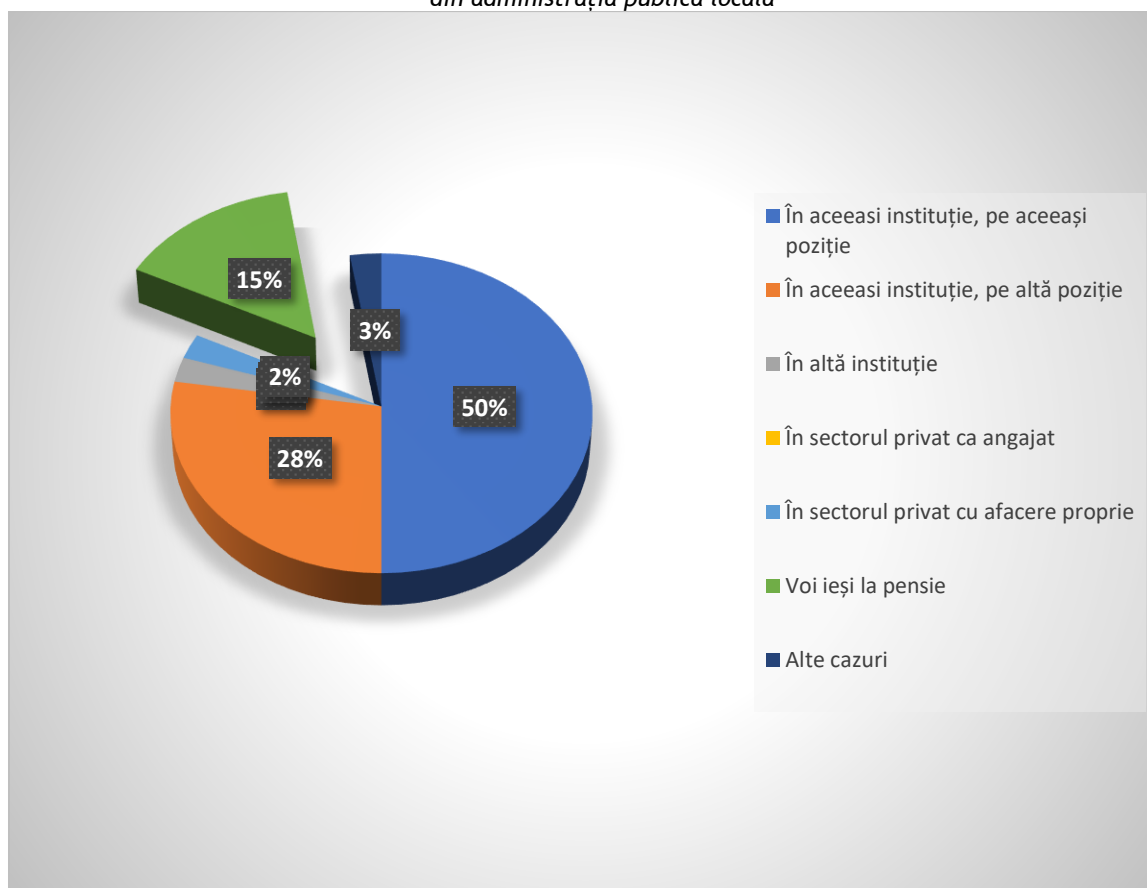
**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Așadar, în cazul în care ar avea posibilitatea de a începe din nou activitatea , 87,5% dintre respondenți ar alege tot administrația publică și doar 5 % ar alege un alt domeniu. Mai mult se remarcă procentul foarte mare, 35% al celor care sunt absolut siguri că ar dori să lucreze în administrația publică.

Acest fapt indică un atașament ridicat față de domeniu și de instituție, aspect întărit și de datele rezultate din analizarea răspunsului la întrebarea unde se văd lucrând peste 5 ani, cei intervievați.

Unde vă vedeți lucrând peste 5 ani	Număr	Procent
În aceeași instituție, pe aceeași poziție	20	50.00%
În aceeași instituție, pe altă poziție	11	27.50%
În altă instituție	1	2.50%
În sectorul privat ca angajat	-	-
În sectorul privat cu afacere proprie	1	2.50%
Voi ieși la pensie	6	15.00%
Alte cazuri	1	2.50%

Tabel 29 Proiecția asupra propriului viitor din perspectiva angajaților din administrația publică locală

Figură 46 Proiecția asupra propriului viitor din perspectiva angajaților din administrația publică locală

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Este de remarcat procentul destul de mare de 15%, al angajaților care în viitorii 5 ani vor ieși la pensie.

În ceea ce privește motivarea în raport cu actualul loc de muncă, grupul țintă a avut la dispoziție un formular în care respondenții puteau alege unul sau mai multe elemente dintr-o listă și pe care le considerau factori de motivare și în ce măsură. În tabelul de mai jos sunt prezentate datele cercetării.

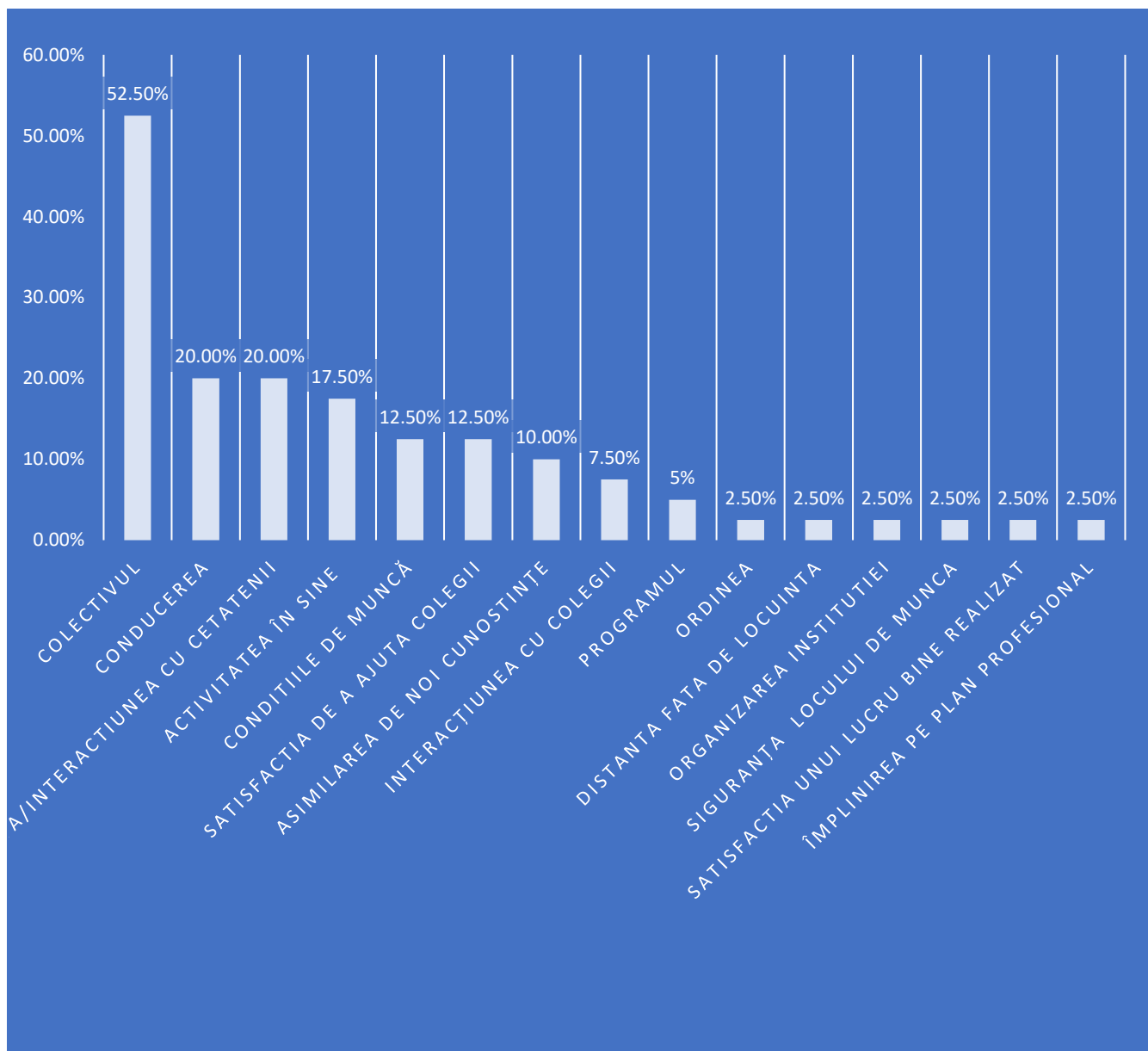
	În mare măsură		Destul de mult		Moderat		Nesemnificativ		Deloc	
Salarizare	24	60%	7	17.5%	7	17.5%	1	2.5%	0	0%
Condiții de muncă	19	47.5%	17	42.5%	7	17.5%	0	0%	0	0%
Perspectiva unei cariere de succes	10	25%	17	42.5%	7	17.5%	4	10%	1	2.5%
Recunoașterea muncii deșus se șefii	7	17.5%	20	50%	7	17.5%	1	2.5%	3	7.5%
Satisfacția de a face lucruri utile pentru comunitate	19	47.5%	15	37.5%	7	17.5%	0	0%	0	0%
Existența unei competiții în instituție pentru o activitate de calitate	5	12.5%	17	42.5%	7	17.5%	1	2.5%	2	5%
Comunicarea în cadrul echipei din care faceți parte	14	35%	19	47.5%	7	17.5%	1	2.5%	1	2.5%
Libertatea de a avea inițiative	7	17.5%	22	55%	7	17.5%	0	0%	2	5%
Altele	2	5%	5	12.5%	7	17.5%	11	27.5%	0	0%

Tabel 30 Factori de motivare la locul de muncă în viziunea angajaților din aparatul propriu al primarului

Membrii grupului investigat, angajați ai aparatului propriu al primarului orașului Tismana, au indicat de asemenea și ceea ce le place sau nu le place la actualul loc de muncă. Astfel, aspectele plăcute la locul de muncă sunt: satisfacția de a ajuta/interacțiunea cu cetățenii, satisfacția de a ajuta colegii, interacțiunea cu colegii, colectivul, distanța față de locuință, asimilarea de cunoștințe, condițiile de muncă, activitatea în sine, organizarea instituției, ordinea, siguranța locului de muncă, conducerea, satisfacția unui lucru bine realizat, împlinirea pe plan profesional și programul.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

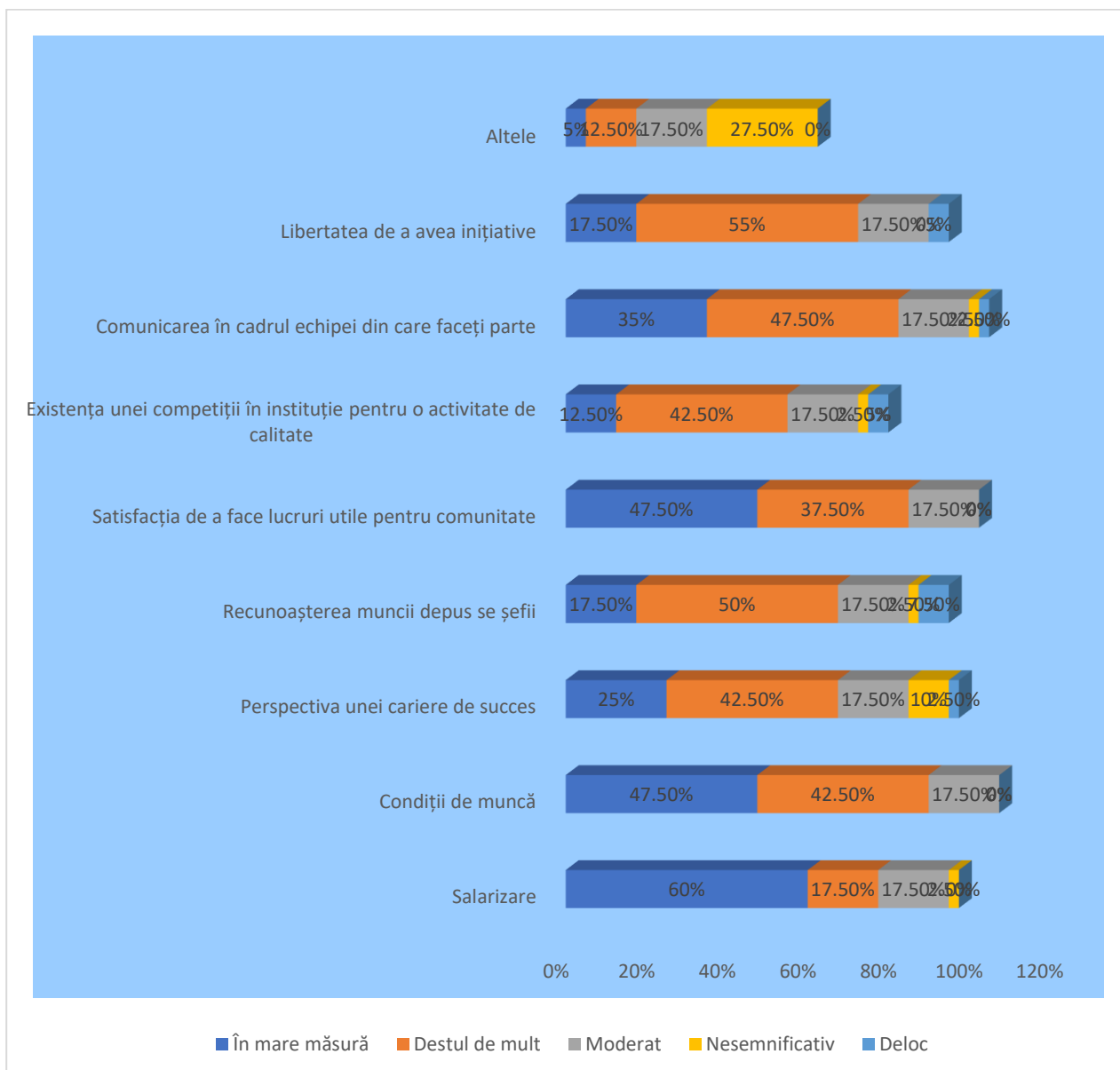
Figură 47 Aspectele plăcute la actualul loc de muncă în viziunea angajaților din administrația locală

Se remarcă faptul că în viziunea angajaților din administrația locală a orașului Tismana colectivul este aspectul cel mai plăcut al actualului loc de muncă urmat de conducere și satisfacția de a ajuta/interacționa cu cetățenii

În ceea ce privește aspectele neplăcute de la locul de muncă, membrii grupului investigat au indicat activitatea în condiții de stres, lipsa de materiale necesare pentru desfășurarea activității, dificultatea comunicării cu contribuabilii și dotarea învechită, acest ultim aspect întrunind cele mai multe răspunsuri. Menționăm că la această întrebare nu au răspuns decât 12.5% din totalul respondenților.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 48 Factori de motivare la locul de muncă în viziunea angajaților din primărie

Din datele prezentate se pot trage o serie de concluzii destul de importante. Astfel, salarizarea reprezintă cel mai important factor de motivare al angajaților din administrația publică locală a orașului Tismana. Acesta este urmat de condițiile de muncă și satisfacția de a face lucruri utile pentru comunitate.

Mai puțin motivante sunt perspectiva angajaților din administrație perspectiva unei cariere de succes și recunoașterea de către șefii a muncii prestate.

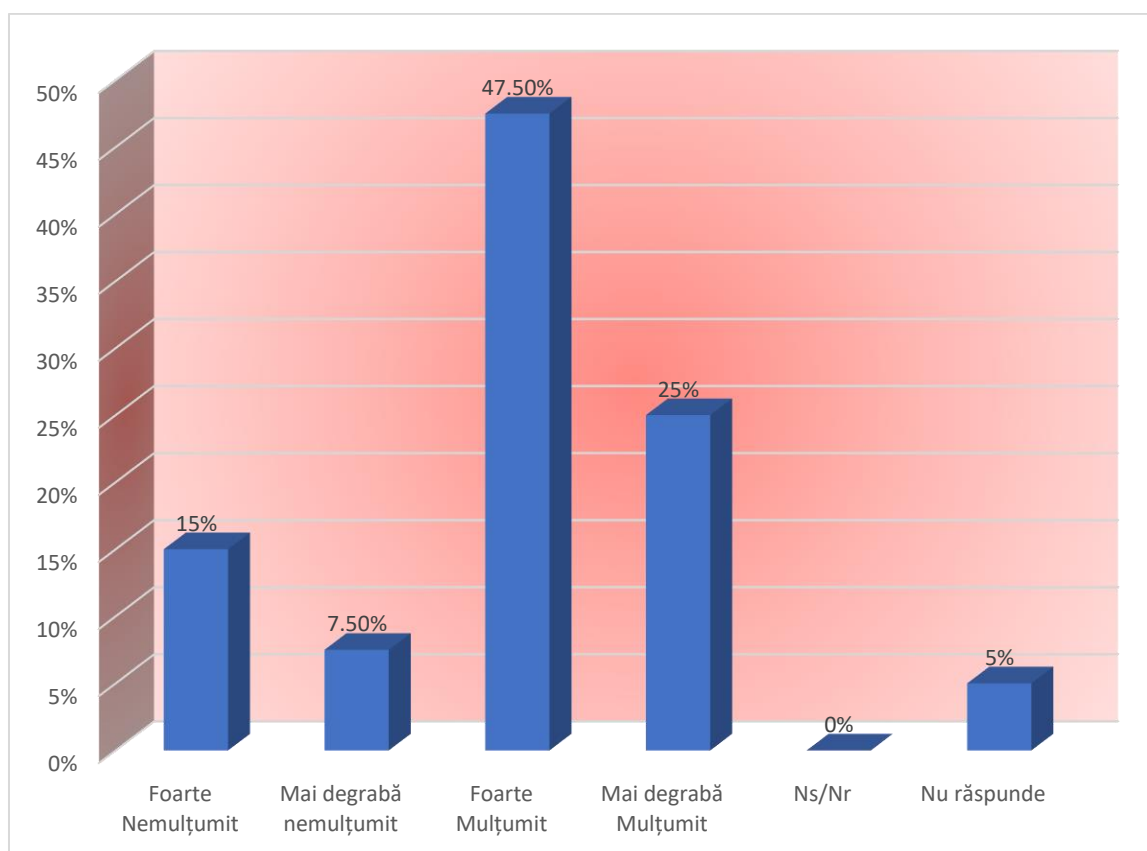
Referitor la atitudinea membrilor grupului țintă, angajați din administrația publică locală a orașului Tismana, față de nivelul lor de mulțumire în raport cu serviciile oferite de instituția în care își desfășoară activitatea, datele au indicat o situație p care o prezentăm în continuare. De remarcat că membrii grupului țintă au răspuns în marea majoritate, existând doar 2 respondenți care nu au oferit o părere.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Cât de mulțumit sunteți de serviciile furnizate de Primăria Tismana	Număr	Procent
Foarte Nemulțumit	6	15%
Mai degrabă nemulțumit	3	7.5%
Foarte Mulțumit	19	47.5%
Mai degrabă Mulțumit	10	25%
Ns/Nr	0	0%
Nu răspunde	2	5%

Tabel 31 Atitudinea față de serviciile furnizate de instituție în viziunea angajaților din aparatul propriu al primarului

Figură 49 Atitudinea față de serviciile furnizate de instituție în viziunea angajaților din aparatul propriu al primarului

Un aspect important este și cel legat de domiciliul membrilor grupului investigat. Astfel, există este de remarcat faptul că o parte importantă din grupul țintă/personal din administrația publică locală nu locuiește în localitate, doar 55% din respondenți indicând orașul Tismana ca localitate de domiciliu.

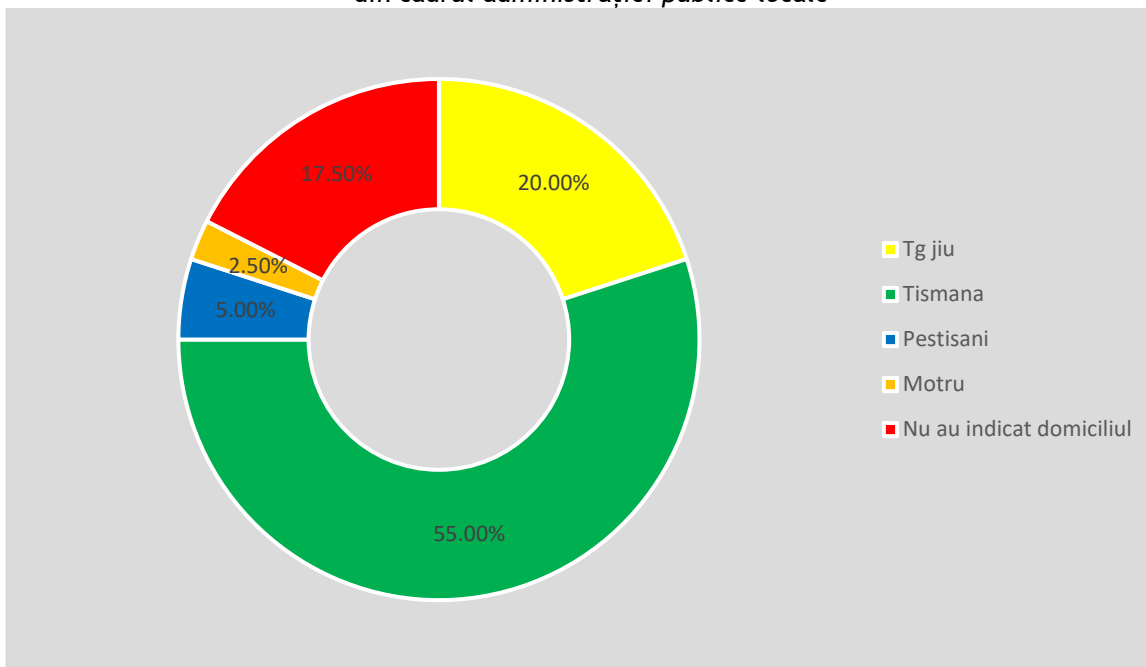
Domiciliu declarat în chestionar	Număr	Procent
Tg jiu	8	20.00%
Tismana	22	55.00%

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Pestisani	2	5.00%
Motru	1	2.50%
Nu au indicat domiciliul	7	17.50%

Tabel 32 Domiciliu declarat al persoanelor intervievate din cadrul administrației publice locale

Figură 50 Domiciliu declarat al persoanelor intervievate din cadrul administrației publice locale

Membrii grupului țintă au fost chestionați și în legătură cu o serie de aspecte care afectează viața comunității, fiind puși în situația de a face un clasament al acestor probleme în funcție de gravitatea acestora.

Atitudinea cea mai întâlnită în rândul angajaților din aparatul propriu al Primarului Orașului Tismana în raport cu serviciile oferite de instituția în care își desfășoară activitatea este "foarte mulțumit" 47.5%. 25% din angajați sunt "mai degrabă mulțumiți", 15% sunt "foarte nemulțumiți", iar 7.5% sunt "mai degrabă nemulțumiți."

Angajații din primărie, au fost rugați să ierarhizeze din punct de vedere al nivelului de gravitate o serie de probleme ale orașului.

	Foarte Grav		Grav		Puțin Grav		Foarte Puțin Grav		Nr/Ns	
Drumurile	1	2.5%	1	2.5%	14	35%	21	52.5%	1	2.5%
Curățenia localității	2	5%	2	5%	11	27.5%	22	55%	1	2.5%
Câinii vagabonzi	13	32.5%	4	10%	9	22.5%	9	22.5%	2	5%
Alimentarea cu apă	0	0%	0	0%	11	27.5%	2	5%	2	5%
Alimentarea cu gaz	2	5%	1	2.5%	8	20%	20	50%	6	15%
Transport în comun	3	7.5%	3	7.5%	11	27.5%	13	32.5%	4	10%
Căldura în locuințe	1	2.5%	0	0%	4	10%	29	72.5%	5	12.5%
Locuri de joacă pentru copii	2	5%	3	7.5%	10	25%	21	52.5%	0	0%

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Apă caldă în locuințe	0	0%	3	7.5%	6	15%	20	50%	5	12.5%
Locuri pentru petrecerea timpului liber	2	5%	5	12.5%	13	32.5%	16	40%	4	10%
Locurile de muncă	14	35%	5	12.5%	8	20%	9	22.5%	2	5%
Persoanele sărace	2	5%	4	10%	14	35%	18	45%	3	7.5%
școlile	1	2.5%	1	2.5%	9	22.5%	27	67.5%	0	0%
Siguranța străzii	0	0	3	7.5%	13	32.5%	22	55%	0	0%
Disciplina în construcții	0	0%	2	5%	12	30%	11	27.5%	7	17.5%
Protecția mediului	2	5%	10	25%	10	25%	9	22.5%	3	7.5%
Locuințele	1	2.5%	-0	0%	10	25%	21	52.5%	5	12.5%
Relația dintre autorități și cetățeni	0	0%	-0	0	6	15%	19	47.5%	9	22.5%
Iluminat public	1	2.5%	0	0%	6	15%	27	67.5%	p	0%
Organizarea și funcționarea piețelor agroalimentare	0	0%	2	5%	4	10%	29	72.5%	0	0%
Expunerea firmelor și a reclamelor publicitare	2	5%	1	2.5%	5	12.5%	23	57.5%	8	20
spitalele	18	45%	3	7.5%	5	12.5%	9	22.5%	4	10%
Altele	4	10%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%

Tabel 33 Ierarhizarea din punct de vedere al gravității a unor probleme ale orașului Tismana în viziunea angajaților din primărie

Din analizarea datelor culese în urma prelucrării chestionarelor reiese faptul că în viziunea angajaților din aparatul propriu al primarului orașului Tismana cea mai gravă problema cu care se confruntă localitatea este cea legată de existența unui spital- 45%.

La polul opus, problemele cele mai puțin grave sunt văzute ca fiind căldura în locuințe și organizarea și funcționarea piețelor agroalimentare - 72.5%.

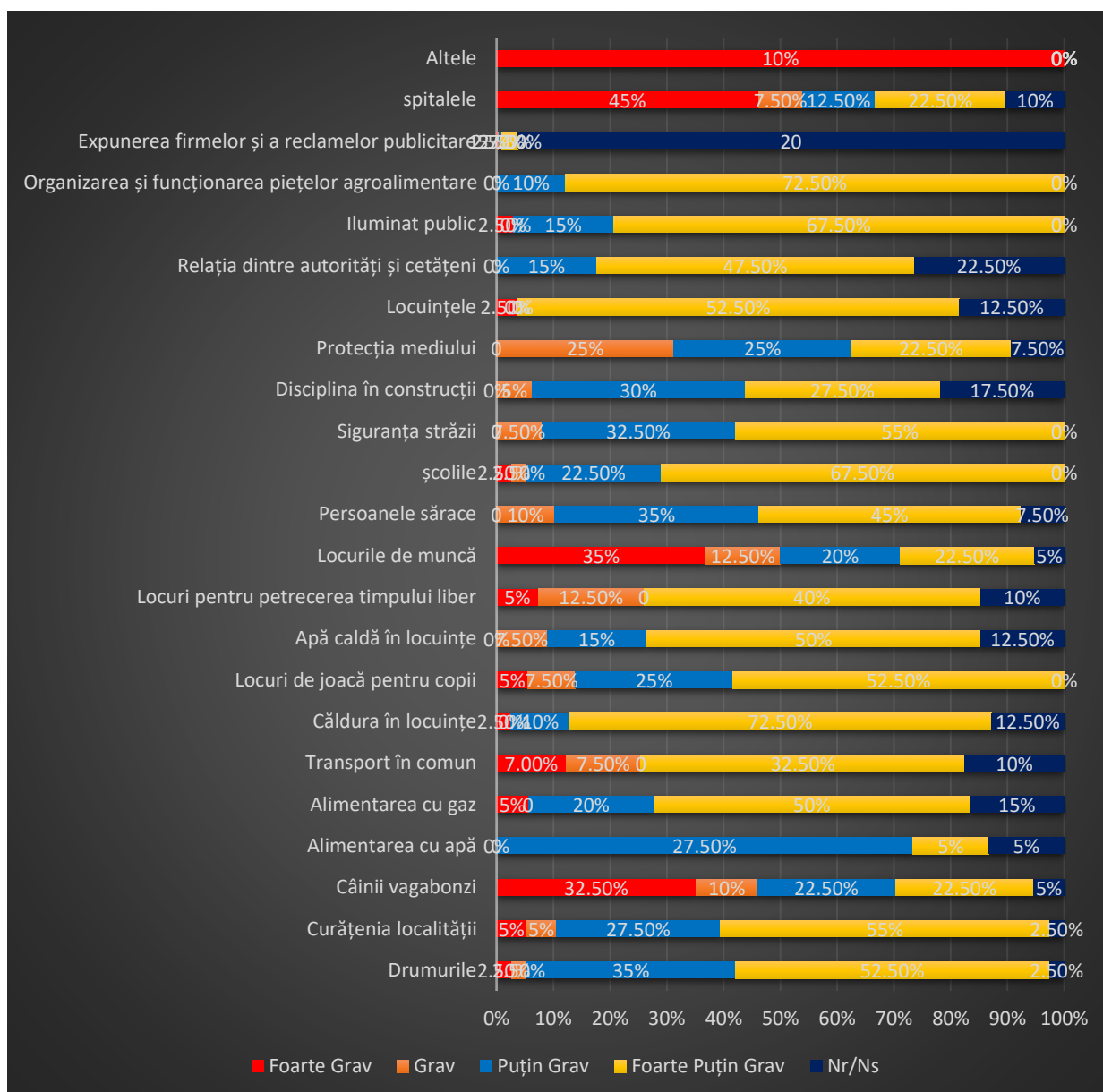
În categoria problemelor "foarte grave" și "foarte grave" au mai fost incluse de către angajații din primărie locurile de muncă, câinii vagabonzi, transportul în comun, curățenia localității, alimentarea cu gaz, locuri pentru petrecerea timpului liber,

În ceea ce privește problemele "puțin grave" și "foarte puțin grave" angajații din administrația publică locală au indicat locuri de joacă pentru copii, locuințele, curățenia localității, siguranța străzii, expunerea firmelor și a reclamelor publicitare, școlile, iluminat public, căldura în locuințe, organizarea și funcționarea piețelor agroalimentare.

Graficul de mai jos ilustrează cu claritate ierarhizarea problemelor din orașul Tismana, așa cum apare ea în viziunea angajaților din administrația publică.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

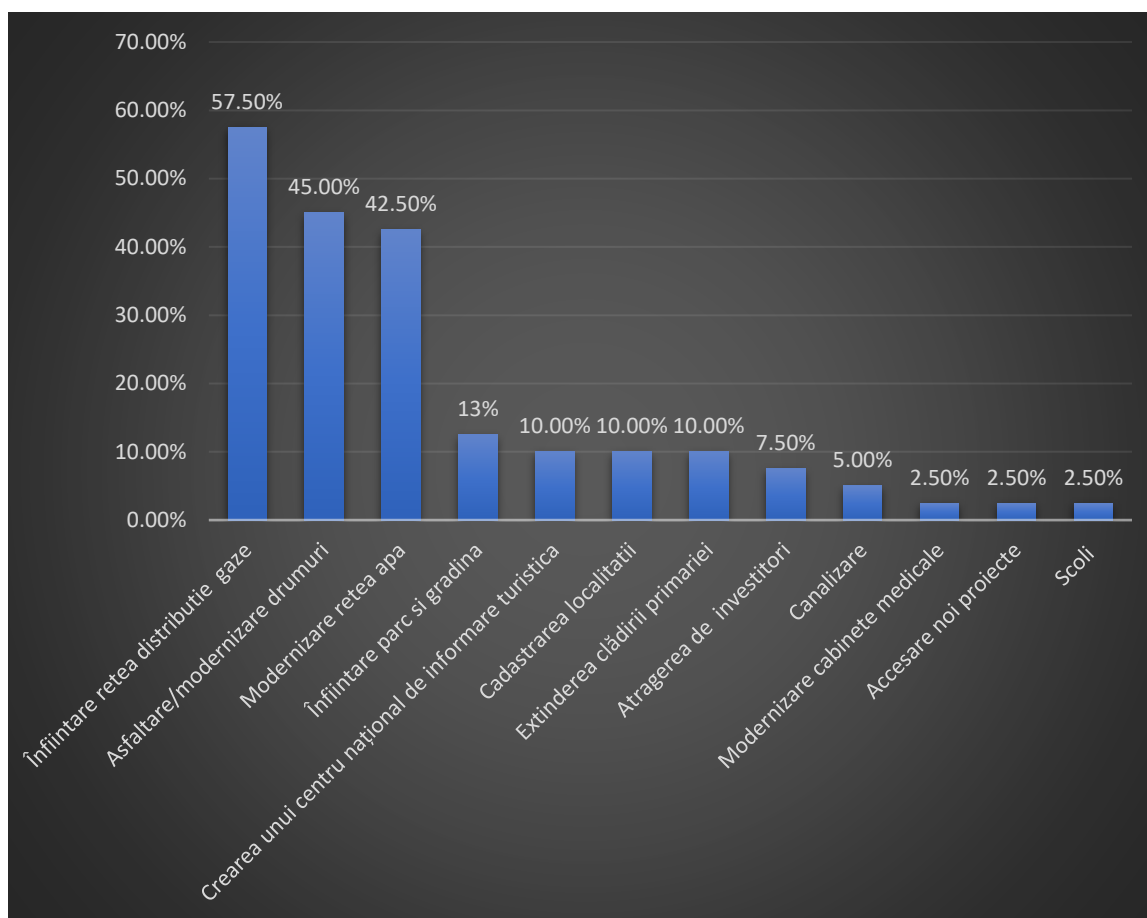

Figură 51 Ierarhizarea din punct de vedere al gravității a unor probleme ale orașului Tismana în viziunea angajaților din primărie

Membrii grupului investigat au fost rugați să numească cele mai importante proiecte realizate de administrația publică locală în ultimii 8 ani. Respondenții au indicat o serie de activități/acțiuni precum: crearea unui centru național de informare turistică, înființarea unui parc și a unei grădini în localitate, înființarea rețelei de distribuție a gazelor naturale în localitate, asfaltarea/modernizarea unor drumuri, modernizarea rețelei locale de alimentare cu apă, cadastrarea localității, extinderea clădirii primăriei, atragerea de investitori, modernizarea cabinetelor medicale, accesarea unor noi proiecte, canalizarea și reparații școli.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

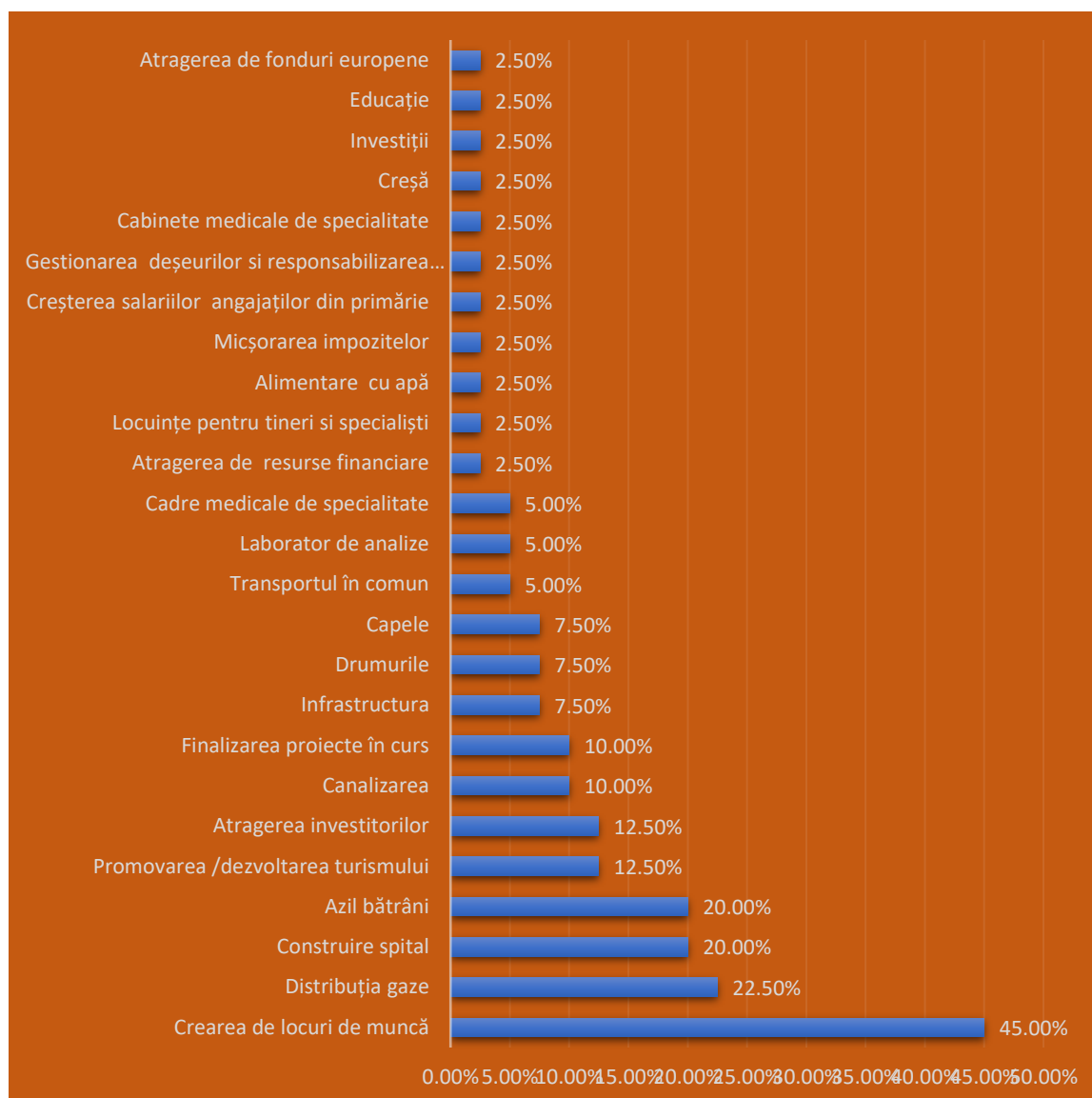
Figură 52 Cele mai importante proiecte realizate de administrația locală în ultimii 8 ani, în viziunea angajaților primăriei

Respondenții au indicat în procent de 57.5%, că cel mai important proiect realizat de administrația locală a orașului Tismana în ultimii 8 ani este înființarea rețelei locale de alimentare cu gaze.

În același timp membrii grupului investigat au indicat o serie de acțiuni care în viziunea lor sunt necesare pentru dezvoltarea localității, acestea fiind: atragerea de resurse financiare, infrastructura, distribuția de gaze, transportul în comun, promovarea /dezvoltarea turismului, drumurile, canalizarea, locuințe pentru tineri si specialiști, crearea de locuri de muncă, alimentare cu apă, atragerea investitorilor, micșorarea impozitelor, creșterea salariilor angajaților din primărie, gestionarea deșeurilor si responsabilizarea cetățenilor, construire spital, azil bătrâni, finalizarea proiectlor în curs, laborator de analize, cabinete medicale de specialitate, capele, cadre medicale de specialitate, creșă, investiții, educație, atragerea de fonduri europene.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 53 Cele mai importante acțiuni necesare pentru dezvoltarea localității, în viziunea angajaților primăriei

În viziunea angajaților din aparatul propriu al primarului orașului Tismana, acțiunile cele mai importante pentru dezvoltarea localității sunt crearea de locuri de muncă (acțiune indicată de cel mai mare număr de respondenți - 45%), urmate de construirea unui spital și dezvoltarea/promovarea turismului local.

II. Populația orașului Tismana.

Cea de a doua arie de cercetare, a avut în vedere chestionarea locuitorilor orașului Tismana și s-au avut în vedere în principal o serie de aspecte precum :

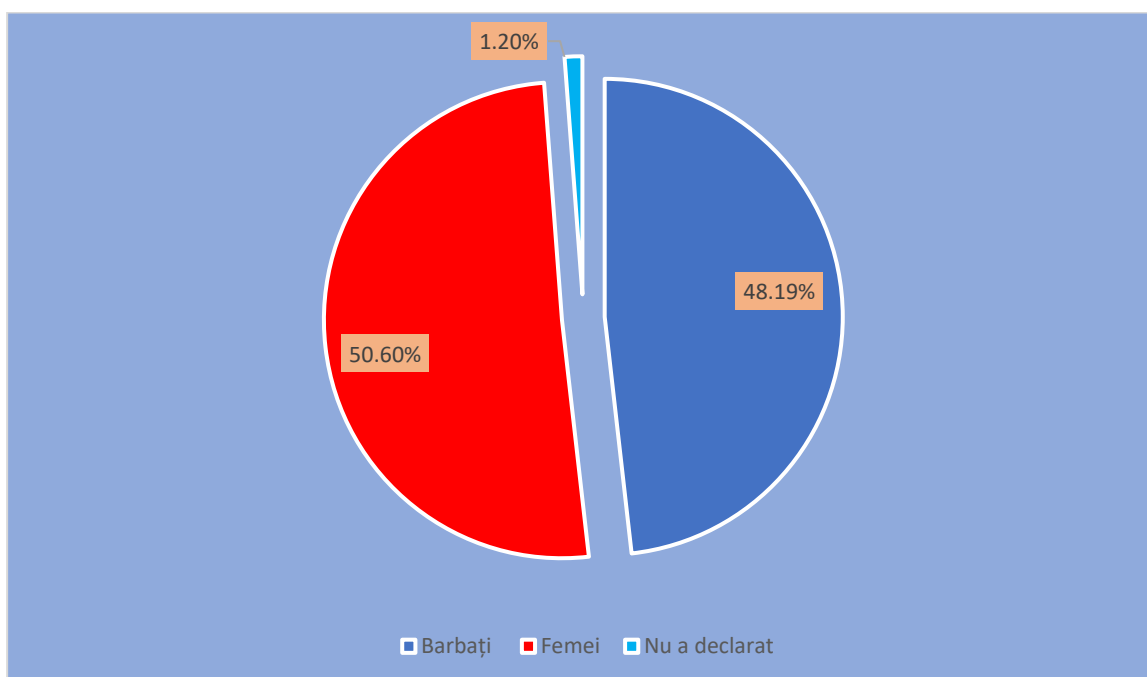
- Ierarhizarea problemelor locale;
- Formularea așteptărilor față de activitatea administrației publice locale.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Menționăm că au fost realizate o serie de 83 de interviuri cu locuitori ai orașului. Luând în considerare numărul locuitorilor, 6688 (populația după domiciliu la 1 ianuarie 2022), persoanele intervievate reprezintă 1,24% din populația totală a localității.

În ceea ce privește distribuția pe sexe a grupului țintă investigat există un echilibru, astfel, respondenții sunt 40 bărbați (48.19%) și 42 femei (50.60%), o persoană adică 1.2% din totalul respondenților nu și-a declarat sexul.

Figură 54 Distribuția pe sexe a grupului țintă investigat/populație

Din punct de vedere al vârstei grupului țintă observăm că vârsta medie a acestuia este de 45.8 de ani, în condițiile în care cel mai tânăr respondent este în vârstă de 19 ani iar cel mai vârstnic 81 de ani.

Grupa de vârstă a membrilor grupului țintă	Număr	Procent
19-29 ani	10	12.05%
30-39 ani	17	20.48%
40-49	20	24.10%
50-59 ani	13	15.66%
60-69 ani	10	12.05%
70-79 ani	5	6.02%
peste 80 ani	1	1.20%
nu au declarat varsta	7	8.43%

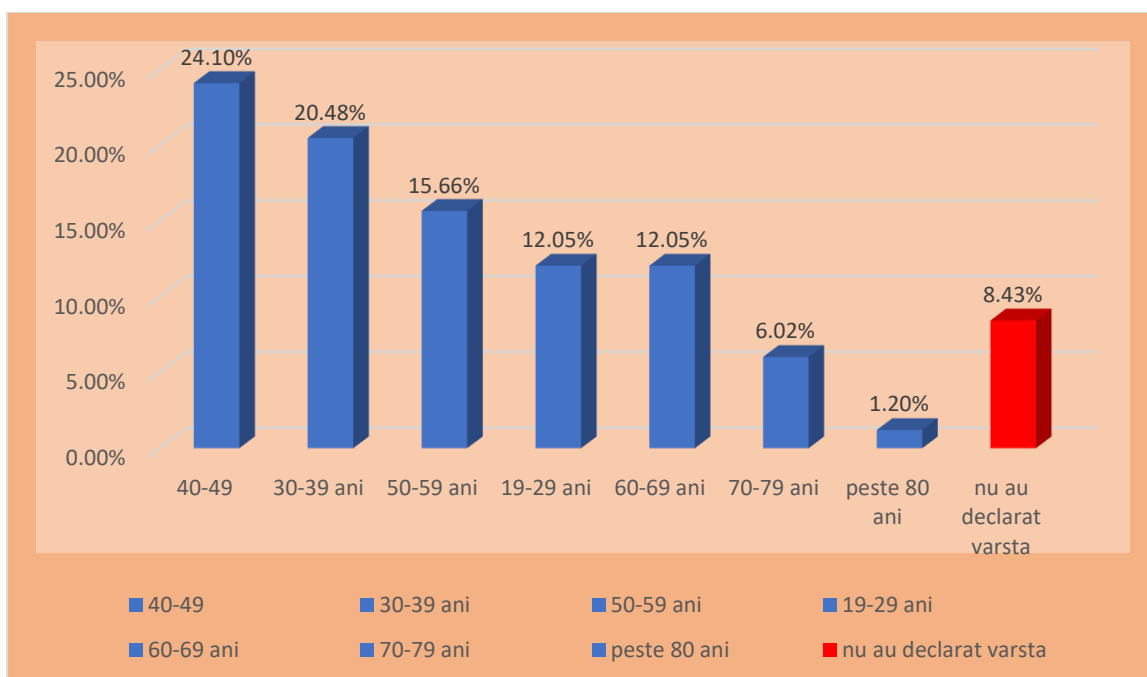
Tabel 34 Distribuția pe vârste a grupului investigat - membri ai comunității

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Din analiza datelor reies câteva aspecte importante după cum urmează:

- Cea mai bine reprezentată grupă de vârstă este cea cuprinsă între 40-49 de ani adică 24.10%, urmată de grupele 30-39 ani (20.48% ani) și 50-59 ani (15.66%).
- În intervalul 19-59 de ani sunt 72.3% din totalul respondenților.
- În intervalul 60 și peste 60 de ani sunt 19.27% din cei chestionați.
- Un număr de 7 respondenți, adică 8.43% nu și-au declarat vârsta.

Figură 55 Distribuția pe vârste a grupului investigat - membri ai comunității

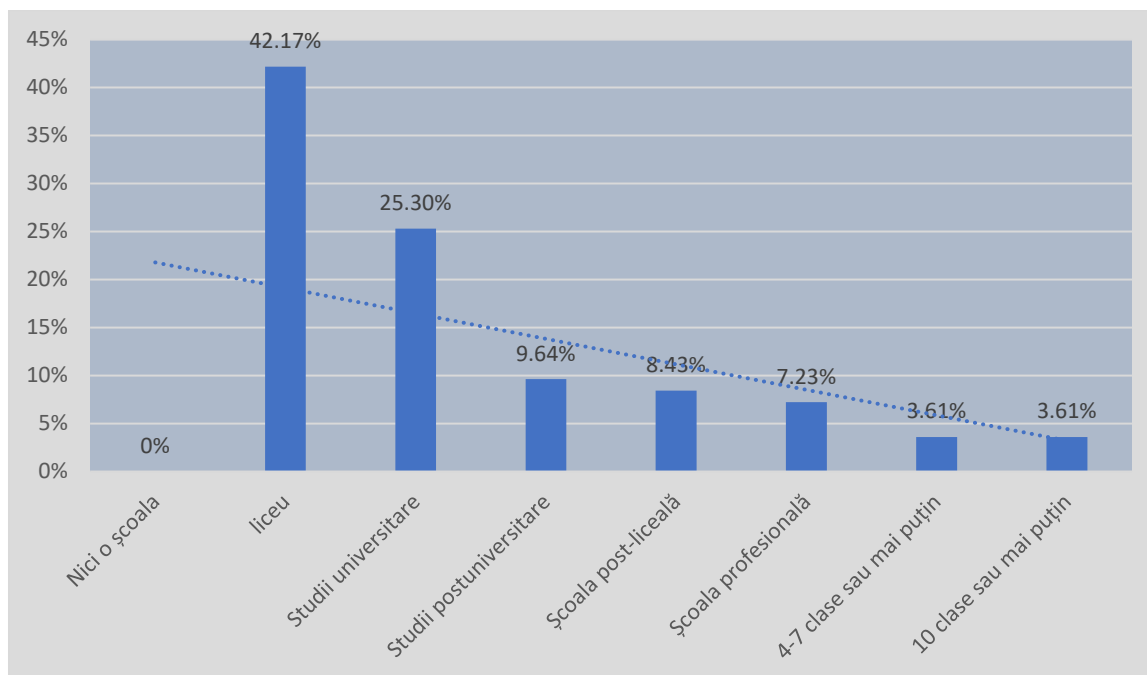
Ca o concluzie generală, putem spune că din punct de vedere al vârstei grupului țintă care face obiectul cercetării este unul echilibrat.

Din punct de vedere al nivelului studiilor respondenților, din analiza răspunsurilor oferite se observă următoarele:

- Nu există persoane fără să fi urmat cursurile unei școli.
- Grupa cea mai numeroasă, este a celor care au absolvit liceul, care reprezintă 42.17% din totalul grupului investigat;
- Următoarea grupă este a celor care au absolvit studii superioare, 25,3%;
- Următoarea grupă din punct de vedere al ponderii din totalul respondenților, este a celor care au absolvit studii postuniversitare cu un procent de 9,64%.
- Absolvenții de școală postliceală reprezintă 8.43%.
- Absolvenții de școală profesională reprezintă 7.23%.
- Cele mai mici ponderi în totalul grupului investigat cu câte 3.61% sunt reprezentate de grupa celor care au absolvit 10 clase respectiv 4-7 clase. procent de 7,69%.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 56 Nivelul de studii al grupului investigat- membri ai comunității

Ca o concluzie generală, se remarcă faptul că nivelul de instruire al membrilor grupului țintă din rândul comunității este unul ridicat, doar 7.22% din totalul respondenților absolvind o școală mai scăzută ca nivel decât liceul.

O analiză extrem de importantă și în același timp interesantă este cea asupra datelor referitoare la ocupația respondenților. În tabelul de mai jos se regăesc ocupațiile celor intervievați.

Ocupație	Număr	Procent
Pensionar	9	10.84%
Muncitor	26	31.32%
Maistru/tehnician/funcționar	4	4.82%
Personal cu studii superioare	10	12.05%
Casnică	4	4.82%
Patron, întreprinzător, liber profesionist	29	34.93%
Agricultor cu gospodărie individuală	1	1.20%

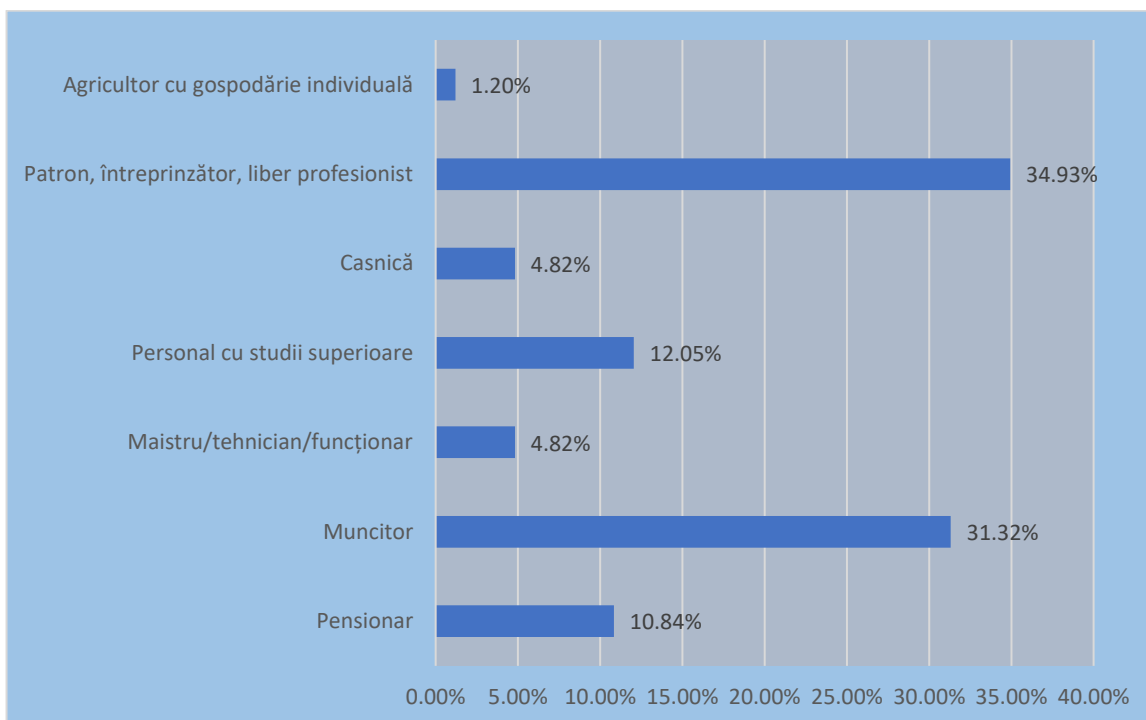
Tabel 35 Ocupația respondenților- membri ai comunității

Se observă că din punct de vedere al ocupației grupul investigat este destul de echilibrat, grupele cele mai numeroase sunt reprezentate de categoria patron, întreprinzător, liber profesionist cu o pondere de 34.93% și respectiv a muncitorilor cu o pondere de 31.32%. Urmează personalul cu studii superioare cu o pondere de 12.05% din totalul respondenților și pensionarii cu o pondere de 10.84%.

Se observă că grupul țintă nu are în componență elevi sau studenți.

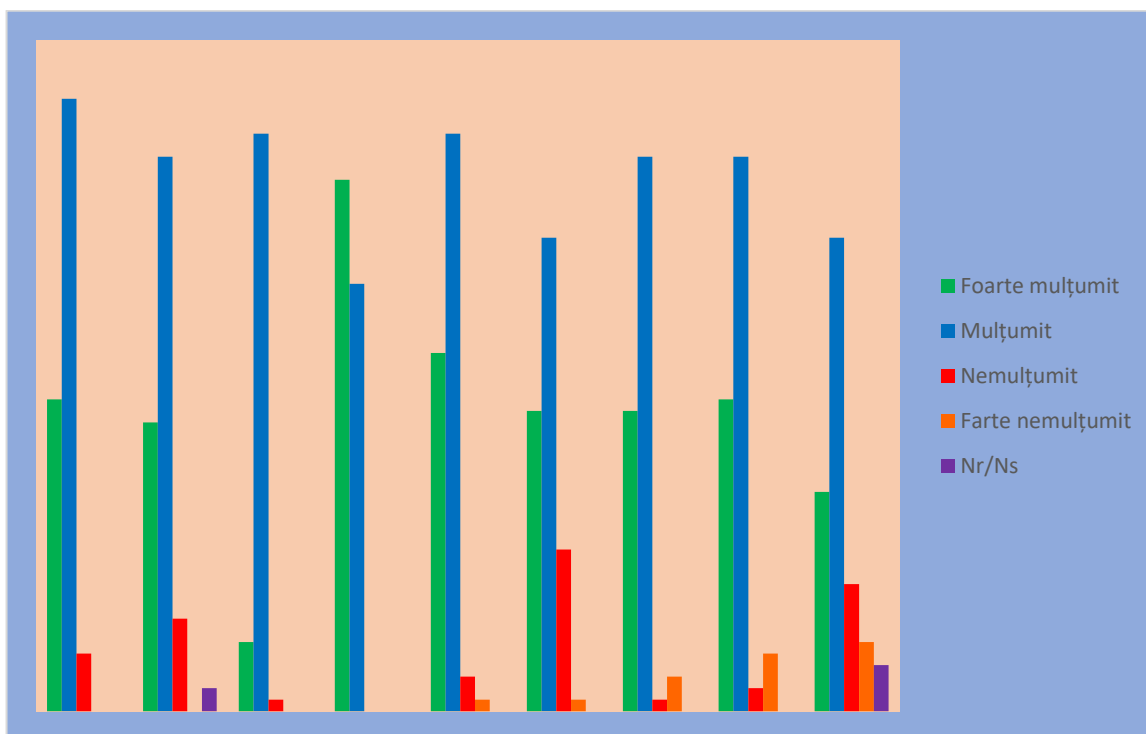

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 57 Ocupația respondenților- membri ai comunității

Întrebați fiind despre gradul de mulțumire în legătură cu o serie de aspecte generale din viața lor, membrii grupului investigat au răspuns astfel:

Figură 58 Gradul de satisfacție în legătură cu aspecte generale din viața respondenților(cetățeni)

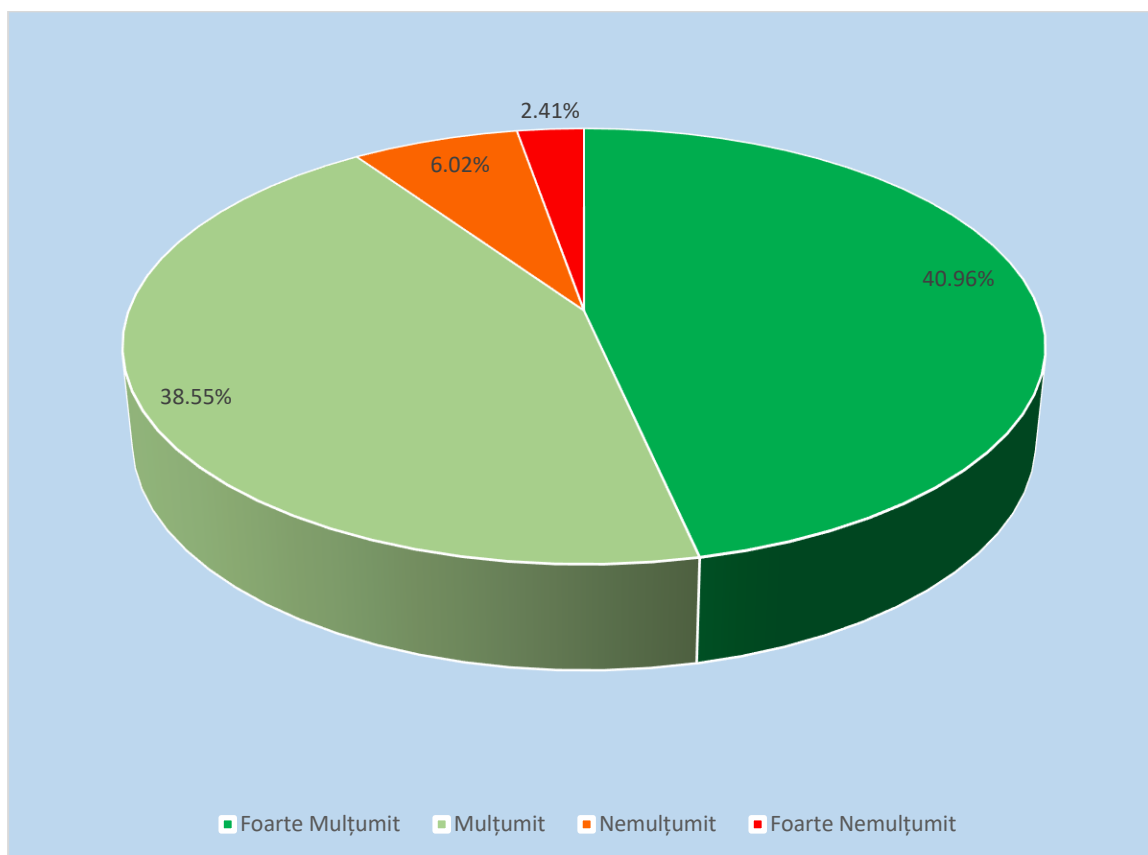

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Referitor la atitudinea respondenților față de activitatea primăriei în general, cetățenii manifestă un grad destul de mare de mulțumire.

Astfel, potrivit răspunsurilor oferite, 40,96% se declară foarte mulțumiți și 38,55% se declară mulțumiți.

Există și un procent de 6,02% care se declară nemulțumiți și 2,41% foarte nemulțumiți.

Figură 59 Atitudinea cetățenilor față de activitatea primăriei

Nu au existat respondenți care nu au știut să răspundă sau nu au răspuns la întrebări.

Rezultatele cercetării sunt cu atât mai elocvente în contextul în care 92,3% din cei intervievați au declarat că au interacționat cu angajații primăriei în ultimul an.

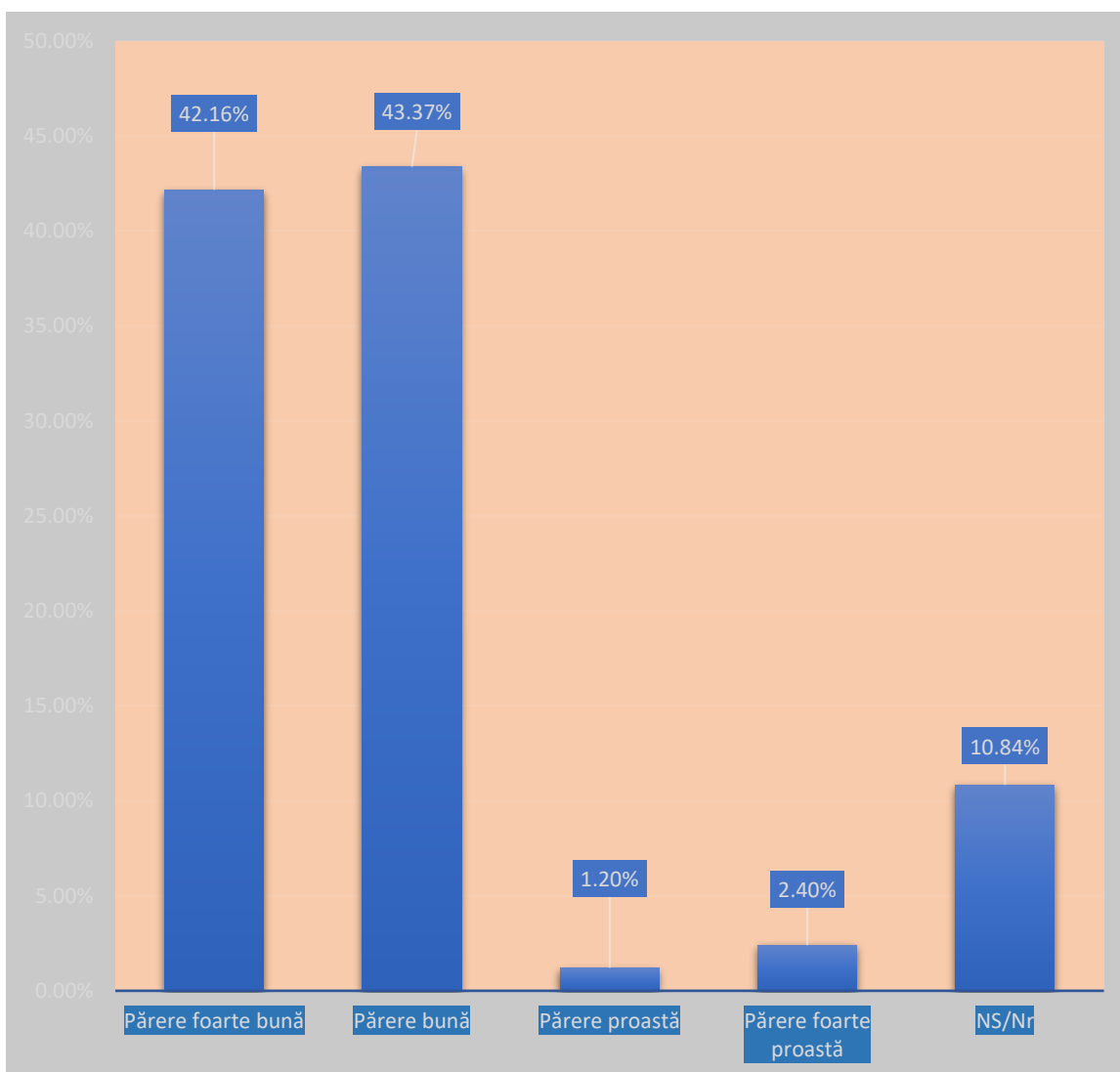
O situație asemănătoare se înregistrează și atunci când respondenților li s-a cerut să își spună părerea în legătură cu activitatea primarului orașului Tismana.

Astfel, 42.16% au declarat că au o părere foarte bună despre activitatea primarului orașului Tismana, 43.37% au declarat că au o părere bună, în timp ce 1.2% au spus că au o părere proastă și 2.4% o părere foarte proastă.

Se remarcă faptul că respondenții au o părere bună și foarte bună despre activitatea primarului în proporție de 85.53%, iar părerile proaste și foarte proaste însumează 3.6%.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 60 Atitudinea respondenților - membri ai comunității față de activitatea primarului

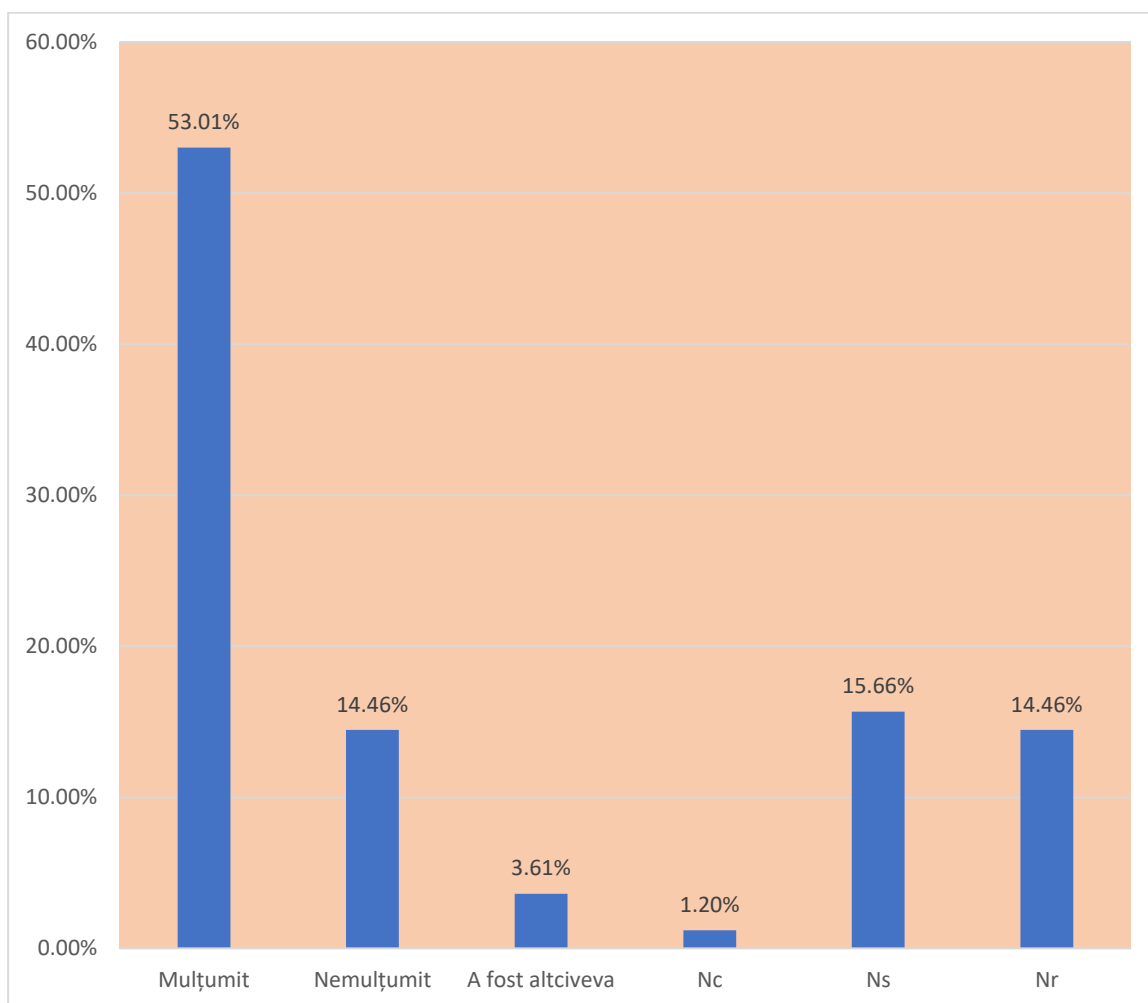
În ceea ce privește atitudinea cetățenilor în raport cu interacțiunea lor cu funcționarii publici și cu calitatea serviciilor prestate de aceștia și în acest caz respondenții se declară mulțumiți în cea mai mare parte.

Astfel, din totalul celor intervievați, 73.49% declară că în ultimul an au avut de rezolvat o problemă la primărie. Restul respondenților au răspuns fie că nu au avut o interacțiune cu funcționarii de la primărie, fie nu au răspuns sau au declarat că nu știu să răspundă. În acest context, 53.01% din totalul membrilor grupului țintă s-au declarat mulțumiți de serviciile oferite de primărie, în timp ce doar 14.46% au spus că nu au fost mulțumiți.

Totuși, un procent destul de mare, 31.32% dintre respondenți, nu au oferit un răspuns concret la această întrebare. Există totuși un procent destul de mare al celor care nu au dat un răspuns la această întrebare.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 61 Gradul de mulțumire al cetățenilor în raport cu activitatea primăriei

În continuare sunt prezentate o serie de date care evidențiază ierarhizarea din punct de vedere al gravității problemelor cu care se confruntă orașul Tismana, așa cum sunt ele văzute prin prisma cetățenilor localității, membrii ai grupului investigat.

În ceea ce privește aspectele **foarte grave** cu care se confruntă localitatea, respondenții au arătat că acestea ar fi locurile de muncă - 83.13%, spitalele - 75.90%, școlile - 71.08%, câinii vagabonzi - 63.86.

Privitor la aspectele care afectează **grav** viața comunității, respondenții au indicat căldura în locuințe - 32.53%, persoanele sărace - 30.12%, școlile - 28.92%, drumurile - 27.71%.

La categoria aspecte care afectează **puțin grav** viața comunității, respondenții au indicat curățenia localității - 39.76%, drumurile - 38.55%, școlile - 34.94%, alimentarea cu apă - 31.33%.

Referitor la aspectele care afectează **foarte puțin grav** viața comunității, respondenții au indicat: iluminatul public - 61.45%, organizarea și funcționarea piețelor agroalimentare - 54.22%, școlile - 40.96%, expunerea firmelor și a reclamelor publicitare - 32.53%.

Toate aceste aspecte legate de ierarhizarea problemelor care în viziunea respondenților afectează viața orașului Tismana sunt prezentate în tabelul de mai jos.

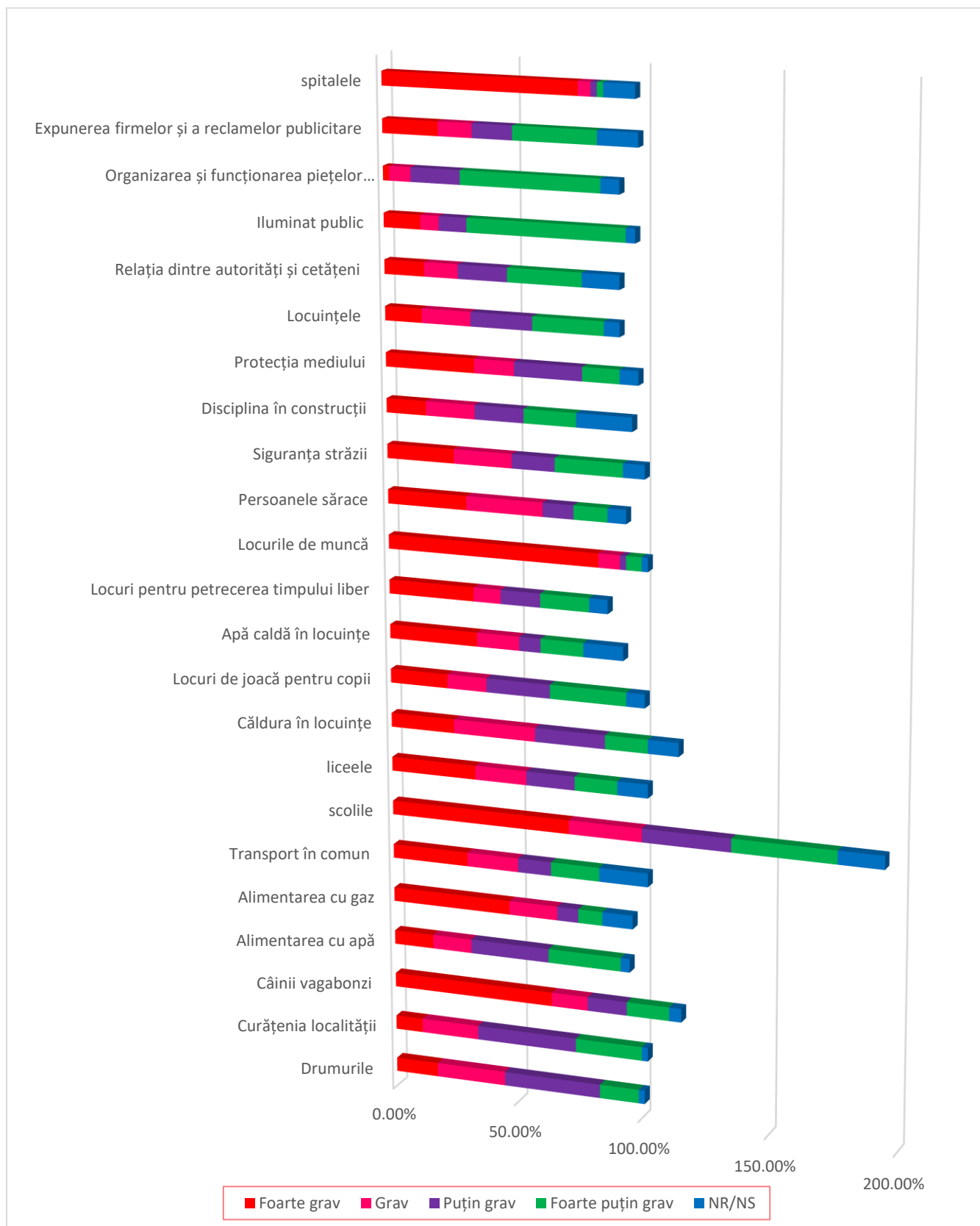
**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Foarte grav		Grav		Puțin grav		Foarte puțin grav		NR/NS	
	Număr	%	Număr	%	Număr	%	Număr	%	Număr	%
Drumurile	14	16.87 %	23	27.71%	32	38.55 %	13	15.66%	2	2.41%
Curățenia localității	9	10.84 %	19	22.89 %	33	39.76 %	22	26.51%	2	2.41%
Câinii vagabonzi	53	63.86 %	12	14.46 %	13	15.66 %	14	16.87%	4	4.82%
Alimentarea cu apă	13	15.66 %	13	15.66 %	26	31.33 %	24	28.92%	3	3.61%
Alimentarea cu gaz	39	46.99 %	16	19.28 %	7	8.43 %	8	9.64%	10	12.05%
Transport în comun	25	30.12 %	17	20.48 %	11	13.25%	16	19.28%	16	19.28%
Scolile	59	71.08 %	24	28.92 %	29	34.94%	34	40.96%	15	18.07%
liceele	28	33.73 %	17	20.48 %	16	19.28%	14	16.87%	10	12.05%
Căldura în locuințe	21	25.30 %	27	32.53 %	23	27.71	14	16.87%	10	12.05%
Locuri de joacă pentru copii	19	22.89 %	13	15.66 %	21	25.30%	25	30.12%	6	7.23%
Apă caldă în locuințe	29	34.94 %	14	16.87 %	7	8.43%	14	16.87%	13	15.66%
Locuri pentru petrecerea timpului liber	28	33.73 %	9	10.84 %	13	15.66%	16	19.28%	6	7.23%
Locurile de muncă	69	83.13 %	7	8.43 %	2	2.41%	5	6.02%	2	2.41%
Persoanele sărace	26	31.33 %	25	30.12 %	10	12.05%	11	13.25%	6	7.23%
Siguranța străzii	22	26.51 %	19	22.89 %	14	16.87%	22	26.51%	7	8.43%
Disciplina în construcții	13	15.66 %	16	19.28 %	16	19.28%	17	20.48%	18	21.69%
Protecția mediului	29	34.94 %	13	15.66 %	22	26.51%	12	14.46%	6	7.23%
Locuințele	12	14.46 %	16	19.28 %	20	24.10%	23	27.71%	5	6.02%
Relația dintre autorități și cetățeni	13	15.66 %	11	13.25 %	16	19.28%	24	28.92%	12	14.46%
Iluminat public	12	14.46 %	6	7.23 %	9	10.84%	51	61.45%	3	3.61%
Organizarea și funcționarea piețelor agroalimentare	2	2.41 %	7	8.43 %	16	19.28%	45	54.22%	6	7.23%
Expunerea firmelor și a reclamelor publicitare	18	21.69 %	11	13.25 %	13	15.66%	27	32.53%	13	15.66%
Spitalele	63	75.90 %	4	4.82 %	2	2.41%	2	2.41%	10	12.05%

Tabel 36 Ierarhizarea în funcție de gravitate a problemelor cu care se confruntă orașul Tismana, în viziunea cetățenilor

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 62 Ierarhizarea în funcție de gravitate a problemelor cu care se confruntă orașul Tismana, în viziunea cetățenilor

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

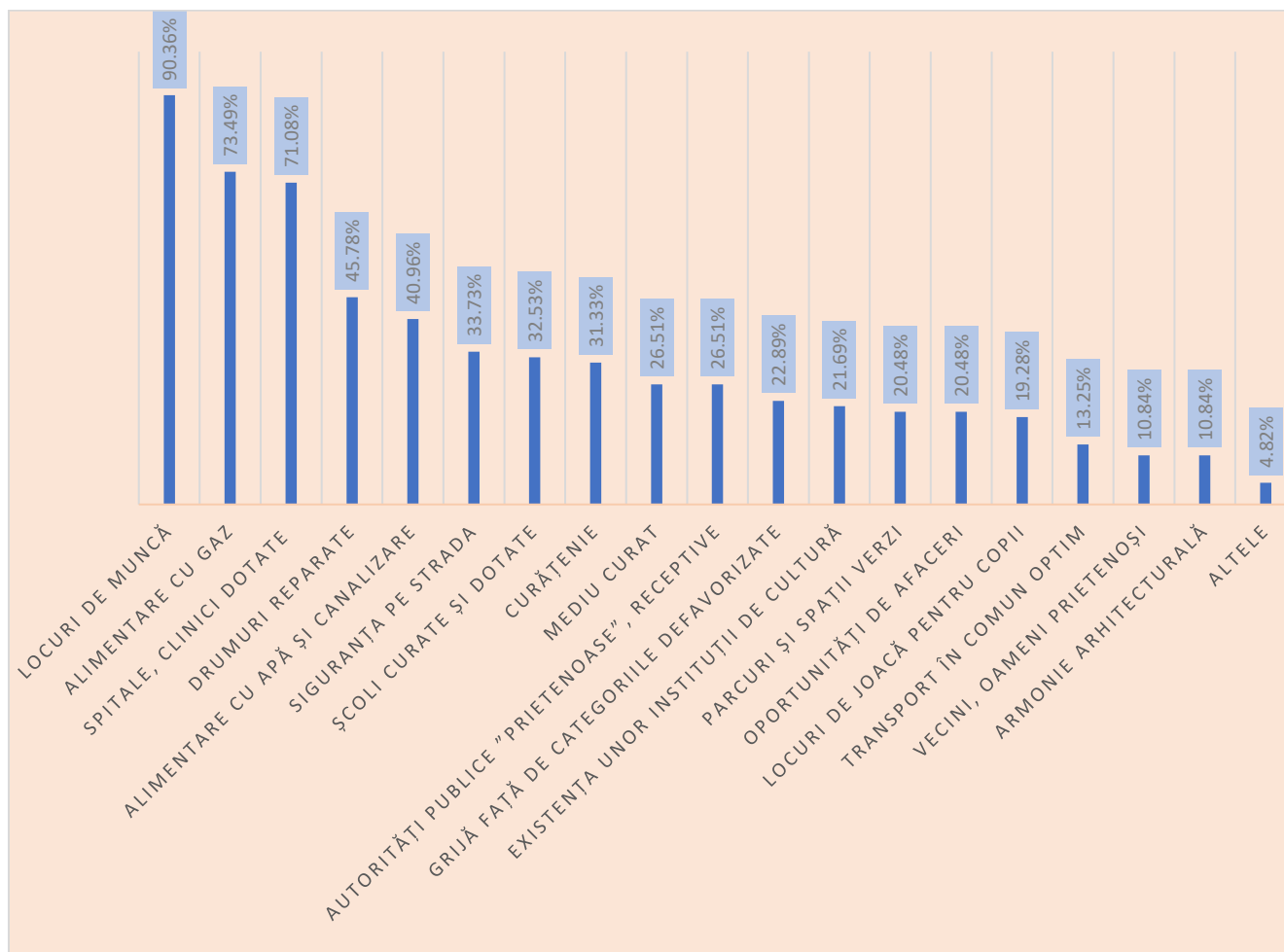
În continuarea cercetării, membrii grupului investigat au fost rugați să indice 5 aspecte pe care și le-ar dori în localitatea Tismana. În tabelul de mai jos se regăsesc răspunsurile respondenților și ierarhizarea acestora.

	Număr	Procent%
Locuri de muncă	75	90.36%
Alimentare cu gaz	61	73.49%
Spitale, clinici dotate	59	71.08%
Drumuri reparate	38	45.78%
Alimentare cu apă și canalizare	34	40.96%
Siguranța pe strada	28	33.73%
Școli curate și dotate	27	32.53%
Curățenie	26	31.33%
Mediu curat	22	26.51%
Autorități publice "prietenoase", receptive	22	26.51%
Grijă față de categoriile defavorizate	19	22.89%
Existența unor instituții de cultură	18	21.69%
Parcuri și spații verzi	17	20.48%
Oportunități de afaceri	17	20.48%
Locuri de joacă pentru copii	16	19.28%
Transport în comun optim	11	13.25%
Vecini, oameni prietenoși	9	10.84%
Armonie arhitecturală	9	10.84%
altele	4	4.82%

Tabel 37 Aspecte pe care cetățenii și le-ar dori în orașul Tismana

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

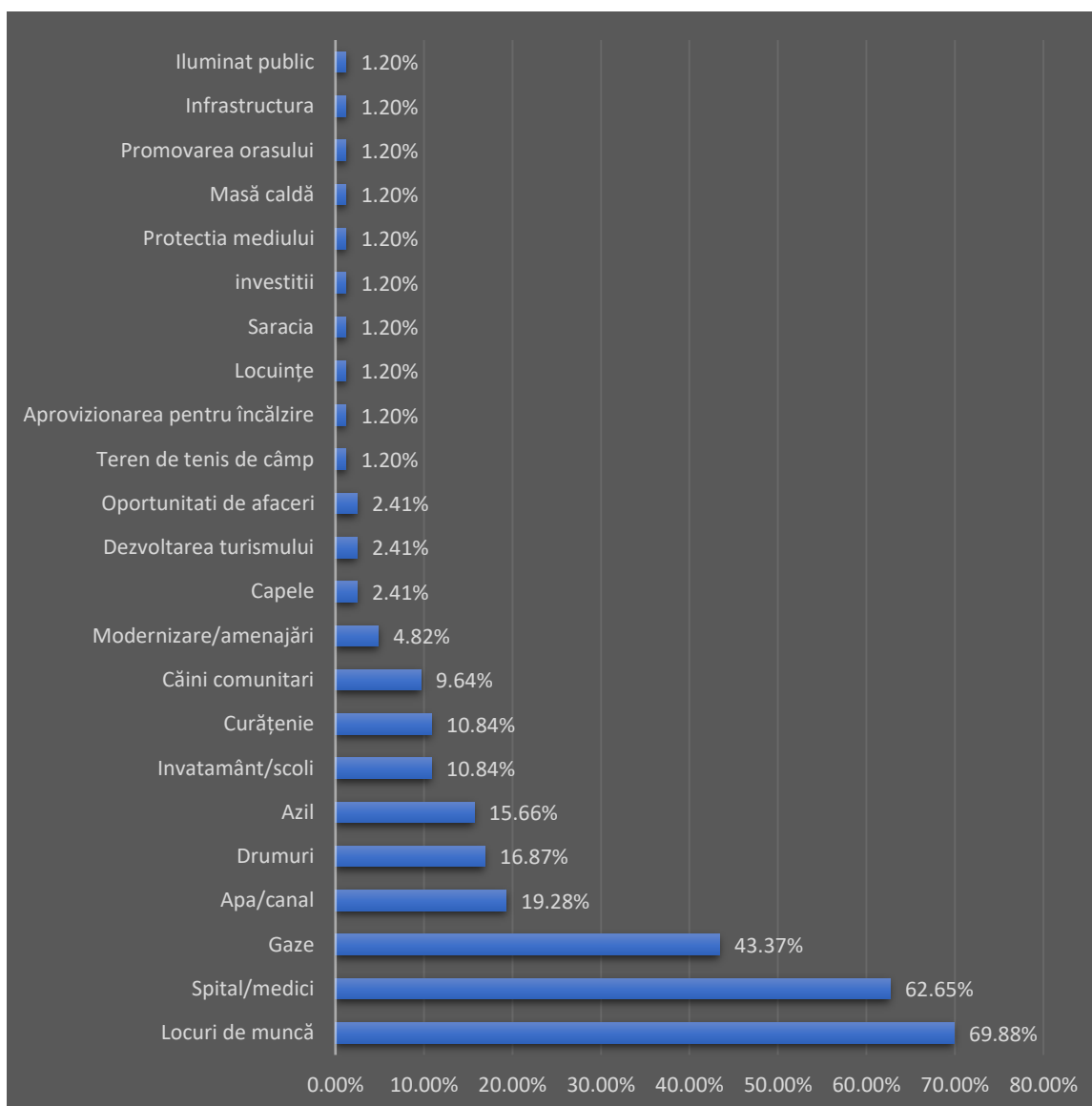
Figură 63 Aspecte pe care cetățenii și le-ar dori în orașul Tismana

Așadar membrii grupului investigat au arătat că cel mai mult și-ar dori pentru localitatea lor Locuri de muncă - 90.36%, Alimentare cu gaz 73,49%, Spitale și clinici dotate 71,08%, Drumuri reparate 54.08%.

La întrebarea care sunt cele mai importante 3 probleme ale orașului lor, respondenții au indicat pe primele locuri că acestea sunt în proporție de 69.88% lipsa locurilor de muncă, existența spital/medici 62.65%, alimentarea cu gaze 43.37%, alimentarea cu apă și sistemul de canalizare 19.28%, calitatea drumurilor 16.87% și lipsa unui azil 15.66%. Iată datele complete ierarhizate în funcție de numărul răspunsurilor respondenților.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

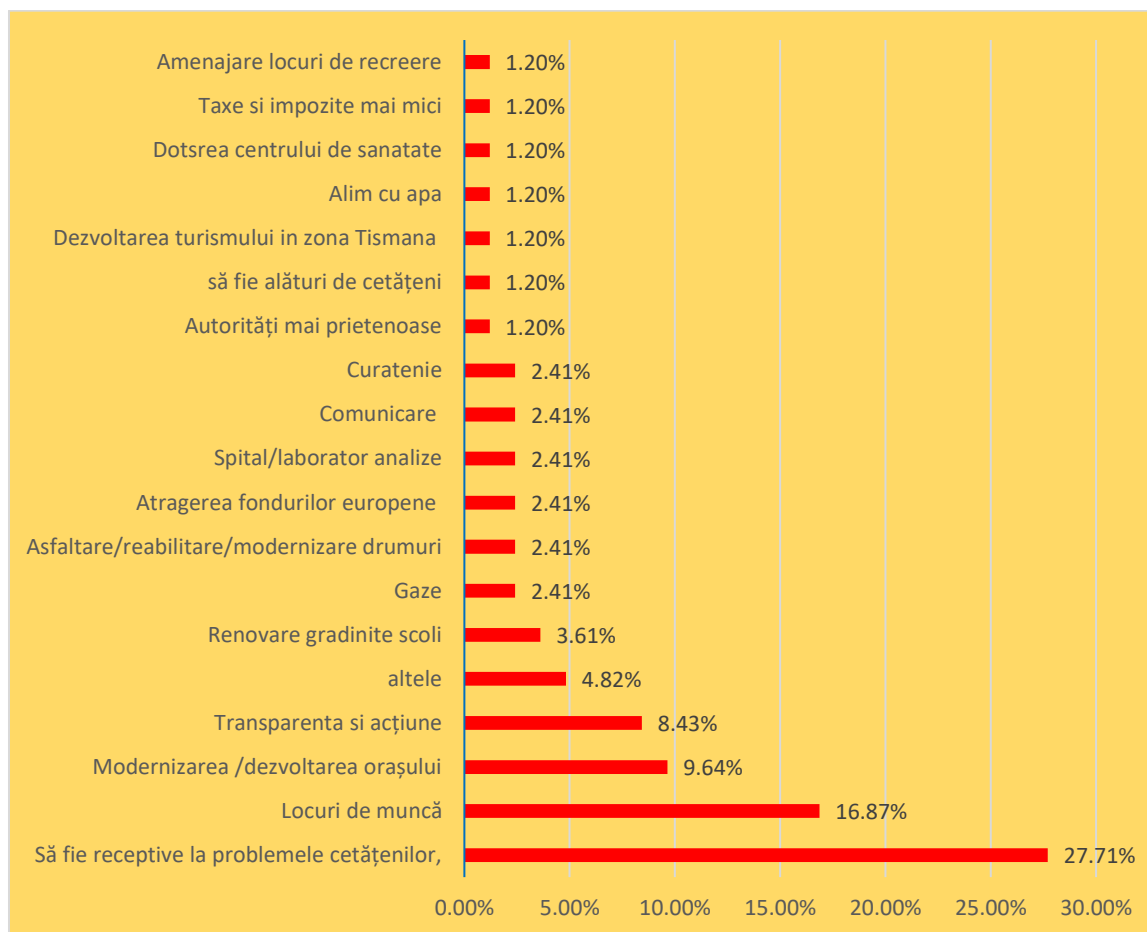
Figură 64 Cele mai importante probleme ale orașului Tismana în viziunea membrilor grupului țintă-membri ai comunității

Se remarcă faptul că ceea ce își doresc respondenții pentru oraș, cele mai importante probleme ale localității coincid, în cea mai mare parte, cu aspectele cele mai grave identificate de membrii grupului investigat atunci când a fost rugat să ierarhizeze din punct de vedere al gravității o serie de aspecte privind orașul Tismana. Astfel, aceste probleme sunt lipsa locurilor de muncă, infrastructura medicală locală, sistemul de alimentare cu gaze, sistemul de alimentare cu apă și canalizarea, câinii fără stăpân și starea drumurilor.

În cadrul cercetării, s-a avut în vedere analizarea așteptărilor cetățenilor în raport cu autoritățile locale (primar/consiliul local). Astfel, rezultatele acestei cercetări sunt prezentate în graficul de mai jos.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

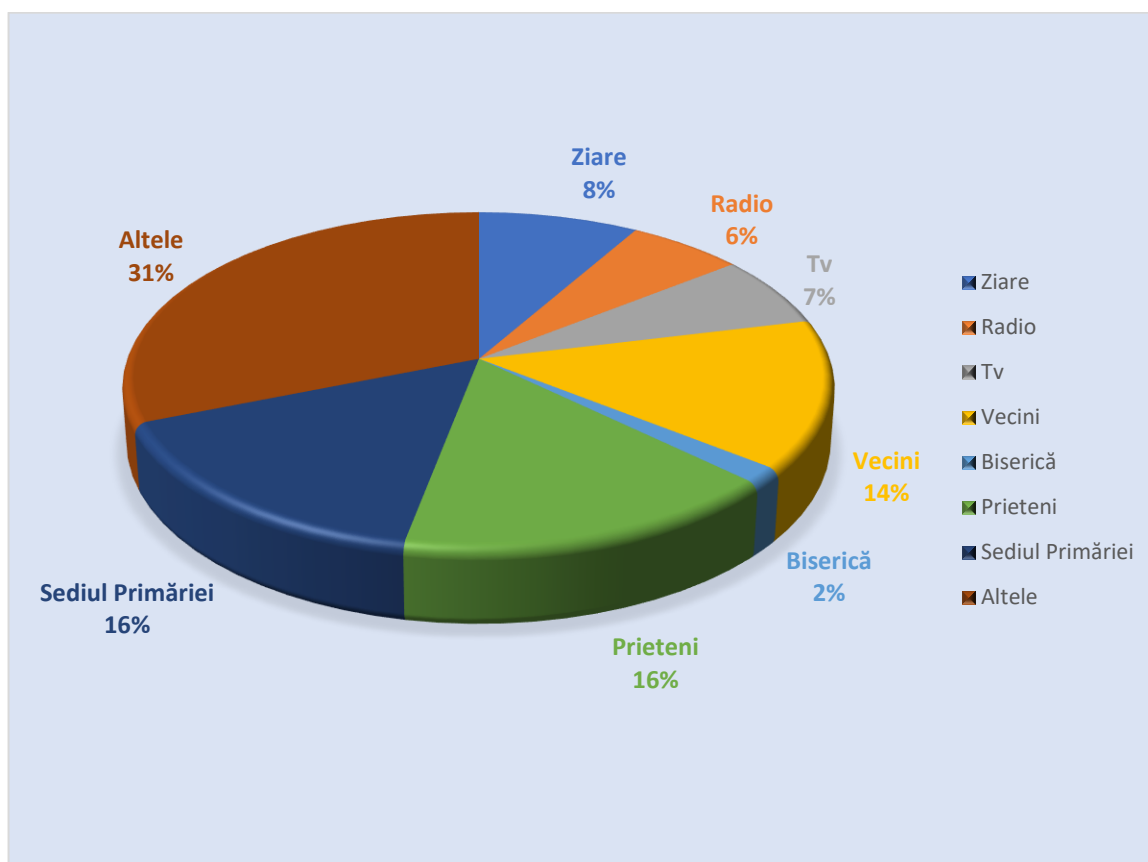
Figură 65 Așteptările cetățenilor în raport cu autoritățile locale

Așadar, cetățenii așteaptă de la autoritățile locale, în primul rând receptivitate la problemele lor apoi crearea de locuri de muncă, modernizarea orașului și transparență.

Referitor la mijloacele de informare pe care cetățenii le accesează pentru a obține informații despre activitatea primarului orașului Tismana, surse importante sunt prietenii, cunoștințele, vecinii dar și informarea directă la sediul primăriei. Cu toate acestea 49.4% din cei intervievați au declarat că se informează despre activitatea primarului din alte surse decât cele indicate în chestionar. Aceste alte surse sunt de fapt rețelele de social media, pe care respondenții le-au indicat în număr mare. Se remarcă faptul că sursele ceva mai clasice de informare ziare, radio sau tv se află pe ultimele locuri ca și sursă de informare despre activitatea primarului în viziunea cetățenilor.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 66 Sursele de informare despre activitatea primarului în viziunea cetățenilor

Ca o concluzie generală asupra cercetării asupra răspunsurilor oferite de membrii grupului țintă alcătuit din membrii comunității, se remarcă foarte buna cunoaștere a problemelor localității, faptul că indică soluții pentru rezolvarea acestor probleme și mai mult sunt bine informați și conectați la aspectele legate de administrarea orașului.

Capitolul 3 - Analiza regiunii: Descrierea status quo-ului Regiunii de Dezvoltare Sud -Vest Oltenia și a Județului Gorj

3.1 Analiza structurală a Regiunii de Dezvoltare Sud -Vest Oltenia

Potrivit prevederilor Constituției României republicată, teritoriul național este organizat, sub aspect administrativ, în comune, orașe și județe, iar unele orașe pot fi declarate municipii, în condițiile legii.

În acest cadru constituțional referitor la organizarea administrativ teritorială a țării, în România există 320 orașe, din care 103 municipii, 2.856 de comune și 12.955 sate. Municipiile, orașele și comunele sunt grupate în 41 de județe și Municipiul București.

Parcursul european al României de după 1990, dar și evoluțiile socio-economice ale țării au scos în evidență necesitatea realizării unor schimbări de ordin administrativ teritorial care să răspundă unor noi nevoi de dezvoltare. Astfel, în vederea atingerii obiectivelor de bază ale politicii de dezvoltare regională, România a fost împărțită în 8 regiuni de dezvoltare. Această împărțire s-a realizat printr-un mecanism având la bază asocierea voluntară a județelor.

Așadar, în 1998 apare Legea 151 privind dezvoltarea regională, modificată ulterior prin Legea nr. 315/2004, cu respectarea Regulamentului CE Nr. 1059/2003 referitor la stabilirea unui sistem comun de clasificare statistică a unităților teritoriale, apărând astfel cele 8 Regiuni de Dezvoltare ale României.

Regiunile de Dezvoltare din România reprezintă cadrul pentru elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluare a politicilor de dezvoltare regională, inclusiv a strategiilor de dezvoltare regională și a programelor de coeziune economică și socială

Regiunile de Dezvoltare nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate, spre deosebire de comune, orașe, municipii și județe. Ele sunt unități teritorial - statistice, fiind alcătuite din 4-7 județe (cu excepția Regiunii București-Ilfov), prin asocierea liberă a Consiliilor Județene.

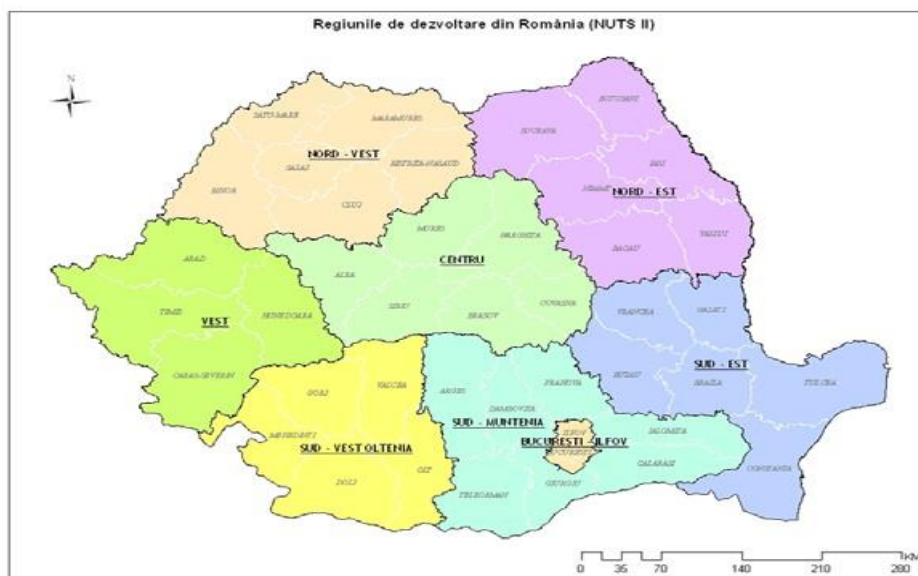
Regiunile de Dezvoltare corespund nivelului NUTS II potrivit clasificării EUROSTAT, și reprezintă cadrul de colectare a datelor statistice specifice la nivel teritorial NUTS II.

Cele 8 Regiuni de Dezvoltare ale României sunt :

- Regiunea de dezvoltare Nord - Est
- Regiunea de dezvoltare Sud - Est
- Regiunea de dezvoltare Sud - Muntenia
- Regiunea de dezvoltare Sud - Vest Oltenia
- Regiunea de dezvoltare Vest
- Regiunea de dezvoltare Nord - Vest
- Regiunea de dezvoltare Centru
- Regiunea de dezvoltare București - Ilfov

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 67 Harta regiunilor României
Sursa: www.wikipedia.com

Regiunea de dezvoltare Sud -Vest Oltenia este situată în partea de sud-vest a României, între meridianele de $22^{\circ} 2'$ și $24^{\circ} 2'$ și paralelele de $43^{\circ} 3'$ și $45^{\circ} 3'$, acoperind 29.212 km², ceea ce reprezintă 12,25% din suprafața României, ocupând astfel locul 7 între regiunile de dezvoltare ale țării, din punct de vedere al suprafeței.

Regiunea de dezvoltare Sud Vest Oltenia se învecinează la Sud cu Bulgaria, la Est cu Regiunea Sud Muntenia, la Nord Regiunea Centru, iar la vest cu Regiunea Vest și cu Serbia. Împreună cu regiunea Vest este inclusă în Macroregiunea 4.

Limitele sale naturale sunt fluviul Dunărea la sud, râul Olt la est, Munții Carpați la nord și vest, acestea fiind de fapt și limitele care defineau vechea regiune istorică Oltenia (mai exact regiunea istorică Oltenia reprezintă 82,4% din actuala regiune de dezvoltare).

Suprafața Regiunii Sud Vest este de 29.212 km².

Din punct de vedere administrativ, Regiunea de dezvoltare Sud-Vest Oltenia include 5 județe : Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea, județe care includ 40 orașe, din care 11 municipii, 408 comune și 2 070 sate.

	Suprafața totală în km ²	% din suprafața țării	Orașe și municipii	Din care municipii	Comune	Sate
Romania	238397	100	320	103	2861	12957
Regiunea de dezvoltare Sud -Vest Oltenia	29195	12,25	40	11	408	2070

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Dolj	7414	3,11	7	3	104	378
Gorj	5572	2,34	9	2	61	411
Mehedinți	4942	2,07	5	2	61	344
Olt	5503	2,31	8	2	104	377
Vâlcea	5764	2,42	11	2	78	560

Tabel 38 Organizarea administrativa a regiunii Sud Vest Oltenia

Figură 68 Încadrarea Regiunii Sud Vest în teritoriul național
Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Regiunea_de_dezvoltare_Sud-Vest_Oltenia

Din punct de vedere al numărului de județe, Regiunea Oltenia se află pe penultimul loc, fiind una dintre regiunile mici ale țării.

Oltenia formează un cadrilater aproximativ simetric, pe axele Nord-Sud și Est-Vest). Râul Jiu traversează regiunea de la Nord la Sud.

Figură 69 Harta regiunii de dezvoltare Sud -Vest Oltenia
Sursa: <https://www.vocea-olteniei.ro>

3.2 Descrierea generală a Regiunii de Dezvoltare Sud -Vest Oltenia

Relieful

Relieful regiunii este unul diversificat în ceea ce privește altitudinea, astfel, la sud în zona Câmpia Dunării are o altitudine de 50 m, în timp ce la nord și vest Munții Carpați au o altitudine maximă pe teritoriul regiunii de aproximativ 2400. În aceste condiții la nivelul regiunii se înregistrează pe o distanță de aproximativ doar 200 km, o diferență de nivel semnificativă.

Formele de relief sunt prezente la nivel de regiune în mod echilibrat, cuprinzând munți, câmpii, dealuri și podișuri.

În nordul regiunii se află Carpații Meridionali, iar în vest, sud și est sunt ape curgătoare, precum fluviul Dunărea, respectiv Oltul. Râul Jiu străbate regiunea în direcția nord-sud și o împarte în două părți aproape egale și foarte asemănătoare.

Nordul Regiunii este unul muntos, fiind prezente aici două masive: Parâng (la est de râul Jiu) și Retezat-Godeanu (la vest de râul Jiu). La sud de Carpați se află zona subcarpatică, reprezentată printr-un șir de dealuri (Dealul Bran, Măgura Slătioarei, Dealurile Gorjului, Dealul Bârzei) și depresiuni (Novaci, Tismana, Târgu Jiu).

În nord vest se află Podișul Mehedinți, dealurile Coșuștei și depresiunea Severin.

La sud de subcarpați se află Podișul Getic, acesta fiind divizat în platformele:

- Strehaiei (la vest de râul Jiu; se subîmparte în platformele Hușiței și Bălăcița);
- Jiului (străbătută de Jiu);
- Oltețului (la est de Jiu).

În sudul regiunii se află Câmpia Olteniei, care este de altfel cel mai vestic sector al Câmpiei Române. Aceasta din urmă, este alcătuită de Câmpiile Blahniței și Băileștilor (la vest de Jiu) și Romanașilor (la est de Jiu).

Clima

Climatul regiunii Sud Vest este temperat continental moderat, cu excepția Județului Mehedinți, care are o climă temperat-continentală moderată cu influențe submediteraneene.

Iarna, în special, apar mase de aer umed și cald de origine mediteraneană și oceanică, ceea ce face ca acest anotimp al anului să fie mai blând. În acest anotimp sunt prezente cantități mai mari de precipitații: lapoviță, cu ninsori și fenomene de îngheț mai puțin frecvente și intense.

Temperatura medie anuală variază de la 11,2°C în punctul extrem sudic (orașul Corabia) la 9,8°C în partea de nord a regiunii. Acestea prezintă și scăderi, sub minus 0 grade, mai ales în arealul montan al regiunii.

Precipitațiile ce cad anual variază de la 1200 mm în zona montană până la 500-600 mm în sudul regiunii, unde se înregistrează sub 400 mm în lunca Dunării.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În zona montană înaltă, la peste 1500 - 1600 m, stratul de zăpadă are o repartiție neuniformă și durează între 180 și 200 zile (Parâng, Vâlcan, Godeanu) iar grosimea lui poate atinge, în zonele adăpostite, 7-8 m.

În zona munților mijlocii durata este doar de 140-150 zile și scade până la 60- 80 zile pe an în zona de podiș.

Rețeaua hidrografică

Regiunea Sud-Vest Oltenia are o rețea hidrografică bogată, alcătuită atât din ape curgătoare cât și stătătoare.

În ceea ce privește apele curgătoare, regiunea este străbătută de numeroase râuri, dintre care cele mai importante sunt Oltul și Jiul, care curg de la nord la sud, dar și fluviul Dunărea, care curge de la vest la est.

În ceea ce privește apele stătătoare, în regiune există numeroase lacuri naturale, printre care se numără:

- Bistreț (județul Dolj) - al doilea ca dimensiune din țară, cu o suprafață de 1867 hectare;

- Zăton (județul Mehedinți);

- Câlcescu (județul Vâlcea).

Există și o serie de lacuri artificiale, printre care:

- Ostrovu Mare (40 000 ha) - primul ca mărime la nivel național;

- Porțile de Fier (10 000 ha) - al doilea ca mărime la nivel național în județul Mehedinți;

- Lacul Vidra de pe râul Lotru în județul Vâlcea (situat la 1289 m altitudine, cu o suprafață de 1035 ha, adâncime maximă de 109 m și lungime de 9 km), a cărui apă este folosită pentru hidrocentrala Lotru-Ciunget.

Apele acestor lacuri sunt utilizate pentru obținerea de energie.

În zona carstică a Podișului Mehedinți sunt lacuri carstice temporare precum Zăton, Ponoare și Gornovița.

Lacuri sărate sunt la Ocnița și Ocnele Mari, iar lacurile artificiale sunt: Vidra (lac de acumulare antropic), Călimănești, Băbeni, Dăești și Brădișor (lac antropic, cu o suprafață de 230 ha). Izvoarele minerale sulfuroase, oligominerale, clorurate și iodate se găsesc la Călimănești-Căciulata, Olănești, Govora, Muereasca, Dobriceni, Bunești, Râmnicu Vâlcea, Mateesti, Ocnele Mari, Ocnița, Oțeșani, Pietrarii de Sus și la Gorunești.

Solurile

Regiunea Sud-Vest Oltenia este caracterizată printr-un sol fertil, potrivit pentru culturile agricole. Tipologiile de sol predominante sunt: soluri argiloase, soluri de pădure brun și brun-roșcate, soluri de tip cernoziom și soluri aluvionare. Solul aluvionar de luncă este favorabil

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

culturilor legumicole, solurile brun-roșcate se găsesc în general în zonele viticole colinare iar solul brun roșcat de pădure este favorabil culturilor mari agricole și plantelor tehnice.

În sudul regiunii există cea mai mare suprafață nisipoasă din țară, în paralel cu un număr impresionant de lacuri formate fie de revărsările Dunării, fie de acumulările de precipitații.

Resurse naturale

Subsolul regiunii Sud-Vest Oltenia este bogat în resurse naturale precum minerale, cărbune, (lignitul este exploatat în județele Gorj și vestul Vâlciei), fier, bauxită, sare, mangan.

Regiunea deține importante rezerve de petrol și gaze naturale, îndeosebi regiunile piemontane dar și în zona de câmpie. Puncte de exploatare petrol și gaze se găsesc la Brădești, Răcari, Bralostița, Ghercești, Coșoveni (Dolj), Țicleni, Bustuchin (Gorj), Băbeni (Vâlcea), Iancu Jianu, Potcoava, Cungrea, Poboru, Corbu, Icoana (Olt).

Alte resurse importante ale subsolului sunt: azbestul, bentonita, depozite de calcar (în zonele de munte ale județului Gorj), ardezie, roci de construcție (argile, luturi argiloase, exploatate local pentru fabricarea cărămizilor, balast, zăcăminte de marmură), apele minerale cu proprietăți terapeutice și ape termale.

În regiunea Olteniei există în total 8 zone cu potențial balneoclimateric: Băile Olănești, Băile Govora, Calimănești-Căciulata, Ocnele Mari și Ocnița în județul Vâlcea, Săcelu în județul Gorj, Bala în județul Mehedinți și Gighera în județul Dolj, aceasta din urmă nefiind accesibilă populației.

Populația

Potrivit datelor puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică la 1 ianuarie 2022, populația după domiciliu a Regiunii Sud-Vest Oltenia, era de 2.102.151 de persoane, fiind a doua cea mai mică regiune de dezvoltare din România după Regiunea Vest.

Regiune	Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2022
Regiunea NORD-EST	3986648
Regiunea SUD-MUNTENIA	3093352
Regiunea NORD-VEST	2811765
Regiunea SUD-EST	2766453
Regiunea BUCUREȘTI - ILFOV	2640769
Regiunea CENTRU	2606644
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	2102151
Regiunea VEST	1972752

Tabel 39 Populația după domiciliu la 1 ianuarie 2022 a regiunilor de dezvoltare pe regiuni de dezvoltare
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Populația Regiunii Sud-Vest Oltenia reprezintă 9,56% din populația României, densitatea populației regiunii fiind de 71,96 locuitori pe km.²

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În ceea ce privește evoluția populației regiunii în perioada 1992-2022, datele INS, indică un trend de scădere în această perioadă, descris de graficul de mai jos.

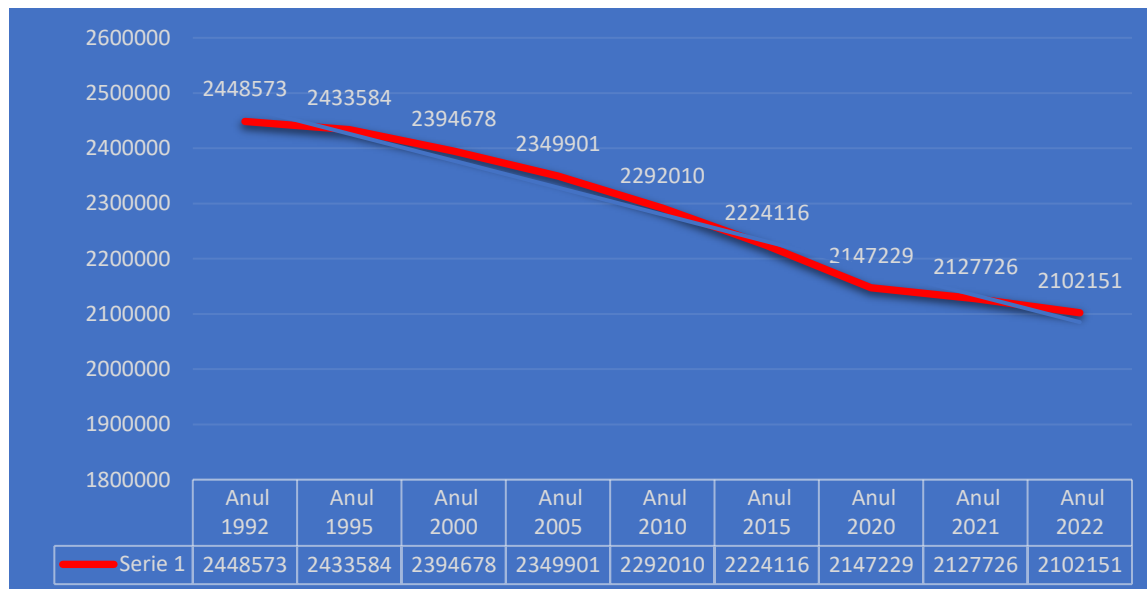

Figura 70 Evoluția populației Regiunii Sud Vest Oltenia în perioada 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

În ceea ce privește repartizarea pe medii de rezidență a populației Regiunii Sud Vest, este prezentată mai jos.

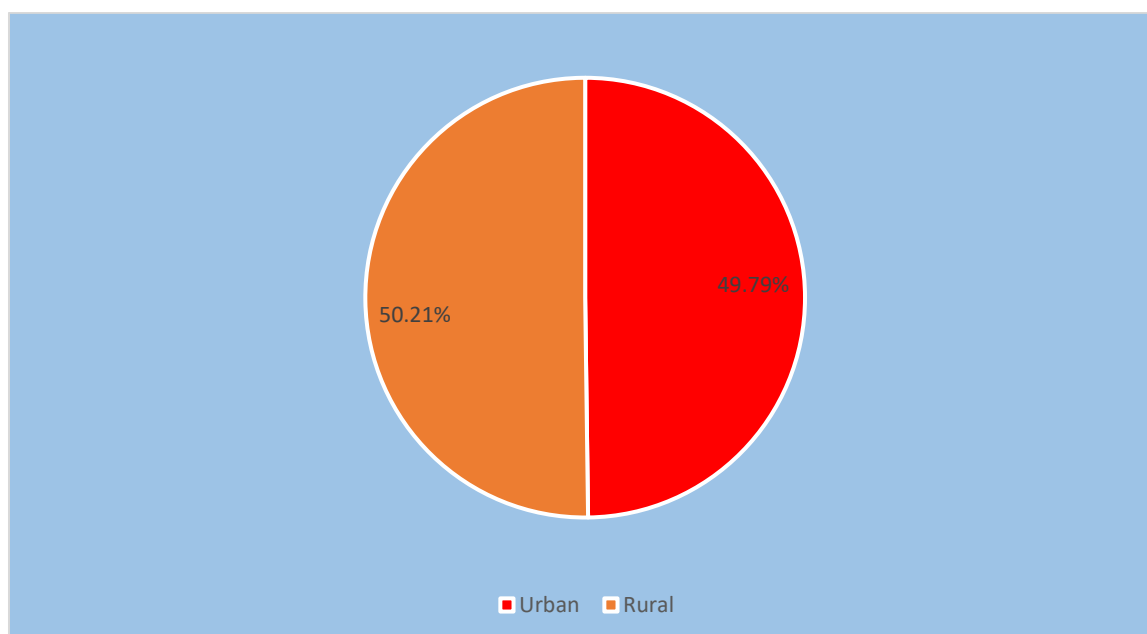

Figura 71 Structura pe medii de rezidență a populației Regiunii Sud Vest
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Așadar din punct de vedere al repartizării pe medii de rezidență, populația regiunii este una echilibrată. Este important însă să avem o imagine și asupra evoluției acestei repartiții pe medii de rezidență pe parcursul ultimilor ani.

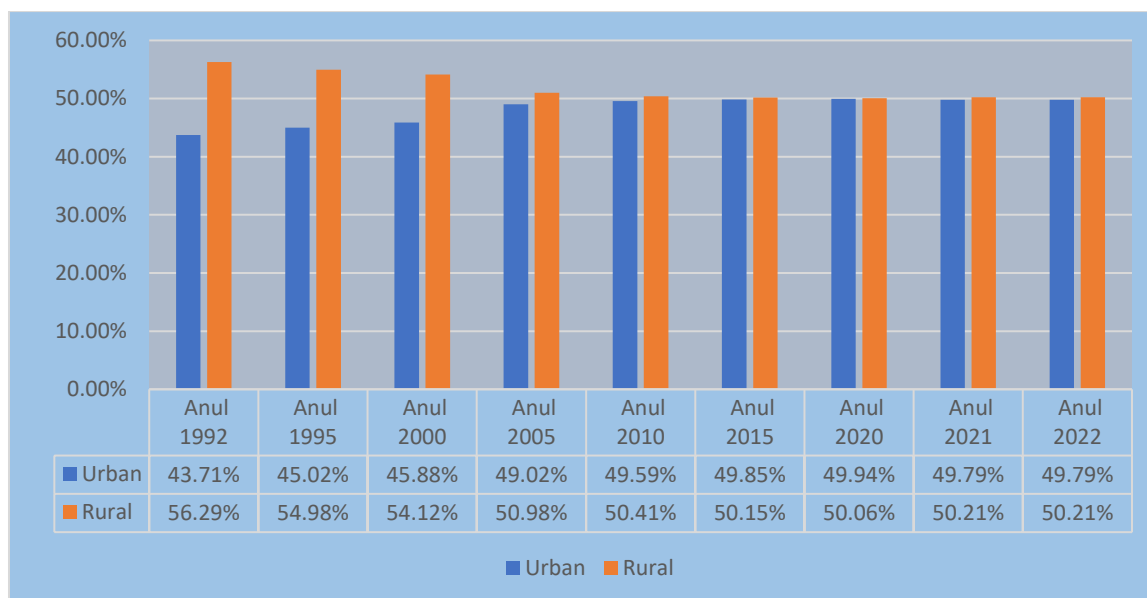

Figura 72 Evoluția repartiției pe medii de rezidență a populației Regiunii Sud Vest în perioada 1992 -2022. Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Din punct de vedere al distribuției pe sexe a populației regiunii, se remarcă faptul că în perioada 1992, a existat un echilibru între cele două sexe, însă pe toată perioada care a făcut obiectul cercetării, numărul femeilor a fost în mod constant mai mare ca cel al bărbaților.

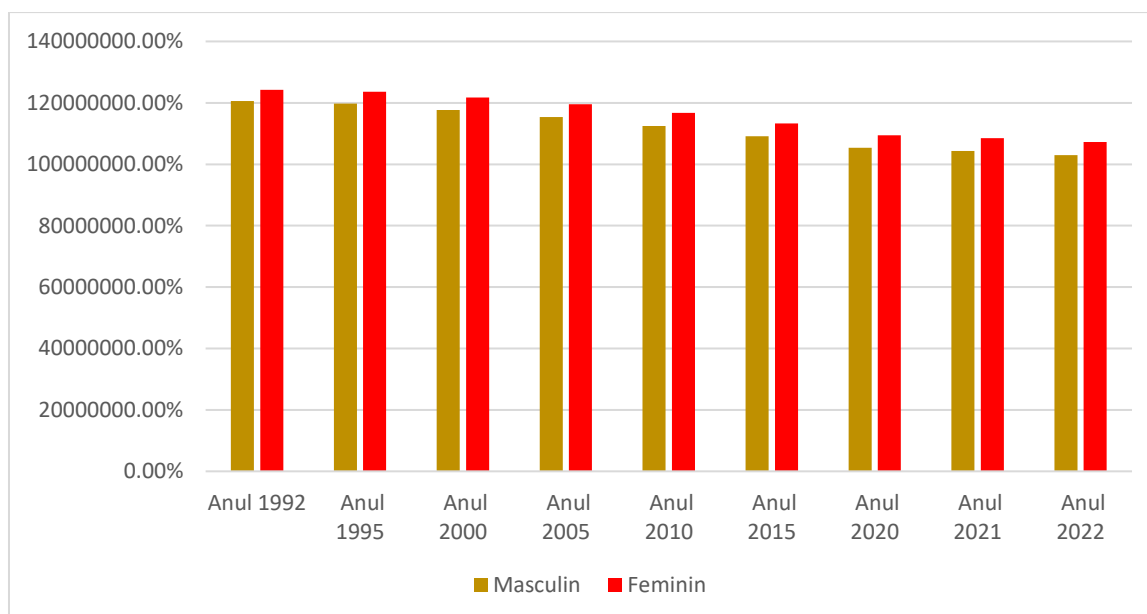
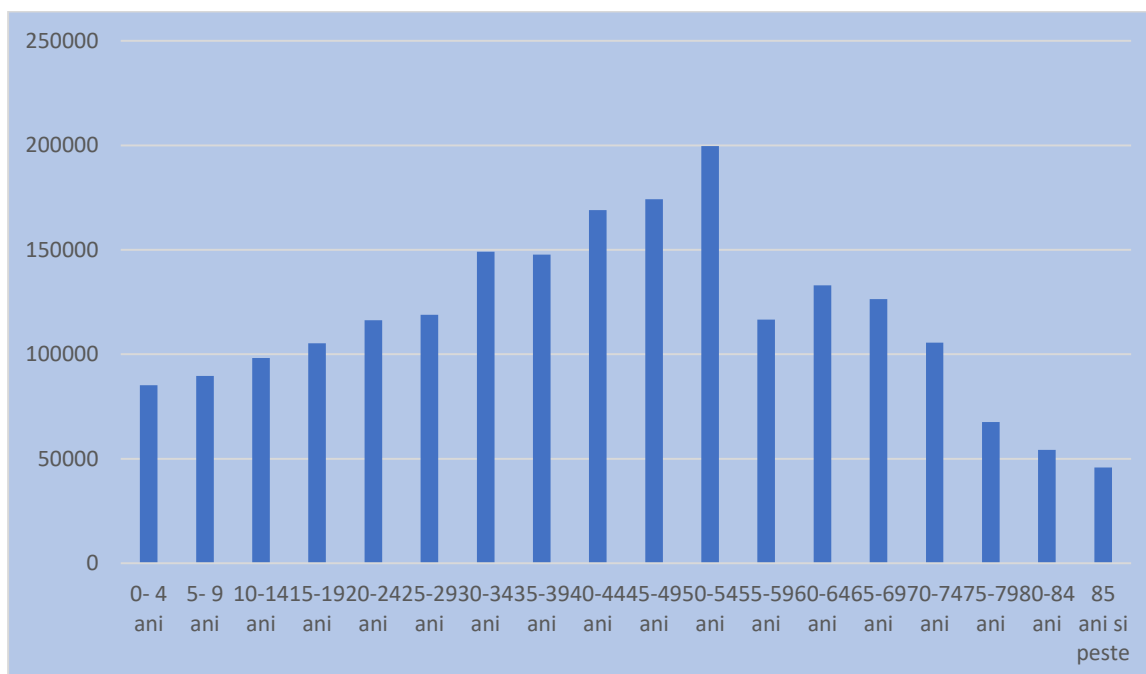

Figura 73 Distribuția pe sexe a populației regiunii Sud Vest 1992-2022 Sursa: <http://statistici.insse.ro>

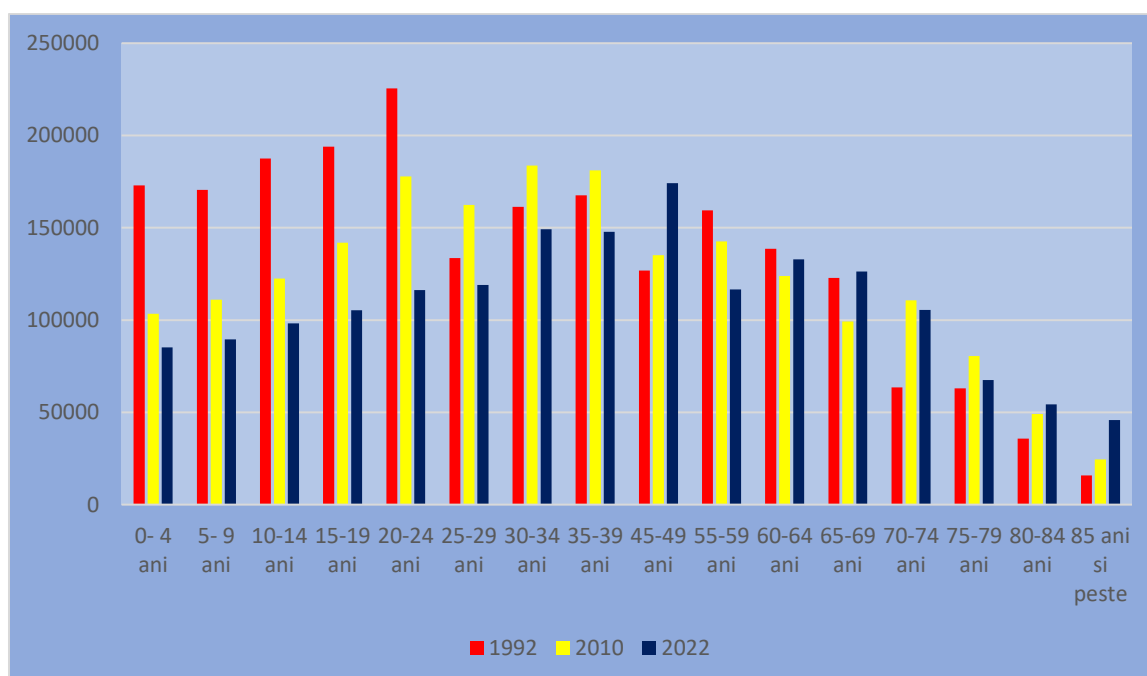

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În ceea ce privește distribuția pe grupe de vârstă a populației regiunii Sud Vest, în graficul de mai jos prezentăm situația la nivelul anului 2022, așa cum reiese din datele INS.

Figură 74 Structura pe grupe de vârstă populației regiunii Sud Vest în anul 2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

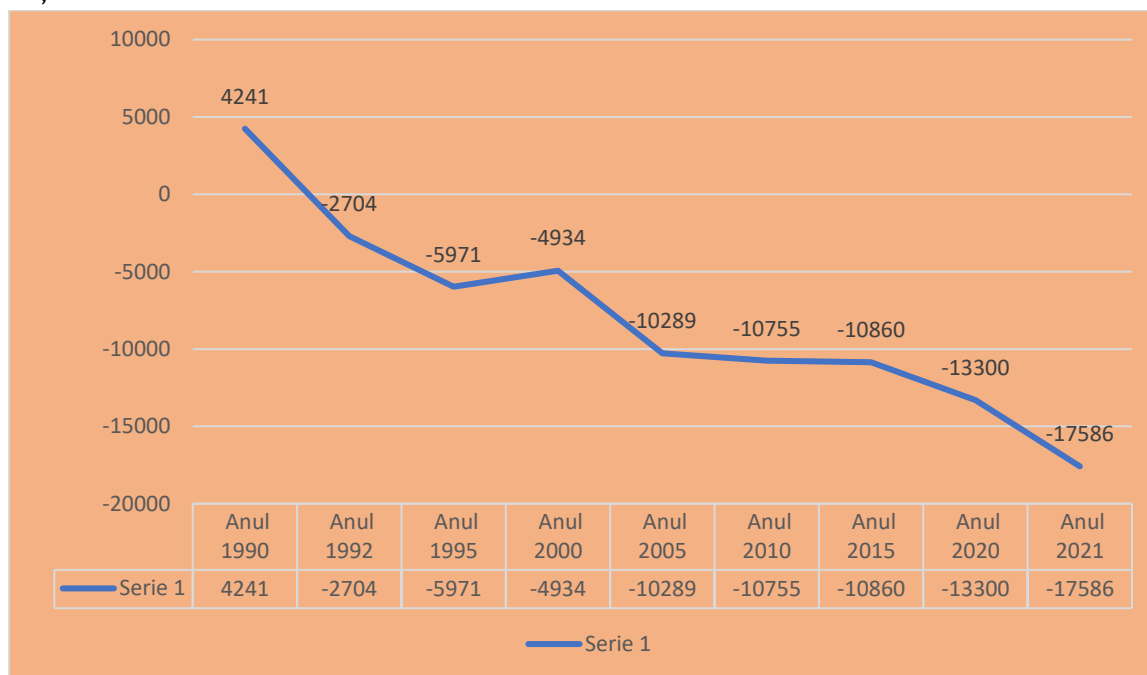
Figură 75 Distribuția pe grupe de vârstă a populației Regiunii Sud Vest 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Evoluția în ultimii ani a sporului natural la nivelul regiunii este un aspect extrem de important care trebuie luat în calcul la elaborarea unui document strategic aplicabil teritoriului în cauză.

Sporul natural în Regiunea Sud Vest are o scădere extrem de mare în perioada 1992-2021, de la 4241 la -17586. Prezentăm în acest sens, datele INS referitoare la acest indicator, precum și tendințele sale.

Figură 76 Evoluția sporului natural al populației Regiunii Sud Vest în perioada 1992-2021

Scăderea natalității în Regiunea de Dezvoltare Sud - Vest Oltenia, ca de altfel la nivelul întregii țări, are la bază o serie de factori de natură economică și socială, și care s-au materializat în transformarea semnificativă a structurii ocupaționale a populației, care a impus, mai ales tinerilor, o mobilitate teritorială și profesională deosebită și, în același timp, prelungirea perioadei de instruire, toate acestea în detrimentul rolului de părinte, existența unei stări de insecuritate socială și schimbarea comportamentului demografic al cuplurilor căsătorite.

La nivelul Regiunii de Dezvoltare Sud-Vest Oltenia, în anul 2021 s-au înregistrat 16547 născuți vii, adică cu 379 născuți vii mai puțin ca în 2020.

Evoluția economică și socială a Regiunii de Dezvoltare Sud - Vest Oltenia în perioada de tranziție a influențat puternic starea de sănătate a populației și, implicit, mortalitatea acesteia.

Migrația populației

România trebuie să răspundă la două mari provocări esențiale pentru menținerea pe piața economică europeană. Acestea sunt:

- scăderea populației cauzată de sporul natural negativ,

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- migrația populației (și în special a forței de muncă înalt calificate, iar în ultimii ani și a celei calificate).

Regiunea Sud-Vest Oltenia se încadrează, potrivit datelor INS, în aceleași tendințe, ocupând locul patru la nivel național în ceea ce privește sporul natural negativ, înregistrând și un fenomen de migrație dinspre regiunea Oltenia către alte zone din țară și străinătate, cu o contribuție importantă la procesul de depopulare a regiunii. Migrația internă prezintă ca tendință principală deplasarea populației din mediul rural spre cel urban. Cauzele principale sunt determinate de nivelul socio-economic, de ritmul de creștere al populației, de distribuția forței de muncă în teritoriu.

În acest context, soldul migrației la nivelul Regiunii Sud Vest Oltenia era -4900, la nivelul anului 2021.

Mai jos prezentăm un grafic care relevă evoluția acestui indicator în perioada 1992-2021 la nivelul regiunii.

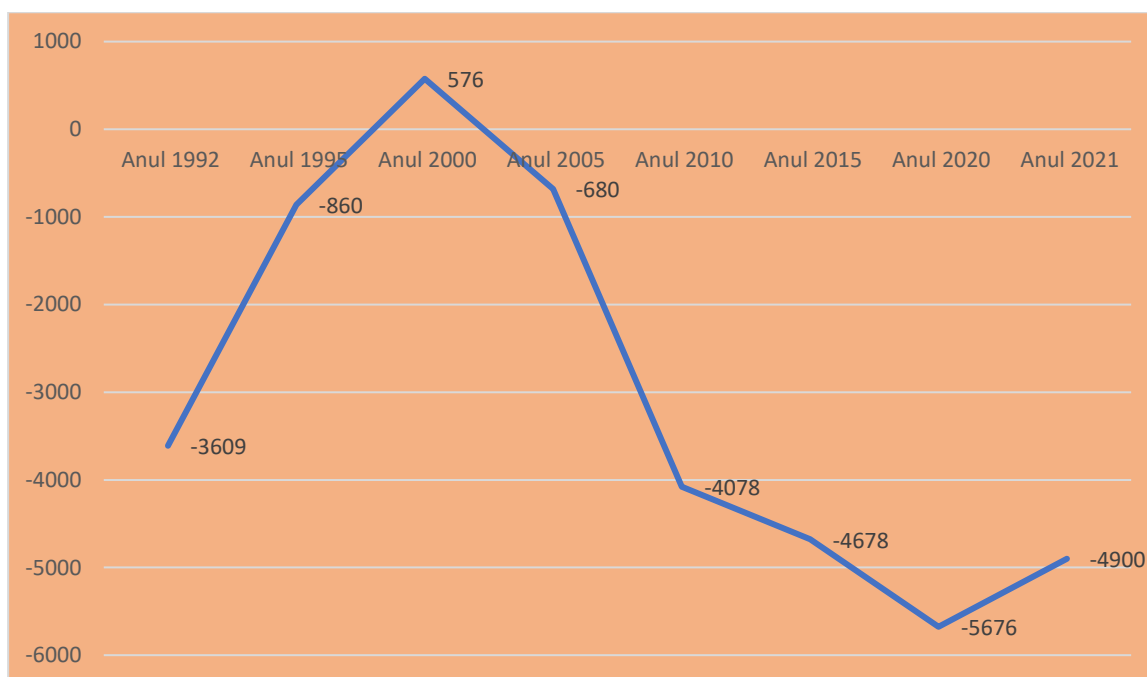

Figura 77 Evoluția soldului migrației la nivelul Regiunii Sud Vest Oltenia 1992-2021

Datele arată un trend pozitiv al soldului migrației în intervalul 1992 (-3609) și 2000 (576), pentru ca apoi să se înregistreze o scădere până la un minim de -5676 în 2020, urmat de o ușoară creștere.

Forța de muncă

Populația activă civilă se referă la oferta potențială de forță de muncă și gradul de ocupare a populației cuprinzând populația ocupată civilă și șomerii înregistrați.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

La nivel național, numărul de persoane active civile, înregistrează o tendință de scădere în perioada 2015-2018, și un reviriment în anii 2019-2021, când s-au înregistrat un număr de 12201.4 mii persoane.

Cele mai multe persoane active civile la nivelul anului 2021 se găsesc în Regiunea București Ilfov.

În ceea ce privește populația activă civilă, Regiunea Sud-Vest Oltenia înregistrează în anul 2021 un număr de 1185.2 mii persoane.

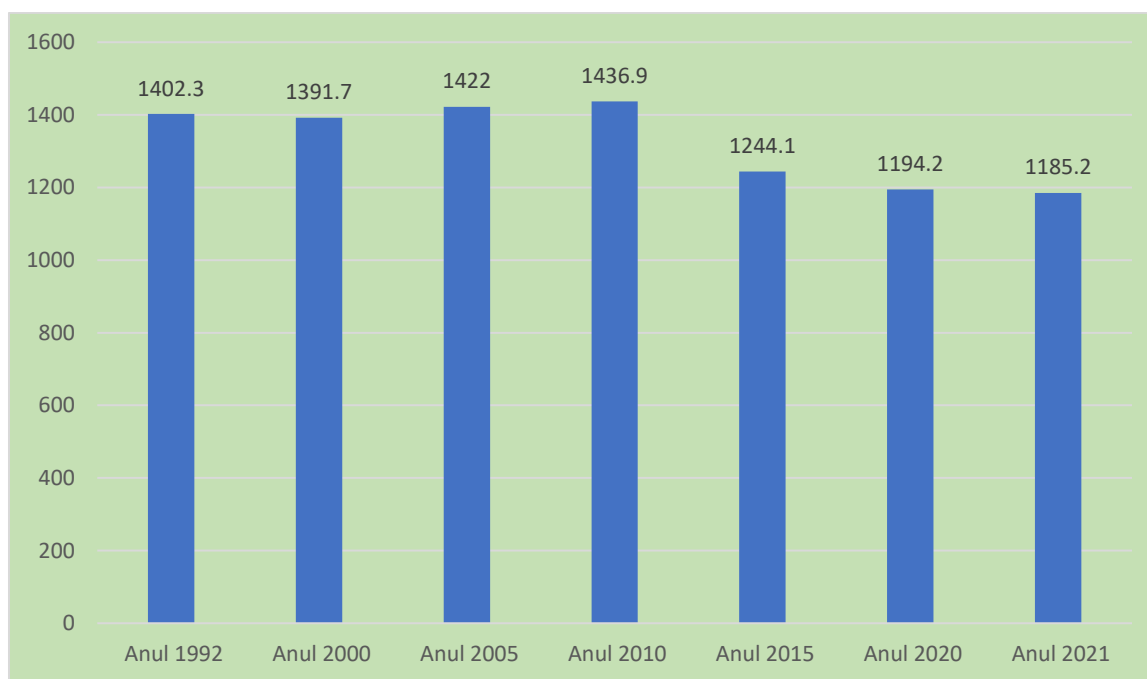

Figura 78 Evoluția populației active la nivelul Regiunii Sud Vest Oltenia 1992-2021 (mii persoane)

Așadar tendința generală este de scădere, acesta fiind de 15.48% în intervalul 1992-2021.

În urma analizei situației demografice se desprinde concluzia scăderii semnificative a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea inferioară a natalității și generarea unui spor natural negativ concomitent cu menținerea unei rate destul de ridicate a mortalității.

Procesul lent, dar constant, de îmbătrânire demografică este caracteristic tuturor județelor componente, proces ce este și mai mult accelerat de migrația netă consistentă, în special în rândul populației tinere.

Regiunea Sud Vest Oltenia se confruntă cu un declin demografic cauzat de scăderea natalității și de creșterea migrației. Acest fenomen poate duce, pe termen lung la depopularea unor zone, cele mai afectate fiind județele Mehedinți și Olt.

În condițiile în care - intrările de populație în grupurile de vârstă între 15 și 64 de ani nu mai compensează ieșirile prin pensionare sau incapacitate de muncă. - sporul natural înregistrează o degradare rapidă atât în mediul urban, cât și în rural, în toate județele regiunii.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Economia

Un aspect important în ceea ce privește economia Regiunii Sud Vest este legat de tendința de polarizare economică la nivelul marilor centre urbane din regiune. Astfel, majoritatea activităților economice și îndeosebi cele cu o valoare adăugată brută ridicată este concentrată în orașele mari și în jurul acestora, în timp ce multe localități urbane mici (îndeosebi foste localități miniere sau orașe monoindustriale) și numeroase localități rurale au o situație economică precară și în curs de deteriorare rapidă.

Analiza după numărul și ponderea societăților cu participare străină la capital în perioada 1991- 2016, în județele Regiunii SV Oltenia, relevă supremația județului Dolj, cu 1,24% pondere națională și 44% pondere regională, urmat de județul Mehedinți (0,48% la nivel național și 17,1% la nivel regional), apoi de Vâlcea (0,43% la nivel național și 15,2% regional), Olt (0,37% la nivel național și 13,2% la nivel regional) și Gorj, care ocupă ultimul loc (0,29% la nivel național și 10,3% la nivel regional).

Din analiza indicatorilor referitor la activitatea întreprinderilor din regiune, în Regiunea SV Oltenia au fost înregistrate 39.192 unități economice active în 2017, în creștere de-a lungul perioadei analizate.

Unitățile active din regiune reprezintă numai 7% din totalul înregistrat la nivel de țară, astfel că regiunea ocupă ultimul loc în clasamentul național la acest indicator.

La nivel de județ, se remarcă județul Dolj cu cele mai multe unități (37,7% din totalul unităților economice active din regiune) și Mehedinți cu cele mai puține (8,68%).

Analiza numărului de întreprinderi active pe ramuri economice, în perioada 2005-2017, arată că ponderea cea mai mare se regăsește în sectorul Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, ajungând în anul 2017 la 8,44% din total întreprinderi la nivel național pe această ramură economică.

Al doilea sector reprezentativ la nivel de regiune este Industria prelucrătoare - 7,18% și Construcții - 5,97%.

La nivelul județelor regiunii, cele mai multe întreprinderi active se regăsesc în județul Dolj, urmat de Vâlcea, Olt, Gorj și Mehedinți. Din punct de vedere al numărului de întreprinderi pe clase de mărime, în Regiunea SV Oltenia predomină microîntreprinderile cu 0-9 salariați, deținând o pondere de 7,12% din total microîntreprinderi la nivel național. Analiza pe județe a numărului de întreprinderi active pe clase de mărimi, relevă faptul că, în anul 2018, în județul Dolj sunt cele mai multe întreprinderi indiferent de clasa de mărime, comparativ cu restul județelor. În toate cele 5 județe, microîntreprinderile (0-9 persoane) au ponderea cea mai mare și au o tendință de creștere, în special în județele Gorj și Mehedinți.

La nivelul județelor regiunii, cele mai multe întreprinderi active se regăsesc în județul Dolj (16911), urmat de Vâlcea (8744), Olt (7870), Gorj (7663) și Mehedinți (3841).

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În județul Dolj numărul cel mai mare de întreprinderi active se regăsesc în sectorul Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (33,40%), Industria prelucrătoare (9,79%), Activități profesionale, științifice și tehnice (8,87%), Transport și depozitare (8,83%), Construcții (7,82%).

În județul Gorj situația se prezintă astfel: sectorul Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor deține ponderea cea mai mare (34,33%), urmat de Transport și depozitare (11,26%), Construcții (9,45%), Industria prelucrătoare (8,42%), Activități profesionale, științifice și tehnice (8,16%), Hoteluri și restaurante (5,73%).

În județul Olt, predomină tot întreprinderile din sectorul Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (35,17%), Industria prelucrătoare (10,57%), Construcții (10,05%), Transport și depozitare (8,86%), Activități profesionale, științifice și tehnice (7,10%), Agricultură, silvicultură (6,24%), Hoteluri și restaurante (4,63%).

Județul Vâlcea are cele mai multe întreprinderi active în domeniul Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (29,09%), urmat de Transport și depozitare (16,13%), Construcții (9,80%), Industria prelucrătoare (9,18%), Activități profesionale, științifice și tehnice (7,61%), Hoteluri și restaurante (6,26%).²²

Specificul economiei Regiunii Sud-Vest Oltenia este industrial-agrar, contribuția industriei la realizarea PIB fiind majoră, iar populația ocupată în agricultură reprezintă jumătate din totalul populației ocupate. Coroborând numărul de persoane ocupate în agricultură cu faptul că populația rurală este peste media națională se poate concluziona că, din acest punct de vedere, Regiunea SV Oltenia este, în principal, o regiune agricolă cu eficiență economică minimală. De asemenea, trebuie avut în vedere necesitatea păstrării specificității și tradiției locale, acestea putând deveni un puternic avantaj competitiv: produse specifice zonei locale originale, sănătatea oamenilor și protecția mediului fiind în centrul atenției.²³

La nivel teritorial, regiunea Sud-Vest Oltenia, înregistra la sfârșitul anului 2014, 2.921.169 hectare suprafață fond funciar (12,25% în total național), pe locul 7 între regiunile țării. Cea mai mare suprafață a fondului funciar o deține regiunea Nord-Est (15,45%), urmată de Sud-Est (15,00%), Sud-Muntenia, Nord-Vest și Centru cu aproximativ 14% în total fond funciar, fiecare, ultima fiind regiunea București-Ilfov cu 0,76%.

La nivelul județelor regiunii, județul Dolj deține 741.401 ha fond funciar (25,38% din totalul regiunii și 3,11% din totalul național), urmat de județul Vâlcea cu 576.477 ha (19,73% din fondul regiunii și 2,41% din totalul național). Cel mai redus fond funciar îl are județul Mehedinți (16,88% din fondul regiunii și 2,06% din fondul național). Județele Gorj și Olt dețin suprafețe ale fondului funciar, relativ similare: jud. Gorj are 560.174 ha (19,17% din fondul regiunii și 2,34% din totalul național), iar jud. Olt are 549.828 ha (18,82% din fondul regional și 2,30% din cel național).

²² Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia

²³ Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Regiunea Sud-Vest Oltenia este de tip agricol echilibrat, cu ponderi mai ridicate ale culturilor de cereale și plante uleioase în cadrul regiunii caracteristice mai ales pentru județele Dolj, Olt și Mehedinți.

Suprafața arabilă cultivată a regiunii este repartizată neuniform. Procente importante din arabilul regional cultivat sunt repartizate în județele cerealiere ale regiunii, Dolj și Olt. Județul Dolj deținea la sfârșitul anului 2018, peste 40% din suprafața cultivată a regiunii, iar județul Olt, aproape 30% din aceasta. Suprafețe cultivate mai restrânse se întâlnesc în județul Mehedinți, în vreme ce județele din nordul regiunii, Gorj și Vâlcea, care dispun de întinse suprafețe de pășuni, fânețe și livezi, au suprafețe cultivate mult mai restrânse, de sub 10% din totalul arabil al regiunii.

Principalele culturi specifice regiunii:

Cereale pentru boabe. În totalul suprafeței de 822.223 hectare cultivate cu cereale pentru boabe, 39,93% (328.291 ha) se regăsește în județul Dolj și 32,05% (263.505 ha) în județul Olt. Cele mai reduse suprafețe cultivate cu cereale se întâlnesc pe teritoriul județului Vâlcea 55.168 ha Dolj. Ponderea mare a suprafețelor cultivate cu cereale este specifică unei agriculturi extensive cum este, de fapt, întreaga agricultură românească.

Grâu. În regiunea Sud-Vest Oltenia, aproape jumătate (50.90%) din suprafața totală cultivată cu grâu în 2020 (431,509ha), era repartizată în județul Dolj (215.560 ha), 36.28% (149.596 ha) în județul Olt și 11.09% (45.749 ha) în județul Mehedinți.

Porumb. În anul 2020, 27,98% din totalul suprafețelor cultivate cu porumb în regiunea Sud-Vest Oltenia (342.139 ha), se aflau în județul Olt unde porumbul a ocupat 95.989 hectare. 99.672 hectare (31.03%) se aflau în județul Dolj și 52,983 hectare în județul Gorj, porumbul fiind folosit în principal pentru hrana animalelor.

Secară. În anul 2020, 91.58 % din totalul suprafețelor cultivate cu secară în regiunea Sud-Vest Oltenia (2.846 ha) se aflau în județul Dolj, unde secară a ocupat 2.545 ha. Secară se mai cultiva în județul Mehedinți (301 ha), 10,88% din totalul suprafeței cultivate cu secară în Oltenia. În județele Gorj, Vâlcea și Olt, în 2020, nu s-a cultivat secară.

Orz și orzoaică. 53,038 ha se cultivau cu orz și orzoaică, în Oltenia, în 2020. Dintre acestea, cea mai mare parte se afla în județele cerealiere ale regiunii, Dolj 30,180 ha (61.24%) și Olt 15.891 ha (32.24%). 11.89% (5.862 ha) din suprafețe se aflau în Mehedinți și suprafețe mult mai reduse în județele Gorj (690 ha) și Vâlcea (415 ha).

Ovăz. Din suprafața cultivată cu ovăz a Olteniei, de 15995 ha, în anul 2020, cea mai întinsă suprafață 5080 ha (28,60%) se afla în județul Olt, urmat de județul Dolj cu 19.70% (3.500 ha). Județul Gorj cultiva cu ovăz, în 2020, 2.935 ha (16,52% din suprafața cultivată cu ovăz a regiunii), iar județul Mehedinți 14.81% (2.631 ha).

Leguminoase. În regiunea Sud-Vest Oltenia, se cultiva leguminoase, atât din categoria leguminoaselor pentru boabe (mazăre boabe și fasole boabe) cât și din categoria rădăcinoaselor de consum (cartof și cartof de toamnă) și furajere. În vreme ce leguminoasele pentru boabe au

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

fost cultivate preponderent în județele cerealiere Dolj și Olt, dar și în Mehedinți, culturile de cartof și rădăcinoase furajere au avut o pondere mai ridicată în celelalte județe ale regiunii.

Rădăcinoase furajere. Suprafețele cultivate cu rădăcinoase furajere în Oltenia, s-au concentrat, în 2020, în județele Gorj 312 ha (61,29% în totalul regional) și Olt 160 ha (31,43% în totalul regional). 3,73% din suprafețele regiunii cultivate cu acest tip de culturi erau repartizate în județul Mehedinți, 3,13% în județul Dolj (16 ha), respectiv Vâlcea (18ha).

Leguminoasele pentru boabe. Din suprafața cultivată a regiunii cu leguminoase pentru boabe, cea mai mare pondere o deținea județul Dolj (43.62%) în care se cultivaseră 10142 ha. Județul Mehedinți, deținea 23.65% (5500 ha) din suprafața cultivată cu leguminoase pentru boabe a regiunii, județul Olt 28.26% (6573 ha), județul Gorj 1,04% (243 ha), iar județul Vâlcea 0,48% (115 ha).

Cartofi și cartofi de toamnă. Culturile de cartof și cartof de toamnă, ocupau în anul 2020, 176396 ha. Dintre acestea, 11232 ha erau ocupate cu cartof și 6824 ha cu cartofi de toamnă. Ponderea cea mai mare a suprafețelor cultivate cu cartof și cartofi de toamnă, în totalul suprafețelor regiunii alocate acestor culturi, o deținea județul Gorj (30,66%) cu 3292 ha urmat de județele Dolj (16,08% cu 2572 ha), Vâlcea (28,88%) cu 1983 ha, Mehedinți (12,56% cu 1800 ha) și Olt (11,80% cu 1585 ha).

Plante uleioase și tehnice. Incluzând în categoria plantelor tehnice, plantele textile și tutunul, suprafețele cultivate ale regiunii cu astfel de culturi, precum și cele cultivate cu plante uleioase (floarea soarelui și soia).

Silvicultura reprezintă un domeniu extrem de important în regiune, în condițiile în care, Regiunea Sud-Vest Oltenia ocupă locul 5 între regiuni în ceea ce privește suprafețele ocupate cu păduri și alte terenuri cu vegetație forestieră, cele 813,9 mii hectare localizate în Oltenia reprezentând 12,36% din totalul fondului forestier național.

Dintre acestea, o pondere de 81,34% este reprezentată de pădurile de foioase, 15,05% de pădurile de rășinoase și 3,61% alte terenuri cu vegetație forestieră sau terenurile destinate nevoilor de cultură, administrație, drumuri forestiere, terenuri neproductive. La nivelul regiunii, pădurile sunt repartizate preponderent în județele din arealul subcarpatic și de podiș: Vâlcea 33,22% (260,6 mii hectare), Gorj 31,13% (244,2 mii hectare) și Mehedinți 18,71% (146,8 mii hectare), județele Dolj și Olt fiind mult mai slab reprezentate (10,40% și respectiv 6,54%).

Referitor la activitatea zootehnică, în Regiunii Sud-Vest Oltenia, din totalul numărului de 160.028 capete bovine, la finele anului 2020, județul Gorj deținea 17,83% (30.883 capete) urmata de Vâlcea 23,33% (40.396 capete). Cele mai reduse efective de bovine din Oltenia le deținea județul Mehedinți 40,25% (69.688 capete). Județul Dolj deținea 17,52% (30.343 capete) și Oltul 19,06% (29.404 capete) din bovinele regiunii.

La nivel regional, din totalul numărului de 483.415 capete porcine, la finele anului 2020, cele mai multe, se aflau în județul Olt 146.521 capete (28,18%) și în județul Dolj 121.685 capete (23,40%), iar cele mai puține în județul Vâlcea 71.649 capete (13,77%). În județul Gorj se aflau 73.872 capete (14,20%), iar în Mehedinți 69.688 capete (13,40%).

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Din totalul numărului de 683.421 capete ovine, la finele anului 2020, cele mai multe se aflau în județul Dolj 203.537 capete (29,64%), urmat de județul Mehedinți 118.991 capete (17,32%), iar cele mai puține se aflau în județul Vâlcea 114.238 capete (16,63%). Județele Gorj și Olt dețineau 122.336 capete (17,81%) și respectiv 124.319 capete (18,10%) din ovinele din Oltenia.

La sfârșitul anului 2020, numărul familiilor de albine în Oltenia, ajunsese la 290.283, 17,18% din efectivele de albine la nivel național. La nivelul județelor regiunii, cel mai mare număr s-a înregistrat în județul Vâlcea (133.977 - 41,30% din totalul regional) și cel mai mic în județul Olt (42.431 - 13,08%). Situația în celelalte județe componente se prezintă astfel: județul Dolj - 31.912 - 9,83%, județul Gorj - 54.437 - 15,85% și județul Mehedinți 30.526 - 9,40%. Efectivele de albine localizate în regiunea Oltenia sunt deținute integral în sectorul privat, în ferme familiale.²⁴

Cercetare

În regiunea Sud-Vest Oltenia își desfășoară activitatea mai multe institute de cercetare, după cum urmează:

Institute naționale de cercetare-dezvoltare:

- în județul Vâlcea - Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice - ICSI Râmnicu Vâlcea;
- în județul Dolj - Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare și Încercări pentru Electrotehnică - ICMET Craiova;
- în județul Vâlcea - Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Ecologie Industrială ECOIND - Sucursala Râmnicu Vâlcea.

Institute, centre sau stațiuni de cercetare ale Academiei Române și de cercetare-dezvoltare ale academiilor de ramură, precum:

- în județul Dolj - Institutul de Cercetări Socio Umane "C.S. Nicolaescu Plopsor" din Craiova, Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Pomicolă Craiova, Stațiunea de Cercetări Agricole Șimnicu de Jos, Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Legumicolă Ișalnița, Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare pentru Cultura Plantelor de Nisipuri Dăbuleni, Stațiunea Didactică Experimentală Craiova;
- în județul Vâlcea - Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare în Pomicultură, Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Viti-vinicolă Drăgășani;
- în județul Gorj - Stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă Tg. Jiu;
- în județul Olt - Stațiunea de cercetare-dezvoltare agricolă Caracal, Stațiunea de Cercetare Pomicolă Strejești.

Un loc aparte în valorificarea rezultatelor de cercetare îl ocupă reintegrarea ecologică, economică și socială a terenurilor afectate de exploatarea minieră.

²⁴Planul de Dezvoltare Regională 2021-2027 al Regiunii Sud-Vest Oltenia

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Infrastructura de transport

Dezvoltarea infrastructurii de transport reprezintă o condiție necesară pentru implementarea cu succes a celorlalte priorități de dezvoltare ale regiunii, contribuind la creșterea mobilității persoanelor și a mărfurilor, la integrarea zonei cu rețeaua trans-europeană de transport, la combaterea izolării zonelor subdezvoltate și, nu în ultimul rând, la dezvoltarea infrastructurii de transport regionale și locale. O infrastructură de transport eficientă, conectată la rețeaua europeană de transport contribuie la creșterea competitivității economice, facilitează integrarea în economia europeană și permite dezvoltarea de noi activități pe piața internă.

Regiunea SV Oltenia este traversată de 3 Axe prioritare ale rețelei europene de transport (TENT):

- Axa prioritara 7 (rutiera) - fostul Coridor Pan-european IV
- Axa prioritara 18 (fluviul Dunărea) - fostul Coridor Pan-european VII
- Axa prioritara 22 (feroviara)

Rețea de baza: (TEN-T Core):

- (legătura cu regiunea Vest - Timisoara) **Orsova - Drobeta Turnu Severin - Calafat** (legătura cu Bulgaria - trecere frontiera Vidin)

- **Calafat - Craiova - Caracal** - limita județului Teleorman (legătura cu Alexandria)

- **Malureni - Ramnicu Vâlcea - Caineni** (pe ramura Pitesti - Sibiu)

Puncte de trecere a frontierei (rutier) : Drobeta Turnu Severin (Portile de Fier I) și Calafat

Rețea extinsa (TEN-T Comprehensive):

- **Drobeta Turnu Severin - Craiova**

- **Filiasi - Targu-Jiu - Bumbesti-Jiu** - limita județului Hunedoara

Craiova - Bals - Slatina- Colonesti - limita județului Arges (pe ramura Craiova - Pitesti).

Infrastructura de transport rutier

Regiunea SV Oltenia este traversată de cinci **drumuri europene**:

• E70: (frontiera cu Serbia) Moravita - Timisoara - Craiova - Caracal - Alexandria - Bucuresti - Giurgiu-Pod Giurgiu (frontiera cu Bulgaria);

• E79:(frontiera cu Ungaria) Bors- Oradea - Beius - Deva - Petrosani -Tg.Jiu-Filiasi-Craiova - Calafat (frontiera cu Bulgaria);

• E81: (frontiera cu Ucraina) Halmeu - Satu Mare - Cluj-Napoca - Sebes -Sibiu - Ramnicu Vâlcea - Pitesti - Bucuresti;

• E574: Bacau - Onesti - Brasov - Pitesti - Craiova.

• E771: Drobeta Turnu Severin - Portile de Fier I - frontiera cu Serbia.

Principalele **drumuri naționale** care străbat Oltenia sunt:

• **DN 6** Craiova (intersecția cu DN 55) - Drobeta-Turnu Severin Caransebeș-Lugoj Timisoara (intersecția cu DN 59 și DN 69);

• **DN 6A** intersecția cu DN 6 - Baraj Portile de Fier I - frontiera cu Serbia;

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

- **DN 55** Craiova (intersecția cu DN 6) - intersecția cu DN 56 - Bechet - frontiera cu Bulgaria;
- **DN 56** Craiova (intersecția cu DN 55) - Calafat - frontiera cu Bulgaria;
- **DN 64** care leagă municipiul Râmnicu Vâlcea cu municipiul Drăgășani și este o cale de acces în județul Olt către drumul european E 574 (intersectându-se în dreptul localitatea Slătioara din județul Olt);
 - **DN 65** Craiova (intersecția cu DN 6) - Slatina-Pitești (intersecția cu DN 65B);
 - **DN 65C**, un drum central care împarte județul Vâlcea în aproximativ două jumătăți egale și face legătura între orașele Horezu (joncțiune cu DN 67 și DJ 677) și Balcești cu ieșire directă către municipiul Craiova - județul Dolj;
- **DN 66** Filiasi (intersecția cu DN 6) - Târgu Jiu-Petroșani-Simeria (intersecția cu DN 7);
- **DN 67** (Rm. Vâlcea - Horezu - Târgu Jiu), importantă arteră rutieră de acces care leagă/intersectează trei drumuri europene de mare circulație turistică: E 81 - la Rm. Vâlcea, E 79 - la Târgu Jiu și E 70 la Drobeta Turnu Severin;
- **DN 67B** care face legătura între localitățile Târgu Cărbunești din județul Gorj și cele din județul Vâlcea respectiv: Gradistea - Zătreni - Tetoiu - Gusoieni - Prundeni - mun. Dragășani. (În jurul acestor importante cai de comunicație există o vastă rețea de drumuri județene, cu densitate ridicată);
- **DN 7A** care face legătura între localitățile Brezoi (județul Vâlcea) și Petroșani (județul Hunedoara) respectiv către mun. Deva (în est acesta este în drumul european E79), o cale de acces importantă întrucât în viitor poate constitui un factor de decongestionare a traficului ce se derulează în est pe drumul european E 79 și în vest pe drumul european E 81, acestea intersectându-se în vest în dreptul localității Brezoi.

În acest context, la nivelul Regiunii Sud vest, există o rețea rutieră de 11.312 km, adică 13,03% din totalul național, din care 2.201 km sunt drumuri naționale (12,29 % din total drumuri naționale) și 9.111 km drumuri județene și comunale (13,23% din totalul național).

Regiune/ Județul	Drumuri publice total	Din total drumuri publice						Densitatea drumurilor publice pe 100km ² teritoriu
		Drumuri naționale	din care		Drumuri județene și comunale	din care		
			Modernizate	Cu îmbrăcămînți ușoare rutiere		Modernizate	Cu îmbrăcămînți ușoare rutiere	
România	86791	17913	17091	659	68878	22098	20992	36,4
Nord Vest	12865	2404	2275	106	10461	1823	4602	37,7
Centru	11534	2622	2576	33	8912	3505	1609	33,8
Nord Est	14919	2664	2510	153	12255	3998	2764	40,5
Sud Est	11012	2292	2118	146	8720	3004	2049	30,8
Sud Muntenia	12941	2845	2764	69	10096	2744	4189	37,5
București Ilfov	901	353	353	-	548	162	343	49,9
Sud Vest	11312	2201	1998	118	9111	3226	3351	38,7
Dolj	2439	480	456	24	1959	428	703	32,8

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Gorj	2280	427	368	7	1853	761	595	40,9
Mehedinți	1913	454	383	63	1459	752	274	38,7
Olt	2359	311	311	-	2048	837	896	42,9
Vâlcea	2321	529	480	24	1792	448	883	40,3

Tabel 40 Rețeaua drumurilor publice la 1 ianuarie 2021 (km)

Sursa: Anuarul Statistic al României, 2021

Potrivit acestor informații, densitatea rețelei rutiere regionale - 38,7 km/100km² - este ușor mai ridicată decât media națională - 36,4 km/100km² -, mai puțin în Dolj unde este de 32,8 km/100km², însă relativ bine dezvoltată în celelalte județe ale regiunii (Gorj - 40,9 km/100km², Olt - 42,9 km/100km², Mehedinți 38,7 km/100km², și Vâlcea 40,3 km/100km²).

Ponderea drumurilor județene la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, în totalul drumurilor publice din regiune, este de 41,16%.

Ponderea drumurilor comunale la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, în totalul drumurilor publice din regiune, este de 39,37%.

Infrastructura feroviară

La 1 ianuarie 2021, liniile de cale ferată de folosință publică în exploatare, în România, însumau 10.769 km, din care 10.631 km (98,71%) linii cu ecartament normal, 134 km (1,24%) linii cu ecartament larg și 4 km linii cu ecartament îngust. Densitatea liniilor la 1000 km² teritoriu era de 45,2‰. Densitățile cele mai mari s-au înregistrat, în ordine, în regiunea București-Ilfov (156,3‰), regiunea Vest (58,9‰), regiunea Sud-Est (48,8‰) și regiunea Nord-Vest (48,7‰). Densitatea liniilor la 1000 km² în regiunea Sud-Vest Oltenia, era de 33,9 ‰, cea mai mică din țară.

Astfel, în aceeași perioadă, Regiunea Sud - Vest Oltenia dispunea de o rețea de căi ferate de 990 km, reprezentând 9,18 % din totalul național.

Liniile electrificate au o lungime de 507 km, reprezentând 51,21 % din lungimea cailor ferate ce străbat regiunea (peste media națională de 37,40 %) și 12,58% din totalul cailor electrificate naționale. Liniile ferate duble reprezintă 248 km (25,05% din totalul regiunii, comparativ cu 27,07% media națională).

Cu toate acestea, densitatea cailor ferate în regiune este cea mai mică din țară - 33,9 km/1000 km², fiind sub media națională (45,2 km/1000 km²).

Regiune / Județul	Total	Electrificate	Din total drumuri publice				Densitate a liniilor 1000 km ² teritoriu
			Linii cu ecartament normal			Linii cu ecartament larg Modernizate	
			Total	Cu o cale	cu două căi		
România	10769	4034	10631	7709	2922	134	45,2
Sud Vest	990	507	990	742	248	-	33,9
Dolj	227	84	227	146	81	-	30,6
Gorj	239	239	239	179	60	-	42,9

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Mehedinți	124	123	124	101	23	-	25,1
Olt	237	61	237	179	58	-	43,1
Vâlcea	163	-	163	137	26	-	28,3

Tabel 41 : Liniile de cale ferată în exploatare la 1 ianuarie 2021 (km)
Sursa: Anuarul Statistic al României, 2021

Infrastructura de transport fluvial

Dunărea reprezintă o cale de transport pe apă internațională care se întinde de la Marea Neagră la Sulina în România, via Belgrad în Serbia, Croația, Budapesta în Ungaria, Bratislava în Slovacia și Viena în Austria, până la izvorul său, în Munții Pădurea Neagră din Germania. Lungimea sa totală este de 2.845 km. Fluviul Dunărea este împărțit în 3 sectoare:

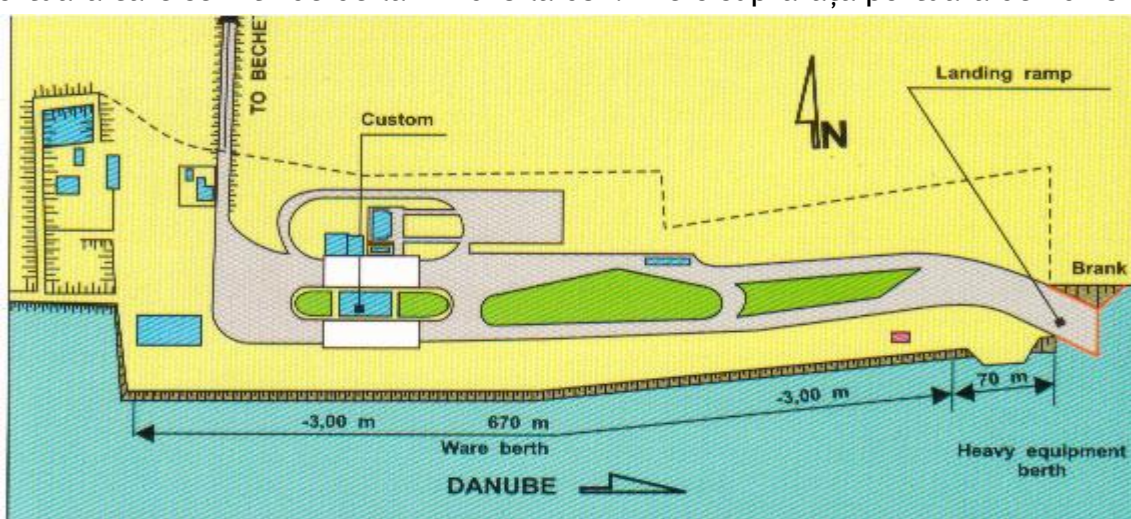
- Dunărea de sus - de la izvoare - km 2900 - până la Gonyu - km 1791
- Dunărea de mijloc - de la Gonyu - km 1791 - până la Drobeta Turnu Severin - km 931
- Dunărea de jos - de la Drobeta Turnu Severin - km 931 - până la Sulina km 0.

În sectorul Dunării de jos, sector fluvial, se găsesc și județele Mehedinți, Dolj și Olt, acestea având avantajul de a fi situate pe cursul navigabil al Dunării, fiind astfel racordate la rețeaua de cai navigabile națională și europeană.

În județul Olt, infrastructura portuară este asigurată doar în orașul Corabia care deține un port amenajat, în județul Mehedinți infrastructura portuară este asigurată de porturile Drobeta Turnu-Severin și Orșova restul porturilor aferente regiunii Sud Vest Oltenia asigurând infrastructura portuară a județului Dolj.

Portul Bechet²⁵

Portul se află pe malul stâng al Dunării, în Județul Dolj, este localizat la km 679 și are o rada portuară care se întinde de la km 678 la 681. Are o suprafața portuară de 76 287mp.

Figură 79 Portul Bechet
Sursa: www.apdf.ro

²⁵ www.apdf.ro

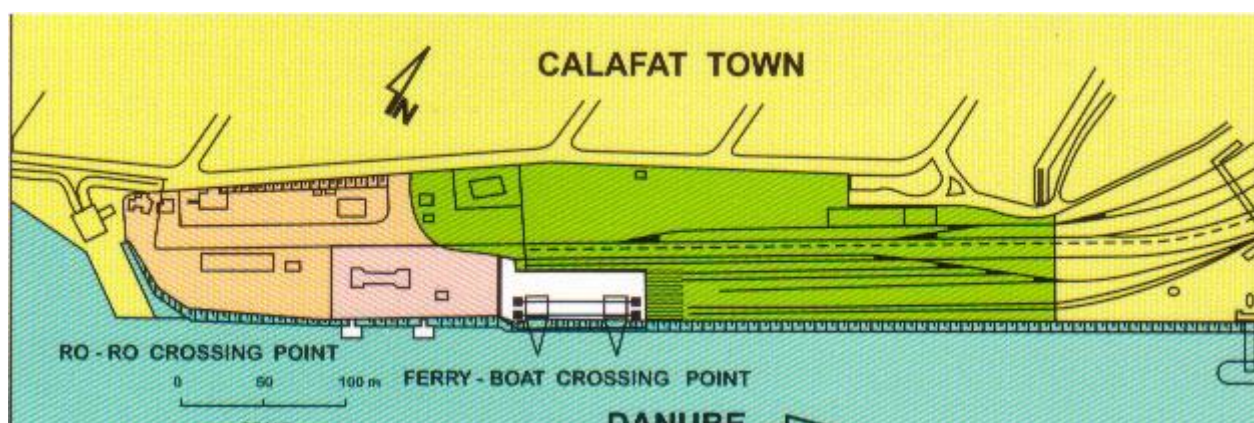

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Portul dispune de cheiuri în lungime de 600ml si de o rampa de acostare a navelor fluviale de tip RO-RO precum si de o platformă de îmbarcare a pieselor agabaritice. Are acces la DN 54A, DN 55 si DN 55A

Portul Calafat

Portul se află pe malul stâng al Dunării, în Județul Dolj, este localizat la km 794-795 și are o rada portuară care se întinde de la km 793- 796. Are o suprafața portuară de 50.968 mp.

Figură 80 Portul Calafat

Sursa: www.apdf.ro

Caracteristici ale portului:

- Portul este de tip fluvial, permițând acostarea barjelor de pana la max. 2.000 t;
- Accesul pe apa este asigurat direct din șenalul navigabil al Dunării;
- Adâncimea de acostare este de -3,00 m;
- Portul dispune de următoarele fronturi de acostare, amenajate cu pereu, din amonte spre aval:
 - rampa RO-RO;
 - 100 ml front operativ;
 - 100 ml dana de pasageri;
 - 350 ml dane de mărfuri, unde sunt montate 2 macarale portic de 5 tfx 32 m.
 - ferry-boat.

În zona rampei RO-RO este amenajat un punct de trecere a frontierei (PTF) dotat cu toate facilitățile. În zona aval a portului exista un ferry-boat care asigura legătura dintre Calafat din Romania -Vidin din Bulgaria. Portul dispune de platforme de depozitare în suprafața de 11.000 mp, iar ca și echipamente de operare, portul dispune de 2 macarale portic de cheu de 5tf x 32 m, iar la celelalte dane operatiunile se executa cu macarale plutitoare. Capacitatea de trafic este 270 mii t/a.

Portul dispune de facilități privind alimentarea cu energie electrica, apa si canalizare
Cai de comunicatii:

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- acces rutier racordat la rețeaua locala de transport si in continuare legaturi la DN 55, DN 5A si DN 56A;
- legătura feroviara prin linii de rebrusment din rețeaua zonala.

Portul Cetate²⁶

Portul se află pe malul stâng al Dunării, în Județul Dolj, este localizat la km 811 și are o rada portuară care se întinde de la km 810- 813, cu o suprafața portuară de 95 689 mp.

Portul Cultural Cetate este centrul cultural pe care Fundația pentru Poezie "Mircea Dinescu" l-a organizat pe malul Dunării, în sud-vestul României, în apropierea localității Cetate, județul Dolj. Portul dispune de cheiuri din piatra brută zidită pe o lungime de 1000 ml, si poate fi pus la dispoziția tuturor agenților economici pentru activități comerciale si de turism.

Cai de comunicații:

- acces rutier la rețeaua de drumuri naționale (DN 56A Calafat- Turnu Severin).

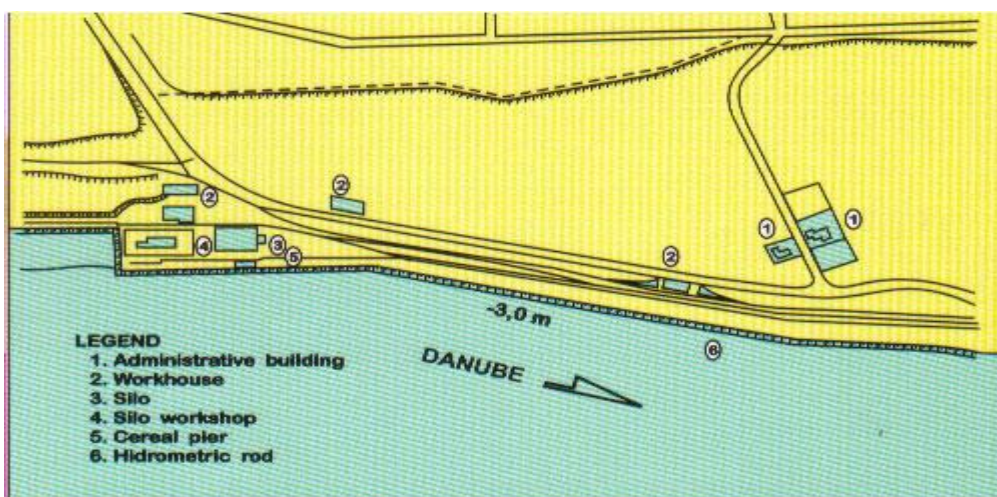
Portul Corabia²⁷

Portul se află pe malul stâng al Dunării, în Județul Olt, este localizat la km 811 și are o suprafața portuară de 226 315,36 mp.

Portul dispune de cheiuri pe o lungime de 1400 m care deserveșc silozurile de cereale .

Cai de comunicații:

- are acces rutier la rețeaua orașului Corabia si ieșire la DN 56 A
- dispune de racord feroviar

Figură 81 Portul Corabia

Sursa: www.apdf.ro

Portul Drobeta Turnu Severin²⁸

²⁶ www.apdf.ro

²⁷ www.apdf.ro

²⁸ www.apdf.ro

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Portul se află pe malul stâng al Dunării, în Județul Mehedinți, este localizat la km 931-933 și are o rada portuară care se întinde de la km 927- 934 (în lacul de acumulare- Complexul Hidroenergetic și de Navigație "Porțile de Fier II").

Suprafața totală a incintei portuare este de 137.592,11 mp, din care pentru pasageri 44.084,55 mp, comercial 72.662,42 mp, 20.845,14 mp pentru rampa.

Mărfuri operate: mărfuri generale, laminate, minereuri, îngrășăminte, cereale, cărbune, etc. În partea aval a portului de pasageri se afla duna de bunkeraj.

Figură 82 Portul Drobeta Turnu Severin
Sursa: www.apdf.ro

Caracteristici principale

- Portul este de tip fluvial, permițând acostarea barjelor de până la 3000 t;
- Accesul la cheu se realizează direct din șenalul navigabil;
- Lungime front de acostare;
- 300 ml cheuri verticale aferente danelor comerciale;
- 420 ml cheuri pentru danele de așteptare;
- 365 ml cheuri pentru dane iernatic.
- La 300 ml amonte de portul comercial se afla duna de operare la siloz cu l=100ml din care 65 ml cheu vertical și 35 ml cheu t;
- Utilaje de cheu: - o macara portic 5tf x 32 m tip Bocsa;
- 2 macarale de cheu 16 tf x 32 m tip Bocsa.
- Capacitate de trafic port comercial: 725 mii t/an;
- Ambele sectoare au clădiri de exploatare, precum și facilități privind alimentarea cu energie electrică, apă și canalizare (port pasageri).

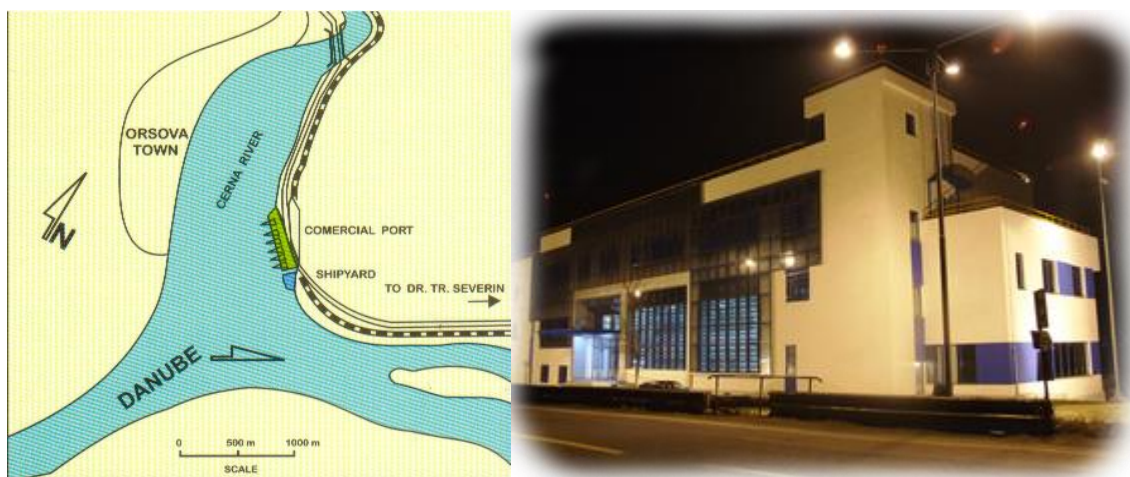
Portul are acces rutier la rețeaua stradală a orașului și în continuare legături la DN6, DN 56, DN 56A și DN 67;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Portul Orșova²⁹

Portul se află pe malul stâng al Dunării, în Județul Mehedinți, este localizat la km 931-933 și are o rada portuară care se întinde de la km 955 în zona amonte a lacului de acumulare actual- complexul hidroenergetic și de navigație " Porțile de Fier 1" și are o suprafața portuară de 50 439 mp.

Figură 83 Portul Orșova
Sursa: www.apdf.ro

Mărfuri operate în port sunt: minereu fier, lemn, mărfuri generale, materiale de construcții, bauxite, îngrășăminte, etc. Portul dispune de cheiuri cu o lungime de 100m și de cheiuri verticale cu o lungime de 500m. De asemenea, în port există un terminal de pasageri modern cu gara fluvială la standarde europene.

Facilitățile portului: alimentare cu apă potabilă, canalizare și energie electrică.

Cai de comunicații:

- Acces intern la rețeaua stradală a orașului Orșova precum și la DN 6 și DN 57;
- Acostarea navelor se face la cheiurile verticale precum și la pontoanele de acostare.

Transportul aerian

În ceea ce privește aeroporturile în regiunea Sud-Vest Oltenia, există un singur aeroport situat la Craiova, în județul Dolj, și care este administrat de Consiliul Județean Dolj.

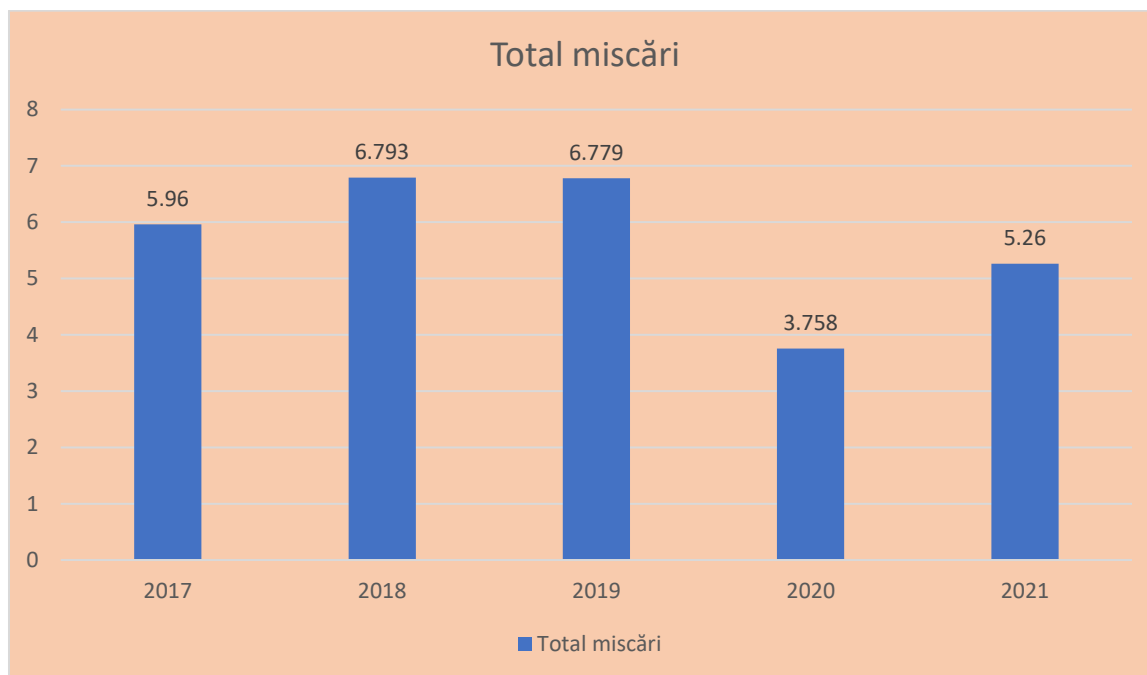
Aeroportul Internațional Craiova situat în partea de est a orașului Craiova, pe DN65 care leagă Craiova de Pitești. Aeroportul a fost deschis traficului internațional după certificare, în 2011.

Datele privind traficul pe Aeroportul Internațional Craiova în ultimii ani sunt prezentate în figura de mai jos.

²⁹ www.apdf.ro

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 84 Traficul total (pasageri și marfă) pe Aeroportul Internațional Craiova în perioada 2017 - 2021
Sursa: <https://www.caa.ro>

În prezent aeroportul face obiectul unor ample lucrări de modernizare. Lucrarea este denumită „Extinderea și modernizarea Aeroportului Internațional Craiova”, cod SMIS 152444, proiect finanțat în cadrul Axei Prioritare nr. 2 - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal, de calitate, durabil și eficient, Obiectiv specific 2.3 - Creșterea gradului de utilizare sustenabilă a aeroporturilor, Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 - 2020 cu o valoare totală de 479.273.902,31 lei inclusiv TVA, din care cofinanțare UE 280.518.150,47 lei fără TVA. Un al doilea proiect de dezvoltare aflat în derulare are o valoare de 97 milioane euro și este finanțat prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, Axa prioritară 2. Investiția presupune proiectarea și execuția pentru mai multe obiective: două noi căi de rulare, un nou terminal de pasageri și zonă de transfer pasageri. Suprafața construită a terminalului va fi de 12.791 mp, cu o suprafață desfășurată de 27.547 mp.

Terminalul de pasageri va fi proiectat astfel încât să poată deservi un trafic de 1.937.000 pasageri/an și de 807 pasageri la ora de vârf. Acesta va fi dotat cu echipamente și sisteme de control pentru creșterea siguranței și securității pasagerilor și a bagajelor acestora.

3.3 Derivarea potențialului regional de dezvoltare durabilă

În conformitate cu cerințele Comisiei Europene, Agenția pentru Dezvoltare regională a Regiunii Sud-Vest Oltenia, a participat începând din anul 2018, la procesul de consultare la nivel regional și național la pregătirea perioadei de programare 2021-2027. Acest proces de consultare a fost realizat sub coordonarea Ministerului Fondurilor Europene (MFE) și a Ministerului Lucrărilor Publice, Dezvoltării și Administrației Publice (MLPDAP). În urma acestor

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

consultări a fost realizat *Planul de Dezvoltare Regională 2021 - 2027 pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia*, care reprezintă astfel principalul document de planificare și programare elaborat la nivel regional și asumat de către factorii de decizie din Regiunea Sud-Vest.

Planul de Dezvoltare Regionala Sud-Vest Oltenia 2021-2027 reprezintă instrumentul de planificare strategică prin care regiunea, plecând de la analiza socio-economica regională și având drept cadru obiectivele tematice, prioritățile și acțiunile-cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene, își prioritizează nevoile de dezvoltare și investițiile în domeniul economic și social.

La nivelul anului 2022 Planul de Dezvoltare Regionala Sud-Vest Oltenia 2021-2027 a fost actualizat și cuprinde informații reactualizate pe baza ultimelor date statistice disponibile și are ca anexă portofoliul regional de proiecte consolidat, ce trasează necesarul și tipurile de investiții ce vor fi finanțate din Programul Operațional Regional sau din alte programe operaționale și surse de finanțare, în concordanță cu prioritățile regiunii, direcțiile de acțiune și obiectivele specifice de atins la finalul perioadei de programare.³⁰

Programul Operațional Regional Sud-Vest 2021-2027

Programul Operațional Regional 2021-2027 pentru regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027, este un document strategic de programare care acoperă domeniile: specializare inteligentă și inovare, IMM-uri, digitalizare, eficiență energetică, dezvoltare urbană, mobilitate și conectivitate, biodiversitate, infrastructura educațională, turism și cultură/patrimoniu cultural. Luând în considerare nevoile naționale, regionale și locale, obiectivele specifice selectate și Acțiunile/Tipurile de proiecte susțin Strategia programului pentru dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii.

Programul Operațional Regional 2021-2027 pentru regiunea Sud-Vest Oltenia 2021-2027, cuprinde:

Axa Prioritară 1 - Competitivitate prin inovare și întreprinderi dinamice

Propunere alocare FEDR Axa 1 - 181.822.000 Euro

- OP1/OS1: Dezvoltarea capacităților de cercetare și inovare și adoptarea tehnologiilor avansate.

Tipuri de proiecte:

- ✓ Infrastructuri de cercetare și transfer tehnologic;
- ✓ Stimularea cererii întreprinderilor pentru inovare;
- ✓ Cooperare între întreprinderi și entități de CDI în economie circulară și adaptarea la schimbări climatice;
- ✓ Transfer tehnologic și inovare.
- OP1/OS3: Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor.

³⁰ <https://www.adroltenia.ro/adr-sv-oltenia-publica-versiunea-actualizata-a-planului-de-dezvoltare-regionala-pdr-sud-vest-oltenia-2021-2027/>

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Tipuri de proiecte:

- ✓ Îmbunătățirea competitivității și a inovării în microîntreprinderi și IMM-uri;
- ✓ Dezvoltarea antreprenoriatului

- OP1/OS4: Dezvoltarea abilităților pentru specializare inteligentă, tranziție industrială și antreprenoriat

Axa Prioritară 2 - Digitalizare în beneficiul cetățenilor și al firmelor

Propunere alocare FEDR Axa 2 - 39.184.000 Euro

- OP1/OS2: Fructificarea avantajelor digitalizării în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor

Tipuri de proiecte:

- ✓ Soluții de digitalizare și interoperabilitate a serviciilor publice, inclusiv asigurarea unei cooperari între serviciile administrației publice locale și instituțiile publice;

- ✓ Aplicații și soluții/servicii digitale oferite cetățenilor în scopul creșterii calității vieții), etc.) aplicabile în zone urbane sau zone funcționale urbane;

Axa Prioritară 3 - Eficiență energetică și infrastructura verde

Propunere alocare FEDR Axa 3 - 206.051.000 Euro

- OP2/OS1: Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

Tipuri de proiecte:

- ✓ Investiții în clădirile publice în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice, inclusiv măsuri de consolidare structurală în funcție de nivelul de expunere și vulnerabilitate la riscurile identificate și măsuri pentru utilizarea unor surse regenerabile de energie;

- ✓ Investiții în clădirile rezidențiale în vederea asigurării/creșterii eficienței energetice.

- OP2/OS7: Îmbunătățirea protecției naturii și a biodiversității, a infrastructurii verzi în special în mediul urban și reducerea poluării.

Tipuri de proiecte:

- ✓ Sprijin pentru crearea, extinderea sau îmbunătățirea infrastructurii verzi (parcuri, zone din orase, gradini, acoperișuri verzi, grădini urbane, etc).

Axa Prioritară 4 - Mobilitate urbană sustenabilă

Propunere alocare FEDR Axa 4 - 137.540.000 Euro

- OP2/OS8: Promovarea mobilității urbane multimodale sustenabile

Tipuri de proiecte:

- ✓ Sprijin pentru transport urban sustenabil și durabil

- ✓ Digitalizarea transportului urban.

Axa Prioritară 5 - Accesibilitate și conectivitate la nivel regional

Propunere alocare FEDR Axa 5 - 145.538.000 Euro

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- OP3/OS3: Dezvoltarea unei mobilități naționale, regionale și locale durabile, reziliente în fața schimbărilor climatice, inteligente și intermodale, inclusiv îmbunătățirea accesului la TEN-T și a mobilității transfrontaliere

Tipuri de proiecte:

- ✓ Modernizarea și reabilitarea rețelei de drumuri județene;
- ✓ Sprijin pentru investiții care vizează soluții de decongestionare a traficului în mediul urban.

Propunere alocare FEDR Axa 6 - 78.935.400 Euro

- OP4/OS2: Îmbunătățirea accesului la servicii de calitate și favorabile incluziunii în educație, formare și învățarea pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurii

Acțiuni/Tipuri de proiecte:

- ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru nivel preșcolar;
- ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ primar, secundar, inclusiv învățământ special;
- ✓ Investiții în dezvoltarea infrastructurii educaționale pentru învățământ terțiar.

- OP4/OS6: Consolidarea rolului culturii și al turismului durabil în dezvoltarea economică, incluziunea socială și inovarea socială.

Tipuri de proiecte:

- ✓ Reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea taberelor de elevi și preșcolari/centrelor multidisciplinare de tineret.

Axa Prioritară 7 - Dezvoltare teritorială sustenabilă

Propunere alocare FEDR Axa 7 - 163.557.000 Euro

- OP5/OS1: Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în zonele urbane

Tipuri de proiecte:

- ✓ Conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural și servicii culturale în mediul urban;
- ✓ Dezvoltarea infrastructurii de turism și activelor turistice publice, în zone care dispun de un potențial turistic valoros;
- ✓ Îmbunătățirea mediului urban prin regenerarea fizică a spațiilor publice urbane.

- OP5/OS2: Favorizarea dezvoltării integrate sociale, economice și de mediu la nivel local și a patrimoniului cultural, turismului și securității în afara zonelor urbane

Tipuri de proiecte:

- ✓ Dezvoltarea patrimoniului turistic cultural, în special în zone rurale care dispun de un potențial turistic valoros (în special obiective de patrimoniu UNESCO sau categoria A);

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

✓ Dezvoltarea infrastructurii publice de turism și activelor turistice publice, în zone care dispun de un potențial turistic valoros (în special în stațiunile turistice).

Axa Prioritară 8 - Asistență tehnică

Propunere alocare FEDR Axa 8 - 35.820.600 Euro

Asigurarea funcționării sistemului de management

Tipuri de proiecte:

- ✓ Informare și comunicare;
- ✓ Pregătire, implementare, monitorizare și control;
- ✓ Evaluare și studii, colectare de date;
- ✓ Consolidarea capacităților autorităților statelor membre, ale beneficiarilor și ale partenerilor relevanți

Programul operațional tranziție justă (POTJ)

POTJ are în vedere sprijinirea diversificării economice a celor mai afectate teritorii, împreună cu măsuri de recalificare și incluziune activă a lucrătorilor și a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, sprijinind totodată transformarea proceselor industriale necesară pentru o tranziție spre o economie neutră concomitent cu menținerea sau creșterea numărului locurilor de muncă din aceste sectoare.

Prin acțiunile care vor fi selectate POTJ vrea să se asigure că trecerea către o economie neutră din punct de vedere climatic are loc în mod echitabil, respectându-se principiul că "nimeni nu este lăsat în urmă".

POTJ cuprinde următoarele axe prioritare:

- **Axa Prioritară 1** - O tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, a IMM-urilor, a cercetării și inovării și a digitalizării.
- **Axa Prioritară 2** - O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse.
- **Axa Prioritară 3** - O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare.
- **Axa Prioritară 4** - O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă.

Programul operațional transport (POT)

Programul operațional transport are în vedere extinderea infrastructurii de transport pe teritoriul României în vederea îmbunătățirii conectivității între regiunile țării dar și cu restul țărilor din Uniunea Europeană. POT 2021-2027 a fost elaborat pentru a răspunde nevoilor de dezvoltare ale României identificate în Acordul de Parteneriat 2021-2027 și în acord cu Raportul de țară și Recomandarile specifice de Țară, dar și Strategiei dezvoltată de România pentru recuperarea decalajelor de dezvoltare în domeniul infrastructurii de transport, Planul

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

investitional pentru dezvoltarea infrastructurii de transport pentru perioada 2020-2030. Axe prioritate ale POT:

- **Axa Prioritară 1** - Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier.
- **Axa Prioritară 2** - Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială
- **Axa prioritară 3** - Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată
- **Axa prioritară 4** - Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
- **Axa prioritară 5** - Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov
- **Axa prioritară 6** - Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată
- **Axa prioritară 7** - Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal
- **Axa prioritară 8** - Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor
- **Axa prioritară 9** - Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport
- **Axa prioritară 10** - Asistență Tehnică

Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021 - 2027

- **Prioritatea 1:** Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC urban)
- **Prioritatea 2:** Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității - zona rurală
- **Prioritatea 3:** Protejarea dreptului la demnitate socială
- **Prioritatea 4:** Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces limitat la serviciile sociale
- **Prioritatea 5:** Reducerea disparităților dintre copiii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii
- **Prioritatea 6:** Servicii de suport pentru persoane vârstnice
- **Prioritatea 7:** Sprijin pentru persoanele cu dizabilități
- **Prioritatea 8:** Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile
- **Prioritatea 9:** Inovare socială
- **Prioritatea 10:** Ajutorarea persoanelor defavorizate
- **Prioritatea 11:** Asistență tehnică

Totodată la nivel regional a fost elaborată **Strategia Regională pentru Specializare Inteligentă a Regiunii Sud-Vest Oltenia (RIS 3)**, care a fost aprobată prin Hotărâre a Consiliului pentru Dezvoltare Regională. Domeniile cu potențial de dezvoltare identificate în cadrul strategiei, care pot asigura o specializare inteligentă a regiunii Sud-Vest Oltenia sunt: Inginerie industrială și transporturi, Energie durabilă și mediu, Medicină inovativă fundamentală și

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

aplicativă, Agricultură și industrie alimentară, Turism și identitate culturală. Sectoarele ITC și eco-tehnologii sunt considerate ca fiind două domenii transversale.

3.4 Analiza structurală a Județului Gorj

Izvoarele istorice atestă faptul că locuirea actualului teritoriul ocupat astăzi de județul Gorja existat încă din paleoliticul mijlociu, atunci când purtătorii culturii musteriene și-au găsit adăpost în peșterile locului, osemintele lor fiind scoase la iveală de arheologi și speologi la Baia de Fier și Broșteni.

Mai mult, documentarea existenței așezărilor de la Transport, Bălești, Crasna, Vladimir, Runcu, Telești stau mărturie locuirii județului în epoca neolitică și cea a bronzului.

Prima unitate administrativ-teritorială atestată documentar pe actualul teritoriu al județului a fost județul Jaleș. Din aceeași perioadă sunt consemnate și localitățile Tismana și Dăbăceni, ultima fostă reședință a județului.

Județul Gorj este situat în partea de sud-vest a țării, în nordul Olteniei, pe cursul mijlociu al Jiului, fiind delimitat la nord de paralela de 45° 58' latitudine nordică, ce trece în apropiere de localitatea Țânțăreni.

Limita estică se află în apropierea localităților Alimpești și Polovragi, pe lângă care trece meridianul de 23° 39' longitudine estică, iar limita vestică este reprezentată de vârful Dobru din Munții Godeanu, situat pe meridianul de 22° 6' longitudine estică.

Paralela de 45° străbate teritoriul județului prin partea de sud a reședinței acestuia, municipiul Tg-Jiu.

Județul Gorj se învecinează cu județele Hunedoara (la nord și nord est), Vâlcea (la nord-est și est), Dolj (la sud-est), Mehedinți (vest și sud-vest) și Caraș-Severin (nord-vest) și aparține Regiunii de dezvoltare Sud-Vest Oltenia, alături de județele Dolj, Mehedinți, Olt și Vâlcea.

Suprafața județului este de 5602km², ceea ce reprezintă 2,35% din suprafața României.

Despre numele județului se poate spune că este o prescurtare a vechii denumiri slave „Gornemu”, „Jiliu” adică „Jiul de Sus” sau „Jiul de Munte” care treptat s-a transformat în „Gorjii”, apoi „Gorjiu” și, într-un final, în *Gorj*.

Unități administrativ - teritoriale

La nivelul Județului Gorj există 2 municipii, 7 orașe, 61 comune și 411 sate (35 de sate aparțin de municipii și orașe).

Județul este caracterizat printr-o grupare a orașelor spre partea de nord a județului, în centrul căruia se află reședința județului Municipiul Târgu Jiu.

Al doilea municipiu al județului dar și încă trei orașe au un caracter monoindustrial, rezultat din predominanța sectoarelor minier și petrolier.

Sistemul de așezări urbane al județului Gorj este caracterizat de o distribuție echilibrată a acestuia în teritoriu. Acest sistem este de tip monocentric integrat cu ușoare tendințe de

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

dezvoltare policentrică. Sistemul urban este format din 2 municipii și 7 orașe care acoperă bine nordul, vestul și centrul teritoriului.

Figură 85 Harta administrativă a Județului Gorj
Sursa www.cjgorj.ro

Estul județului este lipsit de centre urbane importante. Municipiul Târgu Jiu domină net sistemul de așezări al județului, fiind un loc central spre care converg axele principale de comunicație. Restul centrelor urbane, cu excepția Municipiului Motru - care poate prelua rolul de pol secundar și centru zonal de dezvoltare, sunt de dimensiuni mici și monofuncționale. Prin poziția pe care o au în teritoriu, sunt favorizate Turceni, Novaci și Tismana. În ciuda numărului destul de ridicat de localități urbane (9), județul are o rată a urbanizării mai scăzută decât media națională dar și decât cea regională.

Municipiul Târgu Jiu, reședință de județ, se află din punct de vedere geografic plasat într-o poziție cheie, la limita zonei subcarpatice, în preajma accesului către defileul Jiului, principal punct de trecere și legătură între Oltenia și sud-vestul României pe de-o parte și Transilvania și nord-vestul țării pe de altă parte.

Orașul Târgu Jiu apare întâia dată într-o poruncă a voievodului Dan al II-lea (între 1420-1431) semnată la 24 martie 1426, la Argeș, prin care întărea Mănăstirea Tismana unele dării precum și "morile de la Târgul Jiului, pe care le-a făcut popa Agaton cu munca fraților săi". Prima atestare ca oraș a apărut într-un hrisov datat 22 iunie 1597, emis de Mihai Viteazul la Târgoviște, în care era menționat "Vâlsan ot vâroși Targu-Jiu" (Vâlsan din orașul Targu-Jiu).

Un document emis la 25 august 1654 de Matei Basarab menționează orașul ca fiind capitală de județ: "Deci când am fost la zi și la soroc noi i-am strâns toți la scaunul la Targu-Jiu și am șezut de am cetit cărțile cele de moșie." Prin Legea nr. 5/1950 orașul Târgu Jiu a devenit reședința nou constituitei Regiuni Gorj, care îngloba și localitățile fostului județ Mehedinți precum și unele comune din fostul județ Dolj.

3.5 Descrierea generală a Județului Gorj

Relieful

Relieful județului Gorj prezintă trei trepte distincte dispuse de la nord spre sud, după cum urmează: Carpații Meridionali, Subcarpații Getici și Podișul Getic.

1. *Carpații Meridionali* cuprind în partea de nord a județului Gorj, versanții sudici ai munților Parâng, Vâlcan, Godeanu și Mehedinți. O caracteristică a masivelor Godeanu și Parâng o constituie prezența celor trei suprafețe de eroziune bine individualizate și etajate la diferite altitudini:

- suprafața Borăscu, aflată la 1800-2000 m altitudine, se prezintă sub forma unei suprafețe reduse ca extindere, dar cu o netezime evidentă, care nivelează multe din culmile ce se desfac din vârfurile principale;
- suprafața Râu-Șes se menține la altitudini între 1400 m și 1600 m;
- suprafața Gornovița, redusă ca extindere, se prezintă ca o prispă situată la 800- 1300 m altitudine, tivind marginile masivelor montane.

a) **Munții Godeanu** se desfășoară în partea de nord-vest a județului Gorj și cuprind în special versanții sudici, ale cărei culmi muntoase au altitudini medii între 1800-2000 m (Vf. Godeanu 2229 m, Vf. Scărișoara 2221 m, Vf. Galbena 2194 m.) Culmile muntoase ce se desprind din creasta principală sunt: Culmea Olanului (1648m), Oslea Românească (1781m), Balmoșului (1726m), Radoteasa (1733 m), Cărbunelui (1824 m), Gârdomanului (1701 m), Plaiul Măneasa (1471 m) etc.

Rocile calcaroase prezente și aici au condus la apariția unor forme carstice deosebite: Cheile Cernei, Cheile Cernisoarei, tezaurul de “megaliți” răspândit pe Muntele Sturu.

Realizarea complexului hidroenergetic Cerna-Motru-Tismana cu ale sale lacuri (lacul Iovan și Valea Mare) a mărit gradul de accesibilitate turistică în munții Mehedinți-Vâlcan-Godeanu.

b) **Munții Mehedinți**, pe direcția sud-vest față de Munții Vâlcan și sud față de Munții Godeanu. Mehedinții apar sub forma unor culmi prelungi, orientată nord-sud, de-a lungul malului stâng al Văii Cerna, unde se prezintă sub forma unui versant abrupt, cu o denivelare de 500-800 m, fiind cuprinși între valea Motrului la nord și Podișului Mehedinți la sud și est.

c) **Munții Vâlcan** vin în contact cu depresiunea Petroșani în partea de nord, în vest cu Munții Mehedinți, în partea de sud cu depresiunile subcarpatice din Gorj, iar în partea de est limita este dată de Defileul Jiului. Culmile sunt ușor accesibile, cu plaiuri deosebite presărate cu numeroase stâne. Culmea principală, orientată în general est-vest este formată de înălțimi de peste 1600 m, toate separate de șei și curmături, la obârșia văilor care fragmentează masivul. Înălțimile maxime sunt atinse în Vârful Oslea, 1946 m și în Vârful Straja, 1868 m.

d) **Munții Parâng** din județul Gorj sunt constituiți în principal din șisturi cristaline, iar la altitudini mici apare o zonă calcaroasă pe aliniamentul localităților Plovragi, Baia de Fier, Cernădia

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

2. Subcarpații Getici - Subcarpații Gorjului ocupă regiunea dintre Olteț și Motru, fiind formați din două șiruri de dealuri paralele cu lanțul muntos din nord, dublate de două șiruri de depresiuni sau ulucuri depresionare.

3. Podișul Getic de pe teritoriul județului Gorj se află între piemontul Jiului, între Gilort și Motru, și piemontul Oltețului, între Olteț, Amaradia și valea Gilortului. Limita sudică a Piemontului Getic al Gorjului este stabilită de contactul cu câmpia Romană. Altitudinile cele mai mari ale Piemontului Gorjean sunt în dealul Cărbuneștilor (471m), Dealul Muierii (474m), Dealul Chiciora lui Iepure (422m) etc.

4. Zona montană ocupă 29% din suprafața județului Gorj, având altitudini ce depășesc frecvent 1800 m. Vârful Parângul Mare situat la limita cu județul Hunedoara, cu cei 2519 m altitudine, reprezintă înălțimea maximă a reliefului montan gorjean, urmat de vârfurile Godeanu cu 2229 m, Tărtăruț cu 1959 m, Oslea cu 1946 m.

Relieful montan prezintă numeroase urme glaciare (circuri și lacuri glaciare, custuri, morene etc.) și spectaculoase forme de relief carstic (Cheile Oltețului, Runcului, Motrului și Galbenei, peșterile Polovragi, Muierilor, Cloșani, Cioaca cu Brebenei, Gura Plaiului ș.a.).

Clima

În ceea ce privește clima județului Gorj, aceasta este temperat-continentală, cu slabe influențe submediteraneene și cu aspecte locale determinate de prezența munților înalți și mijlocii, a dealurilor subcarpatice și a depresiunilor.

Astfel, verile sunt răcoroase, cu precipitații bogate și iernile friguroase, mai ales în zona montană a județului unde există în mod frecvent viscole și strat de zăpadă stabil pe o perioadă îndelungată.

În sezonul rece al anului, ținuturile deluroase sunt invadate adesea de un aer mai cald, venit dinspre Marea Mediterană, ce provoacă dezghețul și topirea stratului de zăpadă.

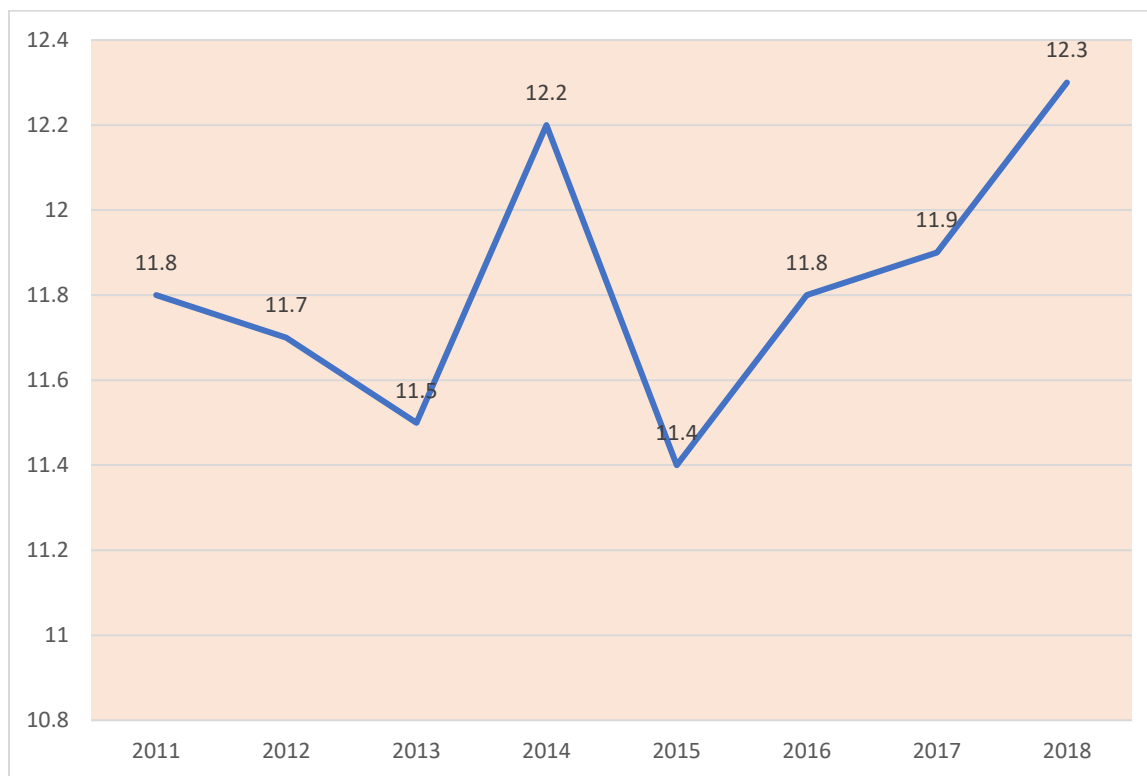
Referitor la regimul temperaturilor, se remarcă că media anuală variază între 10,2°C în zonele depresionare (Târgu Jiu), 6°C în regiunile deluroase, 3,4°C pe munții cu altitudini mijlocii și 0°C pe crestele munților înalți.

Temperatura maximă absolută, de 40,6°C, s-a înregistrat la Târgu Jiu la 8 septembrie 1946, iar minima absolută, de -31°C, s-a înregistrat tot la Târgu Jiu, în 24 ianuarie 1942. Conform datelor meteorologice de la stația meteo Târgu Jiu.

Potrivit datelor meteorologice de la stația meteo Târgu Jiu, în ultimii ani temperatura medie a aerului a înregistrat creșteri accentuate, de la 10,8°C în 2011, la 12,3°C în 2019, an în care s-a și înregistrat cea mai mare temperatură medie a aerului la Târgu Jiu.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 86 Variația temperaturii medii anuale la stația meteorologică Târgu Jiu
Sursa: : Centrul Meteorologic Regional Oltenia

În ceea ce privește precipitațiile medii anuale, acestea sunt repartizate neuniform, înregistrând creșteri semnificative pe măsură ce crește altitudinea, de la 585 mm/an în lunca Jiului, la 753 mm/an în zonele depresionare, 925 mm/an în arealul dealurilor subcarpatice și peste 1200 mm/an pe culmile montane înalte.

Pe fondul creșterilor temperaturilor medii, se constată o diminuare a regimului pluviometric. În aceste condiții, seceta a fost un fenomen care a marcat întreg anul 2015, continuându-se și în 2016 (709,1 mm de precipitații și 11,4°C temperatura medie a aerului) și în 2018 (616,8 mm de precipitații și 11,8°C temperatura medie a aerului). Cea mai scăzută cantitate de precipitații din ultimii zece ani s-a înregistrat în 2011 (513,0 mm), iar cea mai mare în 2014 (1079,1 mm).

În privința regimului vânturilor din județ, acesta este puternic influențat de formele de relief. Vântul bate cu o frecvență mai mare dinspre nord (14% din cazuri) în zona depresionară, la Târgu Jiu fiind canalizat pe această direcție prin intermediul văii Jiului. Pe crestele munților, 25% din cazuri indică direcția nord-vest a vântului. Vitezele medii anuale ale vântului oscilează între 1,6-3,2 m/s în depresiuni și 4,0-7,0m/s în zona montană înaltă.

În perimetrul județului Gorj, se remarcă (mai ales în Depresiunea Târgu Jiu) o accentuată stare de calm atmosferic, a cărui frecvență atinge 53,2% și care este datorată adăpostului creat de unitățile de relief mai înalte ce înconjoară depresiunea. Totodată, Depresiunea Târgu Jiu beneficiază de o climă mai blândă, ca urmare a prezenței influențelor mediteraneene.

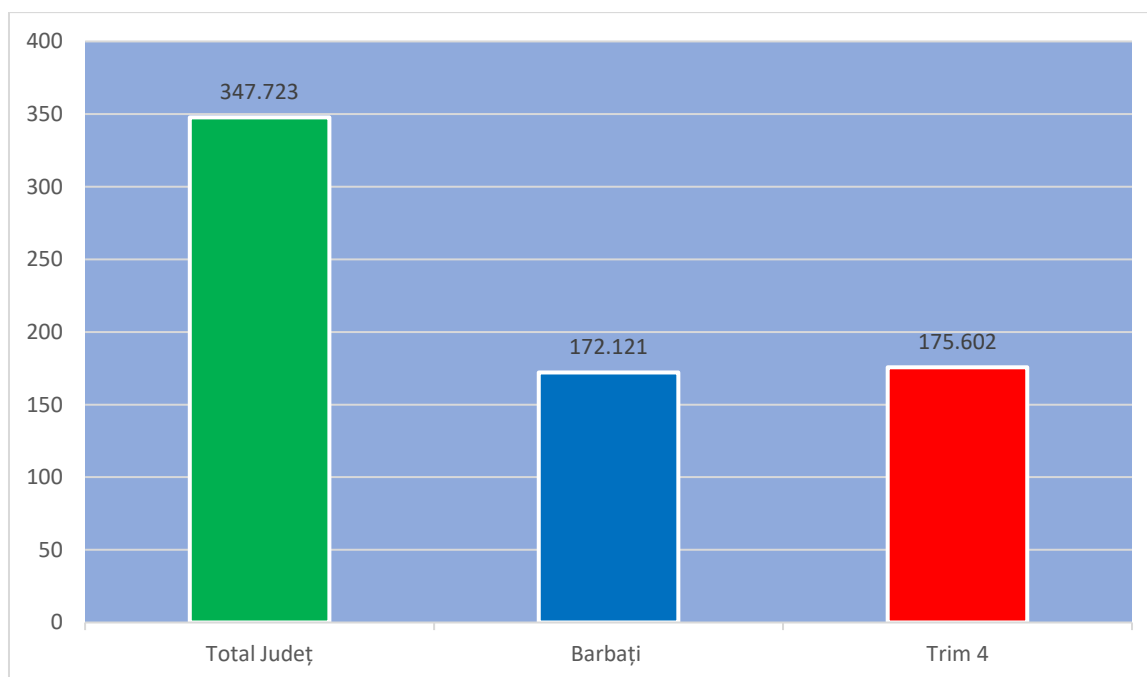

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În privința stratului de zăpadă, analiza indicatorilor monitorizați de către Centrul Meteorologic Oltenia, indică faptul că în ultimii ani, în special în perioada 2015-2017, acesta s-a redus considerabil, cantitățile de zăpadă înregistrând ușoare creșteri în special după 2019.

Populație

Potrivit datelor puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică, la 1 ianuarie 2022, populația după domiciliu a județului Gorj era de 347.723 persoane, din care 172.121 bărbați și 175.602 femei .

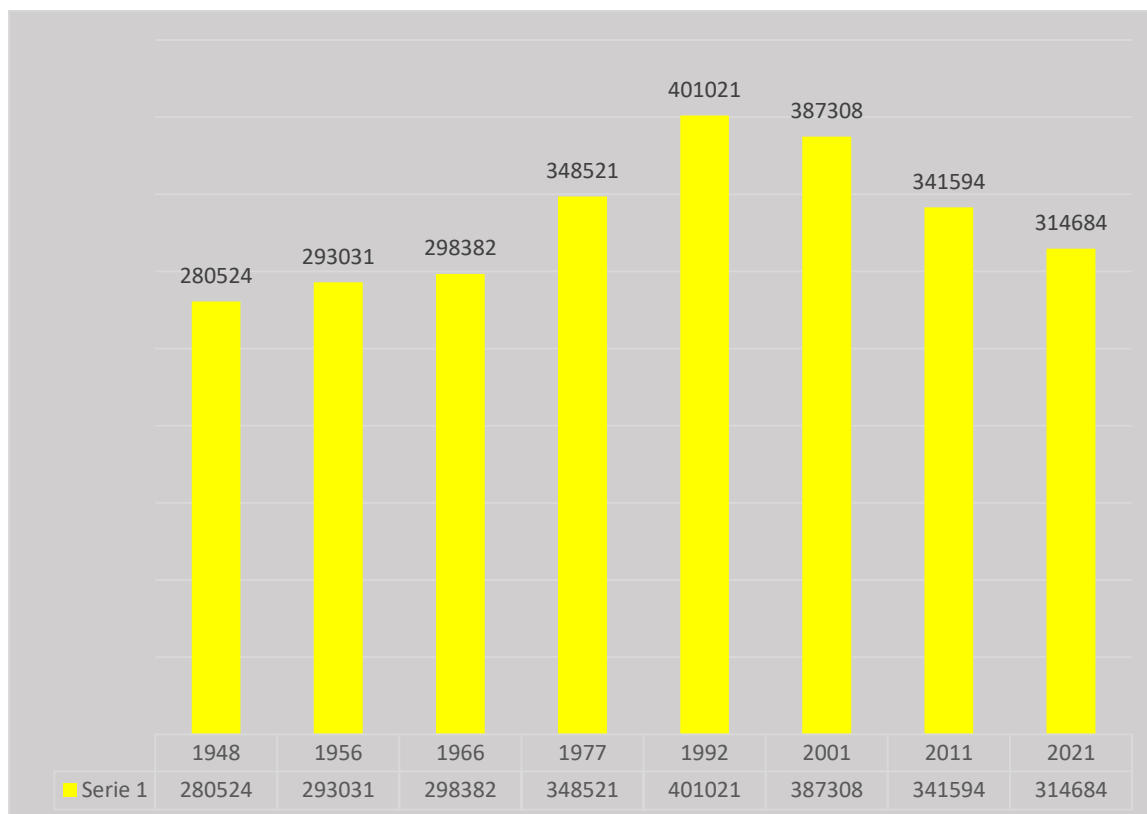

Figură 87 Structura pe sexe a populației după domiciliu a județului Gorj la 1 ianuarie 2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Referitor la evoluția în timp a populației județului Gorj, prezentăm în continuare o serie de date corespunzătoare recensămintelor organizate în perioada 1948-2021. Datele au fost făcute publice de Institutul Național de Statistică în 29 decembrie 2022, cu ocazia aducerii la cunoștința publică a primelor date provizorii ale Recensământului Populației și Locuințelor runda 2021 (RPL2021).

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

*Figură 88 Evoluția populației Județului Gorj la recensăminte 1948 -2021 -
date provizorii RPL 2021 Sursa: https://insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf*

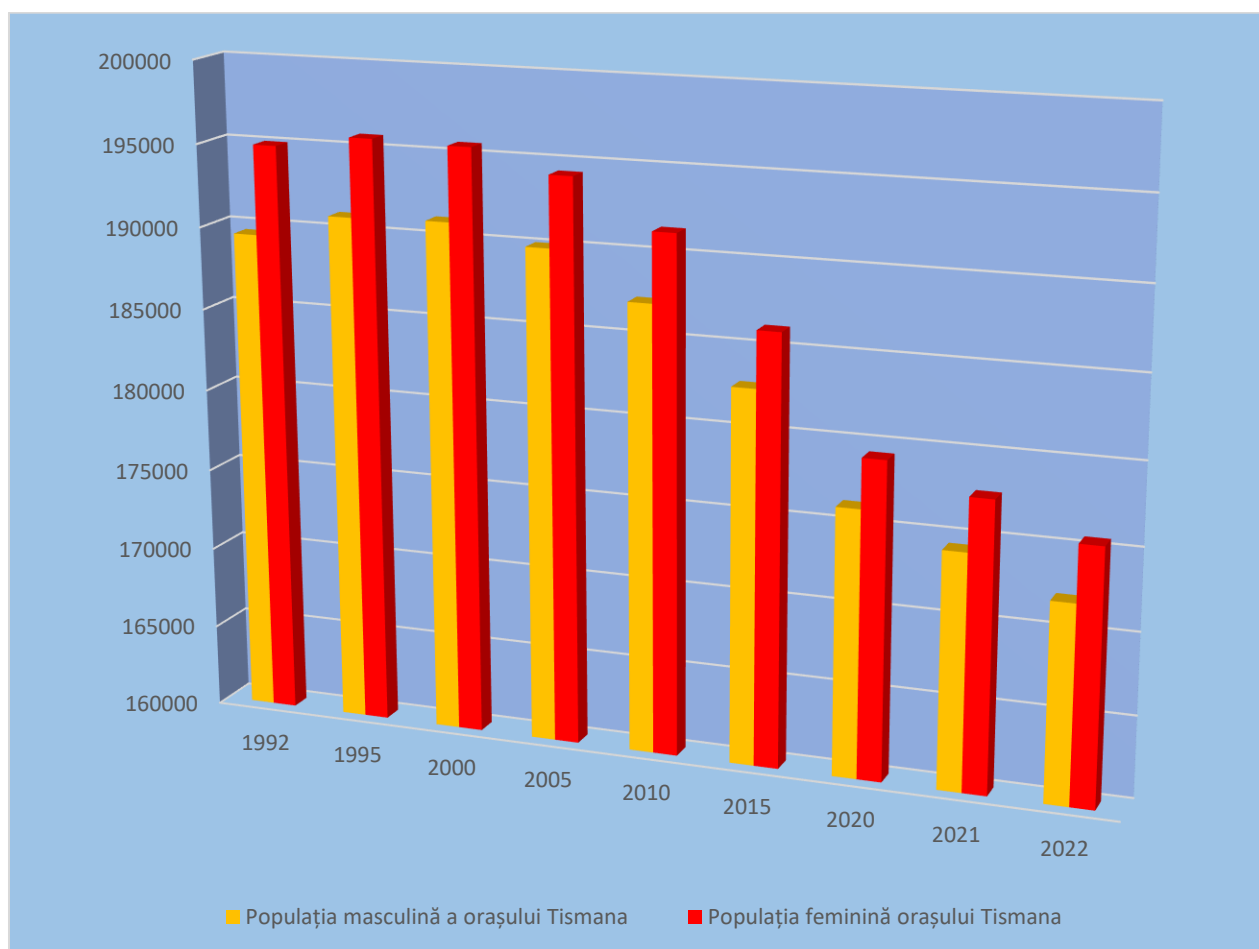
În tabelul de mai jos este prezentată evoluția pe sexe a populației județului în perioada 1992-2022.

Anul	Populația Județului Gorj	Populația masculină a orașului Tismana	Populația feminină orașului Tismana
1992	384507	189536	194971
1995	386739	190989	195750
2000	386755	191130	195625
2005	384339	190024	194315
2010	378708	187257	191451
2015	369004	182794	186210
2020	355652	176312	179340
2021	352084	174415	177669
2022	347723	172121	175602

*Tabel 42 Evoluția structurii pe sexe a populației Județului Gorj 1992-2022
Sursa: INS*

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 89 Evoluția populației pe sexe a județului Gorj
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

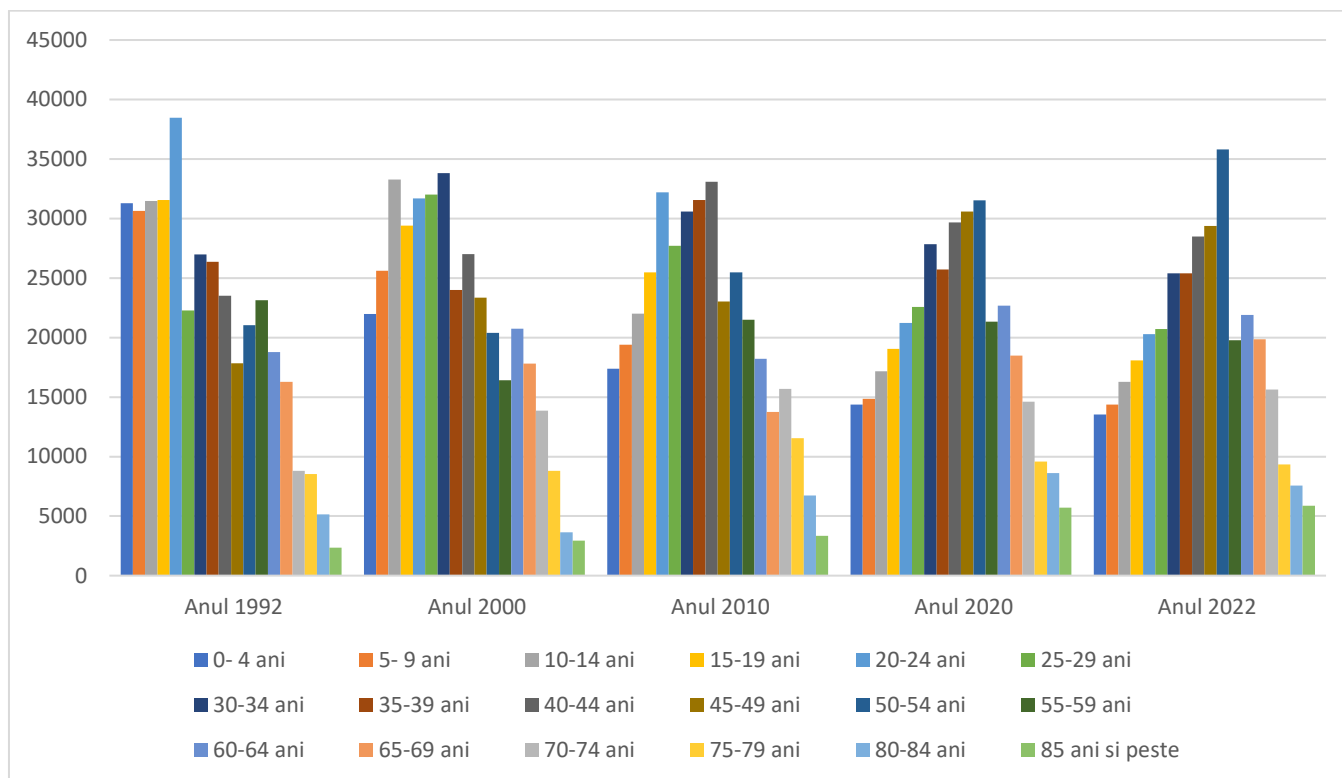
Din analiza evoluției structurii pe sexe a populației orașului Tismana în perioada 1992-2022, se observă, că în toată perioada cercetată, numărul populației feminine a fost mai mare decât a celei masculine la nivelul Județului Gorj.

În ceea ce privește organizarea pe grupe de vârstă a județului Gorj, se evidențiază ponderi mai ridicate deținute de populația adultă (64,46%), urmată de populația vârstnică (22,66%) și o pondere și mai mică deținută de populația tânără (12,86%).

Referitor la evoluția acestui indicator în intervalul de timp 1992-2022, prezentăm mai jos o serie de date preluate de la INS.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 90 Evoluția structurii pe vârste a populației județului Gorj 1992-2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Raportat la Regiunea de dezvoltare Sud Vest Oltenia, populația Județului Gorj reprezintă 16,54% din totalul populației regiunii.

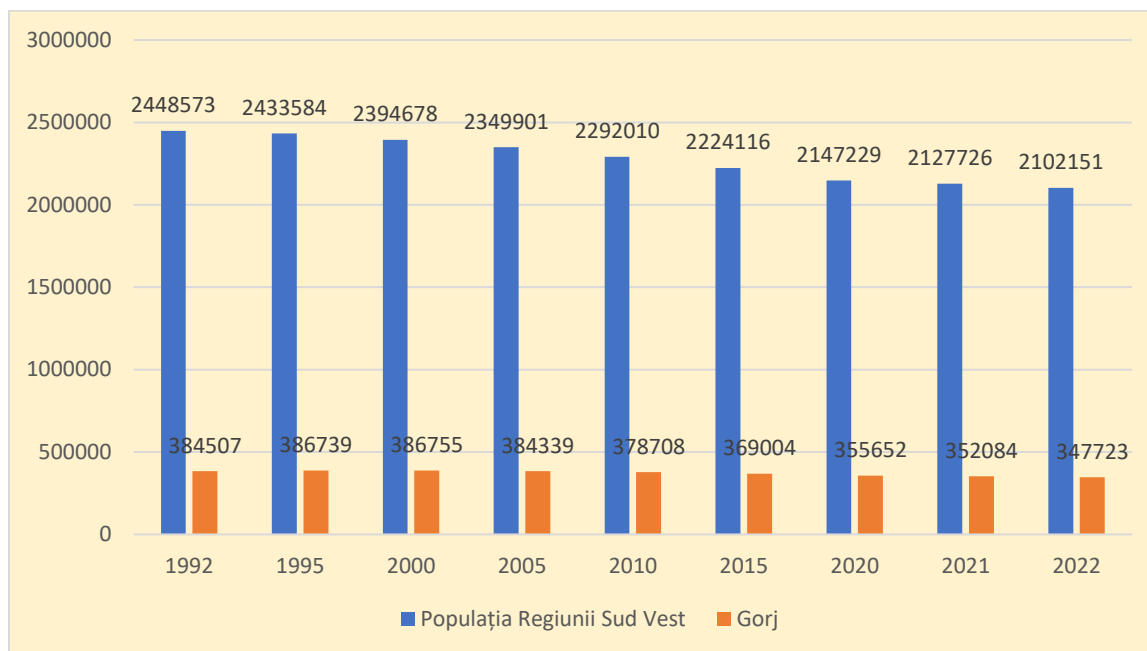
Anul	Populația Regiunii Sud Vest Oltenia	Populația Județului Gorj	Ponderea populației județului Gorj raportat la populația regiunii %
1992	2448573	384507	15.70%
1995	2433584	386739	15.89%
2000	2394678	386755	16.15%
2005	2349901	384339	16.35%
2010	2292010	378708	16.52%
2015	2224116	369004	16.59%
2020	2147229	355652	16.56%
2021	2127726	352084	16.54%
2022	2102151	347723	16.54%

Tabel 43 Populația Județului Gorj raportată la populația Regiunii Sud Vest în perioada 1992-2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

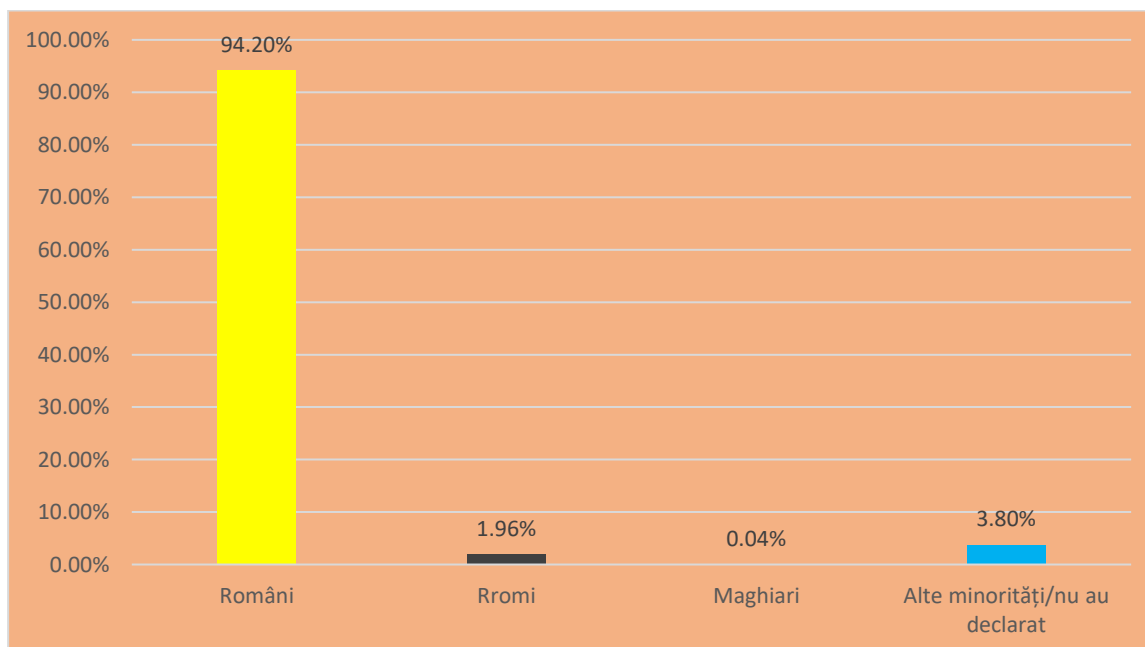

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 91 Populația Județului Gorj raportată la populația Regiunii Sud Vest în perioada 1992-2022 Sursa: <http://statistici.inse.ro>

În ceea ce privește structura pe naționalități a județului Gorj, potrivit datelor de la recensământul din 2011, este următoarea: 94,2% români, 1,96% rromi, 0,04% maghiari, 3,8% alte minorități și care nu și-au declarat etnia.

Figură 92 Structura etnică a Județului Gorj Sursa: Strategia de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Populația umană reprezintă un sistem dinamic supus în permanență schimbărilor ca urmare a influenței mișcării naturale (nașteri și decese) și a mișcării migratorii (imigrări și emigrări). Se poate afirma că migrația, privită ca mișcare în spațiu a unei populații, reprezintă o componentă principală a acesteia, alături de natalitate și mortalitate. Totuși, importanța mișcării migratorii este mai redusă, dacă avem în vedere procesul reproducerii populației, deoarece, prin intermediul acesteia se realizează numai o deplasare a unor efective de populație dintr-o colectivitate în alta.

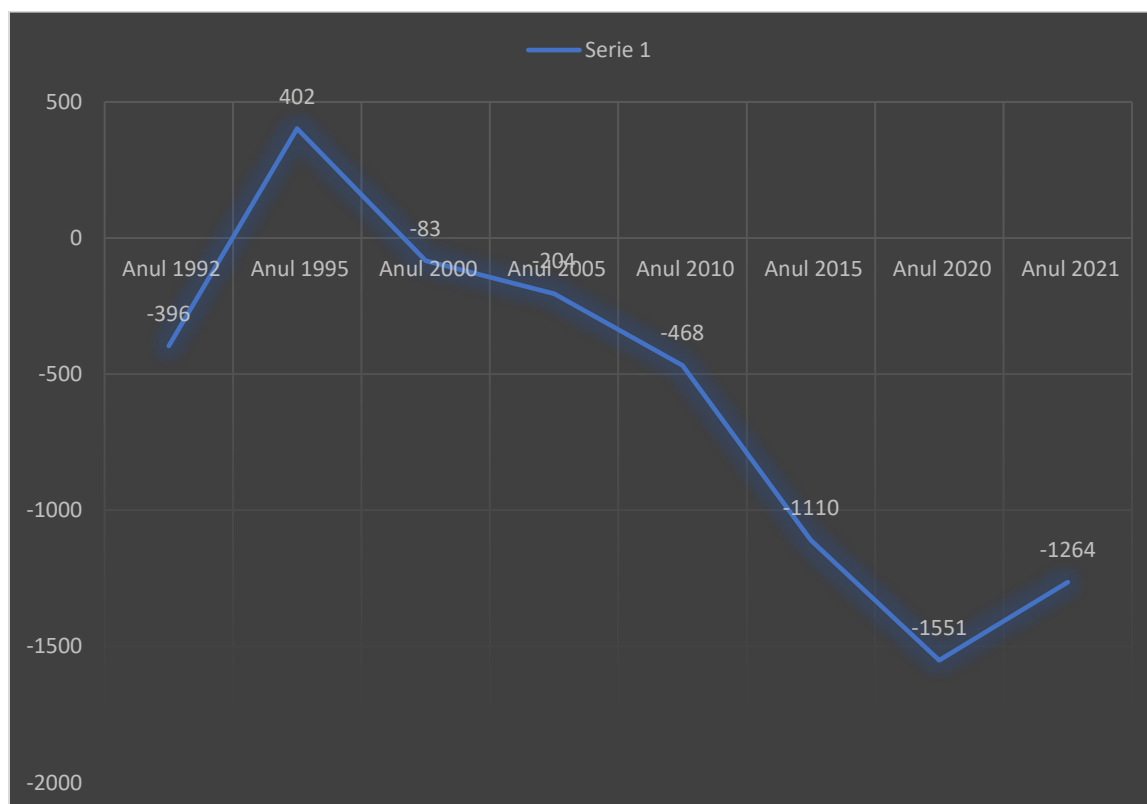
Mișcarea naturală și migratorie a populației

În ceea ce privește soldul migrației al populației județului Gorj, datele puse la dispoziție de INS, evidențiază o scădere drastică a acestui indicator în ultimii ani.

Astfel, la nivelul anului 1992 soldul migrației pentru județul Gorj era de -396, în timp ce în anul 2021 acesta înregistra o valoare de -1264.

Se remarcă o scădere pe tot parcursul intervalului de timp cercetat, cu o creștere în perioada 1992, când se înregistrează un maxim al soldului migrației (402), urmată apoi de o scădere care se accentuează după anul 2010, pentru a atinge minimul istoric (-1551) în anul 2020. Urmează apoi o creștere ușoară.

Toate aceste evoluții sunt prezentate în graficul de mai jos.

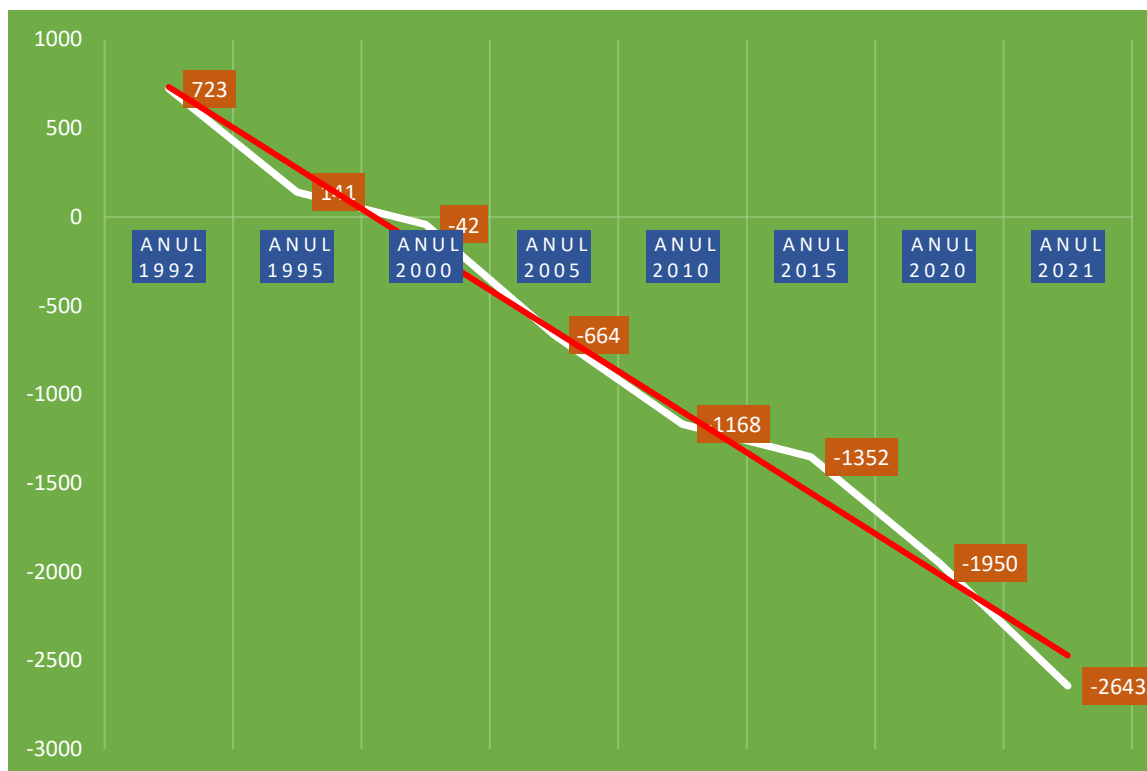
Figură 93 Evoluția soldului migrației al județului Gorj în perioada 1992-2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Referitor la sporul natural al populației județului Gorj, acesta este unul constant descendent în perioada 1992-2021.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 94 Evoluția sporului natural al județului Gorj în perioada 1992-2021
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Se remarcă diferența majoră dintre valorile acestui indicator înregistrate la nivelul anului 1992 (723), când sporul natural era unul pozitiv, comparativ cu 2021 când sporul natural este la nivelul de -2643. Din datele prezentate se remarcă faptul că acest indicator a înregistrat valori pozitive în perioada 1992-1995, pentru ca în anul 2000 deja să aibă o valoare negativă.

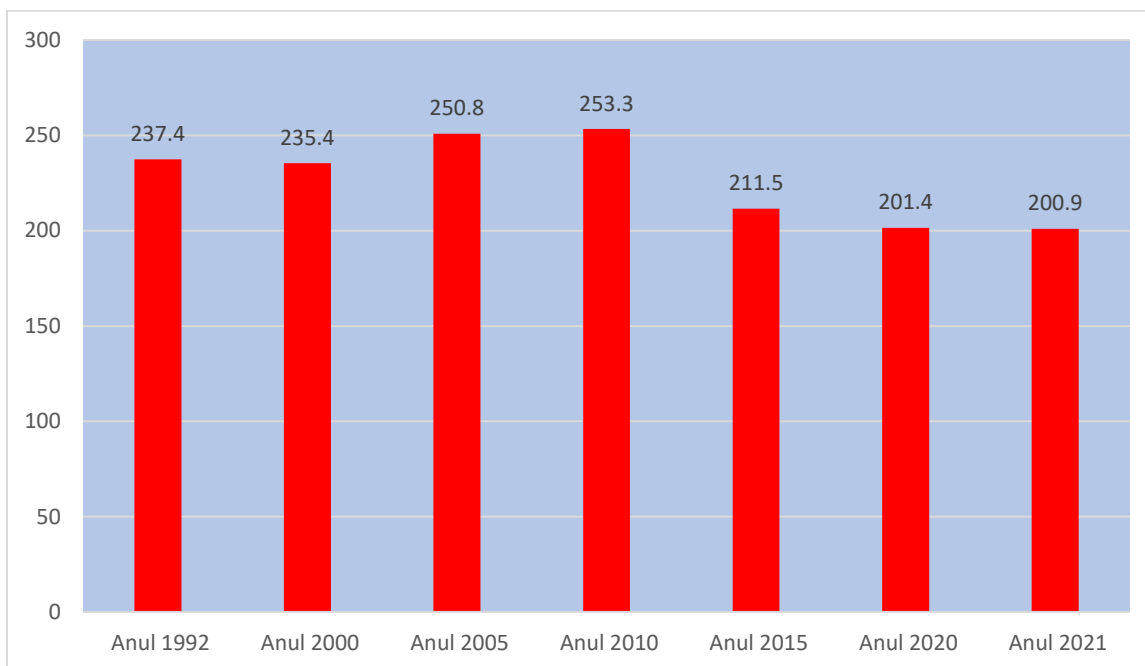
Forța de muncă

Un alt element esențial în ceea ce privește dezvoltarea îl reprezintă forța de muncă. În continuare prezentăm o serie de date referitoare la acest aspect.

Astfel, în ceea ce privește resursele de muncă existente la nivelul județului Gorj acestea erau în anul 2021 de 200.9 mii persoane.

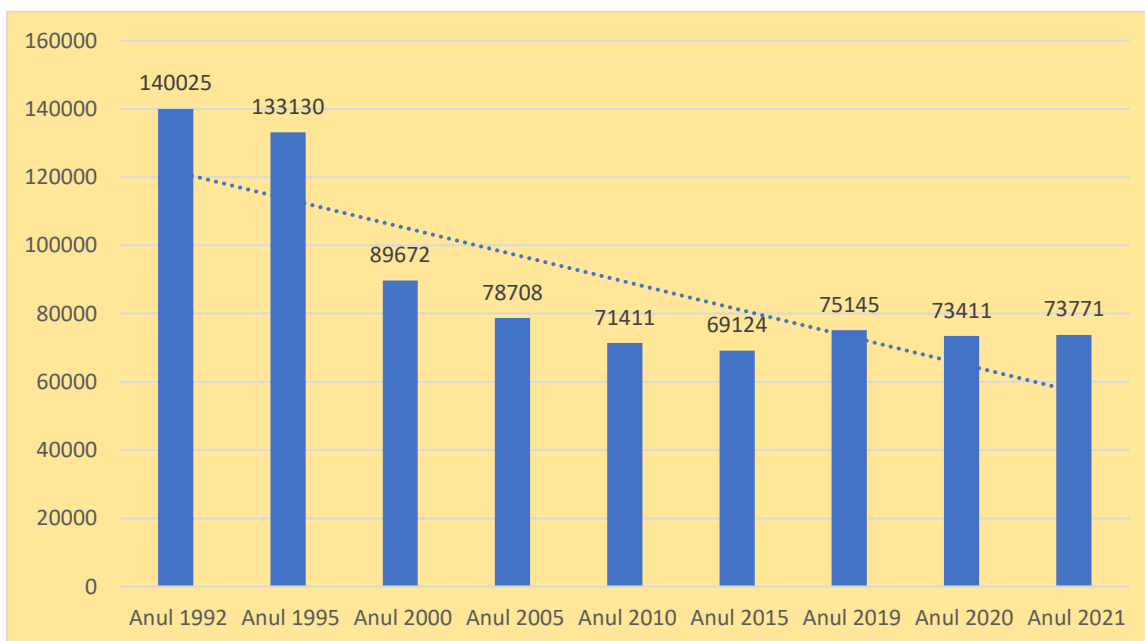
STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 95 Evoluția resurselor de muncă la nivelul județului Gorj în perioada 1992-2021 (mii persoane)
Sursa: <http://statistici.inse.ro>

Raportat la anul 1992, se înregistrează o scădere a acestui indicator cu 15.37%. La nivelul intervalului cercetat, 1992-2021, se înregistrează o scădere ușoară în perioada 1992-2000, apoi o creștere până în 2010, pentru ca în intervalul 2010-2021 să se mențină o tendință constantă de scădere a resurselor de muncă la nivelul județului.

Referitor la numărul mediu al salariaților din județul Gorj, la nivelul anului 2021, acesta era de 73771.

Figură 96 Evoluția numărului mediu de salariați ai județului Gorj 1992-2021

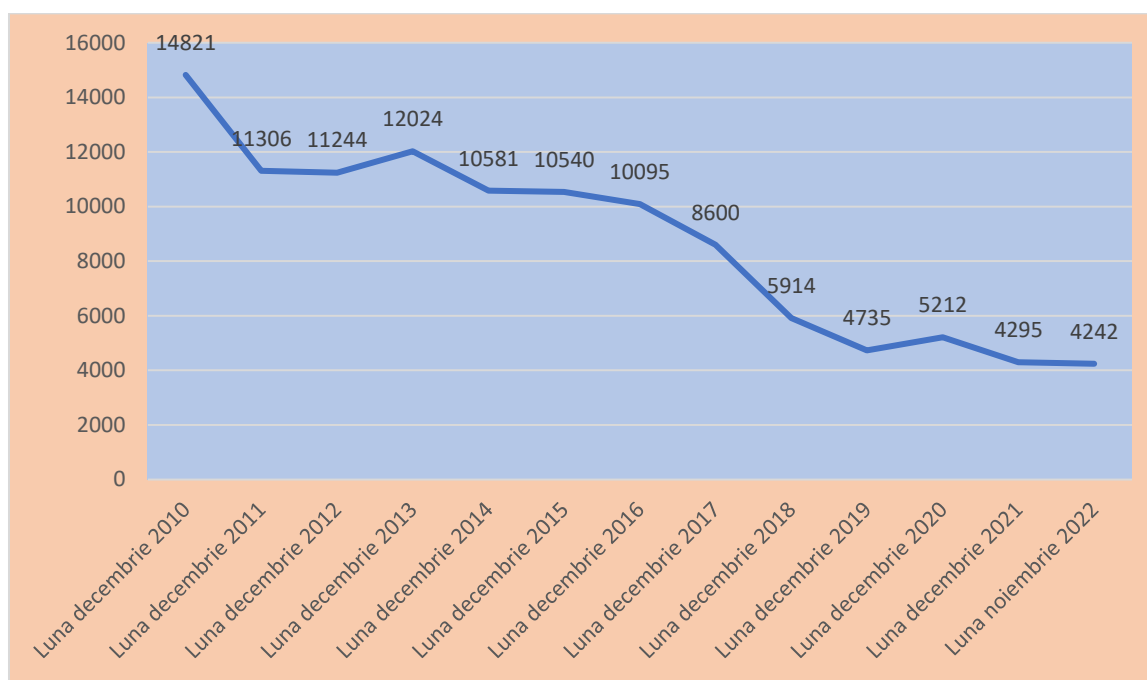

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Analizând perioada 1992-2021, se observă o scădere cu 47.31% a numărului mediu de salariați la nivelul județului. Această scădere a fost una majoră în intervalul 1992-2000, apoi a existat o scădere ușoară în intervalul 2010 - 2015, pentru ca apoi să se înregistreze o ușoară creștere.

Privitor la numărul de șomeri înregistrați în județul Gorj, la nivelul lunii noiembrie a anului 2022, aceștia erau în număr de 4242. Mai jos prezentăm evoluția acestui indicator în ultimii ani.

Figură 97 Evoluția numărului de șomeri în județul Gorj decembrie 2010-noiembrie 2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Se remarcă un trend constant de scădere a numărului de șomeri pe tot parcursul intervalului cercetat, cu o ușoară creștere în decembrie 2013.

Geologie

În județul Gorj apar soluri variate dispuse mozaicat, datorita atât condițiilor de relief, dominant foarte fragmentat, cat si de roca, clima si vegetație. În zona piemontana și în sudul dealurilor subcarpatice domina solurile brute podzolice, în asociație cu soluri brune. Solurile montane sunt de regula scheletice si au grosime redusa.

În partea centrala a județului, în depresiunea Târgu Jiu - Cărbunești, pe relief așezat, domina solurile brune, pe alocuri freatic - umede, solurile brune podzolite si, mai ales, în nordul depresiunii solurile podzolice argiloiluviale frecvent pseudogleizate. Aceste soluri au de regula textura mijlocie la suprafață.

Solurile aluviale (cca. 62 mii ha) apar pe lunca larga a Jiului si afluenților săi.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Condițiile de sol și mai ales de relief puternic fragmentat nu permit folosirea largă în agricultura a solului (cu excepția depresiunii subcarpatice și a luncilor), astfel ca folosința silvică are o pondere mai însemnată.

Rețeaua hidrografică

Hidrografia de pe teritoriul județului Gorj are o densitate medie de 0,5km/km² și aparține, aproape în totalitate, unui singur bazin colector, râul Jiu, care străbate județul de la nord sud și adună apele afluenților săi de pe o suprafață de peste 4000 km².

Excepție fac două sectoare de vale din zona de izvoare, anume cea a Oltețului în nord-estul județului, cu o lungime de 30 km și care formează chei și Cerna, în nord vestul județului, pe o lungime de 24 km.

La origini Jiul este format din două ramuri, Jiul de vest, care adună apa din mai multe pâraie ce izvorăsc din Munții Vâlcan, Godeanu și Retezat, și Jiul de est, cu izvoare în versantul nordic al Parângului. Principalii afluenți ai Jiului care străbat și teritoriul județului Gorj sunt: Gilort, Motru, Tismana, Bistrița, Gorjeana, Jaleș și Șușița.

Extremitatea sud-estică a județului Gorj este drenată de un alt râu important, Amaradia, care se varsă tot în Jiu, dar pe teritoriul județului Dolj, în aval de Ișalnița.

Cele mai mari lacuri care se găsesc pe teritoriul județului sunt antropice și au fost construite în scop hidroenergetic pe râurile Cerna, Motru, Tismana, Bistrița, Jiu, Gilort și Olteț.

Lacurile naturale mai importante sunt cele glaciare: Gâlcescu, Tăuri, Slăveiu, Mija, Pasărea și Godeanu.

Vegetația

Vegetația județului este caracterizată de o etajare clară, de la nord la sud și cuprinde peste 2000 de specii de plante. În acest context există:

Etajul pădurilor de foioase, este caracteristic zonei dealurilor subcarpatice și piemontane, la altitudini ce trec de 300 m, cât și pe pantele munților, până la 1600 m altitudine.

Etajul este reprezentat de păduri de cer (*Quercus cerris*) și gârniță (*Quercus frainetto*), sau păduri în amestec de cer și gorun (*Quercus petraea*), ce alternează cu pajiști secundare și cu terenuri pe care vegetația spontană a fost înlocuită de culturi agricole.

În continuarea primului etaj al pădurilor de foioase, între 300 m și 1600 m altitudine, se extind pădurile de amestec cu gorun și carpen (*Carpinus betulus*), uneori și cu cer și gârniță; pădurile de fag (*Fagus silvatica*) în amestec cu carpen; pădurile de fag în amestec cu brad (*Abies alba*) și molid (*Picea abies*). În bazinul Sohodolului, apare izolat pinul negru (*Pinus nigra ssp. banatica*), iar local, în zona Tismana - Pocruia, la poalele și adăpostul Munților Vâlcan, condițiile microclimatice cu influențe mediteraneene permit dezvoltarea optimă a castanului comestibil (*Castanea vesca*).

Etajul pădurilor de molid ocupă suprafețe restrânse pe versanții munților înalți, între 1600 și 1900 m altitudine.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Etajul subalpin, este caracteristic zonelor la peste 1800 m altitudine, fiind format din pajiști alcătuite din țepoșică (*Nardus stricta*), iarba stâncilor (*Agrostis rupestris*), părușcă (*Festuca supina*), unghia păsării (*Viola declinata*), ce alternează cu tufișuri de jneapăn (*Pinus mugo*), ienupăr (*Juniperus communis* ssp. *nana*), smirdar (*Rhododendron kotschyi*), afin (*Vaccinium myrthillus*), merișor (*Vaccinium vitis idaea*), coacăzul de munte (*Bruckenthalia spiculifolia*).

Etajul alpin apare doar pe suprafețe mici, cu caracter insular, în Munții Godeanu și Parâng, fiind reprezentat de pajiști de coarnă (*Carex curvula*) și rugină (*Juncus trifidus*).

Fauna

Fauna județului Gorj se caracterizează prin diversitatea și bogăția speciilor, elementele predominante fiind cele de pădure reprezentate prin urși, mistreți, căpriori, jderi, cerbi, pisici sălbatice, cocoși de munte, veverițe, râși, huhurezi etc.

În partea de vest a județului Gorj se remarcă o pătrundere abundentă a unor elemente faunistice aparținând biocenozelor mediteraneene, printre care vipera cu corn (*Vipera ammodytes*), broasca țestoasă de uscat (*Testudo graeca*), scorpionul (*Euscorpius carpathicus*), călugărița (*Scolopendra cingulata*) ș.a.

Fauna alpină are ca element dominant și caracteristic capra neagră (*Rupicapra rupicapra*), specie protejată prin lege.

În apele râurilor de deal și de munte se regăsesc păstrăvul, lipanul, scobarul, cleanul, mreana, crapul sau știuca.

La nivelul județului Gorj există un număr de 50 arii naturale protejate, din care 38 de interes național, conform Legii nr. 5/2000, iar diferența de 10 arii naturale protejate sunt de interes județean conform Deciziei nr. 82/1994 - a Consiliului Județean Gorj, alături de care s-au constituit și două parcuri naționale: Domogled Valea Cernei - 29806 ha și Defileul Jiului - 10600 ha.

Resursele naturale

Teritoriul județului concentrează importante resurse naturale neregenerabile, care reprezintă raportat la resursele existente la nivelul țării, aproximativ 58% din rezervele geologice de lignit, aproximativ 15% din rezervele de minereuri neferoase, peste 8% din rezervele de petrol, aproximativ 17% din rezervele de gaze naturale și 3,3% la roci utile.

Cele mai importante substanțe minerale utile sunt legate de formațiunile sedimentare (cărbune, țiței și gaze naturale). Zăcămintele de lignit identificate în 17 strate productive, în formațiunile pliocenului, oferă largi posibilități de exploatare în bazinele Motru, Rovinari, Jilt și Berbești.

Zăcămintele de titei și gaze naturale, cantonate în formațiunile mio-pliocene cutate, reprezintă una din principalele bogății ale Gorjului.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Principalele structuri petrolifere sunt localizate în perimetrele Hurezani, Țicleni, Licurici, Bustuchin, Logresti, Stejari, Capreni, Stoina, Cruset, Balteni, Vladimir, Barbatești, Turburea.

Subsolul județului este cunoscut și pentru rezervele de grafit care se găsesc lângă Baia de Fier (paraul Galbenu) și în zona Polovragi (raul Oltet).

Rocile utile și materialele de construcție, variate și în cantități mari, sunt răspândite pe tot cuprinsul județului, făcând obiectul a numeroase exploatare :

- ✓ calcare în zona Gureni - Pestisani și Suseni - Dobrita, Sohodol - Pocruia, Tismana ;
- ✓ granit în versantul stâng al văii Bratcu - zacamantul Meri, în apropierea orașului Bumbesti - Jiu și pe paraul Valea Porcului.

La acestea se adaugă: marne (Barsești), dolomite (Tismana), serpentine (Pocruia), argilă refractară (Viezuroiu), argile comune (Balteni, Barsești s.a.), nisipuri și pietrișuri, prezente în materialul aluvionar al râurilor, acumulări mai importante fiind în raza localităților Telești (Bistrița), Barbatești, Târgu Cărbunești (Gilort), Târgu Jiu și Țânțăreni (Jiu).

Căile de comunicații și transporturile

Infrastructura rutieră

Rețeaua rutieră a județului Gorj asigură legătura cu marile axe de transport european, totalizând 2.199 km din care 610 km sunt modernizați.

Rețeaua de drumuri cuprinde:

- 6 trasee de drumuri naționale (DN);
- 5 trasee de drumuri județene (DJ);
- 116 trasee de drumuri comunale (DC).

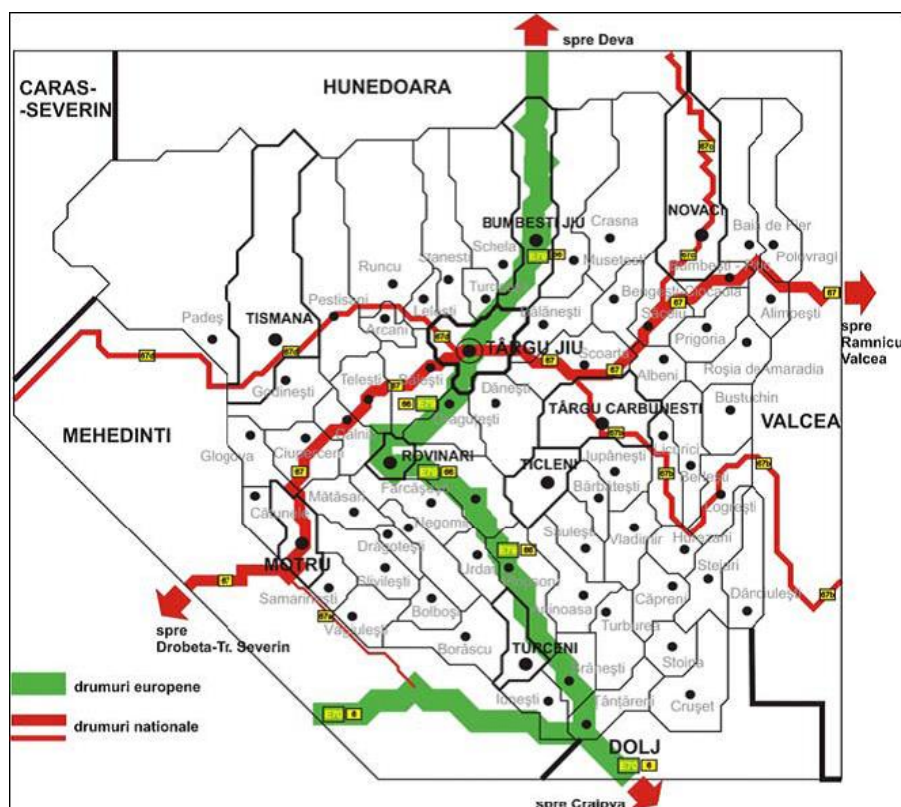
Legăturile cu marile axe europene de transport rutier, se realizează prin drumurile naționale secundare cu indicativul 67 (67, 67 B, 67 C, 67 D) care fac legătura între principalele localități ale județului și județele învecinate, legând drumul european E 79 (Budapesta - Oradea - Beiuș - Brad - Deva - Petroșani - Tg-Jiu - Craiova - Bechet - Vidin - Sofia) cu o lungime totală de 535,4 km., drumul European E70 (Constanța - București - Pitești - Craiova - Drobeta Turnu Severin - Timișoara - Belgrad) și drumul european E60 (Budapesta - Arad - Deva - Brașov - Ploiești - București - Giurgiu - Sofia - Atena).

Rețeaua drumurilor naționale indicativ 67 se prezintă astfel:

- DN 67, cu desfășurare între municipiul Rm. Vâlcea - Horezu (jud. Vâlcea) - Târgu Jiu - Motru (jud. Gorj) - Drobeta Turnu Severin (jud. Mehedinți), cu o lungime totală de 200 km;
- drumul național 67 B: Târgu Jiu - Târgu Cărbunești - Hurezani - Grădiștea (jud. Vâlcea) - Drăgășani (jud. Vâlcea);
- drumul național 67 C: Târgu Jiu - Novaci - Sebeș (jud. Alba) - transalpină;
- drumul național 67 D: Târgu Jiu - Hobița - Baia de Aramă (jud. Mehedinți), o ramificație spre nord la Tismana, și alta către sud la Motru.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 98 Rețeaua de drumuri a județului Gorj
Sursa: <https://www.targujiu.info/ro>

În privința transportului public local, din cele 2 municipii și 7 orașe ale județului Gorj, doar municipiul Târgu Jiu are transport public în comun la nivel local. Lungimea liniei simple de transport public local pentru troleibuze fiind de 27,2 km.

Rețeaua feroviară a județului are o lungime de 239 km, în totalitate în regim normal, cu o densitate de 43 km/1000km², situând județul pe unul dintre primele locuri din țară. Din punct de vedere al liniilor electrificate, acestea reprezintă 100% din totalul liniilor de căi ferate din județul Gorj.

Referitor la *infrastructura aeriană*, în județul Gorj nu există un aeroport, iar cele mai apropiate aeroporturi se găsesc la Craiova (115 km), Caransebeș (174 km), Timișoara (279 km). De asemenea distanța față de principalul punct aerian de intrare în România, aeroportul București-Otopeni, este de 330 km.

În ceea ce privește *infrastructura de comunicații*, se poate considera că rețeaua de telefonie corespunde teoretic cerințelor de dezvoltare, oferta furnizorilor de servicii „acoperind” cerințele de comunicație pentru o perspectivă de dezvoltare economică și cerințele de implementare a legislației Uniunii Europene.

Municipiul Târgu Jiu reprezintă un important nod de telecomunicații regional, fiind străbătut de magistrala de fibră optică ce face legătura între principalele centre urbane din Regiunea Sud-Vest și regiunile învecinate. Acoperirea cu fibră optică în oras este relativ bună, aceasta fiind în continuă extindere.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Teritoriul județului beneficiază de acoperire în mare parte cu rețea de telefonie mobilă, în zonă existând mai mulți operatori care oferă aceste servicii.

Economia

Economia județului Gorj are ca promotor industria extractivă și cea producătoare de energie electrică prin arderea cărbunelui. Aceste două industrii ocupă cea mai mare parte a populației ocupate în industrie și contribuie în cea mai mare parte la realizarea PIB-ului județului. Scăderea continuă a cantității de energie produsă prin arderea cărbunelui (prețul ridicat al acestui tip de energie, contractarea necesarului din țară datorită schimbării profilului tehnologic trecându-se la tehnologii cu un consum redus energetic, creșterea ponderii producerii energiei din surse regenerabile și din surse nucleare) va crea importante probleme în structura economică și socială a județului. Alte industrii importante: exploatarea cărbunelui și a petrolului, fabricația articolelor tehnice din cauciuc, fabricarea armamentului, fabricarea mobilei, industria textilă și industria alimentară. Turismul se află în fază incipientă, dar prezintă un potențial apreciabil de dezvoltare. Agricultură este un sector neperformant, deși cea mai mare parte a populației ocupate este în mediul rural, se practică o agricultură de subsistență, cu tehnologii și utilaje învechite.

Economia județului Gorj este una industrial-agrară, existând o diversificare redusă a sectorului de servicii în ansamblu său, contribuția industriei la realizarea cifrei de afaceri realizată în județ fiind majoră, în timp ce populația ocupată în agricultură este majoritară față de totalul populației ocupate.

Dependența de o singură activitate economică a fost accentuată și de declinul altor activități economice precum agricultura. Până în anul 1990, zona era caracterizată de o economie puternic industrializată prin politica forțată din perioada comunistă. Astfel, a fost creată Compania Națională a Lignitului Oltenia și o serie de unități conexe industriei mineritului. Pe lângă acestea mai funcționau unități de: confecții, fabrică de țigarete, procesare lemn.

După anul 1990, schimbările structurale care au transformat economia la nivel național și inclusiv pe cea a teritoriului, dintr-o economie de stat planificată și centralizată într-o economie de piață, structura economică a teritoriului s-a schimbat profund în sensul reducerii activităților industriale și expansiunii celor de servicii.

În ceea ce privește mediul de afaceri din județul Gorj, acesta este dominat per ansamblu de întreprinderile active din sectorul terțiar.

Analizând economia județului din punct de vedere al preponderenței domeniilor de activitate, se observă că ponderea cea mai mare - 48,87% (2021), este deținută de firmele din domeniul construcțiilor. Acest domeniu de activitate a înregistrat creșteri în ultimii ani chiar în contextul existenței efectelor pandemice în perioada 2019-2021.

Un alt sector de activitate important este cel al firmelor din domeniul comerțului cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (44,50% - 2021). O pondere

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

importantă de menționat este și cea deținută de societățile care activează în domeniul industriei.

Județul Gorj este, din punct de vedere economic, un județ monoindustrial, industria fiind caracterizată de preponderența ramurilor extractivă (cărbuni, țiței, gaze naturale, materiale de construcții), cea a construcțiilor de mașini și prelucrarea metalelor, alimentară, construcții, etc.

Produsele finite realizate de industria gorjeană sunt în principal următoarele:³¹

- energie electrică (în termocentralele 2 Conform datelor Institutului Național de Statistică de la Turceni, Rovinari, hidrocentralele de la Novaci și din complexul hidroenergetic Cerna - Motru - Tismana),
- utilaje miniere (Târgu Jiu, Motru, Rovinari, Bâlteni),
- mașini-unelte pentru presare și forjare,
- articole tehnice și mașini-unelte (Târgu Jiu, Bumbesci - Jiu),
- materiale de construcții (Bârsești, Târgu Jiu, Târgu Cărbunești, Țânțăreni),

Principala entitate economică din județul Gorj este Complexul Energetic Oltenia, producător de energie pe bază de cărbune. Societatea are un număr de aproximativ 12.600 de angajați direcți și care angrenează în activitatea economică în mod indirect, alți peste 23.000 de angajați, din cadrul societăților prestatoare de servicii și furnizorilor și reprezintă circa 12% din numărul total al salariaților din acest sector la nivel european³² și aproximativ 40% din totalul angajaților din județul Gorj³³.

Complexul Energetic Oltenia are capacitate instalată totală de 3.570 MW și o producție medie anuală de 14 TWh și deține 22% din piața de producție a energiei electrice din România, energie produsă în urma activității miniere din 9 situri de extracție, din care 7 aflate pe teritoriul județului Gorj.

Conform datelor din Planul Național Integrat în Domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC), până în anul 2030, cota de piață a producătorilor de energie pe bază de cărbune urmează să scadă de la 25%, cât este în prezent, la 15%. În acest context, Complexul Energetic Oltenia urmează să diminueze capacitatea instalată pe bază de lignit, cu peste 45%, respectiv de la 3.570 MW la 1.605 MW. Implicit, această diminuare presupune închiderea unor perimetre de exploatare a cărbunelui, respectiv Husnicioara (Județul Mehedinți), Peșteana și Lupoia (Județul Gorj) dar și o reducere semnificativă a numărului de personal. Planul de restructurare prevede închiderea a patru din cele 11 cariere pe care le operează compania.

În paralel, compania intenționează să investească în capacități de producție a energiei din surse regenerabile, respectiv 8 parcuri fotovoltaice, cu o capacitate instalată totală de 725 MW, amplasate pe depozitele de zgură și cenușă închise. Totodată, Complexul Energetic Oltenia urmează să reabiliteze și să modernizeze o microhidrocentrală cu o putere instalată de 10 MW

³¹ Strategia de Dezvoltare a Județului Gorj 2021-2027

³² Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului pentru o tranziție justă

³³ Sursa: AJOFM Gorj

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

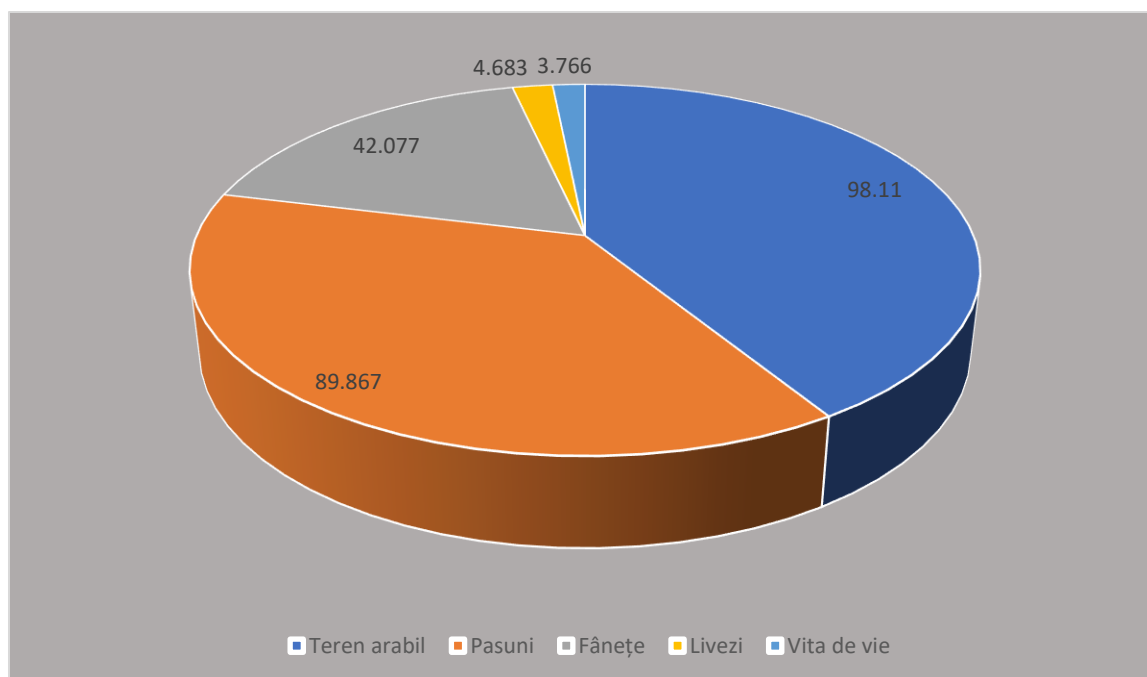
la SE Turceni și, nu în ultimul rând, să construiască două grupuri energetice pe gaze naturale, cu o putere instalată totală de 1.325 MW.³⁴

La nivelul județului Gorj există de asemenea, și o economie rurală bazată pe meșteșugurile tradiționale, precum ceramica (Glogova, Arcani, Stroiiești, Urechești, Peșteana-Jiu), prelucrarea lemnului (Suseni, Runcu, Albeni, Baia de Fier, Polovragi, Hobița), prelucrarea firelor textile etc.

O altă ramură importantă a economiei Județului Gorj este agricultura care de altfel, reprezintă o ocupație tradițională în zonă.

Agricultura, ocupație cu îndelungată tradiție în județul Gorj, dispune de aproximativ 43% suprafață agricolă, din aceasta 82,7% fiind concentrată în spațiul rural, în cea mai mare parte în sectorul privat. Majoritatea UAT-urilor dețin suprafețe agricole cuprinse între 2000 și 5000 de ha.

Terenul arabil se întinde pe o suprafață de 98.110 ha (40,8% din suprafața agricolă a județului), pajiștile naturale au o suprafață totală de 131.944 ha, din care pășuni 89.867 ha și fânețe 42.077 ha, suprafața de livezi este de 4.683 ha, iar suprafața ocupată cu viță de vie este de 3.766 ha.

Figură 99 Suprafața agricolă a Județului Gorj, anul 2014

În ultimii ani o parte importantă din solurile județului (aproximativ 75%) sunt afectate de fenomene precum eroziunea, alunecările de teren și creșterea acidității.

³⁴ Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană 2021-2027 Municipiul TÂRGU JIU

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Un alt aspect care împiedică dezvoltarea agriculturii este fenomenul de fărâmițare a terenurilor agricole, în condițiile în care aproape jumătate din ferme au o suprafață de sub un hectar.

De asemenea cea mai mare parte a precipitațiilor o reprezintă aversele de ploaie, seceta este un fenomen din ce în ce mai prezent în zonele subcarpatice și de podiș ale județului Gorj, iar grosimea medie a stratului de zăpadă trece rar de 1 cm, sunt alte elemente care afectează culturile agricole.

În ceea ce privește pescuitul, aceasta este o activitate nesemnificativă din punct de vedere economic în județul Gorj, fiind practică doar ca activitate recreativă sau sportivă. Speciile de pește prezente în județ sunt repartizate în funcție de calitatea apelor și de natura lor (curgătoare sau stătătoare). Astfel, în apele de munte întâlnim specii de păstrav și zglavoc, iar în zonele de deal și de șes întâlnim o multitudine de specii dintre care le amintim pe cele comune: avat, știuca, lin, rosioara, caras, crap, mreana, reginuța, etc. Acvacultura în județul Gorj se rezumă la un număr redus de bazine piscicole ce au ca scop creșterea și înmulțirea păstrăvilor și mai nou a sturionilor. Bazinele piscicole cunoscute sunt cele de la Arcani și Tismana.

Turismul reprezintă o altă activitate economică extrem de importantă la nivelul județului Gorj. Astfel, reprezintă ramura economică care poate contribui la dezvoltarea durabilă a județului din punct de vedere economic, social și al protecției mediului, mai ales în contextul existenței unui important potențial turistic, datorită zonelor geografice cu o biodiversitate bogată (zone montane, depresionare, colinare), zonelor naturale protejate, parcurilor naționale, rezervațiilor naturale și monumentelor naturii. În prezent în județul Gorj se practică o multitudine de tipuri de turism care se regroupează în 4 categorii principale:

- turismul montan și de peisaj;
- turismul de afaceri și de tranzit;
- turismul cultural (inclusiv turismul ecumenic);
- turismul rural.

Alte aspecte importante ale Județului Gorj

Biodiversitatea județului și valoarea patrimoniului natural au determinat declararea a nu mai puțin de 49 arii naturale protejate, din care 40 de interes național și 9 de interes județean.

Pe teritoriul județului Gorj se desfășoară sectoare ale Parcului național Domogled - Valea Cernei (RONPA0001, în zona Padeș-Tismana) și ale Parcului național Retezat (RONPA0002, în zona Padeș Tismana).

Acestora li se alătură un sector din Geoparcul RONPA0931 Platoul Mehedinți (pe aliniamentul Cătunele, Glogova, Padeș), arii de importanță comunitară (ROSCI0045, ROSCI0128, ROSCI0188, ROSCI0198, ROSCI0217, ROSCI0359, ROSCI0362, ROSCI0366) completate de cele cu importanță avifaunistică (ROSPA0084), numeroase rezervații științifice, monumente ale naturii și rezervații naturale (RONPA0439 - RONPA0474, RONPA0512).

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Printre cele mai vizitate arii naturale protejate se numără Peștera Polovragi și Peștera Muierii.

3.6 Derivarea potențialului județean de dezvoltare durabilă

Strategia de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027

Obiectivul general al Strategiei de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027 este: *Dezvoltarea integrată și echilibrată a județului Gorj printr-un proces de creștere economică durabilă, favorabil incluziunii sociale, orientat către îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, crearea de noi locuri de muncă, optimizarea serviciilor publice și conectarea la rețelele transeuropene de transport în perioada 2021-2027.*

Strategia de dezvoltare a județului Gorj 2021-2027 stabilește 4 direcții:

- **Prioritatea 1: sprijinirea către o tranziție verde.**
- **Prioritatea 2: creștere inteligentă și transformare digitală.**
- **Prioritatea 3: dezvoltare teritorială și urbană durabilă.**
- **Prioritatea 4: dezvoltare economică, socială și instituțională.**

Prioritatea 1: Sprijinirea către o tranziție verde

- **OS 1.1:** Promovarea eficienței energetice și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 15% până în 2027.

Direcții de acțiune:

- Reabilitarea clădirilor publice, inclusiv a celor cu statut de monument istoric în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice și consolidare seismică;
- Reabilitarea clădirilor rezidențiale în vederea asigurării/îmbunătățirii eficienței energetice;
- Îmbunătățirea eficienței energetice, precum și reducerea emisiilor cu efect de seră;
- Sprijinirea utilizării surselor alternative de energie în sectorul public și privat.

- **OS 1.2:** Creșterea gradului de colectare selectivă a deșeurilor cu cel puțin 30% până în 2027

Direcții de acțiune:

- Modernizarea infrastructurii de transport, colectare și reciclare a deșeurilor;
- Dezvoltarea economiei circulare.

- **OS 1.3:** Creșterea numărului de localități conectate la rețelele de apă și apă uzată cu cel puțin 15% până în 2027

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea/modernizarea și extinderea rețelelor de apă și apă uzată.

- **OS 1.4:** Creșterea gradului de adaptare a infrastructurii de îmbunătățiri funciare și schimbări climatice cu cel puțin 10% până în 2027

Direcții de acțiune:

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Modernizarea sistemelor de irigații pentru prevenirea și gestionarea riscului de secetă;
- Combaterea eroziunii solurilor, riscului de alunecări și degradarea terenurilor,
- Dezvoltarea infrastructurii pentru combaterea căderilor de grindină și creșterea precipitațiilor,
- Modernizarea sistemelor de desecare-drenaj pentru prevenirea și reducerea riscului la inundații și înmlăștinire,
- Creșterea capacității operaționale și de răspuns în situații de urgență
- **OS 1.5: Protejarea mediului și a biodiversității prin creșterea cu cel puțin 10% a suprafeței spațiilor verzi**

Direcții de acțiune:

- Îmbunătățirea calității aerului;
- Conservarea biodiversității și protecția naturii;
- Regenerarea spațiilor degradate și dezvoltarea infrastructurii verzi.

Prioritatea 2: Creștere inteligentă și transformare digitală

- **OS 2.1: Dezvoltarea capacității de cercetare-dezvoltare și inovare a județului și adoptarea tehnologiilor avansate cu cel puțin 10% până în 2027**

Direcții de acțiune:

- Îmbunătățirea capacității de cercetare-dezvoltare și inovare;
- Susținerea activităților de inovare în companii publice și private.

- **OS 2.2: Creșterea capacității de digitalizare a instituțiilor și companiilor în beneficiul cetățenilor cu cel puțin 10% până în 2027.**

Direcții de acțiune:

- Digitalizarea în administrația publică locală;
- Digitalizarea în companii publice și private;
- Digitalizarea serviciilor (educație, sănătate, cultură, sisteme energetice inteligente etc.);
- Interoperabilitatea bazelor de date utilizate de către administrația publică;
- Asigurarea securității cibernetice.

- **OS 2.3: Consolidarea competitivității economiei județului Gorj prin creșterea gradului de investiții productive în companii cu cel puțin 10% până în 2027.**

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea parteneriatului cu mediul de afaceri;
- Dezvoltarea infrastructurii de sprijin a afacerilor;
- Creșterea competitivității companiilor;
- Sprijinirea creării de noi companii.

- **OS 2.4: Creșterea accesului la infrastructura TIC de mare viteză cu cel puțin 10% până în 2027.**

Direcții de acțiune:

- Investiții în asigurarea accesului la comunicații în bandă largă de foarte mare capacitate și acoperirea rețelelor 5G pe teritoriul județului Gorj.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- **OS 2.5:** Creșterea gradului de digitalizare al transporturilor cu cel puțin 10% până în 2027

Direcții de acțiune:

- Investiții în tehnologii ecologice și digitale în sectorul transporturilor

Prioritatea 3: Dezvoltare teritorială și urbană durabilă

- **OS 3.1:** Creșterea investițiilor în infrastructura de transport pentru îmbunătățirea conectivității, accesibilității și atractivității județului Gorj cu cel puțin 10% până în 2027

Direcții de acțiune:

- Investiții în infrastructura rutieră pentru îmbunătățirea conectivității la rețeaua TEN-T;
- Investiții în modernizarea infrastructurii feroviare;
- Dezvoltarea infrastructurii de transport aerian.

- **OS 3.2:** Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitară și a serviciilor publice în vederea asigurării unor zone urbane și rurale de calitate, mai atractive și incluzive.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii tehnico-edilitară;
- Îmbunătățirea infrastructurii de sănătate și pentru situații de urgență;
- Dezvoltarea infrastructurii sociale;
- Modernizarea infrastructurii educaționale;
- Sprijinirea dezvoltării infrastructurii sportive și de tineret.

- **OS 3.3:** Creșterea investițiilor în protejarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural și natural și a ecoturismului cu cel puțin 10% până în 2027.

Direcții de acțiune:

- Sprijinirea dezvoltării integrate a turismului
- Sprijinirea dezvoltării agroturismului și a produselor tradiționale
- Investiții în infrastructura din domeniul cultural

Prioritatea 4: Reziliență economică, socială și instituțională

- **OS 4.1:** Creșterea gradului de investiții în sectorul agro-alimentar, pescuit și forestier cu cel puțin 10% până în 2027.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea sustenabilă a agriculturii.

- **OS 4.2:** Creșterea gradului de investiții în infrastructura de turism cu cel puțin 10% până în anul 2027.

Direcții de acțiune:

- Dezvoltarea economică a turismului.

- **OS 4.3:** Creșterea accesului la educație și formare a resurselor umane cu cel puțin 10% până în 2027.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Direcții de acțiune:

- Investiții în educație, competențe și învățare pe tot parcursul vieții.
- **OS 4.4:** Creșterea gradului de ocupare a resurselor umane cu cel puțin 10% până în 2027

Direcții de acțiune:

- Ocupare și mobilitate pe piața forței de muncă.
- **OS 4.5:** Creșterea gradului de incluziune socială și combaterea sărăciei cu cel puțin 10% până în 2027.

Direcții de acțiune:

- Promovarea economiei sociale și a întreprinderilor sociale
- Investiții integrate în educație, sănătate și ocupare
- Sprijinirea categoriilor de populație aflate în situații de risc
- **OS 4.6:** Creșterea gradului de transparentizare în instituțiile publice locale cu cel puțin 10% până în 2027

Direcții de acțiune:

- Modernizarea și simplificarea procedurilor administrației publice locale
- Investiții în dezvoltarea și modernizarea infrastructurii specifice administrației publice locale
- Dezvoltarea resurselor umane și a competențelor digitale
- **OS 4.7:** Creșterea gradului de implicare a partenerilor sociali și cetățenilor în politicile publice cu cel puțin 10% până în 2027.

Direcții de acțiune.

- Implicarea cetățenilor în procesul de decizie publică
- Încurajarea parteneriatului public-privat și public-public
- Sprijinirea dezvoltării infrastructurii civice și încurajarea voluntariatului

Planul teritorial pentru o tranziție justă

Acest mecanism are ca obiectiv reducerea impactului social și economic al tranziției regiunilor mono-industriale și carbonifer intensive, către o economie cu emisii reduse de gaze cu efect de seră.

România are o alocare indicativă totală JTF (Just Transition Fund - JTF) de aproximativ 1,947 mld. de euro (a treia ca valoare după Polonia și Germania), din care 0,834 mld. euro FTJ și 1,112 mld. euro NGEU (Next Generation EU) la care se adaugă cofinanțare națională de 0,292 mld. euro (15% posibilitate în anumite condiții până la 50%) fiind disponibili un total de aprox. 2,240 mld. euro.

Conform propunerii de regulament, Fondul pentru o Tranziție Justă va fi programat și utilizat la nivel NUTS 3 - județ sau părți ale acestuia, România optând pentru elaborarea unui plan teritorial pentru tranziție justă la nivelul fiecărui județ/teritoriu identificat. Cele 6 județe identificate în cadrul Anexei D a Raportului de țară, care vor primi finanțare prin JTF, sunt:

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Hunedoara, Gorj, Mureș, Prahova, Galați și Dolj, rămânând în negociere cu reprezentanții Comisiei Europene, oportunitatea includerii și a altor teritorii similare.

Acțiunile-cheie ale Fondului pentru o tranziție justă, vizează:

- investiții în regenerarea și decontaminarea siturilor, proiecte de restaurare a terenurilor și de reconversie;
- investiții în dezvoltarea de tehnologii și infrastructuri pentru o energie curată la prețuri accesibile, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, eficiența energetică și energia din surse regenerabile;
- investiții productive în IMM-uri, inclusiv în întreprinderi nou-înființate, care conduc la diversificare și reconversie economică;
- investiții în crearea de noi întreprinderi, inclusiv prin incubatoare de afaceri și servicii de consultanță;
- investiții în activități de cercetare și inovare și promovarea transferului de tehnologii avansate;
- perfecționarea și recalificarea lucrătorilor;
- asistență pentru căutarea unui loc de muncă acordată persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- incluziunea activă a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă;
- asistență tehnică.

Planul județean de gestionare a deșeurilor pentru județul Gorj 2019-2025

Obiectivele tehnice ale acestui document sunt:

- toată populația județului, atât din mediul urban cât și rural, să fie conectată la serviciul de salubritate;
- creșterea etapizată a gradului de pregătire pentru reutilizare și reciclare prin aplicarea ierarhiei de gestionare a deșeurilor municipale;
- colectarea separată a biodeșeurilor;
- reducerea cantității depozitate de deșuri biodegradabile municipale; interzicerea la depozitare a deșeurilor municipale colectate separat;
- depozitarea numai a deșeurilor care au fost supuse operațiilor de tratare; creșterea gradului de valorificare energetică a deșeurilor municipale; și
- depozitarea deșeurilor numai în depozite conforme; reducerea cantității de deșuri municipale depozitate;
- colectarea separată și tratarea corespunzătoare a deșeurilor periculoase menajere;
- colectarea separată, pregătirea pentru reutilizare sau, după caz, tratarea corespunzătoare a deșeurilor voluminoase;
- încurajarea utilizării în agricultură a materialelor rezultate de la tratarea biodeșeurilor (compostare și digestie anaerobă);

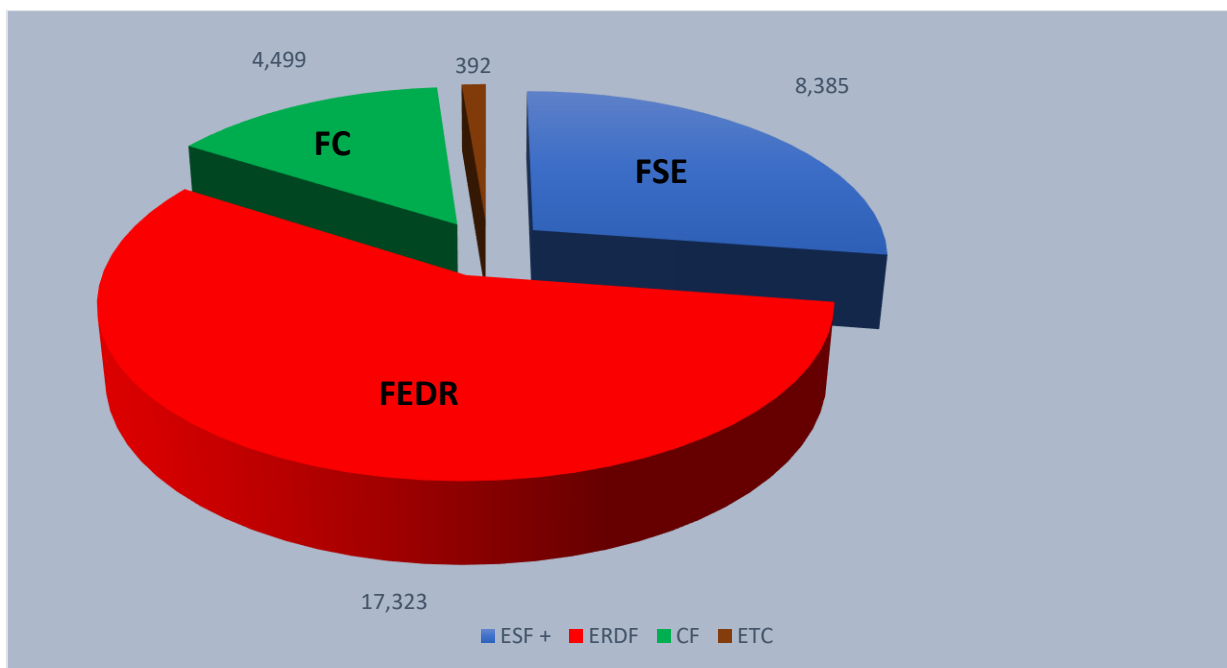

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- colectarea separată (de la populație și agenți economici) și valorificarea uleiului uzat alimentar;
- colectarea separată a deșeurilor textile de la populație.

Cadrul financiar Multianual 2021 - 2027

Propunerea de alocare financiară pentru România, conform Cadrului Financiar Multianual 2021 - 2027, este de 30,60 miliarde euro, distribuită astfel:

Figură 100 Alocarea financiară pentru România 2021 - 2027

România beneficiază de o alocare totală de 32,44 mld. euro în cadrul politicii de coeziune, defalcată pe fonduri astfel:

- 28,847 mld. euro - fondurile tradiționale FEDR, FC și FSE+ (management partajat);
- 0,367 mld. euro FEDR pentru Obiectivul Cooperare Teritorială Europeană / Interreg; - 2,13 mld. euro pentru Fondul pentru o Tranziție Justă;
- 1,090 mld. euro transfer FC către Mecanismul pentru interconectarea Europei (CEF). În ceea ce privește alocarea pe categorii de regiuni, aplicabilă doar FEDR și FSE+, aceasta este:
 - 25,184 mld. euro pentru regiuni mai puțin dezvoltate și - 0,125 mld. euro pentru regiunea mai dezvoltată- Regiunea București-Ilfov.

Principalele caracteristici ale noului cadru pentru politica de coeziune 2021 - 2027:

1. Concentrarea tematică este distribuită astfel:

- 35% din FEDR pentru Obiectivul Prioritar 1 - O Europă mai inteligentă;
- 30% din FEDR pentru Obiectivul Prioritar 2 - O Europă mai verde;
- FEDR să contribuie cu 30% la obiectivele de schimbări climatice;
- FC să contribuie cu 37% la obiectivele de schimbări climatice;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Min. 6% din FEDR pentru dezvoltare urbană;
- 2% din FSE+ pentru susținerea materială a persoanelor cele mai defavorizate;
- 25% din FSE+ pentru incluziune socială;
- 10% din FSE+ pentru sprijinul pentru tinerii care nu au un loc de muncă.

2. Condițiile de finanțare sunt următoarele:

- Cofinanțarea la nivel național:
- 70% pentru regiunile mai puțin dezvoltate și pentru Fondul de Coeziune;
- 40% pentru regiunile mai dezvoltate;
- Pre finanțare anuală - 0,5% din valoarea totală a sprijinului din partea fondurilor.
- TVA-ul - nu este cheltuielă eligibilă pentru o contribuție din partea fondurilor mai mare de 5 000 000 EUR.
- Dezangajarea - regula „N + 2”.

Programele operaționale

Programele operaționale aferente implementării politicii de coeziune la nivel național și prioritățile acestora:

1. Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD)

- Tranziție energetică bazată pe eficiență energetică, emisii reduse, sisteme inteligente de energie, rețele și soluții de stocare (intervenții adresate mediului privat);
- Instrumente financiare;
- Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară;
- Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și decontaminarea siturilor poluate;
- Promovarea adaptării la schimbările climatice, prevenirea și gestionarea riscurilor.

2. Programul Operațional Transport (POT)

- Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport rutier;
- Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea infrastructurii rutiere pentru accesibilitate teritorială;
- Îmbunătățirea conectivității prin dezvoltarea rețelei TEN-T de transport pe calea ferată;
- Îmbunătățirea mobilității naționale, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată;
- Îmbunătățirea conectivității prin creșterea gradului de utilizare a transportului cu metroul în regiunea București-Ilfov;
- Îmbunătățirea conectivității și mobilității urbane, durabilă și rezilientă în fața schimbărilor climatice prin creșterea calității serviciilor de transport pe calea ferată;
- Dezvoltarea unui sistem de transport multimodal;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Creșterea gradului de utilizare a căilor navigabile și a porturilor;
- Creșterea gradului de siguranță și securitate pe rețeaua rutieră de transport;
- Asistență tehnică.

3. Programul Operațional Creștere Inteligentă și Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)

- Integrarea ecosistemului național de CDI în Spațiul de Cercetare European și Internațional;
- Crearea și promovarea unui sistem atractiv de inovare în economie pentru toate tipurile de inovare;
- Dezvoltarea capacității de CDI a organizațiilor de cercetare - universități;
- Dezvoltarea capacității de CDI a organizațiilor de cercetare - INCD, ICAR;
- Dezvoltarea capacității de CDI a organizațiilor de cercetare - întreprinderi mari;
- Dezvoltarea de mari infrastructuri CDI, inclusiv transfer tehnologic;
- Digitizarea în educație;
- Digitizarea în cultură;
- Digitizarea în administrația publică centrală;
- Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare.

4. Programul Operațional Sănătate (multifond) (POS)

- Continuarea investițiilor în spitale regionale: Craiova, Cluj, Iași - faza a II-a;
- Servicii de asistență medicală primară, comunitară și servicii oferite în regim ambulatoriu;
- Servicii de recuperare, paliative și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității;
- Creșterea eficacității sectorului medical prin investiții în infrastructură și servicii;
- Abordări inovative în cercetarea din domeniul medical;
- Informatizarea sistemului medical;
- Măsuri FSE care susțin cercetarea, informatizarea în sănătate și utilizarea metodelor moderne de investigare, intervenție, tratament.

5. Programul Operațional Educație și Ocupare (POEO)

- Valorificarea potențialului tinerilor pe piața muncii;
- Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională;
- Creșterea calității și asigurarea echității în sistemul de educație și formare profesională;
- Adaptarea ofertei de educație și formare profesională la dinamica pieței muncii și la provocările inovării și progresului tehnologic;
- Creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Creșterea accesului pe piața muncii pentru toți;
- Antreprenoriat și economie socială;
- Susținerea reformelor pe piața muncii în acord cu dinamica pieței muncii;
- Consolidarea participării populației în procesul de învățare pe tot parcursul vieții pentru facilitarea tranzițiilor și a mobilității;
- Asistență tehnică pentru facilitarea și eficientizarea managementului Programului.

6. Programul Operațional Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)

- Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (intervenții adresate grupurilor de acțiune locală);
- Dezvoltare Locală plasată sub Responsabilitatea Comunității (DLRC);
- Protejarea dreptului la demnitate socială;
- Sprijinirea comunităților rurale fără acces sau cu acces redus la servicii sociale;
- Reducerea disparităților dintre copii la risc de sărăcie și/sau excluziune socială și ceilalți copii;
- Servicii de suport pentru persoane vârstnice;
- Sprijin pentru persoanele cu dizabilități (I);
- Sprijin pentru persoanele cu dizabilități (II);
- Servicii sociale și de suport acordate altor grupuri vulnerabile;
- Ajutorarea persoanelor defavorizate.

7. Programele Operaționale Regionale - implementate la nivel de regiune (8 POR)

- O regiune competitivă prin inovare, digitalizare și întreprinderi dinamice (intervenții OP1 adresate mediului privat, organizațiilor CDI, parteneriate);
- O regiune cu orașe Smart;
- O regiune cu orașe prietenoase cu mediul;
- Dezvoltarea sistemelor de încălzire centralizate;
- O regiune accesibilă;
- O regiune educată;
- O regiune atractivă;
- Asistență tehnică.

8. Programul Operațional Asistență Tehnică (multifond) (POAT) - priorități

- Asigurarea funcționării sistemului de coordonare și control al fondurilor FEDR, FC, FSE+ și gestionarea PO (finanțată din FSE+);
- Asigurarea transparenței fondurilor FEDR, FC, FSE+ (finanțată din FEDR);
- Îmbunătățirea capacității de gestionare și implementare a fondurilor FEDR, FC, FSE+ (finanțată din FEDR).

9. Programul Operațional pentru Tranziție Justă (POTJ)

- O tranziție justă prin dezvoltarea spiritului antreprenorial, IMM-urilor a cercetării și inovării și a digitalizării;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- O tranziție justă prin investiții în tehnologii și infrastructuri pentru energie curată cu emisii reduse;
- O tranziție justă prin reducerea poluării și consolidarea economiei circulare;
- O tranziție justă bazată pe creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă calificată;
- Asistență tehnică.

Fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență

Reflectând Pactul verde european ca strategie de creștere sustenabilă a Europei și importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, mecanismul este destinat să contribuie la integrarea acțiunilor climatice și a sustenabilității mediului și la atingerea unei ținte globale reprezentate de alocarea a 30% din cheltuielile bugetului Uniunii pentru sprijinirea îndeplinirii obiectivelor privind clima. În acest scop, măsurile sprijinite de mecanism și incluse în planurile de redresare și reziliență ale fiecărui stat membru în parte ar trebui să contribuie la **tranziția verde, inclusiv la biodiversitate, sau la abordarea provocărilor generate de această tranziție, și să prevadă un quantum care reprezintă cel puțin 37% din alocarea totală a planului de redresare și reziliență.**

Totodată statele membre trebuie să se asigure că măsurile incluse în planurile lor de redresare și reziliență respectă principiul „de a nu prejudicia în mod semnificativ” mediul, în înțelesul articolului 17 din Regulamentul (UE) 2020/852.

Măsurile sprijinite de mecanism și incluse în planurile de redresare și reziliență ale fiecărui stat membru trebuie, de asemenea, să prevadă un quantum care să reprezinte cel puțin **20 % din alocarea planului de redresare și reziliență pentru cheltuielile digitale.**

Suma alocată României încă din 2020 este de **29.2 miliarde euro** (13% din PIB). România a elaborat Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR)³⁵ iar la data de 31 mai 2021 a depus varianta finală a acestuia. Proiectele ce urmează a se implementa prin acest program vor trebui finalizate până în 2026 și vor trebui să corespundă unor reforme structurale sectoriale.

Instrumentele financiare cu intermediari instituții financiare (BEI, FEI și BERD):

1. Garanții de portofoliu pentru solvabilitate, acțiune climatică și eficiență energetică - circa 550 milioane euro pentru IMM-uri și mid-caps;
2. Instrument de capital de risc pentru IMM-uri - circa 500 milioane euro pentru IMM-uri și mid-caps;
3. Fond de Fonduri pentru digitalizare, acțiune climatică și alte domenii de interes - circa 300 milioane euro pentru întreprinderi mari.

³⁵ <https://mfe.gov.ro/pnrr/>

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Pe lângă cele intermediare de BEI, FEI și BERD, vor mai exista diverse scheme de granturi în cadrul diferitelor componente:

4. Digitalizarea IMM-urilor - fonduri nerambursabile, schemă administrată de MIPE - circa 200 milioane euro;

5. O măsură de sprijin pentru listarea la bursă a companiilor românești: circa 35 milioane euro. Implementată de MIPE, cu sprijinul Bursei de Valori București;

6. Diverse scheme de sprijin pentru stimularea competitivității, cu accent pe inovare și crearea de tehnologie digitală: circa 200 milioane euro. Implementată de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării;

7. Diverse scheme de sprijin pentru promovarea de energii regenerabile: circa 200 milioane euro (suma este în negociere la acest moment). Implementată de Ministerul Energiei;

8. Diverse scheme de sprijin pentru investiții semnificative, în special în zona de inovare și noi tehnologii aplicate în zona de producție: circa 200 milioane euro. Implementată de Ministerul Finanțelor

Alocări estimate:

Domeniu	Sumă	Rezultate așteptate:
Educație	3,7 miliarde euro	<ul style="list-style-type: none"> - 10.000 de laboratoare; - 2.000 de microbuze verzi achiziționate; peste 80.000 de săli de clasă dotate cu mobilier; - 50 de unități de învățământ nou construite.
Sănătate	2,5 miliarde euro	<ul style="list-style-type: none"> - Construcția și/sau dotarea a 200 de centre comunitare; - 3000 de cabinete medici de familie; - 100 de cabinete de planificare familială.

Alte componente în fază avansată de negociere

Împăduriri, combaterea tăierilor ilegale de păduri și biodiversitate	1,4 miliarde euro
Transport:	8,5 miliarde euro
Fondul pentru Valul renovării	2,2 miliarde euro

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Dincolo de fondurile din PNRR, fondurile europene și alte fonduri externe rambursabile și nerambursabile, operaționale în perioada 2021-2027, administrațiile publice locale și instituțiile publice pot beneficia și de Programul național de investiții "Anghel Saligny". Acest program este guvernamental este derulat de Ministerul Dezvoltării Lucrărilor Publice și Administrației în perioada 2021-2028³⁶. Bugetul acestui program va fi până la finalizarea sa de 50 miliarde lei.

Conform informațiilor disponibile de la Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA) se pot finanța următoarele obiective de investiții:

- Alimentare cu apă și stații de tratare a apei;
- Sisteme de canalizare și stații de epurare a apelor uzate, canalizare pluvială și sisteme de captare a apelor pluviale;
- Drumuri comunale, locale din interiorul localităților, județene, centuri ocolitoare ale localităților;
- Poduri, podețe, pasaje inclusiv pentru biciclete;
- Sisteme de distribuție a gazelor naturale inclusiv branșamente.

Așadar, prin acest program național se finanțează infrastructura de utilități publice și drumuri, capitole la care România încă are mari deficiențe.

³⁶ [Ordonanța de urgență nr. 95/2021 pentru aprobarea Programului național de investiții "Anghel Saligny"](#) cu modificările și completările ulterioare.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Capitolul 4 - Derivarea Strategiei de Dezvoltare Locală a Orașului Tismana, Județul Gorj 2023-2030

Analiza SWOT Orașul Tismana

Puncte tari ale Orașului Tismana	Puncte slabe ale Orașului Tismana
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Așezarea geografică favorabilă dezvoltării durabile; ➤ Existența unor elemente de infrastructură de transport în apropierea localității; ➤ Istoricul și peisagistica atractive; ➤ Pe teritoriul există o serie de atracții turistice cu mare valoare din punct de vedere istoric și cultural; ➤ Orașul beneficiază de o reputație extrem de pozitivă din punct de vedere turistic; ➤ Centru polarizator, (poate reprezenta un exemplu pentru alte localități din regiune) - valorificând potențialul turistic deosebit și acordând în același timp atenție calității factorilor de mediu; ➤ Atractivitate pentru localizare de afaceri în domeniul turismului; ➤ Premisele dezvoltării unor parteneriate de tip public-privat; ➤ Autorități publice locale deschise și cooperante; ➤ Accesarea unor linii de finanțare pe componenta de dezvoltare durabilă; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Număr populație scăzut; ➤ PUG neactualizat; ➤ Structură economică învechită și neechilibrată; ➤ Economie locală bazată doar anumite categorii de activități; <ul style="list-style-type: none"> ➤ Grad mic de satisfacție privind nivelul de trai în localitate; ➤ Infrastructură insuficientă (canal, gaz, transport local); ➤ Inexistența grupurilor de inițiativă locală; ➤ Discrepanța dintre evoluția accelerată a tehnologiei și ritmul lent al implementării strategiilor și reformelor în acest domeniu la nivel de oraș; ➤ Lipsa unor investiții economice de tip Parteneriat Public - Privat; ➤ Formare profesională scăzută pentru o parte din populație; ➤ Formare profesională scăzută pentru populație în domeniul în domeniul turismului; ➤ Forme reduse de marketing local; ➤ Rețea de sănătate insuficientă (lipsa unui spital); ➤ Infrastructură slabă care să faciliteze dezvoltarea turismului; ➤ Numărul mare al persoanelor inactive; ➤ Lipsa educației ecologice a populației.
Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Situarea într-o regiune cu trend de dezvoltare turistică; ➤ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ➤ Participarea orașului la Zona Metropolitană Târgu Jiu ; ➤ Premisele dezvoltării unor parteneriate public-private; ➤ Creșterea cererii de servicii destinate persoanelor și firmelor etc.; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură; ➤ Cadru legislativ insuficient pentru sprijinul IMM-urilor; ➤ Participare civică scăzută; ➤ Legislație complexă, incoerentă, într-o permanentă modificare; ➤ Existența unei infrastructuri județene monoindustriale, cu potențial slab de dezvoltare și cu tehnologizare învechită;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

<ul style="list-style-type: none">➤ Creșterea numărului de investiții străine care pot determina o creștere a competitivității;➤ Accesarea unor linii de finanțare pe componenta de protecție a mediului;➤ Accesarea unor linii de finanțare pe componenta de dezvoltare a turismului;➤ Programe guvernamentale și europene de stimulare a dezvoltării întreprinderilor mici și a micro întreprinderilor;➤ Implicarea actorilor locali din domeniile socio-economice în rezolvarea problemelor comunității;➤ Inițiative comune de îmbunătățire a ofertei de instruire prin dezvoltarea unor parteneriate cu autorități publice - instituții de învățământ - mediu de afaceri;➤ Oportunitatea dezvoltării protecției mediului prin proiecte cu finanțare nerambursabilă;➤ Disponibilitate de fonduri europene alocate pentru sectorul de turism;➤ Diversificarea ofertei turistice poate conduce la creșterea atractivității orașului din acest punct de vedere;➤ Diversificarea activităților culturale va duce la creșterea atractivității turistice a zonei;➤ Oportunități de valorificare a energiei alternative.	<ul style="list-style-type: none">➤ Practicarea în zonă a unei agriculturi de subzistență, în condițiile fărâmițării suprafețelor agricole;➤ Procesul de deșertificare care afectează din ce în ce mai mult și solurile din zona orașului Tismana ;➤ Rețea de transport dezvoltată doar pe componenta rutieră, fapt care afectează turismul, comerțul, construcțiile și investițiile în general;➤ Populație în cădere;➤ Risc major de depopulare.
--	---

Viziunea de dezvoltare

Orașul Tismana va reprezenta, până în anul 2030, un model al dezvoltării durabile, cu o comunitate prosperă care conviețuiește și își desfășoară activitatea într-un mediu curat și protejat, cu o dezvoltare economică interconectată și inovativă, bazată, pe turism, meșteșuguri tradiționale și pe dezvoltarea fenomenului cultural, oferind oportunități de ocupare și servicii publice de calitate atât pentru membrii comunității cât și pentru turiști.

Misiunea

Orașul Tismana va oferi locuitorilor săi o creștere semnificativă a calității vieții, prin oferirea de servicii publice de calitate superioară, în condițiile operaționalizării "binomului"

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

conservare a mediului și satisfacerea cerințelor comunității locale și prin cooperarea permanentă dintre cetățeni, autorități locale și mediul de afaceri.

OG: Obiectivul general de dezvoltare locală a comunei pentru perioada 2023 - 2030 este îmbunătățirea calității vieții cetățenilor printr-o dezvoltare economică durabilă, cu un impact redus asupra mediului, bazată pe inovare, specializare inteligentă și pe o administrație publică performantă și cooperantă cu cetățenii și mediul de afaceri.	
Nr. crt.	Obiectiv specific OS/Sub obiective
1. Domeniul Economia locală	Dezvoltarea economică durabilă a Orașului Tismana, prin creșterea competitivității, modernizare tehnologică, inovare, digitalizare și colaborare între mediul de afaceri și administrația publică locală.
	OS 1.1: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale de afaceri.
	OS 1.2: Implementarea unor instrumente de sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale.
	OS 1.3: Promovarea localității ca destinație turistică pe nișa ecoturism.
	OS 1.4: Dezvoltarea infrastructurii locale de turism.
	OS 1.5 Stimularea antreprenoriatului local în sensul creșterii durabile și creării de locuri de muncă.
	OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.
	OS 1.7 Utilizarea tehnologiilor moderne în dezvoltarea turismului local.
2. Domeniul Mediu	Administrare responsabilă, sustenabilă și participativă a mediului natural și construit din Orașul Tismana prin promovarea activă a măsurilor de protecție a mediului
	OS 2.1: Creșterea eficienței energetice.
	OS 2.2: Dezvoltarea unei culturi locale privind respectarea și protejarea proceselor ecologice de bază.
	OS 2.3: Îmbunătățirea calității mediului.
	OS 2.4: Îmbunătățirea și extinderea infrastructurii verzi-albastre a orașului.
	OS 2.5: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
	OS 2.6: Integrarea localității în raport cu schimbările climatice și a situațiilor de risc determinate de acestea.
	OS 2.7: Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor îmbunătățirea ecosistemului urban și restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 2.8: Înființarea, dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor.
3. Domeniul Amenajarea teritoriului	Îmbunătățirea infrastructurii publice și edilitare precum și utilizarea optimă a teritoriului orașului
	OS 3.1: Transformarea digitală a serviciilor publice locale.
	OS 3.2: Dezvoltarea infrastructurii rutiere locale în acord cu necesitățile actuale de dezvoltare ale localității.
	OS 3.3: Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității.
	OS 3.4: Creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin reabilitarea, extinderea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare.
	OS 3.5: Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală.
	OS 3.6: Amenajarea de coridoare de mobilitate urbană durabilă (concept Walkable City).
	OS 3.7: Creșterea siguranței traficului în oraș.
	OS 3.8: Creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin extinderea sistemului de alimentare cu gaze naturale.
	OS 3.9: Înființarea și dezvoltarea infrastructurii pentru transport nemotorizat.
OS 3.10: Stabilirea unui set de reguli pentru utilizarea serviciilor publice locale.	
4. Domeniul Instituții locale	Eficientizarea capacității administrative a UAT Tismana.
	OS 4.1: Dezvoltarea infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice.
	OS 4.2: Îmbunătățirea calității și eficienței furnizării serviciilor publice.
	OS 4.3: Introducerea de noi instrumente și tehnologii pentru asigurarea accesibilității la serviciile publice.
	OS 4.4: Îmbunătățirea relației cu cetățenii și mediul de afaceri.
5. Domeniul Dezvoltare socială	Creșterea calității vieții și îmbunătățirea stării de sănătate a populației
	OS 5.1: Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 5.2: Oferirea de prestații de asistență social adecvate nevoilor localității.
	OS 5.3: Facilitarea accesului la locuri de muncă. OS 5.4: Creșterea gradului de siguranță publică la nivelul orașului.
	OS 5.5: Dezvoltarea în comunitate a serviciilor de sprijin pentru persoanele care fac parte din comunitățile marginalizate.
	OS 5.6: Dezvoltarea capacităților locale de sprijin pentru persoanele din categorii defavorizate, vulnerabile sau aflate într-o stare de pericol.
	OS 5.7: Promovarea educației timpurii în domeniul managementului carierei.
6. Domeniul Educație și formare	Îmbunătățirea infrastructurii educaționale, inclusiv a componentei IT și asigurarea oportunităților de învățare, dezvoltare și instruire, prin asigurarea accesului la diferite forme de educație.
	OS 6.1: Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale.
	OS 6.2: Reabilitarea infrastructurii educaționale locale.
	OS 6.3: Îmbunătățirea nivelului de educație civică în rândul cetățenilor orașului.
	OS 6.4: Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana.
	OS 6.5: Creșterea nivelului de formare și pregătire în rândul comunității, în acord cu cerințele actuale ale societății.
	OS 6.6: Îmbunătățirea infrastructurii digitale a instituțiilor de învățământ din orașul Tismana.
7. Domeniul Cultura, culte, sport și agrement	Dezvoltarea infrastructurii pentru cultură, sport și agrement.
	OS 7.1: Punerea în valoare a patrimoniului cultural autentic cu specific local, precum și organizarea de evenimente culturale.
	OS 7.2: Dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea sportului.
	OS 7.3: Valorificarea resurselor existente pentru crearea infrastructurii de agrement.
	OS 7.4 Dezvoltarea infrastructurii culturale locale.

4.1.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a economiei

4.1.1.1 Economia în Orașul Tismana

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În conformitate cu prevederile constituționale, economia României este o economie de piață, în care statul este obligat să asigure libertatea comerțului și protecția concurenței loiale. În acest context, economia României este guvernată de legea cererii și a ofertei, la baza căreia se află proprietatea privată care trebuie protejată și garantată.

Din punct de vedere economic, România se află în categoria economiilor emergente, iar în 2020 și 2022 s-a clasificat drept "economie cu venituri mari" conform rapoartelor Băncii Mondiale. La finele anului 2021, economia României se afla pe locul 13 în Uniunea Europeană ca mărime și a 8-a ca putere, atunci când PIB-ul este ajustat la paritatea puterii de cumpărare, ceea ce indică faptul că economia României are un nivel de competitivitate mult sub media Uniunii Europene.

Stadiul de dezvoltare economico - socială a României poate fi caracterizat prin urmărirea indicatorilor macroeconomici care exprimă potențialul și nivelul economiei, structura acesteia, eficiența folosirii factorilor de producție, gradul de competitivitate internațională și nivelul de trai al populației.

Dezvoltarea economică a orașului este influențată dincolo de factorii naționali de o serie de aspecte regionale și județene. Astfel, trebuie avut în vedere că economia Regiunii Sud Vest Oltenia manifesta în continuare o puternică tendință de polarizare economică la nivelul marilor centre urbane din regiune, în contextul în care majoritatea activităților economice este concentrată în orașele mari și în jurul acestora. Totodată, profilul economic al județului Gorj este unul industrial-agrar, existând o diversificare redusă a sectorului de servicii în ansamblu său, iar o mare parte a populației este ocupată în zona agriculturii.

Cu toate acestea însă, există și o serie de factori locali care influențează în mod pozitiv dezvoltarea economică a orașului, și aici ne referim la așezarea geografică, existența căilor de acces de importanță județeană și națională, dar mai ales a unui potențial natural important.

Ca și caracterizare generală, activitatea economică a orașului Tismana conține elemente specifice de natură urbană dar și de natură rurală, mixtă, bazată pe agricultură și creșterea animalelor.

În acest context, principalele activități economice desfășurate în orașul Tismana sunt:

- producerea și comercializarea produselor agricole;
- producerea energiei electrice;
- comerț (magazine alimentare, depozite de material, piețe, târguri, etc),
- servicii (benzinării, spălătorii auto, birou notarial, etc), agrement (restaurante, cazare);
- exploatarea resurselor minerale respectiv exploatarea agregatelor de balastieră;
- prelucrarea lemnului;
- turism.

O activitate economică extrem de importantă chiar pe plan național, este producția de energie electrică prin două din hidrocentralele aparținând Sistemului Hidroenergetic Cerna - Motru - Tismana.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

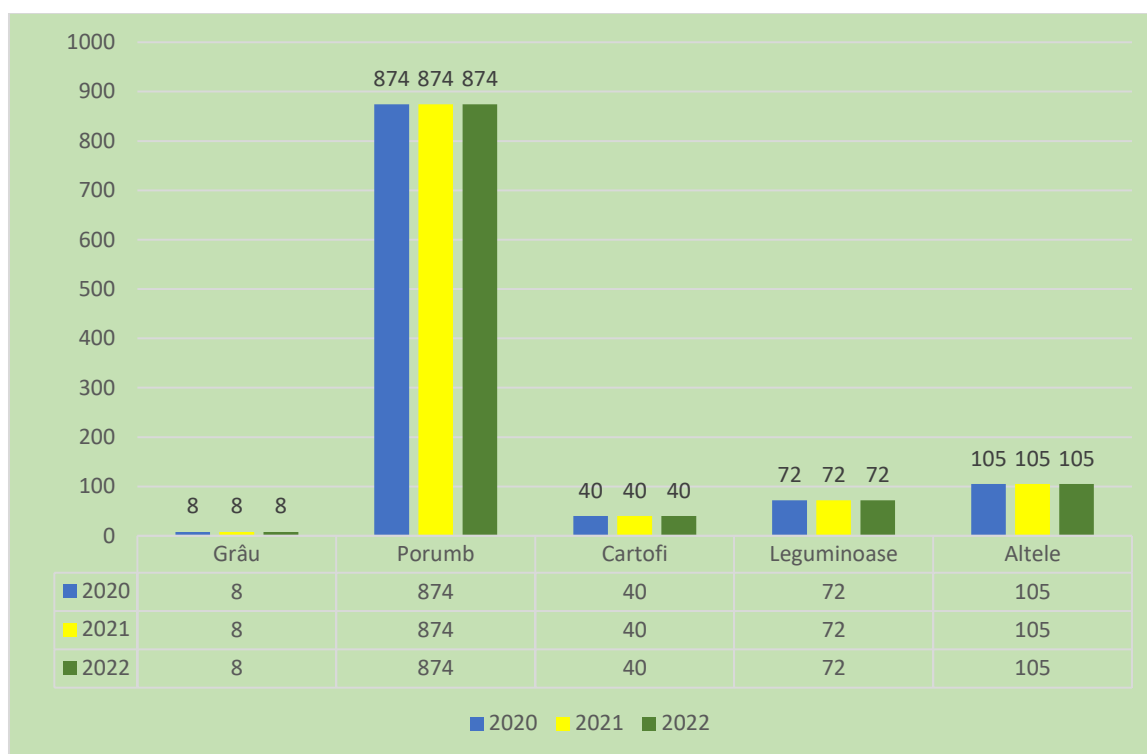
De asemenea, localitatea este cunoscută pentru producerea celebrelor covoare oltenești și de Tismana, simboluri ale artei tradiționale meșteșugărești. Covorul oltenesc este unul din cele mai valoroase simboluri românești, având o istorie de câteva sute de ani.

La nivelul anului 2022, în orașul Tismana existau un număr de 162 de firme înregistrate la Registrul Comerțului. Toate zonele industriale, de comerț și servicii sunt amplasate favorabil în localitate față de zona de locuit.

În ceea ce privește agricultura, aceasta reprezintă un element important de dezvoltare a activității economice a orașului, suprafața terenului agricol fiind de 8.546 ha, fiind formată în cea mai mare parte din pășuni 3889 ha (45,5 %) și fânețe 3209 ha (37,5%).

Suprafața medie a unei exploatații agricole este în Tismana de 2.20 ha.

Principalele culturi sunt grâu, porumbul, cartofii, floarea soarelui și leguminoasele.

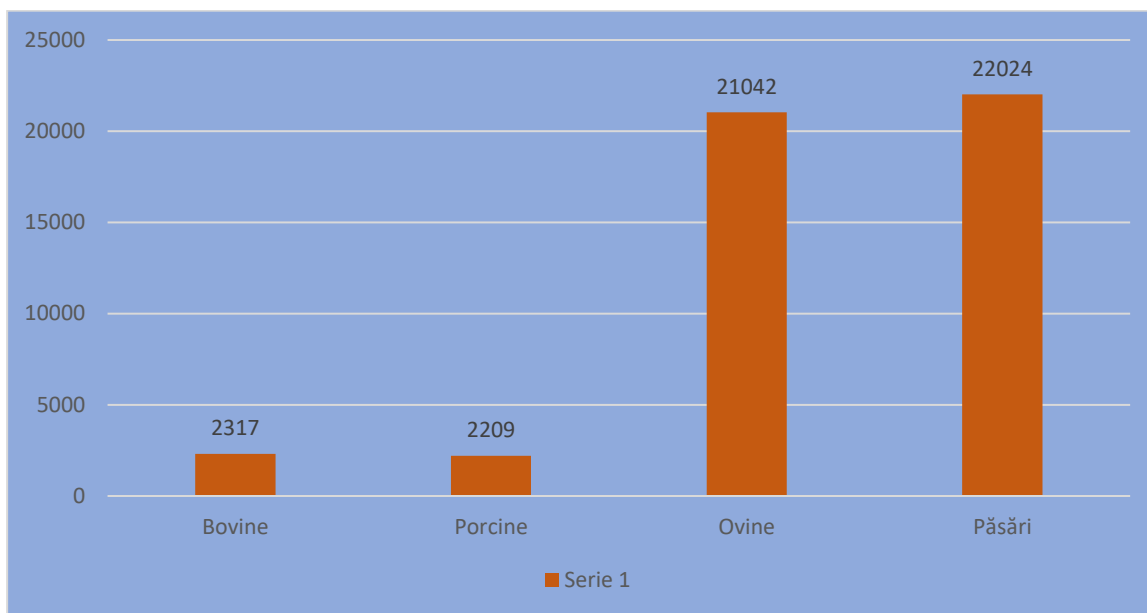
Figură 101 Suprafața cultivată cu principalele culturi 2020-2022 (ha)
Sursa: Fișa localității Tismana

Așa cum se observă, cea mai mare parte a suprafeței agricole este cultivată cu porumb. De asemenea, culturile rămân constante din punct de vedere al suprafețelor cultivate în perioada 2020-2022.

În ceea ce privește creșterea animalelor, este de asemenea o activitate economică larg răspândită la nivelul orașului Tismana. Numărul animalelor crescute în gospodăriile din localitate la nivelul anului 2022, sunt evidențiate mai jos.

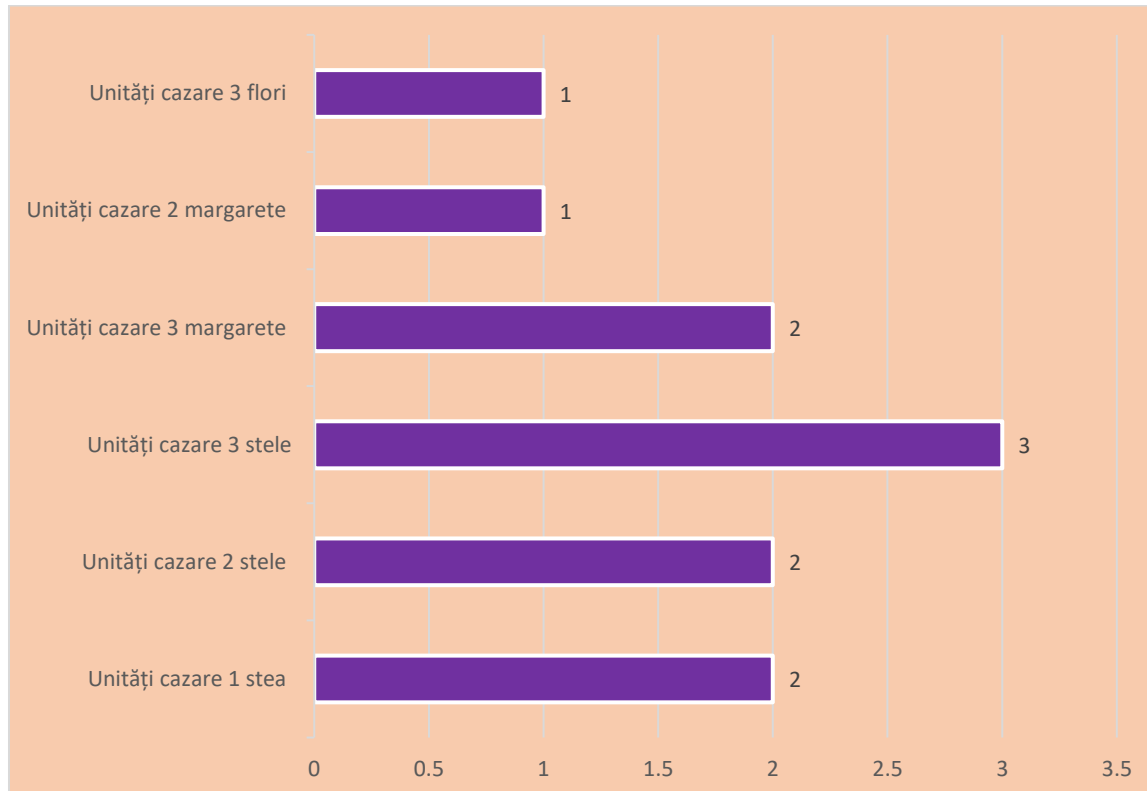

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 102 Animale crescute în gospodăriile din Tismana în anul 2022
Sursa: Fișa localității Tismana

O altă activitate economică importantă în oraș, este turismul. Astfel, la nivelul localității există un număr total de 348 de locuri de cazare. În ceea ce privește numărul de unități de cazare turistică, acestea sunt în număr 11 și au o clasificare diversă.

Figură 103 Numărul de unități de cazare turistică, pe categorii de clasificare în orașul Tismana în anul 2022 Sursa: Fișa localității

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

În ceea ce privește numărul de turiști cazați în Tismana, acesta a fost de 9320 în 2021 și de 10053 în anul 2022.

În orașul Tismana există un centru de promovare și informare turistică.

Vânatul există din abundență, pentru că teritoriul orașului cuprinde o parte din Parcul Național Domogled-Valea Cernei și se învecinează la nord cu Parcul Național Retezat.

4.1.1.2 Analiza SWOT

Puncte tari ale Orașului Tismana pentru domeniul economie	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Istoricul și peisagistica atractive; ✓ Poziționarea orașului Tismana la 32,1 km de reședința județului, municipiul Târgu Jiu; ✓ Tismana face parte din Zona Metropolitană Târgu Jiu; ✓ Existența unor resurse naturale ce pot fi valorificate prin crearea valorii adăugate ✓ Accesarea unor linii de finanțare pe componenta de protecție a mediului; ✓ Posibilitatea organizării turismului ecologic; ✓ Autorități locale deschise; ✓ Potențial crescut pentru dezvoltarea turismului inclusiv dezvoltarea turismului ecumenic și culinar; ✓ Accesul rutier facil dinspre și înspre oraș datorită traversării Drumului Național DN 67D în partea de Sud, care face legătura cu reședința județului, prin DN 67; ✓ Existența pe teritoriul orașului a unor suprafețe importante de teren agricol; ✓ Atractivitate pentru localizare de afaceri în domeniul turismului; ✓ Premisele dezvoltării unor parteneriate de tip public-privat; ✓ Pe teritoriul comunei există o serie de atracții turistice cu valoare de unicat - Mănăstirea Tismana ; ✓ Tradiții îndelungate în unele sectoare ale meșteșugurilor. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Structura economică parțial învechită; ✓ Lipsa unor investiții economice de tip Parteneriat Public - Privat; ✓ Formare profesională relativ scăzută pentru o parte din populație; ✓ Predominarea producției cu valoare adăugată mica; ✓ Lipsa unor strategii de marketing local; ✓ Slaba capitalizare a întreprinderilor, în special a IMM-urilor, lipsa IMM-uri cu activitate de producție; ✓ Lipsa resurselor financiare proprii pentru punerea în execuție a proiectelor de investiții; ✓ Lipsa investiții de capital străin în economia locală, ✓ Nivel scăzut de instruire a populației; ✓ Acces limitat la specialiști, informații și consultanță în domeniu economic; ✓ Potențial agricol scăzut; ✓ Reducerea potențialului economic al orașului ; ✓ Populație în cădere; ✓ Capital investițional redus în agricultură; Competitivitate și eficiență scăzută a agriculturii.
Oportunități:	Amenințări:

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

<ul style="list-style-type: none">✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale pentru mediul economic privat✓ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului✓ Posibilitatea practicării turismului ecologic și ecumenic;✓ Dezvoltarea relațiilor comerciale cu centrele urbane importante aflate în apropiere dar în special cu Municipiul Târgu Jiu;✓ Dezvoltarea mediului de afaceri local prin accesarea programelor cu finanțare nerambursabilă✓ Dezvoltarea infrastructurii de transport și tehnico-edilitare ca suport pentru dezvoltarea turismului și a economiei✓ Creșterea numărului de investitori în turism și a numărului de turiști ca urmare a dezvoltării infrastructurii locale și a dezvoltării evenimentelor culturale;✓ Încurajarea activității societății civile, a parteneriatelor publice sau/și private pentru realizarea de proiecte comune.✓ Dezvoltare parc industrial în oraș.✓ Existența strategiilor guvernamentale și a programelor de finanțare pentru înființarea de IMM-uri;✓ Îmbunătățirea nivelului de atractivitate al regiunii;✓ Regenerarea comunităților urbane.	<ul style="list-style-type: none">✓ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură;✓ Slaba informare a mediului economic privat cu privire la normele europene✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice;✓ oferă incertitudini asupra mediului de afaceri pe termen mediu și lung determinate de schimbări ale climatului politic;✓ Existența unui cadru instituțional și legislativ destul de stufos;✓ Insuficienta susținere a sectorului IMM (lipsa facilităților).✓ Lipsa de coeziune a măsurilor de dezvoltare economică și socială pe fondul accentuării lipsei de încredere a populației în redresarea economică a țării și mai ales a zonei zonei;✓ Cadru legislativ instabil și insuficiența cunoașterii acestuia în rândul populației;✓ Reducerea potențialului economic al orașului ;✓ Populație în cădere;✓ Reducerea ponderii populației active și îmbătrânirea acesteia;✓ Risc major de depopulare.
---	---

4.1.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a economiei

Obiectivele țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030 armonizate cu domeniul de dezvoltare - economie Orașului Tismana.

8 MUNCĂ DECENTĂ
ȘI CREȘTERE
ECONOMICĂ

Promovarea unei creșteri economice susținute, deschisă tuturor și durabilă, a ocupării depline și productive a forței de muncă și asigurarea de locuri de muncă decente pentru toți

Păstrarea în continuare a unui ritm al creșterii PIB superior față de media UE pentru a susține efortul de reducere a decalajelor în comparație cu țările europene avansate, paralel cu aplicarea principiilor dezvoltării durabile și îmbunătățirea constantă a nivelului de trai al populației.

Promovarea unor politici orientate spre dezvoltare care susțin activitățile productive, crearea locurilor de muncă decente, antreprenoriatul prin startup, creativitatea și inovația, și care încurajează formalizarea și creșterea întreprinderilor micro, mici și mijlocii, inclusiv prin acces la servicii financiare.

Atingerea unor niveluri mai ridicate ale productivității prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă.

Realizarea unui turism competitiv pe termen lung, dezvoltarea agroturismului, ecoturismului, turismului rural, balnear și cultural și îmbunătățirea imaginii României ca destinație turistică.

Consolidarea capacității instituțiilor financiare interne pentru a încuraja și a extinde accesul la servicii bancare, de asigurări și servicii financiare pentru toți.

9 INDUSTRIE, INOVAȚIE
ȘI INFRASTRUCTURĂ

Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației

Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii calitative, fiabile, durabile și puternice, inclusiv infrastructura regională și transfrontalieră, pentru a sprijini dezvoltarea economică și bunăstarea oamenilor, cu accent pe accesul larg și echitabil pentru toți. Îmbunătățirea siguranței rutiere.

Reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptarea sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, toate țările luând măsuri în conformitate cu capacitățile respective ale acestora.

Stimularea cu precădere a economiei digitale și investițiilor industriale care se situează în zona mai profitabilă a lanțului valoric, care fructifică și rezultatele eforturilor naționale de cercetare-dezvoltare-inovare și care se adresează unor piețe stabile și în creștere.

Întărirea cercetării științifice, modernizarea capacităților tehnologice ale sectoarelor industriale; încurajarea inovațiilor și creșterea semnificativă a numărului de angajați în cercetare și dezvoltare și sporirea cheltuielilor publice și private pentru cercetare și dezvoltare. Promovarea industrializării incluzive și durabile și sporirea ratei de ocupare.

Creșterea accesului întreprinderilor mici industriale și de altă natură la servicii financiare, inclusiv la credite accesibile, și integrarea acestora în lanțuri valorice și piețe externe.

Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile

Trecerea etapizată la un nou model de dezvoltare bazat pe utilizarea rațională și responsabilă a resurselor cu introducerea unor elemente ale economiei circulare, elaborarea unei foi de parcurs.

Înjumătățirea pe cap de locuitor a risipei de alimente la nivel de vânzare cu amănuntul și de consum și reducerea pierderilor de alimente de-a lungul lanțurilor de producție și de aprovizionare, inclusiv a pierderilor post-recoltare.

Reciclarea în proporție de 55% a deșeurilor municipale până în 2025 și 60% până în 2030.

Reciclarea în proporție de 65% a deșeurilor de ambalaje până în 2025 (materiale plastice 50%; lemn 25%; metale feroase 70%, aluminiu 50%, sticlă 70%, hârtie și carton 75%) și 70% până în 2030 (materiale plastice 55%; lemn 30%; metale feroase 80%, aluminiu 60%, sticlă 75%, hârtie și carton 85%).

Colectarea separată a deșeurilor menajere periculoase până în 2022, a deșeurilor biologice până în 2023 și a materialelor textile până în 2025.

Stabilirea de scheme obligatorii de răspundere extinsă a producătorilor pentru toate ambalajele până în 2024. Implementarea practicilor durabile de achiziții publice verzi, în conformitate cu prioritățile naționale și politicile europene.

Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile

Eradicarea malnutriției și menținerea ratei obezității sub 10%, similar cu nivelul înregistrat în anul 2014.

Finalizarea cadastrului agricol. Dublarea ponderii agriculturii în PIB-ul României, față de anul 2018.

Menținerea și extinderea diversității genetice a semințelor, a plantelor cultivate și a animalelor de fermă și domestice și a speciilor sălbatice înrudite.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Creșterea gradului de valorificare a producției agricole autohtone. Creșterea ponderii agriculturii ecologice în totalul producției agricole.

Menținerea și rentabilizarea unor ocupații și metode tradiționale de valorificare a plantelor medicinale și fructelor de pădure în zona montană. Menținerea tradițiilor locale prin creșterea numărului de produse cu caracteristici specifice în ceea ce privește originea geografică.

4.1.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru economie și măsuri de orientare

4.1.2.1 *Obiectiv general al Orașului Tismana, Județul Gorj în Domeniul Economic este:*

Dezvoltarea economică durabilă a Orașului Tismana, prin creșterea competitivității, modernizare tehnologică, inovare, digitalizare și colaborare între mediul de afaceri și administrația publică locală.

4.1.2.2 *Obiectivele specifice sunt:*

OS 1.1: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale de afaceri.

OS 1.2: Implementarea unor instrumente de sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale.

OS 1.3: Promovarea localității ca destinație turistică pe nișa ecoturism.

OS 1.4: Dezvoltarea infrastructurii locale de turism.

OS 1.5 Stimularea antreprenoriatului local în sensul creșterii durabile și creării de locuri de muncă.

OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.

OS 1.7 Utilizarea tehnologiilor moderne în dezvoltarea turismului local;

4.1.2.3 *Măsuri de orientare - Fișe de Proiect*

Fișa nr. 1

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare incubator de afaceri
Cadrul general	Stimularea dezvoltării durabile atât economice, cât și sociale în localitate.
Grup țintă	Mediul de afaceri
Obiective	OS1.1: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale de afaceri

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 1.2: Implementarea unor instrumente de sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale; OS 1.5 Stimularea antreprenorialului local în sensul creșterii durabile și creării de locuri de muncă
Motivația proiectului	Nevoia de a exista un mediu favorabil, sustenabil pentru întreprinderile mici și mijlocii nou-înființate.
Modul de implementare a proiectului	Accesarea liniilor de finanțare, realizarea documentațiilor și realizarea investiției.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Programul Tranziție Justă 2021-2027
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Funcționarea incubatorului de afaceri. Număr entități nou înființate.

Fișa nr. 2

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare parc industrial în orașul Tismana
Cadrul general	Revigorarea și dezvoltarea durabilă a economiei locale, creșterea nivelului de trai, prin atragerea investițiilor și crearea de noi locuri de muncă.
Grup țintă	Mediul de afaceri.
Obiective	OS1.1:Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale de afaceri. OS 1.2: Implementarea unor instrumente de sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale. OS 1.5 Stimularea antreprenorialului local în sensul creșterii durabile și creării de locuri de muncă.
Motivația proiectului	Nevoia existenței unui cadru instituțional modern, care să ofere acces la infrastructura fizică, servicii și facilități de producție investitorilor.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Modul de implementare a proiectului	Depunerea documentației pentru obținerea titlului de parc industrial. Aprobarea înființării societății administrator. Realizarea investiției.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Funcționarea parcului industrial.

Fișa nr. 3

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Omologarea și promovarea produselor agroalimentare cu specific local.
Cadrul general	Existența la nivel local a unor produse agroalimentare cu specific local a căror valorificare poate contribui activ la dezvoltarea economică a localității.
Grup țintă	Producătorii locali, comunitatea locală, potențiali investitori
Obiective	OS1.1.Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale de afaceri OS 1.2.Implementarea unor instrumente de sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale; OS 1.5 Stimularea antreprenorialului local în sensul creșterii durabile și creării de locuri de muncă. OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.
Motivația proiectului	Punerea în acord cu politica UE de promovare a produselor agricole, care urmărește sprijinirea profesioniștilor din sectorul agroalimentar să pătrundă pe piețele naționale și internaționale sau să își consolideze poziția pe aceste piețe.
Modul de implementare a proiectului	Sprijinirea producătorilor locali prin acordarea de consiliere în vederea omologării și promovării pe

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	<p>piață a produselor agroalimentare cu specific local.</p> <p>Includerea în strategia de marketing a orașului a produselor agroalimentare cu specific local.</p>
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	<p>Buget local</p> <p>Fonduri guvernamentale</p> <p>Fonduri europene</p>
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2028
Indicatori	Număr produse locale omologate și promovate.

Fișa nr. 4

Domeniu Economie	<p>Programul / proiectul propus</p> <p>Titlul: Înființare centru de consultanță în afaceri și accesare fonduri europene.</p>
Cadrul general	<p>Autoritățile locale, mediul de afaceri și sectorul non-guvernamental colaborează pentru a crea condiții mai bune de creștere economică, dezvoltând o cultură antreprenorială dinamică și creând resurse materiale pentru comunitate și mediul de afaceri cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții întregii colectivități locale.</p>
Grup țintă	<p>Producători locali.</p> <p>Agenții economici cu activitate pe raza orașului Tismana.</p> <p>Prestatori de servicii turistice din localitate.</p> <p>Cetățeni care doresc derularea unei afaceri.</p>
Obiective	<p>OS 1.2 Implementarea unor instrumente de sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale.</p> <p>OS 1.4 Dezvoltarea infrastructurii locale de turism.</p> <p>OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.</p>
Motivația proiectului	<p>La nivelul localității este esențială existența unui parteneriat real între autoritățile locale și mediul de afaceri local, fiecare dintre părți contribuind</p>

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	la planificarea și la mobilizarea resurselor necesare pentru dezvoltarea economiei locale.
Modul de implementare a proiectului	Înființare centru de informare, consiliere și consultanță în afaceri, accesare fonduri europene, asociere și dezvoltare afaceri în agricultură.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Programul Tranziție Justă 2021-2027 Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana ADR Sud Vest
Termen de realizare	2029
Indicatori	Minim 15 proiecte de afaceri lansate în fiecare an. Minim 10 activități de consultanță lunar.

Fișa nr. 5

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Încurajarea înființării și dezvoltării IMM-urilor și altor forme de desfășurare a activităților meșteșugărești specifice orașului.
Cadrul general	Meșteșugurile reprezintă o parte importantă a vieții culturale și economice a orașului, iar buna funcționare a acestui sector de activitate reprezintă un catalizator pentru dezvoltarea economiei locale și implicit a reducerii șomajului, mobilizării resurselor și încurajării investițiilor
Grup țintă	Populația Agenții economici locali
Obiective	OS 1.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale de afaceri. OS 1.2. Implementarea unor instrumente de sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale. OS 1.5 Stimularea antreprenorialului local în sensul creșterii durabile și creării de locuri de muncă.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.
Motivația proiectului	Nevoia dezvoltării sectorului de meșteșuguri locale, în contextul în care acest sector economic poate contribui la dezvoltarea economică durabilă a localității.
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Cursuri de educare a populației în sensul conștientizării importanței meșteșugurilor locale, atât ca parte a patrimoniului cultural, cât mai ales ca și componentă esențială de dezvoltare a obținerii unor venituri. - Sprijin pentru lansarea pe bursă. - Promovarea creației meșteșugărești locale ca element al identității culturale a orașului. - Organizarea unei expoziții permanente cu vânzare, dar și a unor expoziții temporare cu ocazia evenimentelor publice organizate în oraș.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Bugetul local Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2024
Indicatori	Minim 1 curs de conștientizare pe an Număr de expoziții anuale Includerea în strategia de marketing a activităților meșteșugărești.

Fișa nr. 6

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltarea turismului gastronomic/culinar ³⁷ la nivelul orașului
Cadrul general	Identificarea orașului Tismana ca o destinație de ecoturism, în care atât localnicii, cât și turiștii pot beneficia în urma valorificării patrimoniului

³⁷ Oferta culturală, de natură și gastronomie sunt, în această ordine, principalele motive care îi determină pe turiști să viziteze o destinație. Acest lucru este reflectat în raportul "Viitorul, tendințele, cercetarea și experiența turismului gastronomic", care include concluziile unui sondaj realizat de Organizația Mondială a Turismului (UNWTO) împreună cu firma Madison Experience Marketing, parte a rețelei sale de Membrii Afiliați.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	<p>local. În contextul în care populația este încurajată să mănânce sănătos, turismul gastronomic și mâncarea locală devin resurse tot mai valoroase care au o contribuție importantă la economia locală și încurajează producătorii și comerțul local.</p>
Grup țintă	<p>Populația Agenții economici locali Turiștii</p>
Obiective	<p>OS 1.1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale de afaceri. OS 1.2 Implementarea unor instrumente de sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale. OS 1.3 Promovarea localității ca destinație turistică pe nișa ecoturism. OS 1.4 Dezvoltarea infrastructurii locale de turism. OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.</p>
Motivația proiectului	<p>Nevoia dezvoltării ofertei ecoturistice locale, în paralel cu dezvoltarea unor afaceri tradiționale, în sensul dezvoltării unui turism de nișă pe componenta gastronomică. Turiștii străini sau din țară care vizitează o destinație turistică gustă tot mai mult produse locale și iau parte la brunch-uri și tradiții locale. Acest tip de turism poate aduce un plus de imagine localității ca destinație turistică și poate impulsiunea activitatea economică din oraș.</p>
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Încurajarea/consilierea și sprijinirea înființării de Puncte gastronomice locale (PGL) în localitate; -Parteneriat cu ANZM în vederea sprijinirea persoanelor care deserve PGL din localitate să participe la cursuri de formare profesională; -Includerea elementelor de marketing culinar în strategia de marketing a localității în vederea comunicării și promovării valorii mâncării locale

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	<p>și activităților adiacente în scopul vânzării acesteia;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promovarea ofertei de turism gastronomic din oraș prin intermediul site-ului de prezentare a localității dar și prin social media; - Încheierea unor parteneriate cu asociații și ONG-uri din domeniu, în vederea includerii localității în rețeaua națională de furnizori de turism gastronomic și participarea/organizarea de evenimente specifice. -Înscrierea localității pe traseele naționale ale turismului gastronomic.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	<p>Bugetul local Fonduri nerambursabile Sponsorizări Parteneriate cu asociații de profil</p>
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	<p>UAT Tismana Asociații și ONG -uri din domeniu</p>
Termen de realizare	<p>2025</p>
Indicatori	<p>Număr de PGL înființate. Număr de turiști care practică exclusiv turismul gastronomic în localitate.</p>

Fișa nr. 7

Domeniu Economie	<p>Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltarea unui brand al orașului Tismana</p>
Cadrul general	<p>În contextul mai larg al existenței unui turism de nișă care răspunde nevoilor de recreere și destindere a unei anumite categorii de turiști care sunt interesați de patrimoniul natural, istoric și religios, localitatea are deja o imagine publică, legată de Mănăstirea Tismana, care trebuie utilizată ca vector al dezvoltării economice locale.</p>
Grup țintă	<p>Populația Agenții economici locali Turiștii</p>

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Obiective	OS 1.1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale de afaceri. OS 1.3 Promovarea localității ca destinație turistică pe nișa ecoturism. OS 1.4 Dezvoltarea infrastructurii locale de turism. OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.
Motivația proiectului	Nevoia de promovare și dezvoltare a brand-ului localității ca destinație de turism ecologic și care se adresează unui segment aparte de turiști și crearea unei identități turistice locale. Nevoia promovării produselor și serviciilor locale a gastronomiei și a patrimoniului natural, cultural și istoric al localității.
Modul de implementare a proiectului	Elaborarea și implementarea unei strategii de marketing a localității. Elaborarea și implementarea unei strategii turistice a orașului. Construirea și lansarea unui site de prezentare/promovare a localității.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	Tismana
Termen de realizare	2028
Indicatori	Strategia de marketing local elaborată și implementată. Site de prezentare/promovare a localității.

Fișa nr. 8

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Acordarea de facilități fiscale pentru atragerea investitorilor privați și încurajarea lor în vederea extinderii capacităților de producție, creșterea numărului de angajați
-------------------------	---

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Cadrul general	Nivelul de investiții este redus, fapt care conduce la inexistența unui mediu de afaceri puternic capabil să susțină dezvoltarea economică pe termen mediu și lung.
Grup țintă	Mediul da afaceri
Obiective	OS 1.2 Implementarea unor instrumente de sprijin pentru dezvoltarea investițiilor locale. OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.
Motivația proiectului	Nevoia de dezvoltare a economiei locale prin crearea de oportunități pentru investiții în localitate.
Modul de implementare a proiectului	Acordarea de facilități fiscale potențialilor investitori din oraș, dar mai ales aplicarea unei scheme locale de minimis (clădire de birouri verzi, IMM-uri găzduite în parcul industrial etc.)
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2024
Indicatori	Ajutor de minimis pentru stimularea investițiilor și crearea de noi locuri de muncă.

Fișa nr. 9

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Identificarea gospodăriilor care pot practica agroturismul
Cadrul general	În orașul Tismana există gospodării pretabile desfășurării activităților de agroturism care au nevoie de promovare și sprijinire în vederea oferirii de servicii turistice de calitate .
Grup țintă	Populația localității dornică să ofere servicii de agroturism
Obiective	OS 1.1 Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii locale de afaceri. OS 1.3 Promovarea localității ca destinație turistică pe nișa ecoturism.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 1.4 Dezvoltarea infrastructurii locale de turism. OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.
Motivația proiectului	Nevoia identificării tuturor gospodăriilor în măsură să ofere servicii de agroturism și includerea lor în strategiile și politicile locale de promovare și dezvoltare.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea la nivelul UAT a unui recensământ al gospodăriilor pretabile desfășurării activităților de agroturism și realizarea unei baze de date acestora.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul Local

Fișa nr. 10

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Digitalizarea sistemului de semnalizare turistică la nivelul orașului Tismana
Cadrul general	În orașul Tismana există numeroase obiective turistice a căror semnalizare și promovare în rândul turiștilor rămâne deficitară .
Grup țintă	Populația orașului Turiștii
Obiective	OS 1.3 Promovarea localității ca destinație turistică pe nișa ecoturism. OS 1.4 Dezvoltarea infrastructurii locale de turism. OS 1.7 Utilizarea tehnologiilor moderne în dezvoltarea turismului local.
Motivația proiectului	Nevoia creării unui sistem inteligent de semnalizare a obiectivelor turistice din oraș.
Modul de implementare a proiectului	Montarea unui sistem inteligent de plăcuțe de informare cu cod Q.R. la fiecare obiectiv turistic și element de infrastructură turistică și integrarea acestora cu o platformă on-line administrată de Centrul de informare și consiliere turistică Tismana.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Bugetul Local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Număr de accesări zilnice ale aplicației.

Fișa nr. 11

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Sprijinirea producătorilor agricoli locali în vederea asocierii și promovării produselor acestora la nivel local și național
Cadrul general	Existența unui număr important de producători agricoli locali care nu reușesc să-și valorifice produsele în mod eficient
Grup țintă	Producătorii agricoli din oraș
Obiective	OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.
Motivația proiectului	Fermierii locali au nevoie de sprijin pentru creșterea competitivității
Modul de implementare a proiectului	Informarea și consilierea fermierilor locali și sprijinirea acestora în vederea asocierii și valorificării produselor în comun. Promovarea produselor fermierilor locali.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNS 2021-2027 Bugetul Local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Număr de acțiuni de sprijin mediului de afaceri

Fișa nr. 12

Domeniu Economie	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare centru inteligent de colectare legume fructe dotate cu sisteme moderne de control a condițiilor optime de temperatură și umiditate.
-------------------------	--

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Cadrul general	Lipsa spațiilor de depozitare și colectare a fructelor și legumelor produse de fermierii locali, reprezintă un mare neajuns pentru activitatea economică locală.
Grup țintă	Producătorii agricoli din oraș
Obiective	OS 1.6 Creșterea competitivității producătorilor locali.
Motivația proiectului	Fermierii locali au nevoie de sprijin pentru creșterea competitivității
Modul de implementare a proiectului	Sprijinirea acestora în vederea asocierii și valorificării produselor în comun. Promovarea produselor fermierilor locali.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Tranziție Justă 2021-2027 Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 PNS 2021-2027 Bugetul Local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Centru inteligent de colectare legume fructe.

4.2.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a mediului

4.2.1.1 Mediu în Orașul Tismana

Trăsătura constantă a planetei noastre este schimbarea, iar în acest context suprafața terestră, oceanele, atmosfera, clima și viața de pe Pământ se modifică de-a lungul timpului. Studiile recente relevă faptul că evoluția economică și socială a omenirii, practic intervenția directă a omului asupra ecosistemelor a făcut ca schimbările actuale să difere prin ritmul și amploarea lor față de cele precedente.

Astfel, s-a ajuns în situația în care, planeta să se confruntă cu provocări fără precedent în ceea ce privește mediul și clima, iar cumulate acestea reprezintă o amenințare la adresa bunăstării omenirii.

Practic datorită acestor intervenții care au provocat schimbări majore la nivelul mediului înconjurător, să vorbim despre „noua noastră realitate”. Așadar, s-a ajuns ca la nivel planetar clima să sufere schimbări majore, iar acest fapt să fie rezultatul acțiunii umane. Dependența economiilor noastre de combustibilii fosili, practicile de utilizare a terenurilor și defrișările care

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

au loc pe tot globul, duc la creșterea concentrațiilor de gaze cu efect de seră din atmosferă, care la rândul lor determină schimbări climatice la nivel mondial.

Cercetările făcute în ultimii ani confirmă faptul că sistemele noastre de consum și de producție sunt nesustenabile, fapt care determină o schimbare care să implice măsuri de conduită a oamenilor și care să conducă spre sustenabilitate pe termen lung.

Schimbarea de comportament a oamenilor în raport cu mediul înconjurător a determinat apariția noțiunii de dezvoltare durabilă. Dezvoltarea durabilă este definită ca fiind ”dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”.

Ca și la nivel mondial și în cazul țării noastre este nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare pentru a face față provocărilor secolului XXI și de adoptare a politicilor care converg către dezvoltare.³⁸

În acest context, atât în ceea ce privește Regiunea Sud Vest Oltenia cât și județul Gorj, există mai multe acțiuni în sensul implementării principiilor globale și naționale legate de dezvoltarea durabilă. Astfel, în acest spațiu au fost luate o serie de măsuri pentru protejarea unor valori esențiale ale mediului înconjurător și au fost desemnate mai multe arii protejate.

Același lucru se întâmplă și la nivelul orașului Tismana, acolo unde sunt stabilite mai multe arii protejate de interes comunitar (European), ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România. Acestea sunt:

- *Cotul cu Aluni*

Arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN și este localizată în nord-vestul satului Topești în apropierea Mănăstirii Tismana, între valea Pârgavului și râul Tismana.

- *Cornetul Pocruiei*

Arie protejată de interes național care corespunde categoriei a IV-a IUC, se află în partea nord-estică a satului Pocruia și se întinde pe o suprafață de 70 hectare.

- *Izvoarele Izvernei*

Arie naturală protejată de interes național care corespunde categoriei a III-a IUCN, cu o suprafață de 500 hectare și reprezintă o zonă de interes geologic, floristic, faunistic și peisagistic datorită formelor de relief carstic (izvoare, chei, lapiezuri, izbucuri), precum și varietății speciilor de plante și animale aflate în teritoriul ariei naturale.

- *Muntele Oslea*

Arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN, cu o suprafață de 280 hectare, se află în Munții Vâlcan (grupă muntoasă a munților Retezat-Godeanu), încadrată la est de râul Jiul de Vest, de valea Cernei la vest, la sud de Muntele Bou, iar la nord de Parcul Național Retezat.

- *Pădurea Tismana-Pocruia*

³⁸ Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Arie protejată de interes național din categoria a IV-a IUCN, are o suprafață de 51,60 hectare și reprezintă o zonă împădurită de interes floristic, cu rol de protecție pentru specia arborească de castan comestibil (*Castanea sativa*).

- *Peștera Gura Plaiului*

Monument al naturii, este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a III-a IUCN, se află în Munții Vâlcăni, în partea nordică a satului Topești, la o altitudine de 650 m.

- *Piatra Andreia*

Monument al naturii, este o arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a III-a IUCN și este localizată, în partea sud-estică a satului Sohodol. Are o suprafață de 1 ha și reprezintă o zonă în a cărei teritoriu se găsește o stâncă (formațiune geologică de forma unor mâini împreunate pentru rugăciune).

- *Rezervația botanică Cioclovina*

Arie protejată de interes național ce corespunde categoriei a IV-a IUCN, este întinsă pe o suprafață de 12 hectare, fiind o zonă cu pajiști de stâncărie, unde vegetează specii rare de sorb (arbust din familia Rosaceae).

Calitatea factorilor de mediu din Orașul Tismana este influențată de prezența antropică și activitățile economice desfășurate de-a lungul timpului și care nu au avut un impact deosebit asupra mediului.

De aceea, dezvoltarea activităților economice și a rețelei de transport din Orașul Tismana trebuie să se realizeze ținând seama de capacitatea de suportabilitate a mediului.

Aerul

La nivel local, calitatea aerului este influențată de topografia așezărilor umane și condițiile climatice specifice zonei. Poluanții atmosferici sunt supuși unor fenomene fizice și chimice, așadar schimbările privind calitatea aerului pot avea loc atât în apropierea surselor de emisie, cât și la distanță de acestea.

Gradul de poluare poate fi influențat de fenomenele locale, cum sunt cele de calm atmosferic sau inversiune termică, acestea împiedicând dispersia poluanților din atmosferă. Lipsa precipitațiilor pe perioade lungi de timp, poate împiedica autopurificarea aerului în Tismana.

Calitatea aerului înconjurător este reglementată în România prin Legea nr. 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, care transpune Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind calitatea aerului și un aer mai curat în Europa. Legislația în vigoare mai are în vedere și Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind arsenul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburele din aerul ambiental.

Legea calității aerului are ca scop protejarea sănătății umane și a mediului ca întreg, prin reglementarea măsurilor destinate menținerii calității aerului înconjurător.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

La nivelul orașului Tismana, nu este amplasată nici o stație destinată monitorizării calității aerului, însă datele existente arată că valorile principalelor indicatori care definesc nivelul de poluare indică faptul că pe raza orașului poluarea este la cote minime, asta mai ales în contextul în care, în zonă nu există activități economice care să aibă un impact negativ asupra factorilor de mediu. În acest context calitatea aerului din oraș, se încadrează în limitele normale.

Controlul calității aerului presupune monitorizarea unui indice specific, reprezentând un sistem de codificare a concentrațiilor înregistrate pentru fiecare dintre următorii poluanți monitorizați:

1. dioxid de sulf (SO₂)
2. dioxid de azot (NO₂)
3. ozon (O₃)
4. monoxid de carbon (CO)
5. pulberi în suspensie (PM₁₀)

Atât la nivel regional cât și județean calitatea aerului este monitorizată atât prin intermediul analizelor efectuate cu ajutorul aparaturii din dotarea laboratoarelor de analize fizico- chimice din cadrul agențiilor județene pentru protecția mediului cât și prin intermediul rețelei automate de monitorizare a calității aerului, constituită din stații fixe de măsurare a concentrațiilor de poluanți în aerul înconjurător (rețeaua automată).

În cazul județului Gorj monitorizarea calității aerului este o constantă a agențiilor de mediu mai ales în contextul în care pe teritoriul județului există industrii care pot avea un impact negativ asupra calității aerului.

Apa

Principala sursă de poluare a apelor o reprezintă contaminarea cu ape uzate (orășenești și industriale) deversate. Așadar, problemele legate de calitatea apelor de suprafață și a celor subterane sunt cauzate în general de:

- rata redusă a populației racordate la sistemele de colectare și epurare a apelor uzate;
- existența, în zonele neracordate la canalizare, a surselor punctiforme de contaminare care cresc riscul de eutrofizare a receptorilor naturali și riscul de îmbolnăvire al populației;
- eficiența de epurare scăzută a stațiilor de epurare existente; managementul necorespunzător al deșeurilor municipale și industriale; dezvoltării zonelor urbane și protecției insuficiente a resurselor de apă; utilizarea nerațională a îngrășămintelor chimice și a produselor de uz fitosanitar;
- exploatarea neautorizată a agregatelor minerale din albiile minore și majore ale râurilor, etc.

În cazul orașului Tismana calitatea apei este una bună, mai ales ca urmare a lipsei factorilor poluanți în zonă și a prezenței unei rețele hidrografice importante, care asigura o bună densitate.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Râul dominant al rețelei hidrografice a zonei este Tismana, care adună și drenează apele pâraurilor ce coboară prin văile asimetrice din jur. Malurile pâraurilor nu sunt regularizate, cu excepția unor porțiuni foarte mici.

În privința surselor de apă acestea sunt surse de suprafață, precum râul Tismana, lacul de acumulare Tismana, respectiv afluenții lui și surse subterane, în această categorie incluzând apa freatică de mică și de medie adâncime. Aceste surse de apă satisfac cerințele de ape potabile ale localității.

Cu toate acestea există o serie de disfuncționalități în ceea ce privește gospodărirea apelor, acestea fiind legate în principal de lipsa regularizărilor, îndiguirilor apelor de suprafață precum și de deversările ilegale de ape uzate menajere în pârauri

Solurile

În ceea ce privește solurile în cazul orașului Tismana, acestea sunt formate pe rocile argiloase, fiind soluri brune de pădure slab erodate, care au un conținut moderat de humus și azot. Având în vedere aceste caracteristici, solurile din zonă necesită adaosuri de îngrășăminte chimice și naturale.

Calitatea solurilor reprezintă un indicator extrem de important în ceea ce privește dezvoltarea locală, în contextul în care, pentru realizarea activităților agricole potențialul natural al terenurilor este esențial. Calitatea terenurilor agricole cuprinde atât fertilitatea solului, cât și modul de manifestare a celorlalți factori de mediu față de plante.

Sistemul de gestionare a deșeurilor

Activitățile economice și sociale sunt generatoare de produse secundare cu valoare economică foarte scăzută sau chiar inexistentă pe care le putem numi generic deșeuri. Astfel, deșeurile poluează planeta având efecte nocive pe termen lung care afectează atât flora și fauna, cât și sănătatea oamenilor. Din acest motiv, managementul deșeurilor devine un element cheie al sustenabilității mediului înconjurător.

Managementul deșeurilor diminuează efectul nociv pe care deșeurile îl provoacă mediului și sănătății populației, contribuind la îndeplinirea obiectivelor legate de reciclarea și reutilizarea unor resurse naturale limitate. Totodată, managementul deșeurilor vizează eliminarea substanțelor periculoase ce se regăsesc sau se generează din deșeuri sub diferite forme de agregare: solide, lichide și gazoase.

Managementul deșeurilor are următoarele obiective:

- Diminuarea volumului de deșeuri care nu mai pot fi utilizate în alte contexte;
- Evitarea potențialelor pericole pentru mediu și sănătatea publică.

Gestionarea corectă a deșeurilor, presupune realizarea unor activități precum: prevenirea, colectarea selectivă, transportul, depozitarea, reciclarea/pregătirea pentru reutilizarea, valorificarea, tratare, eliminarea. Așadar, managementul deșeurilor se referă la realizarea exact acestor activități. Beneficiile gestionării deșeurilor sunt:

- Crearea unui mediu sănătos și sustenabil;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- Diminuarea nivelului de poluare;
- Conservarea energiei și regenerarea resurselor naturale;
- Crearea unor noi locuri de muncă;
- Puterea exemplului.³⁹

La nivelul orașului Tismana, toate cartierele/satele sunt racordate din anul 2006 la serviciul de salubritate, existând 3650 de gospodării cărora li se prestează acest serviciu public. Serviciul de salubritate în Tismana este asigurat prin delegarea unui operator local, (activitate desfășurată în condițiile Legii serviciilor comunitare de utilități publice nr. 51/2006), care a implementat un sistem integrat de gestionare a deșeurilor.

Cheltuielile publice totale la nivelul anului 2022, cu serviciul de salubritate au fost de 4358,54 lei

Sistemul integrat de gestionare a deșeurilor din Tismana are următoarele obiective:

- să fie în conformitate cu directivele Uniunii Europene în ceea ce privește deșeurile biodegradabile;
- să protejeze sănătatea publică și mediul prin îmbunătățirea sistemului de colectare a deșeurilor și a depozitării acestora;
- să optimizeze managementul integrat al deșeurilor și să îmbunătățească standardele serviciilor;
- să introducă și să extindă sistemele de colectare selectivă a deșeurilor pentru a promova reciclarea ambalajelor și a deșeurilor biodegradabile, în conformitate cu cerințele naționale și cele ale Uniunii Europene și pentru a reduce cantitatea de deșuri depozitate.

Aspectele sau lipsurile care afectează calitatea serviciului local de salubritate în orașul Tismana se referă la necolectarea selectivă în totalitate a deșeurilor menajere, la lipsa insulelor ecologice sau la lipsa echipamentelor care să proceseze deșeurile biodegradabile.

4.2.1.2 Analiză SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none">✓ Rețeaua hidrografică este bine reprezentată✓ Poluare redusă, lipsa unor factori poluanți majori - orașul se află într-o zonă neafectată de dezvoltarea industrială excesivă.✓ Calitatea bună a apei și solului;	<ul style="list-style-type: none">✓ Risc de poluare a solului, apei și aerului prin utilizarea necorespunzătoare a deșeurilor;✓ Risc de poluare a solului, apei și aerului prin utilizarea necorespunzătoare a deșeurilor vegetale și animale.

³⁹ <https://www.indecogrup.ro/ce-este-managementul-deeurilor/>

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența pe teritoriul orașului a numeroase elemente de patrimoniu natural, unele dintre ele declarate arii protejate; ✓ Toate cartierele/satele sunt racordate la serviciul de salubritate. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Inexistența unui sistem de canalizare și epurare a apelor uzate în localitate. ✓ Necolectarea selectivă în totalitate a deșeurilor menajere. ✓ Lipsa insulelor ecologice. ✓ Lipsa echipamentelor care să proceseze deșeurile biodegradabile.
Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ✓ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului în ceea ce privește problematica de mediu; ✓ Presiunile exercitate de UE mai ales prin activarea mecanismelor de enfreament, vor conduce la susținerea măsurilor de protecție a mediului; ✓ Dezvoltarea pieței de reciclare a deșeurilor /materiei prime rezultate din procesarea deșeurilor; ✓ Îmbunătățirea legii mediului. ✓ Orașul face parte din Zona Metropolitană Târgu Jiu; ✓ Introducerea obligativității sistemelor EMAS (Sisteme de Management al Mediului). 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură, rețele de utilități; ✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice; ✓ Întârzieri în aplicarea legislației de mediu de către unii agenții economici; ✓ Menținerea mentalității de indiferență față de protecția mediului; ✓ Insuficiența preocupării agenților economici privind economia circulară; ✓ Posibilitatea apariției unor fenomene naturale imprevizibile. ✓ Pericolul degradării florei și faunei ca urmare a turismului necontrolat; ✓ Dezvoltarea economică poate genera probleme de contaminare a solurilor, de poluare a atmosferei sau a apelor, de poluare fonică și/sau vibrații.

4.2.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a mediului

Obiectivele specifice țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030, armonizate cu domeniul de dezvoltare - mediu

13 ACTIUNEA ASUPRA CLIMEI

Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.

- 1. Consolidarea rezilienței și capacității de adaptare a României la riscurile legate de climă și dezastre naturale.**

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

2. Îmbunătățirea capacității de reacție rapidă la fenomene meteorologice extreme intempestive de mare intensitate.
3. Îmbunătățirea educației, sensibilizării și capacității umane și instituționale privind atenuarea schimbărilor climatice, adaptarea, reducerea impactului și alerta timpurie.
4. Intensificarea eforturilor României pentru a realiza tranziția la o economie „verde”, cu emisii reduse de dioxid de carbon, rezilientă la schimbările climatice și pentru integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în sectoarele vulnerabile economice, sociale și de mediu, în conformitate cu politicile UE.

14
VIATA
SUB APĂ

Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă

1. Prevenirea și reducerea semnificativă a poluării marine de toate tipurile, în special de la activitățile terestre, inclusiv poluarea cu deșeuri marine și poluarea cu nutrienți.
2. Minimizarea și gestionarea impactului acidificării mediului apelor marine, inclusiv prin cooperare științifică sporită la toate nivelurile. Dezvoltarea responsabilă și sustenabilă a activităților de pescuit la speciile sălbatice și de acvacultură cu respectarea cotelor și metodelor stabilite prin lege și menținerea, în limite rezonabile, a viabilității îndeletnicirilor tradiționale în acest domeniu, inclusiv a pescuitului sportiv și de agrement.
3. Atragerea celorlalte state riverane Mării Negre în actul de management durabil al resurselor acvatice vii.

15
VIATA
PE PĂMÂNT

Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate

1. Dezvoltarea infrastructurii verzi și folosirea serviciilor oferite de ecosistemele naturale (în special în luncile Dunării, afluenților acesteia și în Deltă) prin gestionarea integrată a bazinelor hidrografice și zonelor umede.
2. Conservarea și protejarea zonelor umede, între care se află și Rezervația Biosferei Delta Dunării, zonă umedă unicat în Europa, ca parte a patrimoniului natural european și mondial.
3. Asigurarea conservării ecosistemelor montane, inclusiv a biodiversității acestora, în scopul de a spori capacitatea acestora de a oferi beneficii esențiale pentru dezvoltare durabilă.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

4. Susținerea instituțiilor și infrastructurilor de cercetare - dezvoltare de interes național și european pentru studierea, gestionarea, protejarea și conservarea diversității patrimoniului natural.
5. Gestionarea durabilă a pădurilor, eliminarea tăierilor ilegale de arbori, dezvoltarea sistemului informatic integrat pentru monitorizarea exploatarei și transportului masei lemnoase, inclusiv la punctele de frontieră, asigurarea împăduririi și reîmpăduririi terenurilor din fondul forestier și a celor degradate sau supuse deșertificării, desfășurarea plantării programate a perdelelor forestiere pentru protecția culturilor agricole și a elementelor de infrastructură în scopul limitării impactului schimbărilor climatice.
6. Tranziția către o economie circulară prin abordări complementare ce implică metode tradiționale și tehnologii de ultimă generație pentru restabilirea / refacerea capitalului natural și reducerea dependenței de fertilizatorii sintetici și de pesticide, pentru combaterea degradării solului.
7. Combaterea deșertificării, restaurarea terenurilor și solurilor degradate, inclusiv a terenurilor afectate de deșertificare, secetă și inundații.

4.2.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru mediu și măsuri de orientare

4.2.2.1 Obiectiv general al Orașului Tismana, Județul Gorj în Domeniul Mediu este:

Administrare responsabilă, sustenabilă și participativă a mediului natural și construit din Orașul Tismana prin promovarea activă a măsurilor de protecție a mediului

4.2.2.2 Obiectivele specifice sunt:

- OS 2.1: Creșterea eficienței energetice.
- OS: 2.2: Dezvoltarea unei culturi locale privind respectarea și protejarea proceselor ecologice de bază.
- OS 2.3: Îmbunătățirea calității mediului.
- OS 2.4: Îmbunătățirea și extinderea infrastructurii verzi-albastre a orașului.
- OS 2.5: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
- OS 2.6: Integrarea localității în raport cu schimbările climatice și a situațiilor de risc determinate de acestea.
- OS 2.7: Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.
- OS 2.8: Înființarea, dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

4.2.2.3 Măsurile de orientare - Fișe de Proiect

Fișa nr. 13

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Extinderea și creșterea performanței energetice a sistemelor de iluminat public
Cadrul general	Existența la nivelul orașului Tismana a unui sistem de iluminat public învechit, care presupune cheltuirea unor resurse financiare importante pentru întreținerea și funcționarea sa.
Grup țintă	Locuitorii orașului
Obiective	OS 2.1 Creșterea eficienței energetice. OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului.
Motivația proiectului	Nevoia de reducere a cheltuielilor publice destinate iluminatului public, în paralel cu creșterea calității serviciului public prestat către cetățeni.
Modul de implementare a proiectului	Smart City - Introducere sistem de iluminare publică inteligent
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul de stat. Programul Tranziție Justă 2021-2027 Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana MIPE
Termen de realizare	2028
Indicatori	Recepționarea unui nou sistem de iluminare publică Inteligent, care să corespundă necesităților localității, utilizând energie din resurse naturale locale.

Fișa nr. 14

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Extinderea și modernizarea suprafețelor cu spații verzi, ca instrument pentru dezvoltarea rezilienței în fața amenințărilor climatice și a celor la adresa sănătății.
----------------------	--

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Cadrul general	Existența unor suprafețe neutilizate la nivelul localității reprezintă oportunități pentru extinderea spațiilor verzi.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 2.3. Îmbunătățirea calității mediului. OS 2.4 Îmbunătățirea și extinderea infrastructurii verzi-albastre a orașului. OS 2.5: Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. OS 2.7: Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.
Motivația proiectului	Nevoia diminuării surselor cu potențial de poluare și transformarea lor în factori de reducere a pericolelor pentru sănătatea oamenilor.
Modul de implementare a proiectului	Identificarea spațiilor pretabile și plantarea efectivă de vegetație adaptată zonei. Implementarea unui program multianual de plantare de copaci
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 PNRR Buget de stat Bugetul local Fonduri private și sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana, ONG-uri locale, voluntari
Termen de realizare	2028
Indicatori	Creșterea spațiilor verzi cu cel puțin 200 mp/an.

Fișa nr. 15

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Campanie de conștientizare în rândul populației a rolului esențial al cetățenilor în protejarea mediului.
----------------------	---

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Cadrul general	Informarea și conștientizarea locuitorilor din comunitate asupra rolului esențial pe care îl au în protejarea mediului.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS: 2.2 Dezvoltarea unei culturi locale privind respectarea și protejarea proceselor ecologice de bază. OS 2.3. Îmbunătățirea calității mediului. OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului
Motivația proiectului	Nevoia de a crea o cultură a protecției mediului la nivelul populației din oraș.
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - realizarea unui ghid privind protecția mediului adaptat specificului orașului, care să cuprindă și regulile în materie aplicabile pe teritoriul orașului și care să fie distribuit tuturor cetățenilor orașului; - organizarea anuală a unor semănării de informare/educare a populației pe teme de protecție a mediului; - campanie de informare de tipul "door-to-door" pe teme de protecție a mediului; - organizarea unor concursuri adresate copiilor și tinerilor pe tematica protecției mediului.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Buget local Fonduri nerambursabile Parteneriate cu ONG-urile din domeniu
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana IS Gorj AFM ONG-uri din domeniu Voluntari
Termen de realizare	2024
Indicatori	Realizarea și difuzarea ghidului Număr de cetățeni participanți la seminarii.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	<p>Număr de cetățeni informați în campania "door-to-door".</p> <p>Număr de concursuri organizate și număr de participanți.</p>
--	--

Fișa nr. 16

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Conservarea ariilor naturale de pe teritoriului orașului.
Cadrul general	Existența pe teritoriul orașului Tismana a numeroase arii naturale care trebuie conservate
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului; OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.
Motivația proiectului	Nevoia conservării și protejării ariilor naturale de pe teritoriul orașului în condițiile în care dezvoltarea turismului este prioritate a economiei locale, iar ariile naturale fac parte din patrimoniul local.
Modul de implementare a proiectului	Actualizarea planurilor de management a ariilor naturale de pe teritoriul orașului.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Bugetul local.
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Actualizarea anuală a planurilor de management a ariilor naturale de pe teritoriului orașului.

Fișa nr. 17

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus
----------------------	-------------------------------------

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	<p>Titlul: Derularea la nivelului orașului Tismana a unui program de educare/informare a populației în vederea implementării conceptului de economie circulară, dar și de conștientizare în rândul populației a importanței colectării selective, reciclării și reutilizării deșeurilor.</p>
Cadrul general	<p>Populația nu cunoaște semnificația conceptului de economie circulară, care sunt avantajele implementării acestui sistem și mai ales ce presupune acest fapt.</p>
Grup țintă	<p>Populația orașului</p>
Obiective	<p>OS: 2.2 Dezvoltarea unei culturi locale privind respectarea și protejarea proceselor ecologice de bază.</p> <p>OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului.</p> <p>OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului</p>
Motivația proiectului	<p>Nevoie de informare a populației și în același timp conștientizarea acesteia în legătură cu importanța colectării selective, reciclării și a reutilizării deșeurilor.</p>
Modul de implementare a proiectului	<p>Conceperea și organizarea unor campanii de informare a populației în legătură cu conceptul de economie circulară (ce este, care sunt avantajele ce pot face concret cetățenii în vederea aplicării conceptului), colectare selectivă, reducerea cantității de deșeuri și reciclarea acestora, prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> -tipărire și distribuire pliante; - organizare concursuri tematice; - organizare piețe de bunuri reciclabile.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	<p>Buget local</p>

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Agenția pentru protecția Mediului Gorj Asociațiile de proprietari ONG-uri
Termen de realizare	Permanent
Indicatori	Organizarea cel puțin trimestrială a unei activități din cadrul campaniei de educare și conștientizare în rândul populației a colectării selective, reciclării și reutilizării deșeurilor.

Fișa nr. 18

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Remedierea sau decontaminarea și reconversia siturilor contaminate sau a imobilelor industriale dezafectate
Cadrul general	Existența pe teritoriul orașului a unor terenuri neutilizate sau abandonate, a unor imobile industriale dezafectate care reprezintă un risc pentru sănătatea și siguranța publică, în paralel cu posibilitatea transformării acestora în spații verzi.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului. OS 2.4 Îmbunătățirea și extinderea infrastructurii verzi-albastre a orașului. OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului
Motivația proiectului	Necesitatea ecologizării terenurilor neutilizate și/sau abandonate din oraș și creșterea suprafeței de spații verzi și păduri.
Modul de implementare a proiectului	Identificarea tuturor spațiilor/terenurilor/clădirilor abandonate sau neutilizate și înscrierea lor într-un registru local. Derularea procedurilor de expropriere sau achiziție în funcție de situația terenurilor.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Ecologizarea, amenajarea de spații verzi sau împădurirea terenurilor în cauză. Înființarea unor perdele de protecție naturală prin plantarea de arbori.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Program Tranziție Justă 2021-2027 PNRR Bugetul local.
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana OCPI Gorj Instituția Prefectului Județului Gorj
Termen de realizare	2029
Indicatori	Realizarea reconversiei și reutilizarea terenurilor neutilizate sau abandonate și amenajarea lor ca spații verzi ori împădurirea acestora.

Fișa nr:19

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Dotarea clădirilor publice din localitate cu sisteme de producere a energie electrice din surse regenerabile locale.
Cadrul general	Clădirile aparținând autorităților locale din orașul Tismana sunt mari consumatoare de energie electrică. Mai mult, autoritățile locale prestează o serie de servicii publice către populație, iar această activitate presupune un consum mare de energie electrică, în contextul creșterii accentuate a tarifelor.
Grup țintă	Locuitorii orașului
Obiective	OS 2.1 Creșterea eficienței energetice. OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului. OS 2.5 Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.
Motivația proiectului	Nevoia de scădere a cheltuielilor publice și în același timp de a oferi servicii de calitate către populație.
Modul de implementare a proiectului	Montare panouri fotovoltaice și producerea de energie electrică pentru toate clădirile publice din localitate.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 PNRR Programul Tranziție Justă 2021-2027 Bugetul de stat. Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2027
Indicatori	Reducerea cheltuielilor publice cu cel puțin 50%, raportat la anul de referință 2022.

Fișa nr.20

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare parc fotovoltaic local.
Cadrul general	Producerea și introducerea energiei electrice produse din surse regenerabile locale, în Sistemul Electroenergetic Național (SEN), cu respectarea condițiilor ce vizează tranzitarea energiei prin rețea și aplicarea sistemului compensator în unități fizice (kWh).
Grup țintă	Locuitorii orașului
Obiective	OS 2.1 Creșterea eficienței energetice. OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului. OS 2.5 Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.
Motivația proiectului	Reducerea costurilor cu plata energiei electrice consumate de instituțiile publice din orașul Tismana.
Modul de implementare a proiectului	Înființare parc fotovoltaic local.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Programul Tranziție Justă 2021-2027

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	PNRR Bugetul local PPP
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana UAT Județul Gorj
Termen de realizare	2029
Indicatori	Reducerea cheltuielilor publice cu cel puțin 50%, raportat la anul de referință 2022.

Fișa nr. 21

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Înfiiințarea unei mici pepiniere în oraș
Cadrul general	Pe teritoriul orașului Tismana există mari suprafețe împădurite, care necesită regenerare.
Grup țintă	Populația orașului.
Obiective	OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului. OS 2.4 Îmbunătățirea și extinderea infrastructurii verzi-albastre a orașului. OS 2.5 Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.
Motivația proiectului	Nevoia de producerea materialului forestier de reproducere
Modul de implementare a proiectului	Depunerea documentației și aplicarea la PNRR. Construirea pepinierei.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2026
Indicatori	Cantitate material forestier de reproducere produsă anual.

Fișa nr. 22

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Dotarea clădirilor publice din localitate cu sisteme de producere a energiei termice din surse regenerabile.
Cadrul general	Existența unui număr mare de clădiri la nivel local, aparținând autorităților locale sau care sunt afectate prestării unor servicii publice către populație, mari consumatoare de energie termică, în contextul creșterii accentuate a tarifelor pentru asigurarea energiei termice.
Grup țintă	Locuitorii orașului
Obiective	OS 2.1 Creșterea eficienței energetice. OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului. OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.
Motivația proiectului	Nevoia de scădere a cheltuielilor publice și în același timp a oferi servicii de calitate către populație.
Modul de implementare a proiectului	Montare sisteme de producere a energiei termice din surse regenerabile.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Dezvoltare Durabila 2021-2027 Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2027
Indicatori	Reducerea cheltuielilor publice cu cel puțin 50%, raportat la anul de referință 2022.

Fișa nr. 23

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltarea sistemului de management integrat al deșeurilor la nivelul orașului.
Cadrul general	Funcționarea societății umane actuale face ca consumul de resurse să devină din ce în ce mai mare, sporind volumul de deșeuri și emisii.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Managementul integrat al deșeurilor este o strategie în demersul dezvoltării durabile care se focusează pe conceptul de economie circulară. Așadar, orice resursă prelucrată, care devine deșeu, poate fi modificată și ajunge din nou materie primă în producția de bunuri și servicii.
Grup țintă	Populația orașului.
Obiective	OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului. OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.
Motivația proiectului	Nevoie de economisire, de reutilizare a deșeurilor, în paralel cu menținerea sănătății populației și protejarea mediului înconjurător.
Modul de implementare a proiectului	Extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile, prin introducerea colectării din ”poartă în poartă” la casele din oraș. Colectarea separată a biodeșeurilor prin îmbunătățirea compostării individuale. Colectarea și valorificarea deșeurilor provenite din demolări sau din activități de construcție.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	POIM 2014-2020 PODD 2021-2027 PNRR PPP Buget de stat Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana UAT Județul Gorj Zona Metropolitană Târgu Jiu ”ADIAS” Gorj
Termen de realizare	2030
Indicatori	Sistemul de colectare separată a deșeurilor reciclabile este implementat la nivelul întregului oraș.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	<p>Atingerea unei rate la colectare de 40% la gospodării, 60% la agenții economici și 100% la parcuri, grădini și piețe publice până în 2030.</p> <p>Existența unui sistem local de colectare și valorificare a deșeurilor din construcții/demolări.</p>
--	--

Fișa nr. 24

Domeniu Mediu	<p>Programul / proiectul propus</p> <p>Titlul: Elaborarea și aplicarea a unui plan local de acțiune pentru economia circulară, precum și promovarea în rândul populației orașului, a prevenirii producerii deșeurilor, a reutilizării, reparării și reutilizării lor.</p>
Cadrul general	<p>Funcționarea societății umane actuale face ca consumul de resurse să devină din ce în ce mai mare sporind astfel volumul de deșeuri și emisii. În acest context, managementul integrat al deșeurilor este o strategie în demersul dezvoltării durabile care se focusează pe conceptul de economie circulară. Așadar, orice resursă prelucrată, care devine deșeu, poate fi modificată și ajunge din nou materie primă în producția de bunuri și servicii</p>
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	<p>OS: 2.2 Dezvoltarea unei culturi locale privind respectarea și protejarea proceselor ecologice de bază.</p> <p>OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului.</p> <p>OS 2.4 Îmbunătățirea și extinderea infrastructurii verzi-albastre a orașului.</p> <p>OS 2.5 Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.</p> <p>OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.</p>

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Motivația proiectului	Nevoie de economisire, de reutilizare a deșeurilor în paralel cu menținerea sănătății populației și protejarea mediului înconjurător.
Modul de implementare a proiectului	Elaborarea și aplicarea planului local de acțiune pentru economia circulară.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	POIM 2014-2020 Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2025
Indicatori	Punerea în practică a planului local pentru economia circulară. Organizarea a cel puțin unei activități lunare (activități de informare, distribuție pliante, întâlniri cu asociațiile de proprietari/ proprietari etc.) pentru promovarea prevenirii producerii deșeurilor, a reutilizării, reparării și reutilizării lor.

Fișa nr. 25

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare platformă gunoi de grajd și înființare stație de compostare.
Cadrul general	Nu există la nivelul localității o soluție ecologică de management a gunoiului de grajd provenit de la animalele crescute în gospodăriile din localitate.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului. OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.
Motivația proiectului	Nevoia implementării unui sistem de management a deșeurilor provenite de la animalele crescute în gospodăriile din localitate.
Modul de implementare a proiectului	Amenajare platformă gunoi grajd și înființare stație de compostare

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	POIM 2014-2020 PNRR PPP Bugetul de stat Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2027
Indicatori	Amenajarea platformei pentru gunoi și funcționarea stației de compostare.

Fișa nr. 26

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Pregătirea populației și a infrastructurii locale pentru producerea unor situații de urgență.
Cadrul general	Existența a numeroși factori de risc care pot determina producerea pe teritoriul orașului a unor situații de urgență.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 2.6 Integrarea localității în raport cu schimbările climatice și a situațiilor de risc determinate de acestea.
Motivația proiectului	Protejarea vieții și a patrimoniului cetățenilor orașului dar și a infrastructurii critice la nivel local.
Modul de implementare a proiectului	Inventarierea clădirilor cu risc seismic din localitate sau aflate în altă situație de pericol. Organizarea unor activități de informare și de pregătire a populației pentru situații de urgență (exerciții). Monitorizarea permanentă a elementelor de infrastructură critică din localitate.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul de stat Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana ISU Gorj Instituția Prefectului Județului Gorj
Termen de realizare	Permanent

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Indicatori	<p>Realizarea inventarului clădirilor cu risc seismic din localitate sau aflate în altă situație de pericol.</p> <p>Număr de exerciții anuale organizate la nivel local.</p> <p>Număr de activități/acțiuni de protejare conservare a elementelor de infrastructură critică din localitate.</p>
-------------------	---

Fișa nr. 27

Domeniu Mediu	<p>Programul / proiectul propus</p> <p>Titlul: Înființarea și dotarea cu insule ecologice digitalizate în orașul Tismana</p>
Cadrul general	Dezvoltarea unui management al deșeurilor eficient reprezintă este nu numai un element care asigură dezvoltarea durabilă a orașului, ci poate contribui la reducerea cheltuielilor publice și mai ales la menținerea sănătății publice.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	<p>OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului.</p> <p>OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului.</p> <p>OS 2.8 Înființarea, dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor.</p>
Motivația proiectului	Nevoia dezvoltării unui sistem local modern de management deșeurilor
Modul de implementare a proiectului	Depunerea documentației electronice solicitate. Înființarea și dotarea cu insule ecologice digitalizate pentru următoarele fluxuri de deșeuri colectate separat: deșeuri de hârtie și carton, deșeuri de plastic, deșeuri metalice, deșeuri de sticlă, deșeuri biodegradabile, deșeuri reziduale

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana ADIS "Gorj"
Termen de realizare	2025
Indicatori	Înființarea și dotarea cu minim 30 de insule ecologice digitale în orașul Tismana

Fișa nr. 28

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare centru de colectare deșeuri cu aport voluntar.
Cadrul general	Managementul unor categorii de deșeuri care nu pot fi colectate și gestionate corect decât prin intermediul unor structuri/echipamente moderne specializate, reprezintă unul dintre cele mai importante elemente ale asigurării unui mediu sănătos la nivelul orașului Tismana.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului; OS 2.7 Conservarea biodiversității, a speciilor și a habitatelor, îmbunătățirea ecosistemului urban, restabilirea biodiversității, reducerea amprentei de carbon și a altor forme de poluare, gestionarea adecvată a apei, a solului și îmbunătățirea calității aerului. OS 2.8 Înființarea, dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor.
Motivația proiectului	Nevoia dezvoltării unui sistem local modern de management deșeurilor
Modul de implementare a proiectului	Depunerea documentației electronice solicitate. Centrul de colectare deșeuri cu aport voluntar va colecta deșeuri care nu pot fi colectate în sistem <i>door-to-door</i> , deșeuri voluminoase, cauciucuri textile, etc.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Bugetul local

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana ADIS "Gorj"
Termen de realizare	2025
Indicatori	Centru de colectare voluntară în orașul Tismana

Fișa nr. 29

Domeniu Mediu	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare rețea de monitorizare a calității aerului cu aplicație de informare a populației.
Cadrul general	Controlul calității aerului este un aspect extrem de important care ajută la menținerea unui nivel redus de poluare și la prevenirea degradării stării de sănătate a populației.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 2.3 Îmbunătățirea calității mediului.
Motivația proiectului	Nevoia dezvoltării unui sistem local modern control al calității aerului.
Modul de implementare a proiectului	Depunerea documentației electronice solicitate. Achiziționarea și montarea echipamentelor (stație de monitorizare, panouri publice de informare) și operaționalizarea aplicației de informare a populației (aplicație care se poate accesa de pe dispozitivele mobile) .
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 PNRR Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana ADIS "Gorj"
Termen de realizare	2025
Indicatori	Rețea de monitorizare a calității

4.3.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a amenajării teritoriale

4.3.1.1 Amenajarea teritoriului în Orașul Tismana

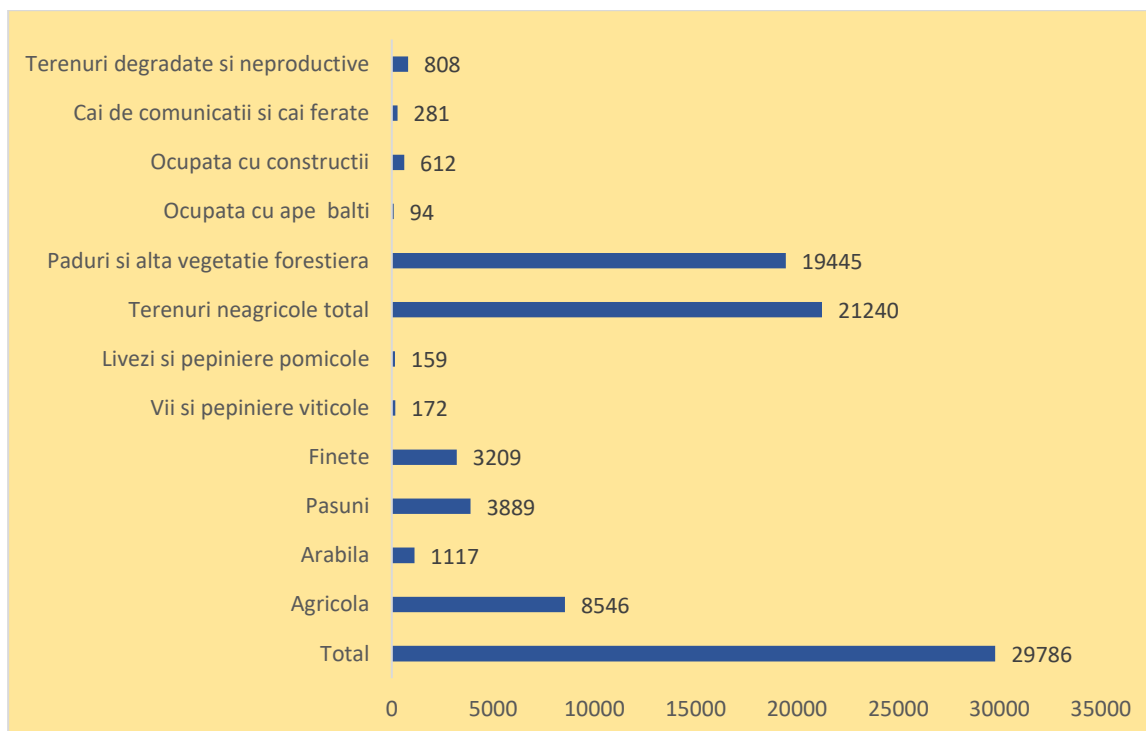
**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Teritoriul administrativ al orașului, cuprinzând localitatea de reședință și cele 10 sate aparținătoare este de 29.786 ha din care 1635,9 ha intravilan, reprezentând 5.5% din totalul suprafeței și 28150,96 ha extravilan, adică 94.5% din totalul suprafeței.

Din datele puse la dispoziție de INS precum și din datele înscrise în fișa localității reiese situația pe categorii de terenuri care compun suprafața orașului Tismana. Acesta este prezentată în figura de mai jos.

Suprafața	Valoare (ha)	Pondere din totalul suprafeței %
Total	29786	100%
Agricola	8546	28.69%
Arabila	1117	3.75%
Pășuni	3889	13.05%
Fânețe	3209	10.77%
Vii si pepiniere viticole	172	0.57%
Livezi si pepiniere pomicole	159	0.53%
Terenuri neagricole total	21240	71.30%
Păduri si alta vegetație forestiera	19445	65.28%
Ocupata cu ape bălți	94	0.31%
Ocupata cu construcții	612	2.05%
Cai de comunicații si cai ferate	281	0.94%
Terenuri degradate si neproductive	808	2.71%

*Tabel 44 Categoriile de terenuri care compun suprafața orașului Tismana
Sursa: Fișa de date a localității și <http://statistici.insse.ro>*

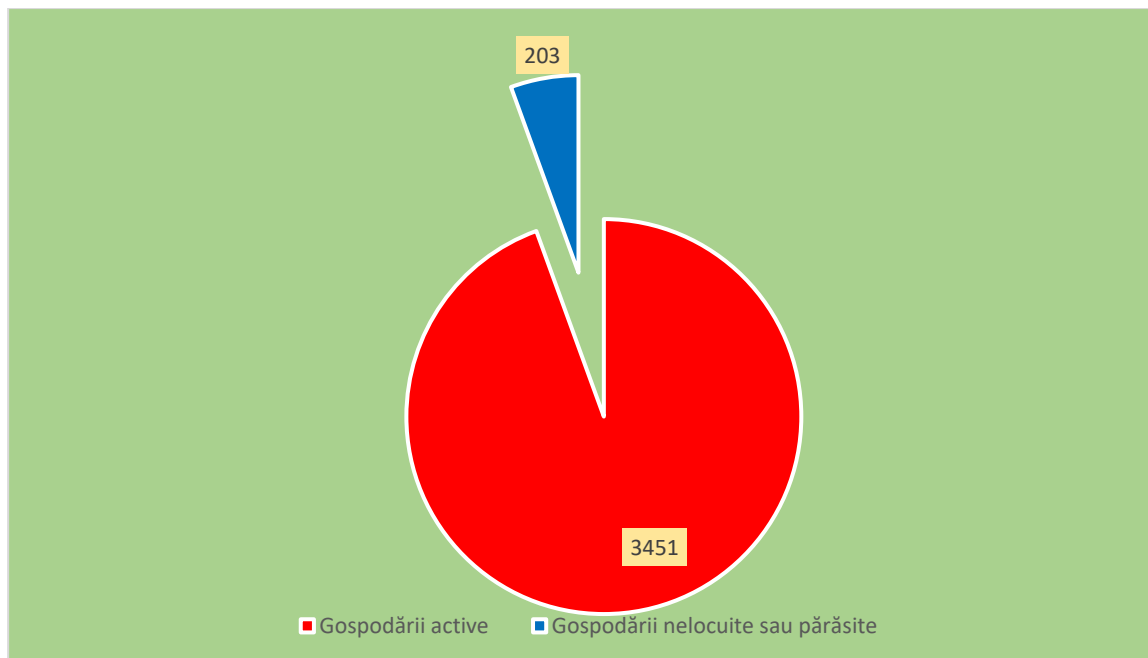

*Figură 104 Categoriile de terenuri care compun suprafața orașului Tismana
Sursa: Fișa de date a localității și <http://statistici.insse.ro>*

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

La nivelul anului 2022, în orașul Tismana existau 3654 de gospodării din care 3451 active, 203 gospodării fiind nelocuite, părăsite sau abandonate. Toate gospodăriile din localitate totalizează 165862 m² utili locuibili, ceea ce înseamnă o medie de 24,95m²/locuitor.

Figură 105 Situația gospodăriilor din orașul Tismana
Sursa: Fișa localității Tismana

Alimentarea cu apă potabilă și canalizarea

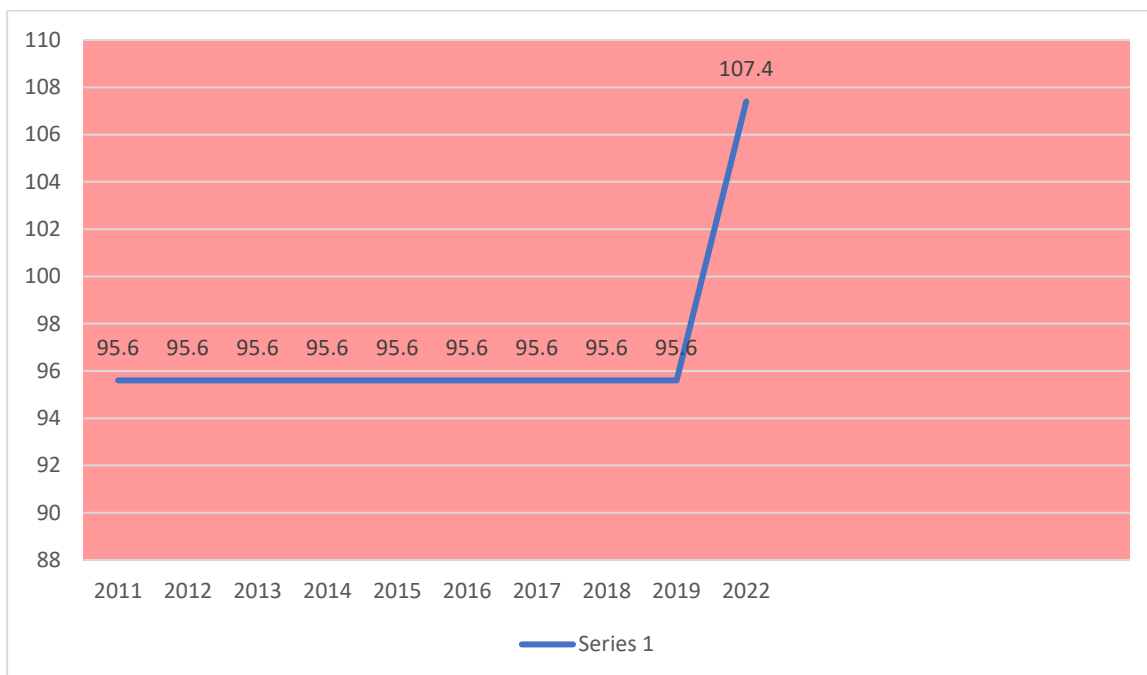
Orașul Tismana, dispune de o rețea de alimentare cu apă potabilă din anul 2004. La nivelul anului 2022, serviciul de alimentare cu apă potabilă era prestat unui număr de 2742 de gospodării.

Lungimea totală a rețelei de alimentare cu apă potabilă, incluzând transport și distribuție era în anul 2022 de 107.4 km, în condițiile în care în 2019 era de 95.6 km.

Datele prezentate în figura de mai jos indică faptul că în ultimii ani, a existat o creștere a lungimii acestei rețele, ceea ce indică dezvoltarea acestui serviciu public la nivelul orașului Tismana.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 106 Evoluția rețelei de alimentare cu apă potabilă în orașul Tismana în perioada 2011-2022
Sursa: fișa localității și Strategia de dezvoltare a orașului Tismana 20212027

În ceea ce privește cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor în orașul Tismana, la nivelul anului 2019 era de 227 mii m³ / an, iar în anul 2022 aceasta era de 327 mii m³/an, ceea ce presupune o creștere cu 30.5%. În privința consumului mediu de apă potabilă facturat lunar pe gospodărie acesta este de 9m³.

În ceea ce privește calitatea prestării acestui serviciu public, nu a fost realizat un audit al performanței serviciului alimentare cu apă, iar la nivelul anului 2022 au fost înregistrate un număr de 23 de sesizări și reclamații ale consumatorilor, acestea referindu-se la parametrii de calitate ai apei furnizate.

Orașul Tismana are o strategie care urmărește dezvoltarea acestui serviciu public.

Potrivit datelor furnizate de fișa localității Tismana, în oraș nu este prestat serviciul public de canalizare a apelor uzate și nu există nicio stație de epurare.

Alimentarea cu gaze naturale

Începând din anul 2022, localitatea a fost racordată la alimentarea cu gaze naturale prin implementarea unui proiect care a avut în vedere înființarea sistemului de distribuție a gazelor naturale în orașul Tismana localitățile - Tismana, Vâlcele, Gornovița, Topești, Vânăta, Pocruia, Celei, Costeni, Isvarna.

La acest moment, rețeaua nu este finalizată fiind încă în fază de execuție. Din datele executivului local, rețeaua este alcătuită din 46.15 km de conducte de distribuție. Mai mult, în iulie 2022, a fost recepționată și Stația de reglare măsurare și pompare a gazelor naturale în orașul Tismana. Dezvoltarea serviciului de alimentare cu gaze natural reprezintă un element central al strategiilor locale de investiții.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 107 Inaugurarea Stației de reglare măsurare și pompare a gazelor naturale în orașul Tismana- iulie 2022
Sursa: www.sabotorii.ro

Alimentarea cu energie electrică

În ceea ce privește furnizarea energiei electrice în orașul Tismana, acesta este un serviciu public prestat cetățenilor orașului din anul 1960. Alimentarea cu energie electrică se realizează din linia de medie tensiune LEA 20kV.

În Tismana există un număr de 3650 de gospodării din totalul de 3654 din localitate cărora li se asigură alimentarea cu energie electrică 24/24 de ore.

În ceea ce privește tariful mediu al energiei electrice facturate lunar acesta este de 100 Ron la 100 gospodării. De altfel aceasta este una dintre cele mai importante probleme cu care se confruntă cetățenii orașului în ultima perioadă, în contextul creșterii tarifelor la KW de energie electrică raportat la puterea financiară a locuitorilor.

Iluminatul stradal în orașul Tismana este oferit ca serviciu public din anul 2006, toate cartierele fiind racordate la acest serviciu care deservește o lungime totală de 86.34 km de drumuri locale. Timpii de funcționare a iluminatului public sunt influențați în principal de anotimp (lungimea perioadei nocturne), însă aceștia sunt între 12 și 16 ore.

Cheltuielile totale cu serviciul de iluminat public în orașul Tismana la nivelul anului 2022 a fost de 47693,14 lei, de altfel costurile fiind cel mai important neajuns al acestui serviciu public.

La nivelul orașului există o strategie pentru dezvoltarea acestui serviciu public, care are în vedere modernizarea și reducerea costurilor.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Rețeaua de telecomunicații, comunicații de date și Internet

Din punct de vedere al telecomunicațiilor, orașul Tismana este deservită de marii operatori de telefonie: ORANGE, VODAFONE, DIGI / RCS&RDS (cablu în extravilan și pe stâlpii din localitate) și TELEKOM (rețea prin cablu).

Serviciile furnizate de aceștia sunt: telefonie fixă, telefonie mobilă, televiziune și internet.

Potrivit datelor furnizate prin fișa localității, în orașul Tismana există un număr de 1436 gospodării conectate de internet.

Transport public și administrarea drumurilor

În orașul Tismana nu există un serviciu public de transport local. Există o serie de operatori privați care asigură transportul locuitorilor către localitățile orașului dar și către alte centre urbane, în special către Târgu Jiu. De asemenea, transportul se realizează în mod individual cu autoturisme proprii.

Lungimea totală a drumurilor din localitate este de 86,34km, o parte dintre acestea necesitând lucrări de reabilitare și /sau modernizare. În acest domeniu există o serie de deficiențe care constau în principal în întârzierea executării lucrărilor de reabilitare și modernizare a drumurilor locale, datorată lucrărilor de introducere/reabilitare a rețelelor de utilități publice, existența unor dificultăți de identificare a drumurilor din punct de vedere cadastral dar și apariția unor suprapuneri cadastrale între proprietăți private și aliniamentul drumurilor.

4.3.1.2 Analiză SWOT

Puncte tari ale Orașului Tismana pentru domeniul amenajarea teritoriului:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none">✓ Poziționarea orașului Tismana la 32,1 km de reședința județului, municipiul Târgu Jiu;✓ Accesul rutier facil dinspre și înspre oraș datorită traversării Drumului Național DN 67D în partea de Sud, care face legătura cu reședința județului, prin DN 67.✓ Accesarea de către autoritatea publică locală a proiectelor destinate investițiilor în dezvoltarea infrastructurii de transport și a celei tehnico-edilitare;	<ul style="list-style-type: none">✓ Numărul scăzut al populației și al gospodăriilor;✓ PUG neactualizat;✓ Rețea de transport și alimentarea cu apă numai pentru o parte dintre gospodăriile din oraș;✓ Lipsă infrastructură cale ferată.✓ Lipsă sistem local de transport;✓ port dificil în afara localității,✓ Infrastructură rutieră locală parțial modernizată;✓ Stare scăzută de satisfacție a comunității privind infrastructura de transport;

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Autorități locale deschise și implicate în dezvoltarea infrastructurii tehnico - edilitare și a spațiilor de interes public din oraș; ✓ Rețea de transport și distribuție a energiei electrice care asigură necesarul întregii localități ; ✓ Existența unui sistem de iluminat public la nivelul întregii localități. ✓ Conexiuni rutiere importante; ✓ Existența infrastructurii de comunicații în localitate care oferă servicii la nivel optim în localitate. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Lipsa infrastructurii de alimentare cu gaze naturale care să asigure necesarul întregului oraș; ✓ Buget local redus; ✓ Inexistența unui sistem de canalizare eficient; ✓ Lipsa unei culturi a eficienței energetice; ✓ Lipsa unor spații verzi amenajate pentru petrecerea timpului liber sau relaxare; ✓ Lipsa modernizării rețelei de iluminat public în localitățile aparținătoare; ✓ Lipsa locurilor de joacă pentru copii.
Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile nerambursabile; ✓ Posibilitate de dezvoltarea a unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării infrastructurii; ✓ Orașul face parte din Zona Metropolitană Târgu Jiu; ✓ Posibilitatea accesării fondurilor europene nerambursabile pentru reabilitarea ecologică a drumurilor; ✓ Implicarea instituțiilor publice pentru crearea și modernizarea infrastructurii locale; ✓ Accesarea de fonduri europene și naționale pentru finanțarea dezvoltării infrastructurii tehnico-edilitare; ✓ Accesarea de fonduri externe și naționale pentru amenajarea spațiilor de interes public al localității; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură; ➤ Surse financiare insuficiente pentru susținerea proiectelor de dezvoltare și modernizare a infrastructurii edilitare; ➤ Întârzierea unor lucrări publice în localitate; ➤ Riscul depopulării; ➤ Migrarea forței de muncă poate duce la imposibilitatea realizării unor investiții și proiecte de infrastructură.

4.3.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a amenajării teritoriului

Obiectivele specifice țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030, corelate cu domeniul de dezvoltare - amenajarea teritoriului

Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile

1. Asigurarea accesului la condiții de locuire adecvate pentru toți cetățenii.
2. Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații și alunecările de teren, îmbunătățirea răspunsului colectiv și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului, reducerea impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații și ale alunecărilor de teren asupra ecosistemelor, inclusiv prin îmbunătățirea constantă a cadrului legislativ.
3. Asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți, în special prin extinderea rețelelor de transport public, acordând o atenție deosebită nevoilor celor aflați în situații vulnerabile, femei, copii, persoane cu dizabilități și în etate.
4. Elaborarea și punerea în aplicare a unui program general de planificare spațială și amenajare a teritoriului în corelare cu strategiile sectoriale la nivel național prin aplicarea conceptului de dezvoltare spațială policentrică și echilibrată, care să susțină coeziunea teritorială. Educarea și responsabilizarea populației pentru situații de risc seismic.
5. Reducerea efectelor pe care poluarea atmosferică le are asupra sănătății umane și a mediului prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului.
6. Reducerea substanțială a numărului deceselor și bolilor provocate de produsele chimice periculoase de poluare și de contaminarea aerului, apei și a solului.
7. Consolidarea eforturilor de protecție și salvagardare a patrimoniului cultural și natural, a elementelor de peisaj din mediul urban și rural.
8. Implementarea prevederilor legale referitoare la producția, transportul, depozitarea, utilizarea și eliminarea produselor chimice, inclusiv a celor farmaceutice, care pot prezenta pericole pentru sănătatea oamenilor și animalelor și pentru integritatea mediului.

6 APĂ CURATĂ
ȘI IGIENĂ

Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți

1. Creșterea substanțială a eficienței folosirii apei în activitățile industriale, comerciale și agricole; extinderea reutilizării raționale a apelor tratate și reciclate în perspectiva atingerii obiectivelor economiei circulare.
2. Creșterea substanțială a eficienței de utilizare a apei în toate sectoarele și asigurarea unui proces durabil de captare și furnizare a apei potabile, pentru a face față deficitului de apă.
3. Conectarea gospodăriilor populației din orașe, comune și sate compacte la rețeaua de apă potabilă și canalizare în proporție de cel puțin 90%.
4. Creșterea accesului la apă potabilă pentru grupurile vulnerabile și marginalizate.
5. Îmbunătățirea calității apei prin reducerea poluării, eliminarea depozitării deșeurilor și reducerea la minimum a produselor chimice și materialelor periculoase, reducând proporția apelor uzate netratate și sporind substanțial reciclarea și reutilizarea sigură.
6. Realizarea accesului la condiții sanitare și de igienă adecvate și echitabile pentru toți, acordând o atenție specială celor în situații vulnerabile.

7 ENERGIE ACCESIBILĂ
ȘI CURATĂ

Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern

1. Extinderea rețelelor de transport și distribuție pentru energie electrică și gaze naturale în vederea asigurării accesului consumatorilor casnici, industriali și comerciali la surse sigure de energie la prețuri acceptabile.
2. Asigurarea securității cibernetice a platformelor de monitorizare a rețelelor de producție, transport și distribuție a energiei electrice și gazelor naturale.
3. Decuplarea creșterii economice de procesul de epuizare a resurselor și de degradare a mediului prin sporirea considerabilă a eficienței energetice (cu minimum 27% comparativ cu scenariul de status-quo) și folosirea extinsă a schemei EU ETS în condiții de piață previzibile și stabile.
4. Creșterea ponderii surselor de energie regenerabilă și a combustibililor cu conținut scăzut de carbon în sectorul transporturilor (autovehicule electrice), inclusiv combustibili alternativi.
5. Asigurarea unui cadru de reglementare stabil și transparent în domeniul eficienței energetice în vederea atragerii investițiilor.
6. Susținerea strategică a ponderii energiei electrice în totalul consumului casnic, industrial și în transporturi prin stabilirea unor norme de performanță pentru instalații și aparatură.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

4.3.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune pentru amenajarea teritoriului și măsuri de orientare

4.3.2.1 *Obiectiv general al Orașului Tismana, Județul Gorj în Domeniul Amenajarea teritoriului este:*

Modernizarea și dezvoltarea infrastructurii publice și edilitare precum și utilizarea eficientă a teritoriului orașului .

4.3.2.2 *Obiectivele specifice sunt:*

- OS 3.1: Transformarea digitală a serviciilor publice locale.
- OS 3.2: Dezvoltarea infrastructurii rutiere locale în acord cu necesitățile actuale de dezvoltare ale localității;
- OS 3.3: Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității;
- OS 3.4: Creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin reabilitarea, extinderea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizarea;
- OS 3.5: Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală.
- OS 3.6: Amenajarea de coridoare de mobilitate urbană durabilă (concept Walkable City);
- OS 3.7: Creșterea siguranței traficului în oraș;
- OS 3.8: Creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin extinderea sistemului de alimentare cu gaze naturale.
- OS 3.9: Înființarea și dezvoltarea infrastructurii pentru transport nemotorizat.
- OS 3.10: Stabilirea unui set de reguli pentru utilizarea serviciilor publice locale.

4.3.2.3 *Măsuri de orientare - Fișe de Proiect*

Fișa nr.30

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Construcția de parking-uri publice
Cadrul general	Parcarea în oraș se realizează în condiții care pot pune în pericol siguranța traficului, actuala infrastructură rutieră a orașului nefăcând față numărului mare de autoturisme care trebuie parcate.
Grup țintă	Locuitorii orașului și turiștii
Obiective	OS 3.3 Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității. OS 3.7 Creșterea siguranței traficului în oraș.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Motivația proiectului	Nevoia de amenajare a unui sistem modern de parking care să nu impiețeze asupra siguranței traficului din oraș.
Modul de implementare a proiectului	Identificarea spațiilor pentru parking-uri în oraș, amenajarea/construirea Park&Ride în orașul Tismana.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Programul Tranziție Justă 2021-2027 Bugetul local Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Înființarea a cel puțin 50 de spații de parcare în oraș.

Fișa nr.31

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare rețea de transport public în localitate, care să răspundă nevoilor locale de transport și să asigure în același timp protejarea mediului înconjurător.
Cadrul general	Transporturile locale au o contribuție importantă la dezvoltarea economică locală, a comerțului și investițiilor. Dezvoltarea unui sistem de transport local conduce la crearea de locuri de muncă, la creșterea bunăstării și reduce inegalitățile și excluziunea socială. Totodată, implementarea unui sistem local de transport nepoluant reduce impactul transporturilor asupra climei și a mediului.
Grup țintă	Locuitorii orașului și turiștii
Obiective	OS 3.1 Transformarea digitală a serviciilor publice locale. OS 3.3 Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității. OS 3.5 Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 3.6 Amenajarea de coridoare de mobilitate urbană durabilă (concept Walkable City).
Motivația proiectului	Necesitatea existenței unei rețele locale de transport care să asigure <ul style="list-style-type: none"> • deplasarea cetățenilor între cartierele orașului • a turiștilor către obiectivele turistice din localitate și din zona localității
Modul de implementare a proiectului	Înființarea serviciului local de transport public. Achiziționarea unor autobuze electrice precum și a infrastructurii de încărcare. Înființare/construire autobază/garaj pentru autobuzele serviciului local de transport.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Programul Tranziție Justă 2021-2027 Bugetul de stat (AFM) Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Operaționalizarea sistemului local de transport local.

Fișa nr.32

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Amenajarea stațiilor de transport public SMART
Cadrul general	Dezvoltarea unui sistem de transport local implică și extinderea și modernizarea sistemului de stații de transport public.
Grup țintă	Locuitorii orașului și turiștii
Obiective	OS 3.1 Transformarea digitală a serviciilor publice locale. OS 3.3 Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 3.5 Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală. OS 3.6 Amenajarea de coridoare de mobilitate urbană durabilă (concept Walkable City).
Motivația proiectului	Nevoia de creare a unor condiții decente și în ceea ce privește stațiile de transport public local.
Modul de implementare a proiectului	Modernizarea stațiilor de transport existente și înființarea unora noi care să asigure conexiunea tuturor cartierelor orașului cu centrul civic. Dotarea stațiilor de transport local cu automate de bilete, sistem de informare dinamică a călătorilor, hartă a rețelei de transport local, supraveghere video.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Extinderea rețelei de stații publice transport la nivelul întregului oraș și modernizarea lor

Fișa nr: 33

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Implementare sistem de e-tiketing în transportul public local.
Cadrul general	Dezvoltarea unui sistem de transport local presupune și implementarea unui sistem inteligent de plată a serviciilor de transport local.
Grup țintă	Locuitorii orașului și turiștii
Obiective	OS 3.1 Transformarea digitală a serviciilor publice locale. OS 3.3 Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității. OS 3.5 Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 3.6 Amenajarea de coridoare de mobilitate urbană durabilă (concept Walkable City).
Motivația proiectului	Nevoia de creare a unui sistem modern de plată a serviciilor de transport public în orașul Tismana.
Modul de implementare a proiectului	Achiziționare și montare/implementare: <ul style="list-style-type: none"> • echipamente instalate la bord pentru asigurarea funcției de e-ticketing și numărare călători; • sistem integrare plată SMS • sistem de control titluri de călătorie • sistem integrat de comunicații • sistem management de flotă • integrare carduri cu sistem bike-sharing • sistem emiter carduri de călătorie • echipamente autobază
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Implementare sistem e-ticketing

Fișa nr.34

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Implementare sistem inteligent de semaforizare și semnalizare rutieră precum și de monitorizare a traficului în oraș
Cadrul general	Existența în orașul Tismana a unui sistem de semnalizare rutieră care nu mai răspunde necesităților de dezvoltare a localității și mai ales normelor de siguranță publică.
Grup țintă	Locuitorii orașului
Obiective	OS 3.7 Creșterea siguranței traficului în oraș.
Motivația proiectului	Nevoia modernizării și dezvoltării sistemului de semnalizare și semaforizare rutieră din oraș.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea unor studii de trafic la nivel local. Proiectarea sistemului de semnalizare și semaforizare.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Montarea de semafoare inteligente și a echipamentelor sistemului
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Punere în funcțiune a sistemului inteligent de semaforizare și semnalizare rutieră în oraș

Fișa nr.35

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare rețea de stații de alimentare a vehiculelor electrice
Cadrul general	Numărul vehiculelor alimentate electric a crescut foarte mult și dezvoltarea unei infrastructuri locale de alimentare reprezintă un avantaj major mai ales în contextul în care se urmărește creșterea numărului de turiști.
Grup țintă	Locuitorii orașului
Obiective	OS 3.1 Transformarea digitală a serviciilor publice locale. OS 3.3 Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității. OS 3.5 Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală.
Motivația proiectului	Dezvoltarea unei infrastructuri locale de alimentare a vehiculelor electrice.
Modul de implementare a proiectului	Amenajarea unei rețele locale de stații de alimentare a vehiculelor electrice
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul de stat(AFM) Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Înființarea a cel puțin 2 stații de alimentare a vehiculelor

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Fișa nr.36

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Extindere și modernizare a sistemului integrat de alimentare cu apă și canalizare la nivelul întregului oraș.
Cadrul general	Orașul dispune de un sistem de alimentare cu apă care nu acoperă în totalitate nevoilor cetățenilor, iar sistemul de canalizare se află într-o fază incipientă de execuție.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 3.4 Creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin reabilitarea, extinderea și modernizarea a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare. OS 3.5 Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală.
Motivația proiectului	Nevoia de extindere și modernizare a sistemului de alimentare cu apă în oraș și de introducere a sistemului de canalizare și tratare a apelor uzate.
Modul de implementare a proiectului	Extinderea rețelei de alimentare cu apă la nivelul întregului oraș. Modernizarea întregului sistem de alimentare cu apă a localității inclusiv prin montarea unei stații de pompare și a conductelor de refulare de pompare și conducte de refulare. Extinderea rețelei de canalizarea la nivelul întregului oraș și înființarea sistemului de epurare.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PODD 2021-2027 POIM PNRR Buget de stat Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Zona Metropolitană Târgu Jiu „ADIA” Gorj
Termen de realizare	2029

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Indicatori	Extinderea sistemului de alimentare cu apă și canalizare la nivelul întregului oraș.
-------------------	--

Fișa nr.37

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Modernizare/reabilitare sistem de canalizare pluvială
Cadrul general	Sistemul de canalizare pluvială din oraș nu mai face față nevoilor edilitare ale localității.
Grup țintă	Locuitorii orașului
Obiective	OS 3.4 Creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin reabilitarea, extinderea și modernizarea a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare.
Motivația proiectului	Nevoia de modernizare și reabilitare a sistemului de canalizare pluvială din oraș
Modul de implementare a proiectului	Accesarea liniilor de finanțare și derularea lucrărilor de reabilitare modernizare a sistemului de canalizare pluvială local.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PODD 2021-2027 POIM PNRR Buget de stat Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana „ADIA” Gorj
Termen de realizare	2029
Indicatori	Modernizare/reabilitare sistem de canalizare pluvială

Fișa nr. 38

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Proiect integrat de reamenajare urbană prin extinderea zonelor pietonale și dezvoltarea rețelei de piste pentru bicicliști
Cadrul general	Crearea coridoarelor de mobilitate urbană durabilă, prin crearea pistelor pentru biciclete și extinderea zonelor pietonale, vor duce la

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	îmbunătățirea calității vieții și sănătății locuitorilor și vor spori atractivitatea orașului din punct de vedere turistic.
Grup țintă	Locuitorii orașului și turiștii
Obiective	OS 3.5 Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală. OS 3.6 Amenajarea de coridoare de mobilitate urbană durabilă (concept Walkable City). OS 3.9 Înființarea și dezvoltarea infrastructurii pentru transport nemotorizat.
Motivația proiectului	Nevoia amenajării spațiilor publice în acord cu necesitățile actuale ale comunității.
Modul de implementare a proiectului	Înființarea de piste pentru biciclete Modernizare/extindere/ reabilitare trotuare
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Realizarea a cel puțin 20 km de piste pentru biciclete, modernizarea și extinderea zonelor pietonale din oraș.

Fișa nr. 39

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare și amenajare sistem bike sharing în orașul Tismana.
Cadrul general	Crearea coridoarelor de mobilitate urbană durabilă, sporesc atractivitatea orașului din punct de vedere turistic.
Grup țintă	Locuitorii orașului și turiștii
Obiective	OS 3.3: Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității; OS 3.5: Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 3.6: Amenajarea de coridoare de mobilitate urbană durabilă (concept Walkable City); OS 3.9: Înființarea și dezvoltarea infrastructurii pentru transport nemotorizat.
Motivația proiectului	Nevoia dezvoltării infrastructurii nemotorizate la nivelul orașului
Modul de implementare a proiectului	Identificarea și amenajarea spațiilor pentru depozitarea bicicletelor în apropierea stațiilor de transport public local, a obiectivelor turistice și a spațiilor de cazare din localitate. Achiziționarea bicicletelor și a rastelurilor pentru depozitare. Achiziționarea și punerea în funcțiune a echipamentelor hardware și software necesare.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 PNRR Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Sistemul să fie funcțional pe toată lungimea traseelor de transport local din localitate și în mod obligatoriu la toate obiectivele turistice din oraș.

Fișa nr. 40

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Amenajarea de parcări/rastele biciclete corelate și cu stațiile de transport public sau cu parcările din oraș.
Cadrul general	Infrastructura velo servește la dezvoltarea turismului și crește mobilitatea în localitate.
Grup țintă	Locuitorii orașului și turiștii
Obiective	OS 3.5 Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală. OS 3.6 Amenajarea de coridoare de mobilitate urbană durabilă (concept Walkable City). OS 3.9 Înființarea și dezvoltarea infrastructurii pentru transport nemotorizat.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Motivația proiectului	Necesitatea dezvoltării unei infrastructuri velo la nivelul orașului.
Modul de implementare a proiectului	Identificarea spațiilor și amenajarea rastelelor de biciclete
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 PNRR Alte fonduri externe Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Amenajarea a cel puțin 20 de parcări/rastele biciclete în oraș.

Fișa nr. 41

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltarea unei rețele integrate de trasee velo în oraș.
Cadrul general	Existența unei rețele locale velo care să lege cele mai importante puncte ale localității cu obiectivele turistice și spațiile de cazare este de natură a crește atractivitatea turistică a orașului.
Grup țintă	Locuitorii orașului și turiștii
Obiective	OS 3.3 Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității. OS 3.5 Dezvoltarea și diversificarea serviciilor publice oferite de autoritatea locală. OS 3.6 Amenajarea de coridoare de mobilitate urbană durabilă (concept Walkable City). OS 3.9 Înființarea și dezvoltarea infrastructurii pentru transport nemotorizat.
Motivația proiectului	Nevoia dezvoltării infrastructurii locale pentru transportul local alternativ cu mijloace velo.
Modul de implementare a proiectului	Identificarea și stabilirea traseelor velo și amenajarea lor.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 PNRR

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Buget de stat (AFM) Alte fonduri externe Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Existența unei rețele velo locale care să lege centru localității cu obiectivele turistice majore și principalele puncte de acces în oraș.

Fișa nr: 42

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Asfaltarea drumurilor/străzilor din interiorul orașului Tismana
Cadrul general	Infrastructura rutieră reprezintă un element de bază pentru dezvoltarea orașului Tismana.
Grup țintă	Locuitorii orașului Turiștii Mediul de afaceri
Obiective	OS 3.2: Dezvoltarea infrastructurii rutiere locale în acord cu necesitățile actuale de dezvoltare ale localității;
Motivația proiectului	Nevoia de modernizare și reabilitare a drumurilor din oraș.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea documentației și accesarea liniilor de finanțare disponibile
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNI "Anghel Saligny" Programul transport 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Zona Metropolitană Târgu Jiu
Termen de realizare	2029
Indicatori	Asfaltarea tuturor drumurilor rămase încă neasfaltate în interiorul orașului.

Fișa nr.43

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Pietruirea drumurilor de acces către exploatațiilor agricole de pe teritoriul orașului Tismana
Cadrul general	Infrastructura rutieră reprezintă un element de bază pentru dezvoltarea orașului Tismana. Mai ales în contextul în care nu există în localitate alt tip de infrastructură de transport.
Grup țintă	Locuitorii orașului Turiștii Mediul de afaceri
Obiective	OS 3.2: Dezvoltarea infrastructurii rutiere locale în acord cu necesitățile actuale de dezvoltare ale localității;
Motivația proiectului	Nevoia de modernizare și reabilitare a drumurilor din oraș.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea documentației și accesarea liniilor de finanțare disponibile
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNI "Anghel Saligny" PNS 2021-2027 Programul transport 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Zona Metropolitană Târgu Jiu
Termen de realizare	2029
Indicatori	Pietruirea tuturor drumurilor rămase încă neasfaltate în interiorul orașului.

Fișa nr.44

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltare rețea de drumuri în zonele cu potențial economic și turistic.
Cadrul general	Infrastructura rutieră reprezintă un element de bază pentru dezvoltarea turismului în general și mai ales în cazul orașului Tismana.
Grup țintă	Locuitorii orașului Turiștii

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Mediul de afaceri
Obiective	OS 3.3 Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității.
Motivația proiectului	Nevoia de modernizare și reabilitare a drumurilor din oraș.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea documentației și accesarea liniilor de finanțare disponibile
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNI "Anghel Saligny" PNS 2021-2027 Programul transport 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Zona Metropolitană Târgu Jiu
Termen de realizare	2029
Indicatori	Asfaltarea/pietruirea drumurilor de acces în zonele cu potențial economic și turistic

Fișa nr.45

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltarea rețelei locale de drumuri de exploatație agricolă și silvică
Cadrul general	Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii agricole și silvice prin creșterea accesibilității exploatațiilor agricole și silvice, reprezintă un aspect esențial pentru îmbunătățirea performanței economice a orașului Tismana.
Grup țintă	Locuitorii orașului Turiștii Mediul de afaceri
Obiective	OS 3.3 Reabilitarea, modernizarea și dezvoltarea infrastructurii de transport de interes local în vederea creșterii accesibilității și mobilității.
Motivația proiectului	Îmbunătățirea accesibilității exploatațiilor agricole și forestiere.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea documentației și accesarea liniilor de finanțare disponibile

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri AFIR Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Zona Metropolitană Târgu Jiu
Termen de realizare	2029
Indicatori	Amenajarea de drumuri în vederea accesării tuturor exploatațiilor agricole și forestiere din localitate.

Fișa nr.46

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Extindere rețea de alimentare cu gaze naturale
Cadrul general	Sistemul de alimentare cu gaze în orașul Tismana este o investiție foarte importantă. La nivelul orașului doar o parte dintre gospodăriile sunt racordate la sistemul de alimentare cu gaze naturale
Grup țintă	Locuitorii orașului
Obiective	OS 3.8 Creșterea accesului la infrastructura de utilități publice edilitare prin extinderea sistemului de alimentare cu gaze naturale.
Motivația proiectului	Racordarea tuturor gospodăriilor din oraș la sistemul de alimentare cu gaze naturale
Modul de implementare a proiectului	Extinderea rețelei de distribuție și alimentare cu gaze naturale în toate cartierele orașului.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul de stat Bugetul local PPP
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	
Indicatori	Furnizarea serviciului public de alimentare cu gaze la nivelul întregului oraș.

Fișa nr.47

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus
--	-------------------------------------

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Titlul: Construire variantă centură ocolitoare de transport a orașului Tismana
Cadrul general	DN 67 B străbate orașul, fapt care determină un nivel mai ridicat al gradului de poluare în localitate, îngreunarea traficului, scăderea gradului de siguranță rutieră în localitate, iar la nivelul drumului național se creează ambuteiaje.
Grup țintă	Locuitorii orașului
Obiective	OS 3.2 Dezvoltarea infrastructurii rutiere locale în acord cu necesitățile actuale de dezvoltare ale localității. OS 3.7 Creșterea siguranței traficului în oraș.
Motivația proiectului	Reorganizarea și modernizarea traficului în oraș dar nevoia extinderii zonelor propice pentru dezvoltarea unor investiții locale.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea parteneriatului cu CNAIR
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Transport 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul local PPP
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana CNAIR Zona Metropolitană Târgu Jiu
Termen de realizare	
Indicatori	Construire variantă centură ocolitoare.

Fișa nr.48

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Regulament pentru optimizarea distribuției mărfurilor în orașul Tismana
Cadrul general	Aprovizionarea cu mărfuri și materiale în teritoriul administrativ al orașului Tismana trebuie să aibă la bază o serie de principii clare care să protejeze populația de o serie de elemente de disconfort generat de această activitate.
Grup țintă	Locuitorii orașului

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Obiective	OS 3.10 Stabilirea unui set de reguli pentru utilizarea serviciilor publice locale.
Motivația proiectului	Nevoia existenței unor reguli clare pentru distribuția/aprovizionarea cu mărfuri și materiale în localitate.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea unor consultări cu agenții economici din oraș dar și cu asociațiile de proprietari. Elaborarea, aprobarea și implementarea unui regulament local pentru optimizarea distribuției mărfurilor în orașul Tismana
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2024
Indicatori	Regulament local pentru optimizarea distribuției mărfurilor în orașul Tismana

Fișa nr.49

Domeniu Amenajarea teritoriului	Programul / proiectul propus Titlul: Regulament pentru funcționarea parcarilor în orașul Tismana (auto/velo)
Cadrul general	Funcționarea parcarilor la nivelul localității are nevoie de o reglementare pentru utilizarea corectă eficientă și în condiții de siguranță a serviciului public.
Grup țintă	Locuitorii orașului
Obiective	OS 3.10 Stabilirea unui set de reguli pentru utilizarea serviciilor publice locale.
Motivația proiectului	Nevoia existenței unor reguli clare pentru utilizarea parcarilor în localitate atât pentru vehiculele motorizate cât și pentru cele nemotorizate.
Modul de implementare a proiectului	Elaborarea, aprobarea și implementarea unui regulament local pentru utilizarea parcarilor/rastelelor de biciclete în localitate
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2024
Indicatori	Regulament local pentru utilizarea parcărilor/rastelelor de biciclete în localitate

4.4.1 Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare a instituțiilor locale

4.4.1.1 Instituții locale în Orașul Tismana

Administrația publică locală este nivelul administrativ cel mai apropiat de cetățean și în măsură să cunoască și să răspundă cel mai bine nevoilor manifestate de comunitate. Rolul său principal este acela de a oferi servicii publice comunității în cantitatea și la calitatea solicitată de aceștia. Administrația modernă presupune implicarea puternică în dezvoltarea economică locală, în modelarea prosperității pe termen mediu și lung și în asigurarea coeziunii sociale a bunăstării oamenilor. Stadiul actual al evoluției societății, face ca administrațiile publice locale să se afle în permanență sub presiunea oferirii unor servicii publice de calitate și în cantități mai mari către cetățeni și comunitățile pe care le deservească.

Mai mult, în actualul context în care dezvoltarea se bazează pe inovare, pe utilizarea judicioasă a resurselor, UAT-urile trebuie să lucreze în mod constant și intenționat pentru a-și îmbunătăți eficacitatea și calitatea serviciilor. Ritmul actual al schimbărilor sociale, tehnice și economice obligă administrațiile publice să se adapteze la noile realități. Așadar, tehnologia, devenită omniprezentă în societate, reprezintă o oportunitate enormă pentru activitatea administrației publice.

În ceea ce privește autoritățile administrației publice locale ale orașului Tismana, acestea sunt organizate și funcționează în conformitate cu prevederile Constituției României, a Ordonanței de Urgență nr. 57 din 2019 privind Codul administrativ, precum și în baza hotărârilor Consiliului Local referitoare la aprobarea organigramei, a numărului de posturi și a statului de funcții ale aparatului propriu de specialitate al Primarului orașului Tismana.

În baza acestor acte normative, autoritățile administrației publice locale la nivelul orașului Tismana sunt Consiliul Local al Orașului Tismana, ca autoritate deliberativă și Primarul Orașului Tismana, ca autoritate executivă.

Potrivit prevederilor legale mai sus menționate, Primarul, Viceprimarul, Secretarul, împreună cu aparatul propriu de specialitate, constituie o structură funcțională cu activitate permanentă, denumită Primăria Orașului Tismana care aduce la îndeplinire hotărârile Consiliului Local și dispozițiile Primarului, soluționând problemele curente ale colectivității locale.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 108 Primăria orașului Tismana
Sursa: <https://www.radioinfinet.ro>

Consiliul Local și Primarul Orașului Tismana sunt aleși în condițiile prevăzute de Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare.

Consiliul Local al Orașului Tismana este alcătuit din 15 consilieri, are inițiativă și hotărăște, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități publice, locale sau centrale.

La 22 decembrie 2022 Consiliul Local al orașului Tismana a adoptat Hotărârea nr 133/2022 privind aprobarea organigramei și statului de funcții pentru aparatul propriu de specialitate al primarului orașului Tismana, valabilă începând cu data de 01.01.2023.

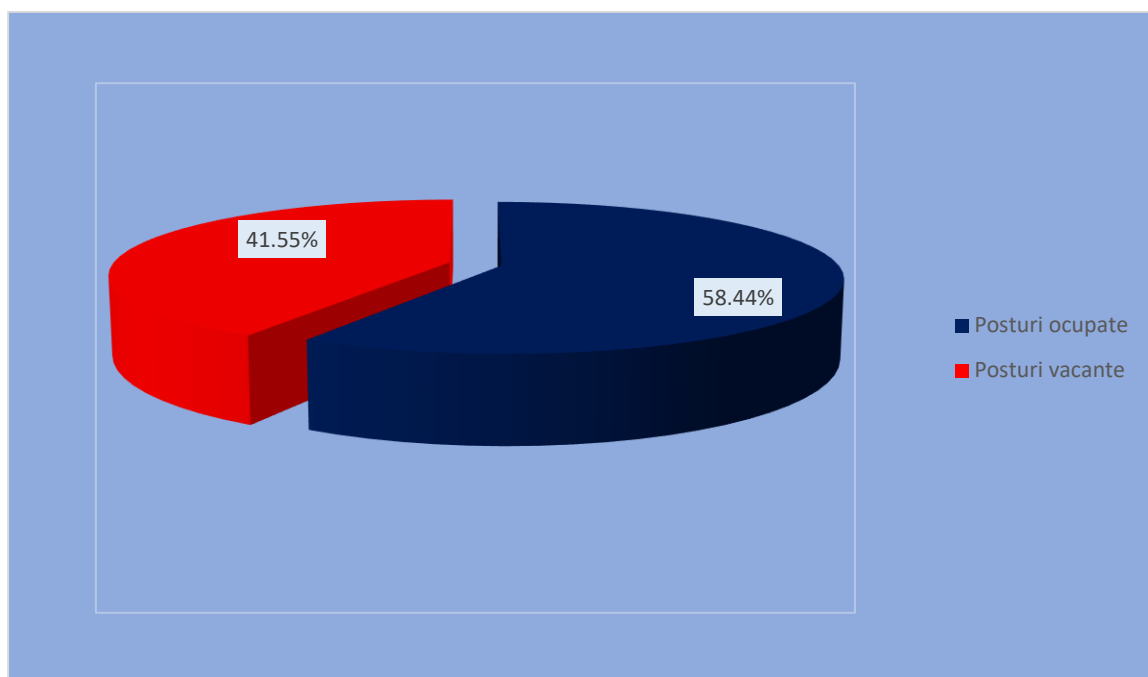
Mai jos prezentăm numărul total al posturilor din aparatul propriu al primarului orașului Tismana, pe categorii de funcții (funcții de demnitari, funcții publice sau contractuale, funcții de conducere sau de execuție).

Funcție/ Număr de posturi	Ocupate	Vacante	Total
Demnitari	1	1	2
Funcții de înalți funcționari publici	0	0	0
Funcții publice de conducere	1	4	5
Funcții publice de execuție	23	17	40
Funcții contractuale de conducere	1	1	2
Funcții contractuale de execuție	19	9	28
Număr total de posturi	45	32	77

Tabel 45 Funcții - aparatul propriu al primarului orașului Tismana
Sursa: <https://primariatismana.ro>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 109 Funcții - aparatul propriu al primarului orașului Tismana
Sursa: <https://primariatismana.ro>

Din analiza acestor documente reiese că aparatul propriu al orașului Tismana are un număr total de 77 de posturi din care 58.44% sunt ocupate și 41.55% sunt vacante.

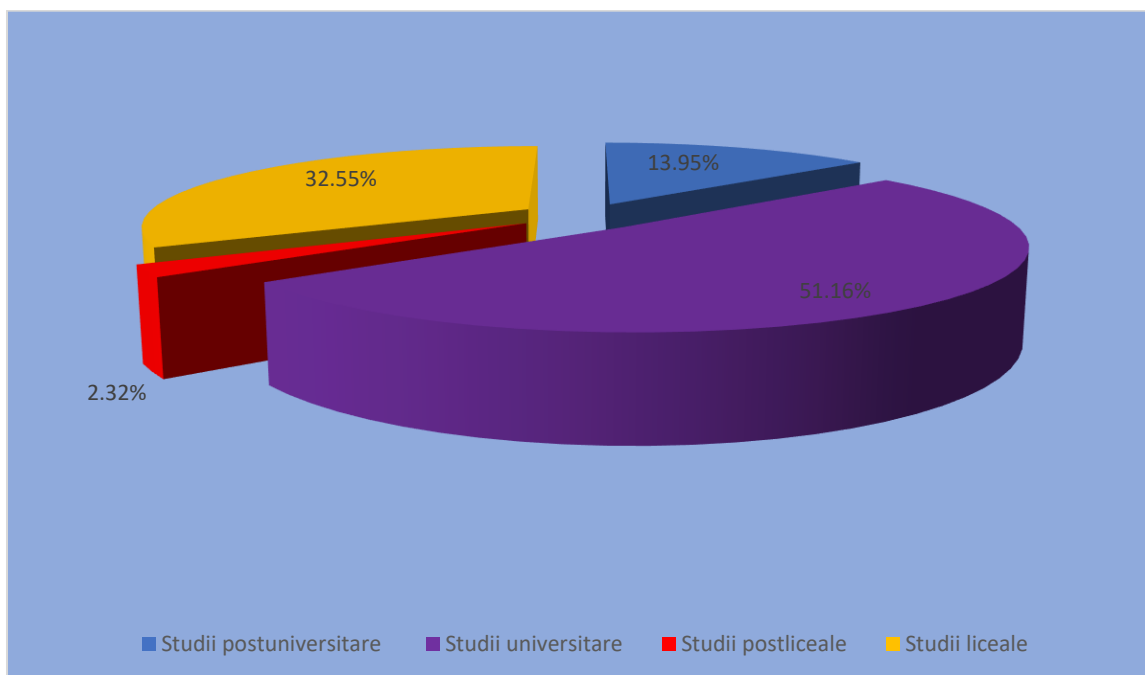
În conformitate cu prevederile legale, pe statul de funcții aprobat sunt înscrise și posturile de asistenți personali, care în orașul Tismana sunt în număr de 100. Din cele 100 de posturi de asistenți personali, 921 sunt ocupate și 9 vacante.

Referitor la structura pe sexe a personalului din aparatul propriu al primarului orașului Tismana, acesta este format în proporție de 51.16% din bărbați și 48.84% din femei.

Nivelul de studii a personalului din aparatul propriu al primarului orașului Tismana este prezentat în figura de mai jos (exclusiv demnitarii).

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 110 Posturile ocupate din cadrul Primăriei orașului Tismana (exclusiv demnitarii) după nivelul studiilor Sursa: fișa localității

În ceea ce privește vârsta medie a personalului din aparatul propriu al primarului orașului Tismana aceasta este de 49 de ani, în condițiile în care 65.11% din totalul personalului este încadrat în grupa de vârstă 30-50 ani, iar 34.89% în grupa de vârstă peste 50 de ani. Se remarcă faptul că nu există niciun angajat cu vârsta mai mică de 30 de ani.

În ceea ce privește formarea și perfecționarea continuă obligatorie în cazul funcționarilor publici, dintre angajații aparatului propriu al primarului există o singură persoană care a urmat cursuri de acest tip în perioada 2020-2022, iar domeniul ales a fost cel al achizițiilor publice.

Totodată este important faptul că personalul încadrat în aparatul propriu al primarului orașului Tismana nu a fost niciodată supus unei evaluări externe.

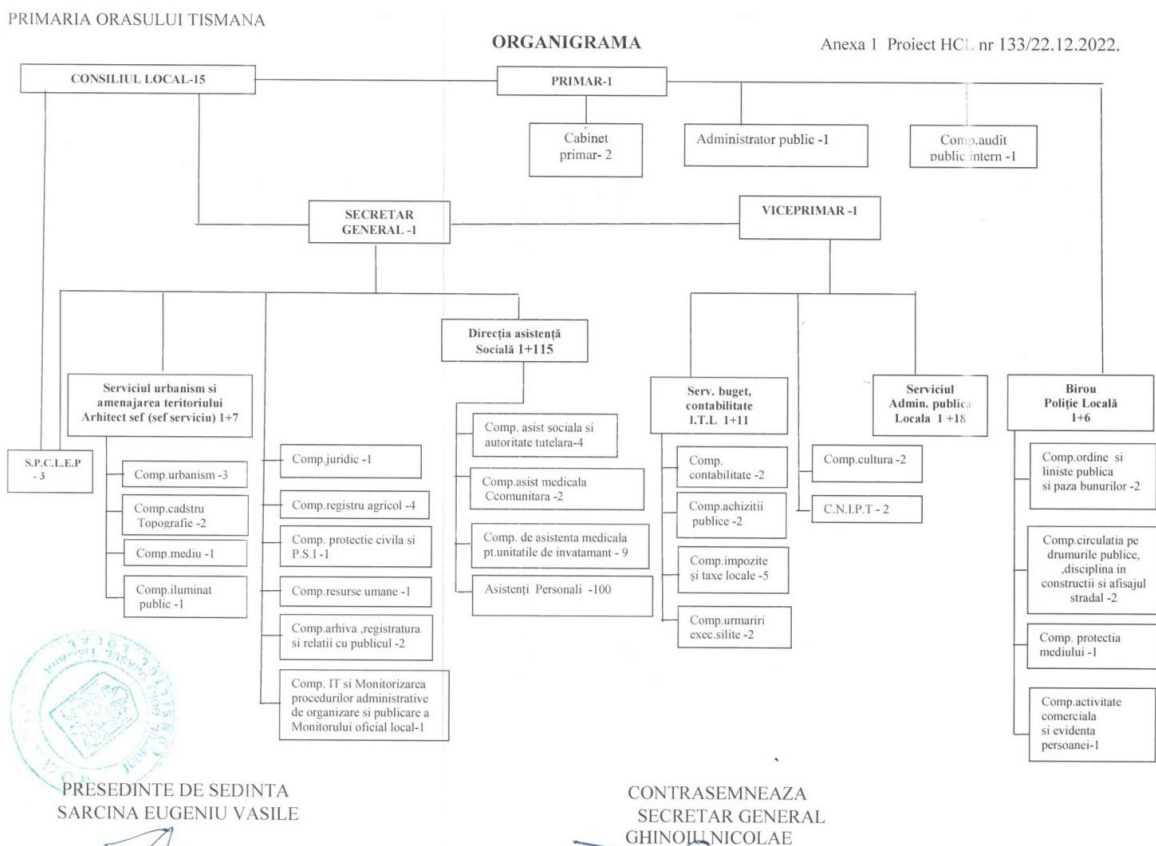
Din punct de vedere organizatoric, aparatul propriu al primarului orașului Tismana este alcătuit din următoarele structuri funcționale:

- o direcție;
- 4 servicii;
- 1 birou;
- 25 de compartimente.

Prezentăm mai jos organigrama în vigoare aprobată prin hotărârea Consiliului Local Tismana la 22 decembrie 2022.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

*Figură 111 Organigrama Primăriei Tismana aprobată în 22 decembrie 2022
Sursa: : <https://primariatismana.ro>*

În ceea ce privește dotarea din punct de vedere tehnic a structurilor funcționale din Primăria Tismana, aceasta se materializează în existența a 30 de calculatoare cu acces permanent la internet și conectate la o imprimantă. Dintre acestea 5 sunt achiziționate după anul 2020.

De asemenea, în dotarea Primăriei Tismana există 11 copiatoare dintre care 8 sunt generație mai nouă de 2020. Baza materială este completată cu 2 camere foto și o cameră video, precum și cu 3 autoturisme având an de fabricație mai vechi de 2020.

Spațiile de lucru din clădirea Primăriei însumează un total de 714.03 m² utili, ceea ce raportat la numărul total al personalului din aparatul propriu al primarului orașului Tismana, indică faptul că fiecărui funcționar îi revine un spațiu de lucru de 15.86 mp².

În ceea ce privește asigurarea transparenței și consultarea populației, fișa localității Tismana arată că ultimul sondaj de opinie realizat în rândul populației privind problemele locale, a fost realizat în anul 2018.

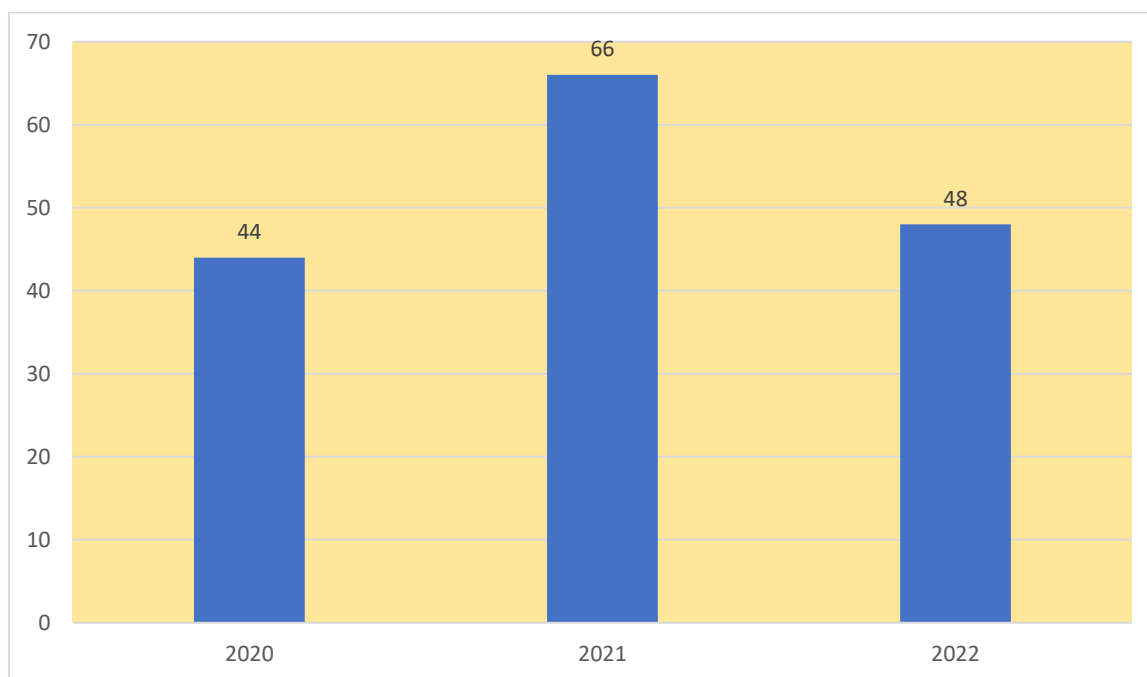
De asemenea, în anul 2022 au fost organizate un număr de 10 adunări publice, iar cetățenii au transmis un număr de 150 de petiții. Totodată, au fost formulate către autoritățile locale și 16 solicitări de informații în temeiul legii 544/2001. Ședințele de consiliu local se desfășoară cu participarea în medie a 20 de cetățeni.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Primăria deține un site, mijloc facil de informare pentru cetățenii orașului, iar în localitate există și un număr de 11 locuri de afișaj stradal.

În condițiile în care activitatea de urbanism este una extrem de importantă la nivelul administrației publice locale, constatăm că la nivelul orașului Tismana, Planul Urbanistic General a fost elaborat în anul 2016 și nu a fost actualizat. În anul 2022, în orașul Tismana au fost emise 91 de certificate de urbanism. În ceea ce privește situația autorizațiilor de construire în ultimii ani, este prezentată mai jos.

Figură 112 Evoluția numărului de autorizații de construire emise de Primăria orașului Tismana 2020-2022
Sursa: Fișa localității

Orașul Tismana face parte din două asociații de dezvoltare intercomunitară:

- Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de utilități publice pentru serviciul de alimentare cu apă și de canalizare „ADIA” Gorj - din anul 2007.
- Asociația de dezvoltare intercomunitară în domeniul serviciilor publice de salubritate „ADIS” Gorj - din anul 2009.

Reprezentanții executivului local au fost chestionați în legătură cu o serie de aspecte legate de administrarea orașului Tismana.

Astfel, în ceea ce privește obiectivele principale pe care și le-au stabilit pentru perioada următoare, respondenții au indicat:

- dezvoltarea utilităților publice la nivelul orașului;
- modernizarea și dezvoltarea infrastructurii rutiere a orașului;
- dezvoltarea localității spre Smart City,

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

În privința celor mai importante probleme cu care se confruntă în actul de administrare, au fost indicate următoarele aspecte:

- *nefinalizarea cadastrării domeniului public și privat;*
- *resurse financiare limitate pentru realizarea obiectivelor;*
- *scăderea demografică;*
- *lipsa locurilor de muncă.*

Cu privire la acțiunile realizate pentru dezvoltarea economică a localității au fost indicate următoarele aspecte:

- *Introducerea rețelei de gaze;*
- *Realizarea/modernizarea rețelei de apa și canal;*
- *Depunerea de proiecte cu finanțare nerambursabilă;*
- *Obținerea de finanțări pentru realizarea de investiții cu finanțări nerambursabile.*

Privitor la lipsurile/deficiențele care afectează calitatea activității de administrare a impozitelor și taxelor locale, precum și de elaborare și executare a bugetelor locale, reprezentanții executivului local au indicat următoarele aspecte:

- *greutatea în colectarea taxelor și impozitelor, determinată de lipsa resurselor financiare a contribuabililor;*
- *nedezbaterea succesiunilor, fapt care conduce la imposibilitatea identificării potențialilor moștenitori;*
- *Resurse financiare reduse, ceea ce conduce la greutate în implementarea proiectelor de investiții.*

4.4.1.2 Analiza SWOT

Puncte tari ale Orașului Tismana :	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Autorități locale care apreciază că resursa umană este cea mai importantă dintr-o organizație; ✓ Imagine bună și încredere în primar; ✓ Autorități locale deschise. ✓ UAT Tismana face parte din Zona Metropolitană Târgu Jiu; ✓ Structură funcțională bine construită și orientată către nevoile de dezvoltare a localității; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Constrângerile bugetare; ✓ Nefinalizarea cadastrării domeniului public și privat; ✓ Scăderea demografică; ✓ Lipsa locurilor de muncă; ✓ Circuitul administrativ național și internațional; ✓ Greutatea în colectarea taxelor și impozitelor, determinată de lipsa resurselor financiare a contribuabililor;

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existența unui compartiment specializat în intervenții în caz de situații de urgență; ✓ Personal angajat în aparatul propriu al primarului cu un bun nivel al studiilor și cu experiență în administrația publică locală ✓ Înrolarea instituției în sistemul de plată on-line a taxelor și impozitelor www.ghiseul.ro; ✓ Existența unei atmosfere de lucru propice soluționării problemelor comunității; ✓ Asigurarea liberului acces la informațiile de interes public și transparență decizională; ✓ Răspuns prompt către cetățean; ✓ Implementarea de proiecte de investiții care au dus la dezvoltarea comunității sub aspect economic, social, cultural etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Site funcțional cu informații insuficiente și rubrici incomplete; ✓ Slaba participare a angajaților la diferite forme de pregătire profesională; ✓ Posibilități reduse de motivare financiară a personalului din cadrul UAT și de atragere a persoanelor cu calificare superioară în structurile funcționarilor publici; ✓ Existența unui personal relativ îmbătrânit; ✓ Tehnică de lucru modernă insuficientă, dotare slabă cu aparatură IT de generație nouă și conexiune la internet; ✓ Birocratizarea circuitului documentelor; ✓ Inexistența unor angajați cu experiență în domeniul atragerii fondurilor europene și în IT.
<p align="center">Oportunități:</p>	<p align="center">Amenințări:</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Creșterea gradului de descentralizare și autonomie locală; ✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ✓ Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării instituționale; ✓ Elaborarea strategiei de resurse umane care să cuprindă și aspectele de planificare, recrutare, selecție, motivare, carieră în general; ✓ Crearea unui sistem electronic de management al documentelor pentru o mai bună organizare și comunicare internă, precedat de pregătirea în domeniul utilizării noilor tehnologii; ✓ Existența unor instituții similare cu exemple de bune practici; ✓ Crearea unei culturi a informării și participarea la evenimentele din domeniul de activitate - conferințe, seminarii. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Educație, cultură civică slab dezvoltate, grad redus de participare civică; ✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice; ✓ Blocarea accesului la funcțiile publice vacante; ✓ Migrarea personalului calificat către alte instituții publice. ✓ Grad scăzut de atractivitate a posturilor din cadrul primăriei comunei și în consecință existența unei baze de selecție redusă pentru ocuparea posturilor vacante . ✓ Legislație neclară, generată de întârzierea adoptării normelor de aplicare a unor acte normative, contradicții între prevederile legale și suprapuneri de acte normative.

4.4.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare a instituțiilor locale

Obiectivele specifice țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030, corelate cu domeniul de dezvoltare - instituții locale

Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile

1. Administrarea justiției în condiții de imparțialitate și celeritate, în conformitate cu legile și procedurile stabilite, cu respectarea principiului prezumției de nevinovăție. Asigurarea și susținerea dialogului cu minoritățile naționale în vederea îmbunătățirii actului decizional, prin acces egal pentru toți cetățenii de a-și respecta și valorifica cultura, tradițiile, limba maternă și de a participa la viața economică, socială și politică și pentru combaterea preconcepțiilor, a prejudecăților și a discriminărilor în toate formele sale și promovarea dialogului interetnic, valorilor comune, diversității culturale și lingvistice.
2. Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și ratelor de deces conexe.
3. Stoparea abuzului, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor.
4. Reducerea semnificativă a fluxurilor ilicite financiare și de armament, consolidarea recuperării și returnării bunurilor furate și combaterea tuturor formelor de crimă organizată.
5. Asigurarea procesului decizional receptiv, incluziv, participativ și reprezentativ la toate nivelurile.
6. Dezvoltarea instituțiilor eficiente, responsabile și transparente la toate nivelurile.
7. Profesionalizarea și perfecționarea activității tuturor instituțiilor administrației publice centrale și locale, mai ales a compartimentelor care intră în contact direct cu cetățenii, pentru prestarea unor servicii prompte și civilizate; extinderea și generalizarea serviciilor pe internet (on-line).

Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

1. Majorarea progresivă a cuantumului asistenței oficiale de dezvoltare acordate de România în cadrul programelor ODA, în funcție de capacitatea de susținere a economiei naționale, având ca obiectiv țintă atingerea cifrei de 0,33% din venitul național brut la nivelul anului 2030.
2. Sporirea și diversificarea ajutorului oficial pentru dezvoltare pe măsura creșterii potențialului economic al României și încurajarea agenților economici români să investească, pe baze competitive, în economia țărilor mai puțin dezvoltate.
3. Aderarea României la Zona Euro, la spațiul Schengen și la Organizația pentru Dezvoltare și Cooperare Economică.
4. Susținerea angajamentelor internaționale și implicarea proactivă pe plan european și internațional.

4.4.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune instituției locale și măsuri de orientare

4.4.2.1 *Obiectivul general al Orașului Tismana, Județul Gorj în domeniul Instituției locale este: Creșterea capacității administrative a UAT Tismana*

4.4.2.2 *Obiectivele specifice sunt :*

OS 4.1: Creșterea transparenței activității și dezvoltarea relației cu cetățenii și mediul de afaceri;

OS 4.2: Utilizarea unor instrumente moderne de management a calității serviciilor publice;

OS 4.3: Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală;

OS 4.4: Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice;

OS 4.5: Dezvoltarea infrastructurii IT a instituțiilor publice locale;

OS 4.6: Transformarea digitală a administrației locale, având ca scop central interacțiunea facilă cu cetățeanul și mediul de afaceri

4.4.2.3 *Măsuri de orientare - Fișe de Proiect*

Fișa nr.50

Domeniu Instituții locale

Programul / proiectul propus

Titlul: Adaptarea structurii organizatorice la realitățile economice și sociale ale comunității

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Cadrul general	Organigrama, ROF-ul, fișele de post sunt instrumente manageriale ce sprijină atingerea obiectivelor propuse.
Grup țintă	Autoritatea executivă locală
Obiective	OS 4.2 Utilizarea unor instrumente moderne de management a calității serviciilor publice. OS 4.3 Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală . OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice.
Motivația proiectului	Nevoia de a crea o structură organizatorică flexibilă
Modul de implementare a proiectului	Adaptarea anuală a organigramei, regulamentului de organizare și funcționare și a fișelor de post la nevoile instituției și schimbările legislative.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	Luna martie a fiecărui an
Indicatori	Organigrama, ROF, fișe de post actualizate anual.

Fișa nr.51

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Stabilirea nevoilor de formare profesională ale funcționarilor publici precum și participarea efectivă la diferite forme de pregătire și perfecționare profesională
Cadrul general	Potrivit legislației în vigoare, funcționarii publici au dreptul și obligația permanentă a îmbogățirii și creșterii propriului nivel de expertiză.
Grup țintă	Funcționarii publici
Obiective	OS 4.3 Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice.
Motivația proiectului	Nevoia de a crește nivelul de pregătire profesională în cadrul structurilor administrației publice locale
Modul de implementare a proiectului	Întocmirea unei analize cuprinzând nevoile reale de formare și pregătire profesională a funcționarilor. Participarea la cursuri de formare profesională generale și specifice în funcție de nevoile identificate.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	Anual
Indicatori	Rapoarte individuale si raport general privind analiza nevoilor de formare profesională 50% din angajați/ an participă la diverse forme de pregătire profesională.

Fișa nr. 52

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Implementarea și utilizarea instrumentelor de planificare strategică la nivelul serviciilor publice
Cadrul general	Utilizarea instrumentului de auto-evaluare a modului de funcționare a instituțiilor administrației publice (CAF) și a sistemului de management integrat Balanced Scorecard (BSC)
Grup țintă	Funcționarii publici
Obiective	OS 4.2 Utilizarea unor instrumente moderne de management a calității serviciilor publice.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 4.3 Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală. OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice.
Motivația proiectului	Îmbunătățirea procesului decizional derulat la nivelul autorităților administrației publice locale din orașului Tismana, precum și creșterea calității și eficienței serviciilor publice pe care aceasta le furnizează, cu scopul îmbunătățirii nivelului de viață a locuitorilor pe care îi reprezintă.
Modul de implementare a proiectului	Elaborarea CAF Elaborarea sistemului de autoevaluare BSC
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2025
Indicatori	Common Assesment Framework, și Balance Scorecard implementate.

Fișa nr.53

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Reconstrucție/actualizare/completare website a Primăriei Tismana
Cadrul general	Reorganizarea, actualizarea și completarea informațiilor conținute în site-ul Primăriei Tismana
Grup țintă	Funcționarii publici, populația, mediul de afaceri, ONG-uri, terți.
Obiective	OS 4.1 Creșterea transparenței activității și dezvoltarea relației cu cetățenii și mediul de afaceri. OS 4.3 Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală.
Motivația proiectului	Nevoia de informare în legătura cu datele generale despre oraș, activitatea autorităților locale, nivelul de dezvoltare economică și socială din localitate, etc..

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - Alegerea unei machete moderne bine și clar structurată, completă care să permită: integrări ulterioare cu servicii publice, prezentarea informațiilor de interes public obligatorii, accesul cetățenilor la informațiile de interes public conform legii 544/2001; - integrarea unei platforme de consultare publică în cadrul site-ului; - integrarea cu un site de promovare a localității din punct de vedere al serviciilor turistice pe care le oferă.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local Fonduri nerambursabile
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2023
Indicatori	Lansarea noului site al Primăriei Tismana

Fișa nr. 54

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Creșterea nivelului de participare a cetățenilor, mediului de afaceri și societății civile la procesul decizional local.
Cadrul general	Participarea cetățenilor, a mediului de afaceri și a societății civile la procesul decizional local ca instrument de creștere a capacității administrative.
Grup țintă	Funcționarii publici și aleșii locali, populația, mediul de afaceri și mediul ONG
Obiective	OS 4.1 Creșterea transparenței activității și dezvoltarea relației cu cetățenii și mediul de afaceri. OS 4.3 Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării.
Motivația proiectului	Nevoia de a consulta stakeholderii cu privire la modul de lucru, obiectivele, proiectele și realizările autorităților locale
Modul de implementare a proiectului	<ul style="list-style-type: none"> - organizarea o dată la trei luni de întâlniri cu mediul de afaceri local; - organizarea bianuala a adunărilor publice; - organizarea unei întâlniri anuale cu ONG-urile din localitate, pe teme care țin de dezvoltarea durabilă a orașului; - realizarea anuală a unei consultări publice (sondaj/altă formă de consultare) a populației cu privire la problemele majore din oraș ; - consultări online cu cetățenii utilizând site-ul primăriei; - realizarea de consultări cu mediul de afaceri pentru identificarea nevoilor acestora; - implementarea parteneriatelor cu societatea civilă în conformitate cu prevederile Legii 350/2005 privind regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice alocate pentru activități nonprofit de interes general
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local Sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	Permanent
Indicatori	<p>Minim doua adunări publice pe an; Un sondaj/altă formă de consultare publică pe an; 2 sesiuni de consultare online pe an; 4 întâlniri pe an cu mediul de afaceri; Procedură de acordare de finanțări din bugetul local conform legii 350/2005</p>

Fișa nr.55

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus
----------------------------------	-------------------------------------

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Titlul: Accesarea unor programe de pregătire în vederea utilizării fondurilor europene
Cadrul general	Pregătirea funcționarilor publici în domeniul accesării fondurilor europene
Grup țintă	Funcționarii publici
Obiective	OS 4.3 Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală. OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice.
Motivația proiectului	Existența unui buget extrem de redus în raport cu necesitățile reale fondurile europene face ca accesarea și utilizarea pentru dezvoltare a acestor fonduri să devină o prioritate, iar specializarea în acest domeniu a funcționarilor din aparatul propriu reprezintă elementul de bază a acestui demers.
Modul de implementare a proiectului	Accesarea platformelor on-line acreditate care organizează cursuri de pregătire/perfecționare în domeniul accesării fondurilor europene. Accesarea programelor specializate destinate pregătirii personalului din administrația publică locală oferite de instituțiile publice cu atribuții în domeniu.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local Sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	Permanent
Indicatori	Specializarea în domeniul accesării fondurilor europene a 5-7 funcționari publici.

Fișa nr. 56

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Dotarea cu calculatoare și echipamente tehnice moderne a structurilor funcționale din cadrul primăriei.
----------------------------------	---

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Cadrul general	Informatizarea administrației publice este un element esențial al îmbunătățirii calității actului administrativ
Grup țintă	Funcționarii publici
Obiective	OS 4.3 Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală. OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice. OS: 4.5 Dezvoltarea infrastructurii IT a instituțiilor publice locale.
Motivația proiectului	Dezvoltarea infrastructurii informatice (hardware și software) are drept scop îmbunătățirea serviciilor oferite cetățeanului.
Modul de implementare a proiectului	Inițierea și derularea procedurii de achiziție.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2024
Indicatori	Dotarea cu minim 10 stații de lucru și 2 laptop-uri cu conexiune la internet și a două imprimante multifuncționale.

Fisă nr.57

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Implementarea/dezvoltarea unor instrumente de lucru specifice care să sprijine dezvoltarea capacității administrative
Cadrul general	Existența și actualizarea periodică la nivel instituțional a procedurilor de sistem, determină creșterea performanței instituționale
Grup țintă	Funcționarii publici și aleșii locali
Obiective	OS 4.1 Creșterea transparenței activității și dezvoltarea relației cu cetățenii și mediul de afaceri.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 4.2 Utilizarea unor instrumente moderne de management a calității serviciilor publice. OS 4.3 Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală. OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice.
Motivația proiectului	Nevoia de a utiliza instrumente specifice managementului public modern în activitatea curentă
Modul de implementare a proiectului	Elaborarea/actualizarea/implementarea procedurilor de sistem și operaționale.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2023
Indicatori	Implementarea/dezvoltarea/ sistemului de control managerial intern.

Fisă nr.58

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Platformă inteligentă primăriei Tismana, în vederea acordării cetățeniei digitale locale
Cadrul general	Digitalizarea în sistemul administrației publice locale, nivelul administrativ cel mai apropiat de cetățean este o necesitate pentru reducerea birocrăției, eficientizarea procesul administrativ și și reducerea costurilor în zona administrativă.
Grup țintă	Funcționarii publici și aleșii locali
Obiective	OS 4.1 Creșterea transparenței activității și dezvoltarea relației cu cetățenii și mediul de afaceri. OS 4.3: Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	<p>OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice.</p> <p>OS: 4.5 Dezvoltarea infrastructurii IT a instituțiilor publice locale.</p> <p>OS 4 6 Transformarea digitala a administrației locale, având ca scop central interacțiunea facilă cu cetățeanul si mediul de afaceri.</p>
Motivația proiectului	Reducerea birocratie și eficientizarea actului administrativ
Modul de implementare a proiectului	<p>Digitalizarea bazelor de date de la toate compartimentele din cadrul aparatului propriu al primarului orașului Tismana.</p> <p>Crearea și integrarea platformei în cadrul site-ului primăriei.</p> <p>Platforma va avea ca funcționalități:</p> <ul style="list-style-type: none"> -depunere cereri și reclamații/petiții; -realizarea de plăți online taxe/impozite, amenzi - înregistrare documente - obținere documente online - înscriere în audiențe/programări la diferite servicii publice locale. <p>Platforma va oferi posibilitatea accesului de pe telefonul mobil prin instalarea unei aplicații care va fi accesată din website-ul primăriei pe bază de QR cod.</p>
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 PNRR Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Platformă digitală interactivă a primăriei Tismana

Fisă nr.59

Domeniu Instituții locale	<p>Programul / proiectul propus</p> <p>Titlul: Realizarea unei strategii de resurse umane</p>
----------------------------------	---

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Cadrul general	Existența a numeroase posturi vacante și a unui procent important dintre funcționari care urmează să iasă din sistem (pensionare) într-un termen scurt.
Grup țintă	Funcționarii publici și aleșii locali
Obiective	OS 4.3 Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală. OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice.
Motivația proiectului	Nevoia de a exista o strategie de resurse umane la nivelul primăriei în vederea derulării proiectelor de dezvoltare locală a orașului.
Modul de implementare a proiectului	Elaborarea și implementarea strategiei de resurse umane
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2024
Indicatori	Creșterea numărului de angajați din aparatul propriu al primarului orașului Tismana, în compartimentele cu atribuții în atragerii finanțărilor din fonduri europene și respectiv implementării acestora.

Fisă nr.60

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Implementarea unui parteneriat permanent între instituțiile administrației publice locale și societatea civilă materializat într-o formă formalizată, care să vizeze atingerea obiectivelor strategice ale orașului.
Cadrul general	Participarea activă a societății civile la procesul decizional local conduce la îmbunătățirea calității și predictibilității acestuia, cu un impact pozitiv asupra calității serviciilor publice oferite cetățenilor și mediului de afaceri.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Grup țintă	Populația Funcționarii Societatea civilă
Obiective	OS 4.1 Creșterea transparenței activității și dezvoltarea relației cu cetățenii și mediul de afaceri. OS 4.3 Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală. OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice.
Motivația proiectului	Nevoia participării active a societății civile la procesul decizional local.
Modul de implementare a proiectului	Crearea unei structuri parteneriale autorități publice locale/societate civilă care să urmărească implicarea societății civile în: <ul style="list-style-type: none"> - formularea politicilor publice locale; - monitorizarea implementării acțiunilor/ activităților din prezenta strategie; - evaluarea nivelului de satisfacție a cetățenilor în raport cu calitatea serviciilor publice locale, activitatea executivului și deliberativului local; - participarea la activitățile care privesc creșterea nivelului de participare a cetățenilor și a mediului de afaceri la procesul decizional local; - identificarea nevoilor comunității în ceea ce privește cantitatea și calitatea serviciilor publice locale prestate către cetățeni; - identificarea nevoilor de formare a personalului angajat în cadrul aparatului propriu al primarului.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Societatea civilă
Termen de realizare	Permanent
Indicatori	Formalizarea unui parteneriat cu societatea civilă.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Fisă nr.61

Domeniu Instituții locale	Programul / proiectul propus Titlul: Implementare sistem electronic de management al documentelor integrat în platforma inteligentă primăriei Tismana.
Cadrul general	Digitalizarea serviciilor publice locale, a administrației în general și aducerea cetățeanului la "un click distanță" față de funcționar/instituție, contribuie în mod esențial la creșterea calității serviciilor publice locale.
Grup țintă	Funcționarii publici
Obiective	OS 4.1. Creșterea transparenței activității și dezvoltarea relației cu cetățenii și mediul de afaceri. OS 4.3: Creșterea calității și eficienței actului de guvernare locală. OS 4.4 Îmbunătățirea și adaptarea la nevoile actuale ale comunității a infrastructurii necesare funcționării instituțiilor publice. OS: 4.5 Dezvoltarea infrastructurii IT a instituțiilor publice locale. OS 4 6 Transformarea digitala a administrației locale, având ca scop central interacțiunea facilă cu cetățeanul si mediul de afaceri.
Motivația proiectului	Reducerea birocrăției și eficientizarea actului administrativ
Modul de implementare a proiectului	Sistemul electronic de management al documentelor presupune: •Continuitatea și integrarea datelor și documentelor de-a lungul întregului lanț procedural •Căutarea inteligentă a textelor cu clasificare analitico-sintetică automată permite o găsimă rapidă și utilizarea documentelor de către utilizatorii autorizați •Stadii de lucru permanent reproductibile și fără pierderi de informații

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	<ul style="list-style-type: none"> • Salvarea și administrarea documentelor direct din sistemul de programare prin integrarea completă cu pachetul MS-Office • Crearea spontană sau bazată pe modele a workflow-urilor („retransmiteri“) • Conceptul de subscripție pentru înștiințarea privind modificarea obiectelor prin e-mail • O bază de date pentru toate datele și documentele referitoare la proiect, respectiv produs <p>Integrarea sistemului cu platforma inteligentă a primăriei Tismana în vederea operaționalizării acesteia.</p>
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 PNRR Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Platformă digitală interactivă a primăriei Tismana

4.5.1. Definirea și justificarea acțiunilor de dezvoltare socială

4.5.1.1 Domeniul social în Orașul Tismana

Forța de muncă

Populația activă la nivel național a avut un trend descendent în ultimii ani, respectând în principiu trendul scăderii populației țării. Aceste tendințe se păstrează la nivelul Regiunii Sud Vest Oltenia, al județului Gorj dar și la nivelul orașului Tismana.

Astfel, atât în ceea ce privește resursele de muncă existente cât și numărul mediu al salariaților, în perioada 1992-2021, la nivelul Regiunii Sud Vest Oltenia, există o tendință de scădere constantă. Cei doi indicatori înregistrează valori care indică un trend descendent în această perioadă și la nivelul județului Gorj.

Datele prezentate în continuare arată că orașul Tismana păstrează trendul descendent referitor la cei mai importanți indicatori statistici care măsoară forța de muncă.

Anul	Număr mediu de slariați în județul Gorj	Număr mediu de slariați în orașul Tismana	Pondere Oraș Tismana/Județul Gorj %
1992	140025	1232	0.88

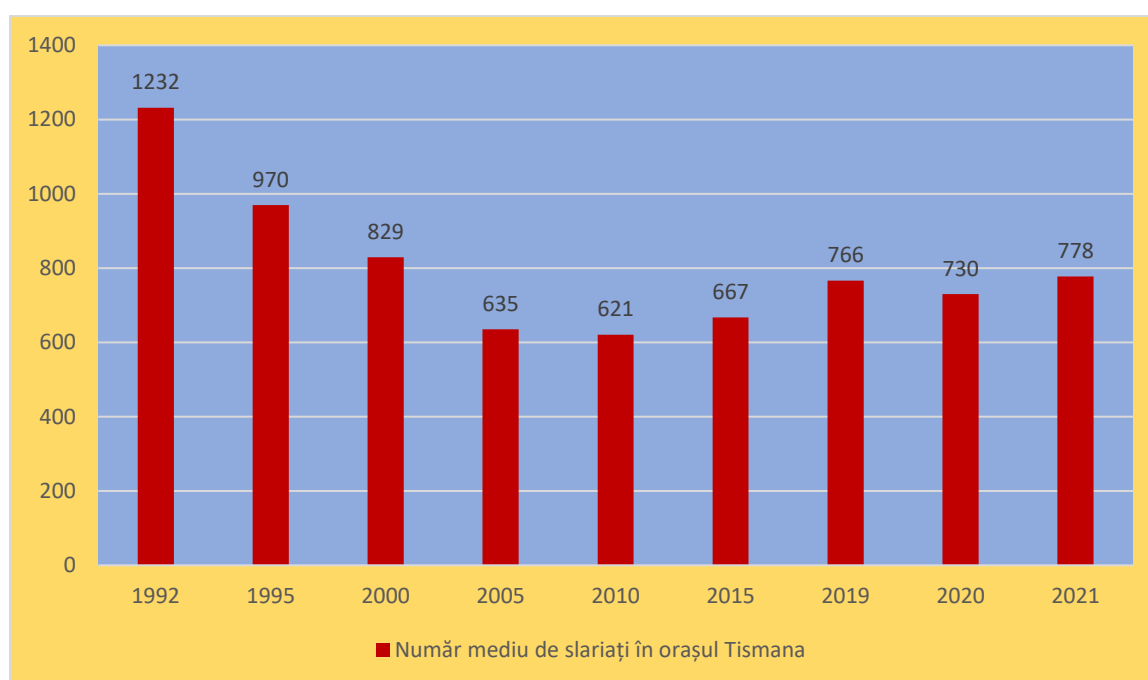

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

1995	133130	970	0.73
2000	89672	829	0.92
2005	78708	635	0.81
2010	71411	621	0.87
2015	69124	667	0.96
2019	75145	766	1.02
2020	73411	730	0.99
2021	73771	778	1.05

Tabel 46 Evoluția numărului mediu de salariați în orașul Tismana 1992-2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

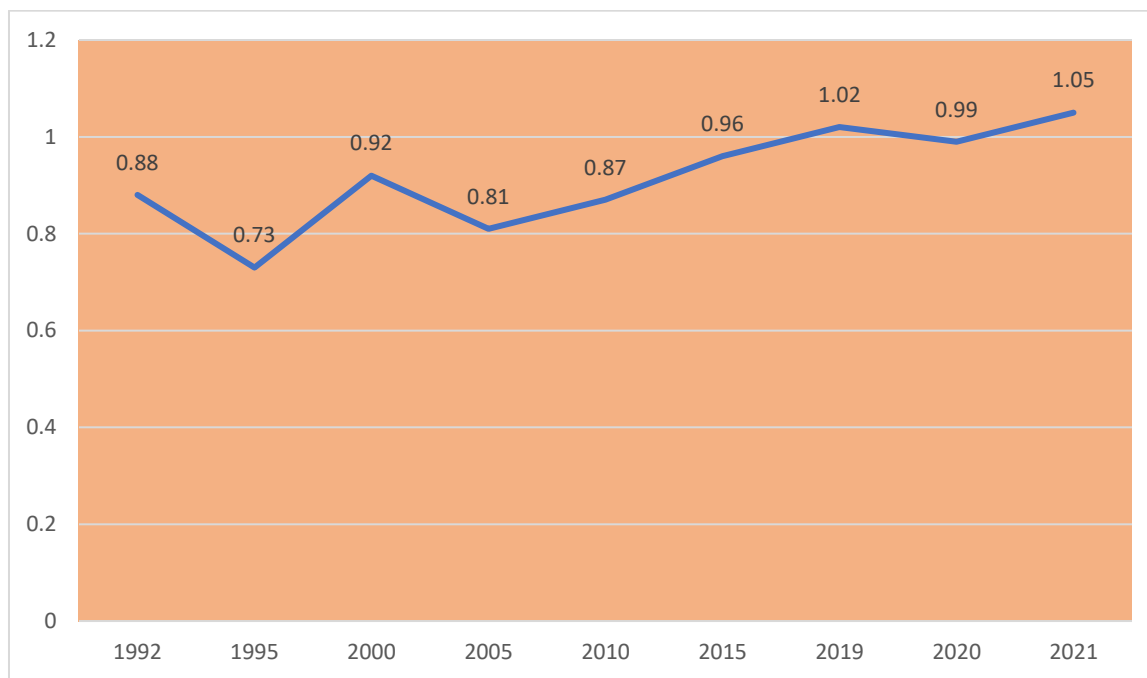
Figură 113 Evoluția numărului mediu de salariați în orașul Tismana 1992-2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

În ceea ce privește ponderea numărului mediu de salariați a Orașului Tismana în raport cu numărul mediu de salariați din Județul Gorj, se observă o creștere în perioada 1992-2021. Astfel în perioada 1992-2005, a existat o evoluție fluctuantă a acestui indicator, pentru ca ulterior datele să indice un trend constant de creștere.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 114 Ponderea numărului mediu de salariați a Orașului Tismana în raport cu numărul mediu de salariați din Județul Gorj(%) 1992-2021

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Șomajul

În ceea ce privește evoluția numărului de șomeri la nivelul orașului Tismana, în luna noiembrie 2022 aceștia erau în număr de 70. Făcând o analiză asupra acestui indicator pe baza datelor înregistrate în ultimii ani, se observă o scădere destul de importantă. Astfel, în decembrie 2010 în orașul Tismana erau 222 șomeri. Tendința în intervalul decembrie 2010 - noiembrie 2022 este una de scădere constantă, mai puțin în intervalul decembrie 2018 - decembrie 2019, când a existat o creștere ușoară a acestui indicator.

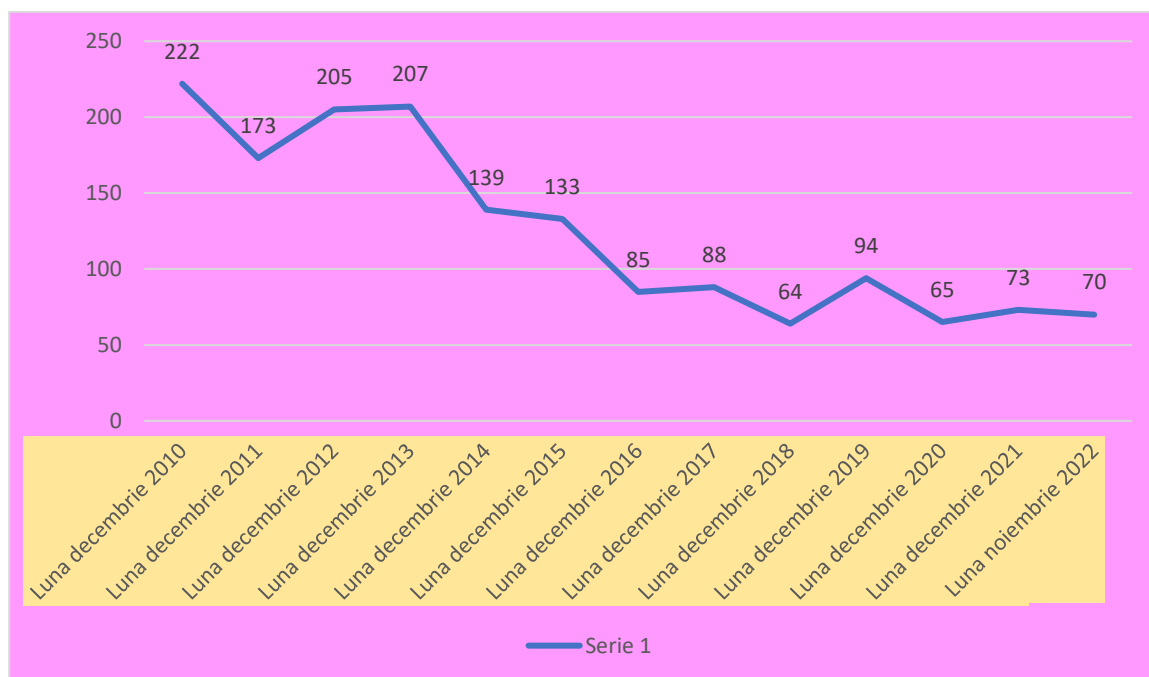
Perioadă	Număr de șomeri
Luna decembrie 2010	222
Luna decembrie 2011	173
Luna decembrie 2012	205
Luna decembrie 2013	207
Luna decembrie 2014	139
Luna decembrie 2015	133
Luna decembrie 2016	85
Luna decembrie 2017	88
Luna decembrie 2018	64
Luna decembrie 2019	94
Luna decembrie 2020	65
Luna decembrie 2021	73
Luna noiembrie 2022	70

Tabel 47 Evoluția numărului de șomeri în orașul Tismana decembrie 2010 -noiembrie 2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 115 Evoluția numărului de șomeri în orașul Tismana
Sursa: <http://statistici.insse.ro>

Siguranța publică

Din fișa localității reiese faptul că deși serviciul de poliție locală a fost înființat încă din anul 2012 în orașul Tismana, acesta nu este încadrat cu nici un lucrător, fapt datorat lipsei de resurse financiare.

În acest context, siguranța publică în orașul Tismana este asigurată de structurile locale ale poliției naționale. Astfel, în orașul Tismana există o subunitate de poliție încadrată Inspectoratului Județean de Poliție Gorj, Poliția Orașului Tismana.

Această subunitate de poliție aplică măsuri preventiv/reactive, în scopul asigurării climatului de siguranță publică pe raza orașului, îndeplinind atribuții specifice muncii de poliție precum: cunoașterea populației, prevenirea criminalității, instrumentarea dosarelor penale, asigurarea securității obiectivelor, bunurilor și valorilor, respectarea legislației în domeniul silvic și transportului de material lemnos, protecției mediului înconjurător, vânatului, supravegherea și controlul traficului rutier, respectarea regimului domicilierei, prevenirea și combaterea migrației ilegale și traficului de persoane etc.

De asemenea, pe teritoriul administrativ al orașului funcționează și o structură a Jandarmeriei Române, Postul de Jandarmi Montani Tismana.

Din anul 2022, în oraș funcționează un sistem de supraveghere video cu camere video amplasate în cele mai importante intersecții din localitate, pe drumurile județene, naționale și comunale.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În ceea ce privește serviciul de management al situațiilor de urgență, în orașul Tismana funcționează din anul 2004 Serviciul Voluntar pentru Situații de Urgență (SVSU) Tismana. Serviciul își desfășoară activitatea având un număr total de 16 posturi, din care 15 personal voluntar și 1 personal angajat. SVSU Tismana dispune de 3 utilaje pentru intervenții la situații de urgență. Pe parcursul anului 2022 numărul total al intervențiilor structurii a fost în număr de 3, iar cheltuielile totale cu funcționarea acestui serviciu au fost de 46 656 RON.

În ceea ce privește activitatea, calitatea serviciilor prestate și funcționarea SVSU Tismana, se remarcă o serie de lipsuri care se materializează în insuficiența personalului calificat dar și a echipamentelor. Cel mai mare neajuns îl reprezintă totuși, insuficiența resurselor financiare necesare dezvoltării și echipării corespunzătoare a serviciului.

Asistență socială

Administrația locală a orașului Tismana a elaborat și adoptat o strategie pentru serviciul de asistență socială din anul 2021. La nivelul orașului există un număr de 572 de persoane care beneficiază de serviciile de asistență socială la nivelul anului 2021, când cheltuielile medii lunare pentru acest domeniu au fost de 385 833 RON.

În anul 2021 sumele plătite pentru beneficiarii de venit minim garantat au reprezentat 6970 RON

Din fișa localității Tismana reiese faptul că în anul 2022, în Tismana erau 2701 persoane inactive. Mai jos sunt prezentate o serie de detalii despre această categorie de persoane

Categorie	Număr	Categorie	Număr
Persoane inactive	2701	Pensionari	2173
		Șomeri	34
		Persoane fără venituri	150
		Persoane cu dizabilități, handicap sau nevoi speciale	330

Tabel 48 Categoriile de persoane inactive în orașul Tismana
Sursa: fișa localității Tismana

Luând în considerare totalul populației după domiciliu la 1 ianuarie 2022 a orașului Tismana de 6688 persoane, persoanele inactive din oraș reprezentau un procent de 40.38%.

Sănătate

În orașul Tismana asistența medicală este asigurată prin intermediul a 4 unități medico-sanitare din care 3 sunt private și un dispensar public.

În total, la nivelul orașului există 2 cabinete medicale, 1 cabinet stomatologic și un centru medical. Asistența medicală se realizează prin activitatea a 6 medici, iar în ceea ce privește serviciul de ambulanță acesta este asigurat de o ambulanță SMURD.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Potrivit Direcției de Sănătate Publică a județului Gorj, în orașul Tismana sunt înregistrați un număr de 4 medici de familie.⁴⁰ Activitatea celor 4 medici de familie se desfășoară în incinta Dispensarului Uman Tismana, asigurând asistența medicală pentru specialitățile medicină generală și pediatrie.

Locuitorii orașului Tismana beneficiază și de serviciile a doua farmacii.

4.5.1.2 Analiza SWOT

Puncte tari ale Orașului Tismana:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Autorități locale deschise; ✓ Existența compartimentului de asistență socială la nivelul primăriei; ✓ Post de jandarmi montani în oraș; ✓ Farmacie în localitate. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Forță de muncă slab calificată; ✓ Lipsă unui spital; ✓ Insuficiența personal medical; ✓ Migrarea populației tinere către alte locații mai atractive din punct de vedere financiar; ✓ Investiții limitate în domeniul asistenței medicale; ✓ Reducerea drastică a forței de muncă în ultimii ani; ✓ 40.38% din totalul populației reprezintă persoane inactive; ✓ Nivel ridicat de sărăcie și risc de excluziune socială; ✓ Imposibilitatea financiară de operaționalizare a poliției locale; ✓ Imposibilitatea dotării SVSU cu mijloace și dotările necesare desfășurării activității; ✓ Grupuri mari de persoane aflate în situații de risc; ✓ Cheltuieli publice mari cu asistența socială, raportat la bugetul orașului; ✓ Număr mare de asistați social; ✓ Infrastructura medicală locală mult sub nevoile orașului.
Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Integrarea în Uniunea Europeană care a determinat creșterea gradului de descentralizare, inițierea autonomiei 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Exodul forței de muncă; ✓ Scăderea capacității economiei de a crea oportunități de muncă;

⁴⁰ http://www.dspgorj.ro/cabinete_medicale/medfam10.pdf

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

<ul style="list-style-type: none">✓ locale și creșterea rolului pe care orașul îl are în dezvoltarea socială;✓ Asocierea în cadrul Zonei Metropolitane Târgu Jiu;✓ Descurajarea pensionării anticipate și încurajarea muncii în regim de lucru parțial;✓ Posibilitatea de creare a noi locuri de muncă prin facilitarea accesului la finanțare a microîntreprinderilor;✓ Stimularea revenirii în țară a persoanelor plecate să muncească în străinătate;✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale;✓ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului;✓ Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării infrastructurii de asistență socială;✓ Atragerea de investiții private în domeniul sanitar;✓ Valorificarea potențialului uman.	<ul style="list-style-type: none">✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice;✓ Resurse bugetare limitate pentru domeniul asistenței sociale;✓ Îmbătrânire demografică avansată având în vedere procentul mic al populației tinere;✓ Existența unor forme de migrație sezonieră a forței de muncă în afara țării✓ Intensificarea tendinței migratorii;✓ Polarizarea forței de muncă în municipiul reședință de județ.
--	--

4.5.1.3 Justificarea acțiunilor de dezvoltare socială

Obiectivele specifice țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030, corelate cu domeniul de dezvoltare - socială

1
FĂRĂ
SĂRĂCIE

1. Eradicarea sărăciei extreme pentru toți cetățenii.
2. Reducerea cu cel puțin jumătate a numărului de cetățeni care trăiesc în sărăcie relativă.
3. Consolidarea sistemului național unitar a serviciilor de intervenție de urgență, reabilitare ulterioară și compensare a pierderilor în caz de calamități naturale, accidente industriale sau evenimente climatice extreme

3 SĂNĂTATE
ȘI STARE DE BINE

Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor, la orice vârstă

1. Asigurarea accesului universal la servicii de informare, educare și consiliere pentru promovarea prevenției și adoptarea unui stil de viață fără riscuri.
2. Digitalizarea completă a sistemului de sănătate și, implicit, eliminarea documentelor și registrelor tipărite pe suport de hârtie, pentru a eficientiza și a facilita intervențiile medicale, pentru a asigura populației accesul rapid la servicii medicale de calitate, la tratamente și medicamente și pentru monitorizarea eficientă a nevoilor. Reducerea prevalenței mortalității materne și infantile, a incidenței cancerului la sân sau de col uterin și a sarcinilor la adolescente, având ca obiectiv prioritar grupurile vulnerabile și defavorizate. Reducerea mortalității materne și mortalității neonatale, astfel încât să se situeze sub media UE.
3. Creșterea acoperirii vaccinale până la nivelul minim recomandat de OMS pentru fiecare vaccin, prin dezvoltarea unei platforme comune de colaborare între autorități, medici, pacienți, organizații internaționale cu experiență în acest domeniu, reprezentanți ai companiilor în domeniu, precum și alți factori interesați.
4. Promovarea conștientizării bolilor psihice, reducerea stigmatului și crearea unui mediu în care cetățenii afectați se simt acceptați și unde pot cere ajutor.
5. Stoparea îmbolnăvirii de tuberculoză și combaterea hepatitei și a altor boli transmisibile. Reducerea cu o treime a mortalității premature cauzate de bolile netransmisibile prin prevenire și tratament și prin promovarea sănătății și bunăstării mintale. Reducerea mortalității cauzate de boli cronice.
6. Reducerea consumului de substanțe nocive.

10 INEGALITĂȚI
REDUSE

Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și între țări

1. Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, în scopul reducerii progresive a inegalităților, respectiv a proporției grupurilor dezavantajate.
2. Aproprierea României de nivelul mediei UE, corespunzător anului 2030, din punctul de vedere al indicatorilor dezvoltării durabile. Reducerea discriminării prin acordarea de sprijin organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul drepturilor omului.

5 EGALITATE
DE GEN

Realizarea egalității de gen

1. Continuarea reducerii disparității salariale dintre sexe.
2. Eliminarea tuturor formelor de violență împotriva femeilor și fetelor, în sferile publice și private, inclusiv a traficului, exploatării sexuale și a altor tipuri de exploatare.
3. Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și a egalității de șanse la ocuparea posturilor de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică.

4.5.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de acțiune socială și măsuri de orientare

4.5.2.1 *Obiectivul general al Orașului Tismana , Județul Gorj în domeniul Dezvoltare socială este:*

Creșterea calității vieții și îmbunătățirea stării de sănătate a populației

4.5.2.2 Obiectivele specifice sunt:

OS 5.1: Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate.

OS 5.2: Oferirea de prestații de asistență socială adecvată nevoilor localității.

OS 5.3: Facilitarea accesului la locuri de muncă.

OS 5.4: Creșterea gradului de siguranța publică la nivelul orașului;

OS 5.5: Dezvoltarea în comunitate a serviciilor de sprijin pentru persoanele care fac parte din comunitățile marginalizate;

OS 5.6: Dezvoltarea capacităților locale de sprijin pentru persoanele din categorii defavorizate, vulnerabile sau aflate într-o stare de pericol.

OS 5.7: Promovarea educației timpurii în domeniul managementului carierei.

4.5.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect

Fișa nr.62

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Extinderea sistemului de monitorizare video la nivelul întregului oraș.
Cadrul general	Un sistem de monitorizare video, care protejează clădirile care adăpostesc instituțiile publice,

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	serviciile publice, precum și principalele locuri publice din localitate, reprezintă o soluție mai ieftină dar și eficientă care conduce la creșterea siguranței publice.
Grup țintă	Populația orașului Turiștii Mediul de afaceri local
Obiective	OS 5.4 Creșterea gradului de siguranță publică la nivelul orașului.
Motivația proiectului	Este necesară asigurarea infrastructurii care să permită creșterea nivelului de siguranță în oraș
Modul de implementare a proiectului	Extinderea sistemului de monitorizare video de tip CCTV la nivelul întregului oraș. Sunt vizate în special, sediile instituțiilor administrației publice locale și serviciile publice locale (instituțiile de învățământ, elementele de infrastructură ale sistemului local de transport etc.), obiectivele istorice și turistice, spațiile de cazare și zonele de agrement din oraș.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Buget Local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2027.
Indicatori	Sistem video de supraveghere a: principalelor instituții locale, serviciilor publice de interes local infrastructurii critice de la nivel local, principalelor căi rutiere din localitate, celor mai importante activități economice din oraș, principalelor unități de cazare din oraș obiectivelor turistice de pe raza orașului.

Fișa nr.63

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus
---------------------------------------	-------------------------------------

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Titlul: Elaborarea și implementarea unei strategii de asistență socială a orașului
Cadrul general	Transpunerea în politicile locale a practicilor și acțiunilor concrete derulate la nivel național și inspirate din modelele europene în domeniu și care au ca scop: reducerea sărăciei, a incluziunii sociale și protejarea persoanelor/grupurilor de persoane considerate vulnerabile.
Grup țintă	Membrii comunității locale supuși riscului de excluziune socială și grupurile de persoane vulnerabile.
Obiective	OS 5.2 Oferirea de prestații de asistență socială adecvate nevoilor localității. OS 5.5 Dezvoltarea în comunitate a serviciilor de sprijin pentru persoanele care fac parte din comunitățile marginalizate. OS 5.6 Dezvoltarea capacităților locale de sprijin pentru persoanele din categorii defavorizate, vulnerabile sau aflate într-o stare de pericol.
Motivația proiectului	Nevoia existenței unor programe și activități concrete și coerente în scopul protejării persoanelor vulnerabile.
Modul de implementare a proiectului	Elaborarea și implementarea strategiei, inclusiv prin parteneriate realizate cu ONG-urile din domeniu.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Incluziune si Demnitate Sociala 2021-2027 Buget local Fonduri ONG-uri.
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana ONG din domeniul social
Termen de realizare	2023
Indicatori	Implementarea strategiei.

Fișa nr.64

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare centru multifuncțional pentru sprijinul persoanelor vârstnice - locuire asistență și de recuperare.
---------------------------------------	--

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Cadrul general	În localitate există un număr mare de vârstnici care au nevoie de îngrijire și unii chiar de spații în care să locuiască.
Grup țintă	Populația în vârstă din localitate.
Obiective	OS 5.1 Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate OS 5.2 Oferirea de prestații de asistență socială adecvate nevoilor localității; OS 5.6 Dezvoltarea capacităților locale de sprijin pentru persoanele din categorii defavorizate, vulnerabile sau aflate într-o stare de pericol.
Motivația proiectului	Nevoia de asistare și de locuire manifestată de un grup numeros de persoane din oraș.
Modul de implementare a proiectului	Identificare spațiu necesar pentru centru, realizarea documentației și accesarea programelor de finanțare.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Incluziune și Demnitate Socială 2021-2027 PNRR Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana UAT-uri învecinate
Termen de realizare	2029
Indicatori	Înființarea și funcționarea centrului de îngrijire și locuire pentru persoane vârstnice cu cel puțin 100 de locuri.

Fișa nr.65

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Construire locuințe sociale și oferirea de consiliere pentru persoanele vulnerabile
Cadrul general	Existența unui număr important de persoane care au nevoie de un spațiu adecvat de locuire și care datorită situației lor sociale nu și-o pot permite
Grup țintă	Persoanele vulnerabile din oraș
Obiective	OS 5.2 Oferirea de prestații de asistență socială adecvate nevoilor localității.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	OS 5.5 Dezvoltarea în comunitate a serviciilor de sprijin pentru persoanele care fac parte din comunitățile marginalizate. OS 5.6 Dezvoltarea capacităților locale de sprijin pentru persoanele din categorii defavorizate, vulnerabile sau aflate într-o stare de pericol.
Motivația proiectului	Acordarea unui spațiu decent de locuire persoanelor vulnerabile din oraș.
Modul de implementare a proiectului	Identificarea spațiilor pentru viitoarele locuințe sociale
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Incluziune si Demnitate Sociala 2021-2027 Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana ONG
Termen de realizare	2029
Indicatori	Construirea și dotarea a unor spații de locuire pentru minim 30 de persoane

Fișa nr.66

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare cabinete medicale școlare la instituțiile de învățământ din oraș.
Cadrul general	Sănătatea reprezintă un domeniu prioritar iar infrastructura de sănătate reprezintă una dintre cele mai importante probleme cu care se confruntă comunitatea.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 5.1 Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate.
Motivația proiectului	Nevoia stringentă de dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate, în condițiile în care aceasta reprezintă una dintre cele mai importante deficiențe înregistrate la nivelul orașului
Modul de implementare a proiectului	Accesarea programelor de finanțare și înființarea cabinetelor medicale care să furnizeze asistență medicală școlară, inclusiv servicii de asistență stomatologică.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Sănătate 2021-2027
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2027
Indicatori	Înființarea a cel puțin 3 cabinete școlare și a unui cabinet școlar stomatologic la Liceul Tehnologic Tismana și la unitățile școlare din oraș.

Fișa nr.67

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Program local pentru sprijinirea și oferirea serviciilor sociale specifice persoanelor adulte cu dizabilități
Cadrul general	Persoanele adulte cu dizabilități au nevoie speciale care trebuie asigurate în sistem integrat
Grup țintă	Persoanele adulte cu dizabilități
Obiective	OS 5.2 Oferirea de prestații de asistență socială adecvate nevoilor localității. OS 5.6 Dezvoltarea capacităților locale de sprijin pentru persoanele din categorii defavorizate, vulnerabile sau aflate într-o stare de pericol.
Motivația proiectului	Sprijinirea persoanelor cu dizabilități și integrarea lor în comunitate
Modul de implementare a proiectului	Stabilirea unui parteneriat cu furnizorii de servicii sociale privați (inclusiv ONG-uri) și oferirea de servicii specifice
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Incluziune si Demnitate Sociala - 2021-2027
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Furnizori de servicii sociale specializate publice și privați
Termen de realizare	2028
Indicatori	Prestarea de servicii sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități

Fișa nr.68

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Construire spital în orașul Tismana
Cadrul general	În orașul Tismana nu există niciun spital iar asistența medicală la nivel local nu se ridică la standardele caracteristice ale unui oraș.
Grup țintă	Locuitorii orașului Tismana
Obiective	OS 5.1 Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate. OS 5.6 Dezvoltarea capacităților locale de sprijin pentru persoanele din categorii defavorizate, vulnerabile sau aflate într-o stare de pericol.
Motivația proiectului	Nevoia existenței la nivel local a unui furnizor de servicii medicale - spital care să asigure nevoile populației
Modul de implementare a proiectului	Identificarea spațiului, realizarea documentației tehnice și construirea spitalului.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	FEDR Programul Sănătate 2021-2027 (PS)
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Zona Metropolitană Târgu Jiu
Termen de realizare	2026
Indicatori	Construire și dotare spital orășenesc Tismana

Fișa nr.69

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Program local de educație sanitară în comunitatea de rromi
Cadrul general	Promovarea sănătății și a educației pentru sănătate, prin utilizarea unor forme de prevenție, reprezintă cea mai bună soluție pentru obținerea unei populații sănătoase pe termen lung
Grup țintă	Comunitatea de rromi din oraș.
Obiective	OS 5.2 Oferirea de prestații de asistență social adecvate nevoilor localității. OS 5.5 Dezvoltarea în comunitate a serviciilor de sprijin pentru persoanele care fac parte din comunitățile marginalizate.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Motivația proiectului	Sprrijinirea comunității de romi și îmbunătățirea stării de sănătate a populației
Modul de implementare a proiectului	Activități de educație sanitară în comunitatea de romi Invitarea de specialiști pentru susținerea programelor de educație sanitară Elaborarea și difuzarea de materiale informative privind educația sanitară Distribuirea de pachete cu materiale de igienă (săpun, pastă de dinți, periuță de dinți)
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Incluziune si Demnitate Sociala 2021-2027
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana DSP Gorj ISJ Gorj
Termen de realizare	2029
Indicatori	Număr programe de educație sanitară Număr beneficiari

Fișa nr.70

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare/construire adăpost pentru victimele violenței domestice.
Cadrul general	Violența domestică este un fenomen din ce în ce mai prezent în societatea românească, iar victimele acestui tip de agresiune se află de foarte multe ori în situații extrem de dificile, comunitatea locală fiind chemată să sprijine acest tip de persoane.
Grup țintă	Victimele violenței domestice
Obiective	OS 5.4: Creșterea gradului de siguranța publică la nivelul orașului; OS 5.6: Dezvoltarea capacităților locale de sprijin pentru persoanele din categorii defavorizate, vulnerabile sau aflate într-o stare de pericol.
Motivația proiectului	Nevoia existenței unei structuri locale care să asigure adăpost, sprijin și consiliere victimelor violenței domestice.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Modul de implementare a proiectului	Identificarea spațiilor pentru construire sau a clădirilor aparținând UAT Tismana care pot fi refolosite și amenajate ca atare. Realizarea documentației. Accesarea liniilor de finanțare.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Incluziune si Demnitate Sociala 2021-2027 Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Zona Metropolitană Târgu Jiu
Termen de realizare	2024
Indicatori	Înființare adăpost pentru victimele violenței domestice.

Fișa nr.71

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Program de consiliere vocațională și sprijin pentru copii și adolescenți
Cadrul general	Sprijinirea copiilor și adolescenților din localitate de a se autocunoaște, de a se dezvolta într-o anumită direcție și de a lua decizii potrivite.
Grup țintă	Copiii și adolescenții din comună.
Obiective	OS 5.3 Facilitarea accesului la locuri de muncă; OS 5.7 Promovarea educației timpurii în domeniul managementului carierei.
Motivația proiectului	Informarea și orientarea încă din copilărie sau din adolescență, poate aduce copiilor și adolescenților un start echilibrat în viața lor profesională, fapt care reduce riscul excluziunii sociale în viitor și asigurarea unui parcurs sănătos pentru generațiile viitoare.
Modul de implementare a proiectului	Programul are în vedere creșterea nivelului de adaptare socială, reducerea în viitor a situațiilor de excludere socială și orientarea tinerei generații către un viitor parcurs social și profesional care să le asigure un nivel ridicat al nivelului de trai.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Incluziune si Demnitate Sociala Buget local 2021-2027 Fonduri organizații neguvernamentale
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Zona Metropolitană Târgu Jiu ONG
Termen de realizare	Permanent
Indicatori	Număr de copii și adolescenți consiliați

Fișa nr.72

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Înființare și dotare cabinet de planificare familială
Cadrul general	Planificarea familială reprezintă un domeniu extrem de important care privește sănătatea publică, iar în comunitățile mici chestiunile legate de planificare familială sunt extrem de puțin abordate.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 5.1 Dezvoltarea infrastructurii locale de sănătate. OS 5.6 Dezvoltarea capacităților locale de sprijin pentru persoanele din categorii defavorizate, vulnerabile sau aflate într-o stare de pericol.
Motivația proiectului	Nevoia realizării educației pentru sănătate, în special educația pentru sănătatea reproducerii.
Modul de implementare a proiectului	Depunerea dosarului de finanțare prin PNRR.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2024
Indicatori	Număr de persoane consiliate și sprijinite lunar.

Fișa nr. 73

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Program local consiliere, orientare/reorientare profesională și reconversie profesională în vederea creșterii gradului de ocupare și de excluziune socială în special în rândul tinerilor și a membrilor grupurilor sociale marginalizate .
Cadrul general	Calificarea actuală a populației active nu corespunde realităților economice și sociale din localitate. Tinerii și membrii comunităților defavorizate sunt cei mai expuși în acest context excluziunii sociale.
Grup țintă	Populația și agenții economici.
Obiective	OS 5.3:Facilitarea accesului la locuri de muncă OS 5.5: Dezvoltarea în comunitate a serviciilor de sprijin pentru persoanele care fac parte din comunitățile marginalizate;
Motivația proiectului	Asigurarea necesarului de forță de muncă în acord cu necesitățile locale în paralel cu reducerea șomajului și a numărului persoanelor fără ocupație.
Modul de implementare a proiectului	Oferirea permanentă de consultanță persoanelor din grupurile țintă Promovarea cursurilor de formare profesională organizate de instituțiile din domeniu Organizarea în parteneriat cu agenții economici din oraș a unei burse locale a locurilor de muncă Organizarea semestrială a unor întâlniri care au ca obiectiv consilierea membrilor comunității în privința posibilităților legate de reconversia profesională și/sau a unei calificări profesionale.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Incluziune si Demnitate Sociala 2021-2027 Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Mediul de afaceri local AJOFM Gorj
Termen de realizare	Permanent

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Indicatori	Consilierea anuală a minim 100 de membri ai grupurilor țintă Minim 20 de persoane recalificate/calificate anual. Organizarea anuală a bursei locale de locuri de muncă.
-------------------	---

Fișa nr. 74

Domeniu Dezvoltare socială	Programul / proiectul propus Titlul: Program de servicii sociale suport pentru tineri
Cadrul general	În contextul social actual dominat de o serie de aspecte care pun în pericol dezvoltarea socială, fizică și psihică a tinerilor, persoanele din această categorie socială pot deveni ușor vulnerabile.
Grup țintă	Tinerii din oraș
Obiective	OS 5.6 Dezvoltarea capacităților locale de sprijin pentru persoanele din categorii defavorizate, vulnerabile sau aflate într-o stare de pericol.
Motivația proiectului	Asigurarea necesarului de forță de muncă în acord cu necesitățile locale în paralel cu reducerea șomajului și a numărului persoanelor fără ocupație.
Modul de implementare a proiectului	Organizarea unor programe de învățare în afara școlii Asistență juridică Suport psihoemoțional
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Incluziune si Demnitate Sociala 2021-2027 Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana ONG
Termen de realizare	Permanent
Indicatori	Consilierea anuală și sprijinirea a minim 100 tineri

4.6.1 Definirea și justificarea acțiunilor de educație și formare

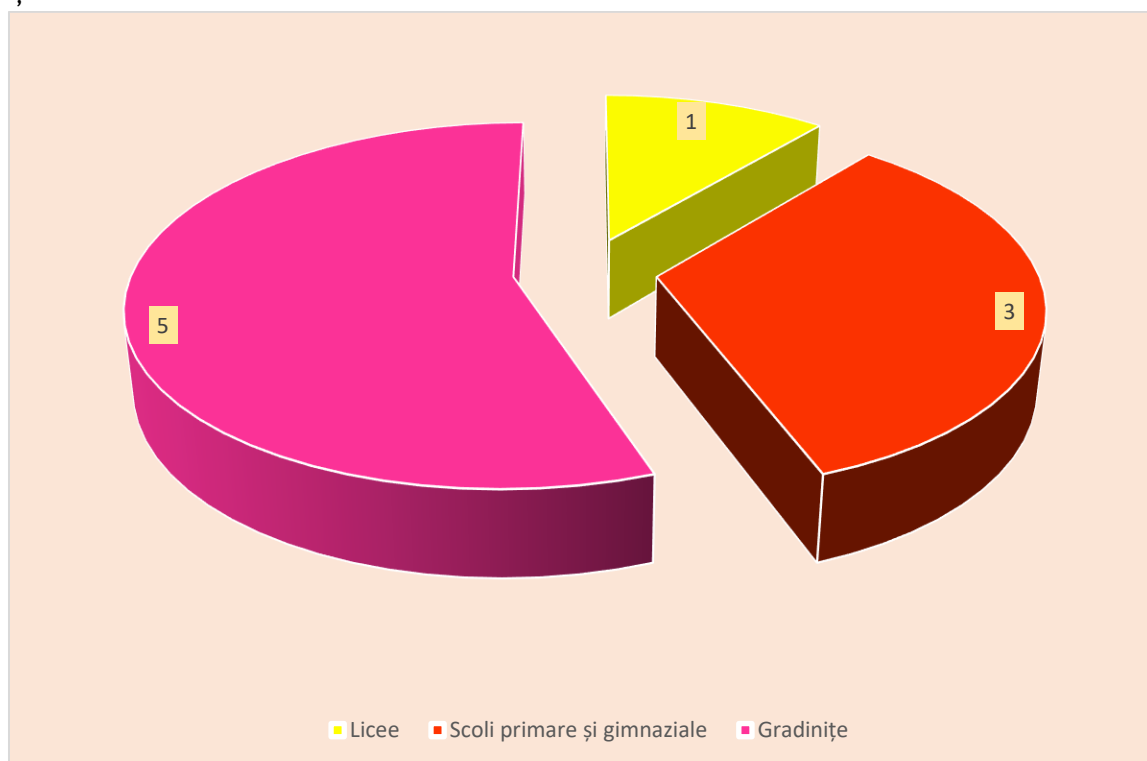
4.6.1.1 Educația și formarea în Orașul Tismana

Educația reprezintă un domeniu extrem de important, mai ales în condițiile în care educația și formarea impactează societatea pe termen mediu și lung.

Dincolo de valorile pe care le creează, educația, ca valoare, promovează toleranța și înțelegerea dincolo de diferențele de orice tip, punând accent pe apărarea drepturilor omului și conservarea mediului. Procesul de educație este unul complex care presupune participarea mai multor actori precum familia, instituțiile școlare/universitare, companiile, comunitatea locală și societatea în general.

Un rol extrem de important în realizarea procesului de învățare îl are infrastructura educațională. Aceasta constituie un element vital al mediilor de învățare din școli, având un impact deosebit asupra îmbunătățirii procesului de predare, a rezultatelor școlare ale elevilor și reducerii abandonului școlar.

La nivelul orașului Tismana funcționează în total 9 unități de învățământ care asigură toate dintre formele de învățământ preuniversitar, adică învățământ preșcolar, primar, gimnazial și liceal. În acest context, în oraș există 1 liceu, 3 școli cu învățământ primar și gimnazial, și 5 grădinițe.

Figură 116 Structura sistemului de învățământ la nivelul orașului Tismana.
Sursa: Fișa localității Tismana

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Din punct de vedere al dotărilor existente la nivelul unităților de învățământ din orașul Tismana, datele puse la dispoziție de executivul local prin fișa localității ne arată următoarea situație:

- *Liceul Tehnologic Tismana* deține un număr de 4 clase, ultima renovare a spațiilor de învățământ datând din anul 2007. Unitatea școlară are în dotare un număr de 97 calculatoare destinate activității didactice.
- *Celei trei școli cu învățământ primar și gimnazial*, au împreună un număr de 21 de clase. Școlile din oraș sunt dotate cu 162 de calculatoare destinate procesului de învățământ. Ultima renovare de care au beneficiat școlile din oraș a fost realizată în anul 2018, investițiile ridicându-se la acel moment la valoarea de 150000 RON.
- *Celei 5 grădinițe*, au împreună un număr de 6 clase. Ultima investiție la nivelul acestor instituții de învățământ s-a realizat în anul 2006. Din punct de vedere al dotărilor, cele 5 grădinițe dețin un singur calculator.

Figură 117 Liceul Tehnologic Tismana
Sursa: <https://gorjeanul.ro/>

Infrastructura școlară a orașului Tismana este completată cu:

- 2 terenuri de sport (încă neamenajate), situate în localitățile Celei și Procruia;
- 1 sală de sport;
- 4 laboratoare de informatică;
- 4 laboratoare de științe ale naturii;

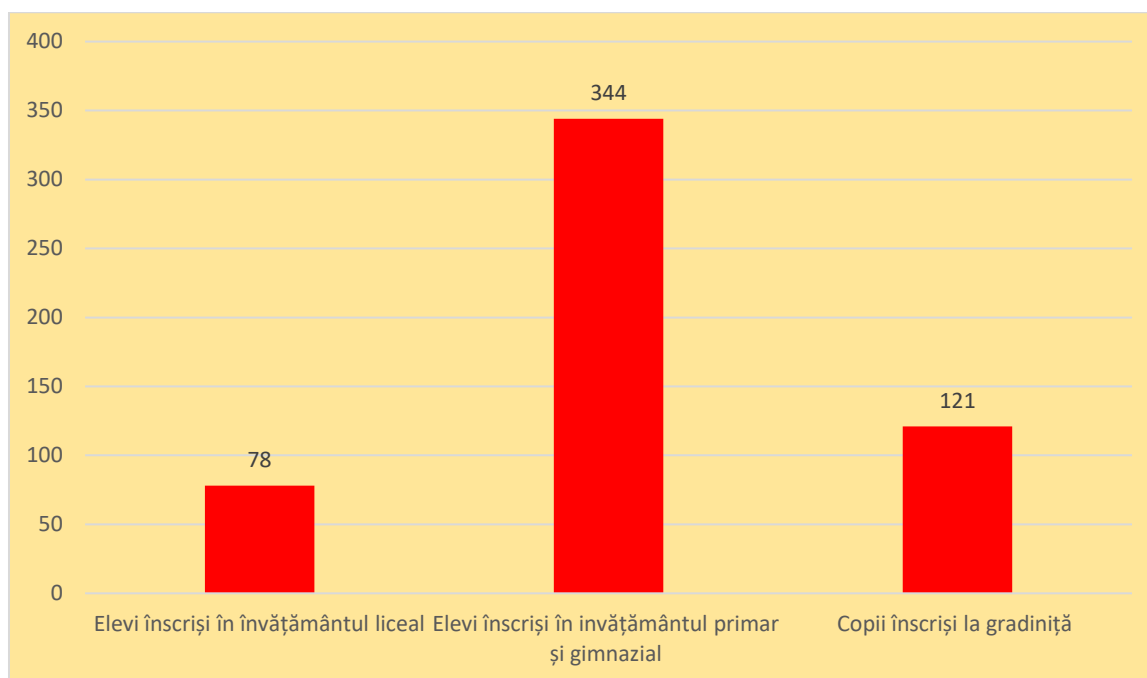
STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- 260 de calculatoare din care 95 cu conexiune la internet.

În privința asigurării încălzirii instituțiilor de învățământ din oraș în sezonul rece, aceasta se realizează utilizând 7 centrale termice proprii din care 2 centrale cu butelie de gaz lichefiat și 5 cu lemne.

Cheltuielile legate de funcționarea acestor centrale sunt 58 mii lei (2022) în cazul centralelor cu lemne și 100 mii lei în cazul centralelor cu gaz lichefiat.

În ceea ce privește populația școlară a orașului Tismana, aceasta totalizează la nivelul anului 2022, 543 de elevi. Structura populației școlare a orașului este prezentată mai jos.

Figură 118 Structura populației școlare a orașului Tismana la nivelul anului 2022.

Sursa : Fișa localității Tismana

Pe baza datelor puse la dispoziție de INS precum și a celor din fișa localității Tismana, putem analiza evoluția populației școlare a orașului din anul 1992 până în 2022.

Ani	Total	Copii înscriși în grădinițe	Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial	Elevi înscriși în învățământul liceal
1992	1701	453	879	163
1993	1637	414	855	208
1994	1662	455	833	228
1995	1657	420	823	245
1996	1664	374	822	269
1997	1604	372	844	228
1998	1413	333	827	132
1999	1274	324	814	74

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

2000	1246	294	803	59
2001	1257	312	767	62
2002	1305	298	756	77
2003	1277	278	736	99
2004	1218	260	692	131
2005	1265	265	682	187
2006	1310	261	665	278
2007	1256	263	647	267
2008	1154	246	605	242
2009	1097	241	579	242
2010	1068	240	561	237
2011	1071	237	532	281
2012	993	189	545	259
2013	923	171	508	244
2014	842	142	486	193
2015	818	125	474	200
2016	761	120	450	174
2017	672	119	437	116
2018	664	125	417	122
2019	625	132	384	109
2020	595	132	361	102
2021	583	120	365	98
2022	543	121	344	78

Tabel 49 Evoluția pe categorii a populației școlare a orașului Tismana în perioada 1992-2022

Sursa: <http://statistici.insse.ro> și fișa localității Tismana

Așa cum se observă, pe tot parcursul intervalului de timp analizat, tendința este una de scădere a numărului populației școlare la nivelul orașului Tismana, iar această tendință se păstrează și pe categoriile populației școlare.

Există totuși o evoluție puțin diferită a elevilor înscriși în învățământul liceal. Astfel, numărul acestora înregistrează o scădere mai semnificativă între anii 1997-2000, pentru ca apoi să apără o creștere, care de fapt, a readus această categorie de populație școlară în trendurile înregistrate de celelalte categorii precum și de totalul populației școlare.

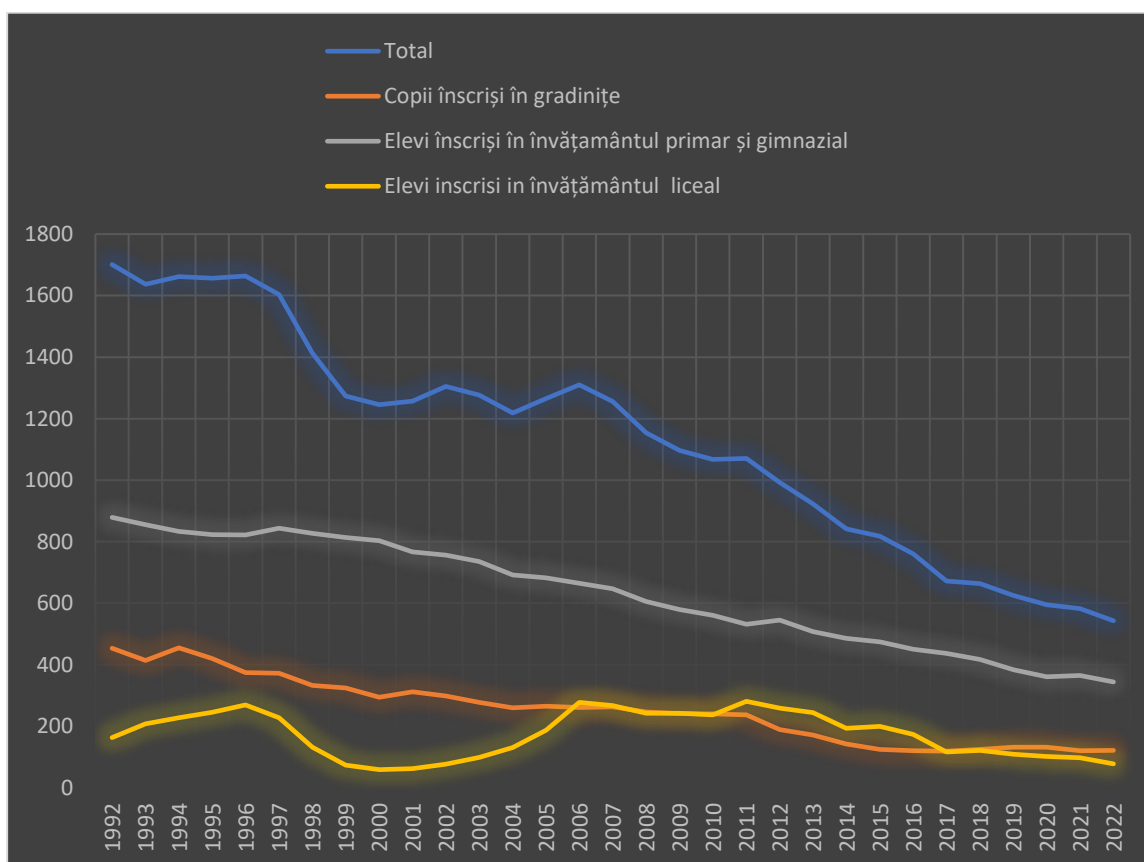
Din datele prezentate se observă că în intervalul 1992-2022, populația școlară a orașului Tismana a scăzut cu 68.07%.

Aceste tendințe sunt ilustrate pe graficul de mai jos.

Un aspect extrem de important pentru învățământul din orașul Tismana este acela că, rata de abandon școlar este 0.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 119 Evoluția pe categorii a populației școlare a orașului Tismana în perioada 1992-2022
Sursa: <http://statistici.insse.ro> și fișa localității Tismana

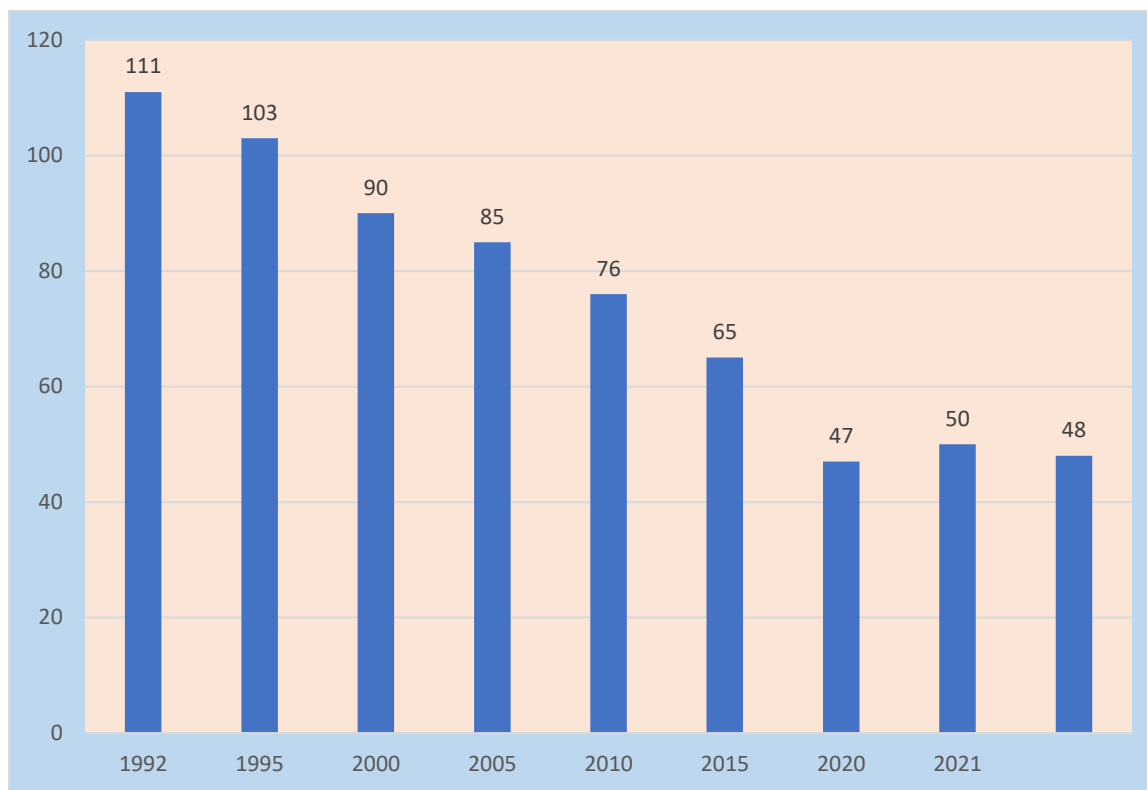
În ceea ce privește cadrele didactice din orașul Tismana, la nivelul anului 2022, totalul personalului didactic al orașului se ridică la un număr de 48 de cadre didactice.

Dintre acestea 6 activau în învățământul preșcolar, 33 în învățământul primar și gimnazial și 9 în învățământul liceal. Vârsta medie a corpului didactic al orașului era în 2022, de 46,47 ani.

Așa cum era de așteptat, ca urmare a scăderii populației școlare a orașului și evoluția numerică a corpului didactic local a avut același trend de scădere în intervalul 1992-2022. Practic în acest interval constatăm o scădere a numărului cadrelor didactice din orașul Tismana cu 56.75%.

Aceste aspecte sunt prezentate în figura de mai jos.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 120 Evoluția numerică a corpului didactic al orașului Tismana 1992-2022
Sursa INS și fișa localității Tismana

4.6.1.2 Analiza SWOT

Puncte tari ale Orașul Tismana:	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Rețea educațională locală complexă, cuprinzând toate formele de învățământ preuniversitar; ✓ Autorități locale deschise; ✓ Spații de învățământ suficiente pentru populația școlară a localității; ✓ În general, profesorii au o bună pregătire metodică-științifică. Există un procentaj ridicat de profesori titulari și un procentaj foarte mic de suplinitori necalificați. ✓ Distanța mică între orașul Tismana și reședința județului Gorj, ceea ce permite deplasarea facilă la unitățile de învățământ din municipiu; ✓ Absenteismul școlar este 0. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Număr mic de elevi ✓ Spații de învățământ nemodernizate; ✓ Lipsa dotărilor care să sprijine performanța școlară; ✓ Inexistența unor programe educative pentru populație; ✓ Lipsa echipamentelor IT în vederea organizării cursurilor online; ✓ Subfinanțarea sistemului educațional; ✓ Lipsa unei creșe la nivelul orașului. ✓ Scăderea drastică a populației școlare în oraș în ultimii ani.
Oportunități:	Amenințări:

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

<ul style="list-style-type: none">✓ Existența unor programe publice și private care sprijină digitalizarea învățământului;✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile nerambursabile;✓ Integrarea în strategiile de dezvoltare ale județului;✓ Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării infrastructurii de educație;✓ Posibilitatea dezvoltării activităților extracuriculare în domeniul educației pentru dezvoltare durabilă;✓ Posibilitatea participării cadrelor didactice la programe de formare/perfecționare.	<ul style="list-style-type: none">✓ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură;✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice;✓ Scăderea gradului general de pregătire pentru populația tânără;✓ Riscul ridicat de abandon școlar.✓ Nivelul de trai redus limitează și oportunitățile de dezvoltare socială și educațională;✓ Schimbări dese ale sistemului de învățământ și ale programei școlare.
---	---

4.6.1.3 Justificarea acțiunilor de educație și formare

Obiectivele specifice țintite de Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României orizont 2030, corelate cu domeniul de dezvoltare - educație și formare

4 EDUCATIE
DE CALITATE

Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunității-lor de învățare de-a lungul vieții pentru toți

1. Reducerea ratei de părăsire timpurie a sistemului educațional. Învățământ axat pe competențe și centrat pe nevoile elevului, căruia să îi fie oferită o mai mare libertate în definirea priorităților de studiu, prin măsuri precum creșterea ponderii de materii opționale.
2. Asigurarea faptului că toți elevii dobândesc cunoștințele și competențele necesare pentru promovarea dezvoltării durabile, inclusiv prin educația pentru dezvoltare durabilă și stiluri de viață durabile, drepturile omului, egalitatea de gen, promovarea unei culturi a păcii și non-violenței, aprecierea diversității culturale și a contribuției culturii la dezvoltarea durabilă.
3. Accentuarea rolului, în procesul educațional, al educației civice, a principiilor și noțiunilor despre o societate durabilă pașnică și incluzivă, egalitate de gen, despre valorile democrației și pluralismului, despre valorile multiculturalismului, prevenția discriminării și înțelegerea percepției „celuilalt”, despre importanța eradicării violenței cu accent pe fenomenul de violență în școli.

4. Modernizarea sistemului de învățământ prin adaptarea metodologiilor de predare-învățare la folosirea tehnologiilor informaționale și creșterea calității actului educațional.
5. Organizarea învățământului profesional și tehnic în campusuri special amenajate și dotate; pregătirea personalului didactic bine calificat; elaborarea de curriculum potrivit cerințelor de pe piața muncii prin dezvoltarea de parteneriate, inclusiv cu mediul de afaceri.
6. Extinderea generalizată a facilităților pentru formarea și perfecționarea continuă pe tot parcursul vieții, sporirea considerabilă a participării la sistemele formale și nonformale de cunoaștere în vederea apropierii României de media performanțelor din statele membre ale UE. Extinderea rețelei de centre comunitare de învățare permanentă de către autoritățile locale; continuarea cointeresării companiilor în sprijinirea înrolării angajaților în asemenea programe. Creșterea substanțială a numărului de tineri și adulți care dețin competențe relevante, inclusiv competențe profesionale, care să faciliteze angajarea, crearea de locuri de muncă decente și antreprenoriatul.
7. Creșterea nivelului de educație financiară a cetățenilor.
8. Extinderea în educația formală universitară a dezvoltării durabile ca principii și specializare și accentuarea rolului cercetării interdisciplinare în dezvoltarea unei societăți durabile.

4.6.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de educație și formare și măsuri de orientare

4.6.2.1 Obiectivul general al Orașului Tismana, Județul Gorj în domeniul Educație și formare este:

Îmbunătățirea infrastructurii educaționale, inclusiv a componentei IT și asigurarea oportunităților de învățare, dezvoltare și instruire, prin asigurarea accesului la diferite forme de educație.

4.6.2.2 Obiectivele specifice sunt:

OS 6.1: Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale.

OS 6.2: Reabilitarea infrastructurii educaționale locale.

OS 6.3: Îmbunătățirea nivelului de educație civică în rândul cetățenilor orașului.

OS 6.4: Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana.

OS 6.5: Creșterea nivelului de formare și pregătire în rândul comunității, în acord cu cerințele actuale ale societății.

OS 6.6: Îmbunătățirea infrastructurii digitale a instituțiilor de învățământ din orașul Tismana.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

4.6.2.3 Măsurile de orientare - Fișe de Proiect

Fișa nr. 75

Domeniu formare	Educație și	Programul / proiectul propus Titlul: Înființarea și dotare laborator/laboratoare de informatică în cadrul instituțiilor de învățământ din localitate.
Cadrul general		Lipsa infrastructurii moderne IT, instituțiile de învățământ din oraș .
Grup țintă		Elevii și cadrele didactice
Obiective		OS 6.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana. OS 6.6 Îmbunătățirea infrastructurii digitale a instituțiilor de învățământ din orașul Tismana.
Motivația proiectului		Nevoia dotării cu echipamente IT necesare derulării în condiții optime a procesului de învățământ în școala din localitate.
Modul de implementare a proiectului		Depunerea proiectului prin platforma electronică dedicată PNRR.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare		PNRR Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului		UAT Tismana Instituțiile de învățământ din orașul Tismana.
Termen de realizare		2023
Indicatori		Înființare și dotare unul sau mai multe laboratoare de informatică dotate cu echipamente moderne la instituțiile de învățământ locale.

Fișa nr.76

Domeniu formare	Educație și	Programul / proiectul propus Titlul: Derularea unor programe de pregătire în domeniul accesării fondurilor europene
Cadrul general		O modalitate de creștere a mediului de afaceri local este accesarea fondurilor europene și implementarea cu succes a proiectelor, în paralel

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	cu scăderea numărului de persoane inactice și crearea de locuri de muncă la nivel local.
Grup țintă	Populația comunei (persoanele interesate de accesarea fondurilor europene) Mediul de afaceri local
Obiective	OS 6.5 Creșterea nivelului de formare și pregătire în rândul comunității, în acord cu cerințele actuale ale societății.
Motivația proiectului	Nevoia de investiții la nivel local și crearea unui grup de întreprinzători locali capabili să acceseze și să implementeze fonduri europene.
Modul de implementare a proiectului	- Organizarea în localitate a unor cursuri/seminarii de pregătire. - Accesarea unor platforme online care oferă cursuri în domeniu. - Parteneriate cu ONG-uri și alte instituții.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local; Fonduri nerambursabile; Parteneriate cu ONG-uri; Sponsorizări; Contribuții ale persoanelor interesate.
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana UAT Județul Gorj Agenția pentru Dezvoltare Sud Vest Oltenia
Termen de realizare	Permanent
Indicatori	Organizarea trimestrială a unui curs/seminar. Crearea unui grup de minim 15 întreprinzători locali capabili să acceseze și să implementeze fonduri europene.

Fișa nr.77

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Creșterea nivelului de educație civică la nivelul localității.
Cadrul general	Participarea civică reprezintă unul dintre cele mai importante elemente care definesc gradul de democrație ale unei societăți.
Grup țintă	Locuitorii orașului

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Obiective	OS 6.3: Îmbunătățirea nivelului de educație civică în rândul cetățenilor orașului.
Motivația proiectului	Nevoia de creștere a nivelului de participare civică prin implementarea unor instrumente de instruire civică.
Modul de implementare a proiectului	Organizarea bianuală a unor seminarii de informare având ca tematică prezentarea sistemului de autorități publice centrale și locale din România, instituțiile UE și modalitățile de implicare civică a cetățenilor.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local; Sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana Instituții de învățământ ONG-uri
Termen de realizare	Permanent
Indicatori	Organizarea bianuală a unor seminarii de informare cu minim 15 participanți.

Fișa nr. 78

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Dotarea cu mobilier pentru sălile de clasă, spațiile destinate activităților extrașcolare, precum și pentru laboratoarele din instituțiile de învățământ locale.
Cadrul general	Dotările din instituțiile de învățământ din orașul Tismana sunt învechite
Grup țintă	Populația școlară din localitate
Obiective	OS 6.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.2 Reabilitarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana.
Motivația proiectului	Nevoia de a dota unitățile de învățământ locale cu mobilier nou
Modul de implementare a proiectului	Accesarea liniilor de finanțare din PNRR

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2026
Indicatori	Număr de clase dotate cu mobilier

Fișa nr. 79

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Dotarea cu echipamente și resurse tehnologice digitale a unităților de învățământ din orașul Tismana
Cadrul general	Procesul de învățământ modern presupune utilizarea unor echipamente și resurse digitale, pentru a se putea desfășura activități didactice care să ofere o pregătire corespunzătoare elevilor.
Grup țintă	Preșcolarii și elevii Cadrele didactice
Obiective	OS 6.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana. OS 6.6 Îmbunătățirea infrastructurii digitale a instituțiilor de învățământ din orașul Tismana.
Motivația proiectului	Lipsa echipamentelor și resurselor digitale moderne în instituțiile de învățământ locale.
Modul de implementare a proiectului	Derularea procedurilor de achiziție prin PNRR
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana UAT Gorj
Termen de realizare	2026
Indicatori	Numărul echipamentelor achiziționate. Numărul instituțiilor de învățământ din localitate dotate cu resurse și echipamente digitale moderne.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Fișa nr.80

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Reabilitare grădinițe în orașul Tismana
Cadrul general	Spațiile destinate grădinițelor din oraș nu oferă condițiile necesare desfășurării procesului educațional în bune condiții.
Grup țintă	Populația de vârstă preșcolară din localitate.
Obiective	OS 6.2 Reabilitarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana.
Motivația proiectului	Nevoia reabilitării și modernizării spațiilor în care se desfășoară activitățile grădinițelor din oraș.
Modul de implementare a proiectului	Realizarea lucrărilor de
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Numărul de clase reabilitate

Fișa nr. 81

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Construire creșă în orașul Tismana
Cadrul general	La nivel național există un important deficit de creșe, iar situația din acest punct de vedere este cu atât mai gravă la nivelul comunităților mai mici. Orașul Tismana nu face notă discordantă iar existența unei creșe în localitate este o nevoie de maximă urgență și necesitate.
Grup țintă	Populația orașului Tismana
Obiective	OS 6.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Motivația proiectului	Nevoia existenței unei creșe în orașul Tismana și ca o modalitate de încurajare a natalității la nivelul comunității.
Modul de implementare a proiectului	Identificarea spațiului necesar construirii creșei, accesarea fondurilor și derularea lucrărilor de construcție.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 PNRR Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2029
Indicatori	Darea în folosință a creșei din localitate

Fișa nr. 82

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Achiziționare microbuze verzi pentru transportul elevilor.
Cadrul general	Existența unui parc învechit de microbuze destinate transportului elevilor
Grup țintă	Elevii din localitate
Obiective	OS 6.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana.
Motivația proiectului	Asigurarea transportului elevilor, între localitate de domiciliu a acestora și unitatea de învățământ în care își desfășoară cursurile.
Modul de implementare a proiectului	Derularea procedurilor de achiziție.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Bugetul de stat (AFM) Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana AFM
Termen de realizare	2028
Indicatori	Număr microbuze achiziționate Număr beneficiari

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Fișa nr. 83

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Construire săli de sport de sport la școlile din oraș, precum și reabilitarea terenurilor de sport existente.
Cadrul general	Școlile din localitate nu sunt dotate toate cu săli de sport, existând o serie de spații destinate activităților didactice sportive care nu corespund din punct de vedere didactic și nici al siguranței.
Grup țintă	Elevii din localitate
Obiective	OS 6.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana.
Motivația proiectului	Nevoia îmbunătățirii infrastructurii școlare locale și prin dezvoltarea unor spații destinate realizării activităților didactice și sportive.
Modul de implementare a proiectului	Identificarea spațiilor pentru construirea sălilor de sport, accesarea liniilor de finanțare și construirea și dotarea sălilor de sport/reabilitarea actualelor spații destinate activităților sportive școlare.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana ADR SV Oltenia
Termen de realizare	2028
Indicatori	Număr de săli de sport construite și dotate Număr de spații reabilitate.

Fișa nr. 84

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Înfiiințare și derulare program educațional after school
Cadrul general	Activitățile educaționale desfășurate după orele de curs fac parte din procesul efectiv de învățare și reprezintă o componentă extrem de importantă a actualului sistem de învățământ din România.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Grup țintă	Populația din localitate Elevii din localitate
Obiective	OS 6.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana.
Motivația proiectului	Nevoia adaptării actualului sistem de învățământ local la necesitățile comunității, sprijinirea familiilor cu copii în învățământul primar și susținerea elevilor în vederea obținerii unor performanțe școlare superioare.
Modul de implementare a proiectului	Implementarea sistemului de învățare after school la toate clase cu învățământ primar din localitate.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul local . PPP
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana ONG
Termen de realizare	2024
Indicatori	Număr de elevi înscriși în sistemul after school

Fișa nr. 85

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Dotarea cu materiale didactice specifice fiecărei forme de învățământ (ante preșcolar, preșcolar, primar și gimnazial) precum și pentru laboratoarele de specialitate din instituțiile de învățământ din orașul Tismana (inclusiv pentru laboratoarele de limbi străine).
Cadrul general	Dotările din instituțiile de învățământ din orașul Tismana sunt învechite sau lipsesc.
Grup țintă	Populația școlară din localitate
Obiective	OS 6.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.2 Reabilitarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana.

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Motivația proiectului	Nevoia de a dota unitățile de învățământ locale cu materiale didactice noi care să corespundă nevoilor actuale ale procesului de învățare.
Modul de implementare a proiectului	Accesarea liniilor de finanțare din PNRR
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2026
Indicatori	Număr/cantitate de materiale didactice achiziționate.

Fișa nr. 86

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Implementarea sistemului electronic de comunicare părinte/școală- catalogul online, în toate unitățile școlare din oraș.
Cadrul general	Catalogul digital este o soluție modernă care asigură comunicarea permanentă dintre părinte și școală.
Grup țintă	Populația școlară din localitate Cadrele didactice Părinții
Obiective	OS 6.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana. OS 6.6 Îmbunătățirea infrastructurii digitale a instituțiilor de învățământ din orașul Tismana
Motivația proiectului	Nevoia de a dota unitățile de învățământ locale cu instrumente rapide și facile prin care să se asigure comunicarea dintre instituțiile școlare și părinți.
Modul de implementare a proiectului	Achiziționarea elementelor de software și hardware necesare și operaționalizarea sistemului.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Buget local

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2026
Indicatori	Implementarea catalogului digital în toate instituțiile de învățământ din oraș.

Fișă nr:87

Domeniu Educație și formare	Programul / proiectul propus Titlul: Operaționalizarea unei platforme unice de înscrieri în sistemul local de educație
Cadrul general	Digitalizarea sistemului educațional local reprezintă un element esențial de îmbunătățirea a acestui serviciu public în localitate.
Grup țintă	Populația școlară din localitate
Obiective	OS 6.1 Dezvoltarea infrastructurii educaționale locale. OS 6.4 Asigurarea accesului egal la servicii educaționale de calitate în orașul Tismana. OS 6.6 Îmbunătățirea infrastructurii digitale a instituțiilor de învățământ din orașul Tismana.
Motivația proiectului	Nevoia de digitalizare a sistemului local de educație.
Modul de implementare a proiectului	Achiziționarea echipamentelor software și hardware necesare, crearea bazelor de date și operaționalizarea sistemului
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2026
Indicatori	Platformă unică de înscrieri în sistemul local de educație

4.7.1. Definirea și justificarea acțiunilor de cultură, culte, sport și agreement

4.7.1.1 Cultura, cultele, sportul și agreementul în Orașul Tismana

Cultura și cultele

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Cultura reprezintă unul dintre cele mai importante aspecte ale activității umane. Cultura în sens general cuprinde o serie de elemente de natură a legitima un grup social, o comunitate. Menținerea și protejarea patrimoniului cultural trebuie să fie un obiectiv pe termen lung al societății în general ceea ce ne duce la ideea unei simbioze între durabilitate și cultură.

Activitățile recreative au rolul de a ajuta oamenii și copiii în special să se relaxeze și să sporească nivelul de energie necesar desfășurării activității de zi cu zi.

În lumea modernă practicarea unui sport, devine o activitate din ce în ce mai aproape de ceea ce înseamnă menținerea sau recăpătarea unei stări de sănătate bună.

Sportul definește caractere și întărește legături dintre oameni. De aceea sportul este una dintre activitățile care contribuie în mod esențial la dezvoltarea durabilă a unei localități.

În acest context se remarcă faptul că dezvoltarea locală nu poate fi completă fără susținerea culturii și a sportului.

În orașul Tismana activitatea culturală este una foarte bogată, iar Instituțiile de cultură din oraș sunt se găsesc atât pe teritoriul localității de reședință cât și pe teritoriul celorlalte localități.

În anul 2007, fostul Cămin Cultural “George Coșbuc” din Tismana a fost reabilitat (cu ocazia unor lucrări de modernizarea a centrului civic a localității) și i s-a atribuit numele de Casa de cultură “George Coșbuc”.

Alături de casa de cultură, mai există încă 5 cămine culturale în localitățile Topești, Celei, Costeni, Pocruia și Sohodol, în care se desfășoară diverse activități culturale și evenimente cultural-artistice.

O altă instituție de cultură foarte importantă din oraș, este biblioteca publică. Acesta deține, potrivit datelor oferite de executivul local în fișa localității, un fond de carte de 8947 volume, mare parte dintre acestea fiind donate de Asociația Română pentru Patrimoniu sau de persoane private.

Alături de biblioteca publică, în orașul Tismana mai funcționează alte cinci biblioteci școlare cu un număr total estimat de peste 29.000 de volume.⁴¹

În privința muzeelor din Tismana, potrivit autorităților locale, ele sunt vizitate anual de peste 3000 de vizitatori.

În spațiul Casei de cultură “George Coșbuc”, funcționează “Muzeul Costumului Popular Gorjenesc Tismana”, care deține piese unicate, costume populare specifice zonei din secolul al XIX-lea.

Cel de al doilea muzeu din localitate, este Muzeul Tezaurului BNR. Acesta a fost inaugurat în anul 2016 și funcționează în peștera din apropierea Mănăstirii Tismana, unde, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, a fost mutat Tezaurul BNR, precum și o parte din tezaurul Băncii Poloniei.

⁴¹ <https://www.brotacelul.ro/Orase/Tismana.aspx>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Figură 121 Muzeul M Muzeul Tezaurului BNR de la Mănăstirea Tismana
Sursa: www.libertatea.ro

În Tismana mai există o serie de instituții culturale precum Muzeul Bronzului, situat în localitatea Topești, dar și Casa Miloșescu, locuința de vacanță a primului tipograf al județului Gorj, Nicu D. Miloșescu.

Patrimoniul cultural și istoric al localității este foarte bogat, existând un număr mare de monumente istorice acreditate și avizate de Comisia Națională a Monumentelor, Ansamblurilor și Siturilor Istorice. Astfel, amintim:

1. Mănăstirea Tismana

Existența și istoria orașului este strâns legată de Mănăstirea Tismana, de la care a și fost denumit.

Mănăstirea Tismana este printre cel mai vechi așezământ monahal din Țara Românească, având un rol esențial în păstrarea credinței ortodoxe de-a lungul a peste 600 de ani. Întemeietorul și primul stareț al mănăstirii a fost Cuviosul Nicodim, canonizat de Biserica Ortodoxă Română în anul 1955.

Figură 122 Mănăstirea Tismana
Sursa www.Wikipedia.org

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Ridicarea ei poate fi plasată între anii 1375 și 1377-1378, data sfințirii. Construcția din zid a fost realizată cu sprijinul material al domnitorilor Basarabi: Radu I (1377-1383) și fiii acestuia Dan I (1383-1386) și Mircea cel Bătrân (1386-1418).

Cuviosul Nicodim a înființat la Tismana prima școală din țară de caligrafi și copiști de cărți bisericești în diverse limbi. Tot aici a funcționat prima școală de călugări învățați dintre care se recrutau viitorii episcopi, mitropoliți, dieci pentru cancelariile domnești și boierești. Aici s-au păstrat cele mai vechi documente începând cu sec. al XIV-lea care au pus bazele istoriografiei românești. Obiecte foarte valoroase au fost duse în Primul Război Mondial la Moscova spre păstrare, făcând parte din celebrul tezaur românesc care se dorea a fi protejat în contextul evenimentelor din țară determinat de conflagrația mondială.⁴²

În anul 1406 a avut loc la Mănăstirea Tismana întâlnirea lui Mircea cel Bătrân cu regele austro-ungar Sigismund de Luxemburg în încercarea de a realiza o alianță împotriva turcilor, prezent fiind și Cuviosul Nicodim.⁴³

În 1458 mănăstirea l-a găzduit pe Vlad Țepeș, și tot aici s-a ascuns Neagoe Basarab de teama lui Mihnea cel Rău.

Ulterior, mănăstirea a fost distrusă de un incendiu și rezidită în 1542.

Figură 123 Vedere de sus a Mănăstirii Tismana
Sursa: <https://historia.ro>

Mănăstirea Tismana a fost, de asemenea, locul unde Tudor Vladimirescu a organizat revolta sa anti fanariotă. Aici, el a lansat Proclamația de la Padeș din 22 ianuarie. Tot Tudor Vladimirescu a întărit garnizoana mănăstirii.⁴⁴

⁴² www.radioromaniacultural.ro

⁴³ : <https://historia.ro>

⁴⁴ <https://historia.ro>

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Neagoe Basarab sau Matei Basarab s-au ascuns și ei între zidurile mănăstirii, de teama năvălitorilor barbari.

Mult mai târziu, și George și-a găsit loc de inspirație și alinare la Mănăstirea Tismana..

Mănăstirea a fost folosită de autorități chiar și în epoca modernă ca loc pentru păstrarea în siguranță a unor valori importante. Astfel, în vara anului 1944, în contextul în care exista pericolul spargerii frontului de către armata sovietică, conducerea de atunci a BNR a decis să-și apere singură stocul de aur și, în deplină conspirație, l-a ascuns în peștera din zona Mănăstirii Tismana.

Operațiunea “Neptun” așa cum s-a numit acțiunea de mutare a aurului la Mănăstirea Tismana, s-a desfășurat între 8 și 22 iulie 1944. Folosind câte 5 dube pe zi, care au efectuat în total 75 de curse, 192,40 tone de aur au fost transportate la Tismana și depozitate în pivnița mănăstirii. După evenimentele de la 23 august 1944, conducerea BNR a înțeles că stocul de aur nu mai era în siguranță acolo, așa că a decis mutarea lui în peștera de lângă mănăstire. Astfel, tezaurul a rămas ascuns în peșteră până în ianuarie 1947. În acest interval, peștera a fost deschisă o singură dată, la începutul anului 1945, când au fost luate 210 casete cu 10,2 tone de aur pentru baterea medaliei „Ardealul nostru”.⁴⁵

2. Paraclisul

Este zidit din piatră, pe vremea lui Matei Basarab, la 1650. Inițial era destinat modernizării bolniței mănăstirii care exista la orice mănăstire de tip athonit, dar după un incendiu a fost restaurat la 1772. Asezământul a suferit stricăciuni în luptele dintre turci și austrieci, a fost din nou refăcut la 1782 și târnosit în paraclis cu hramul Sf. Ilie, în secolul al XIX-lea.

3. Biserica din lemn din satul Pocruia.

Lăcașul de cult a fost construit în jurul anului 1807 - codul LMI: GJ-II-m-B-09354 pe lista monumentelor istorice. Anuarul Mitropoliei Olteniei din anul 1941 aprecia că biserica are peste 260 de ani.

4. Schitul Cioclovina de Jos.

O psaltire în anul 1573 a caligrafului Macarie arată că schitul era locuit încă din secolul al XVI-lea deoarece caligraful Macarie scrie aici o psaltire în anul 1573.

5. Schitul Cioclovina de Sus,

A fost zidit în anul 1711 de serdarul Cantacuzino și refăcut în anii 2004-2005, **Biserica „Buna Vestire”**

Se găsește la intrarea în defileul Văii Tismanei și este atestată din anul 1720.

6. Biserica din lemn din satul Gornovița -

A fost construită în 1764 de arhimandritul Partenie și refăcută din temelie, pictată și înzestrată cu cele necesare între anii 1939-1945, ulterior, biserica a fost resfințită în 1945 de către Mitropolitul Nifon al Olteniei, Râmnicului și Severinului. Are codul LMI: GJ-II-m-B-09307 pe lista monumentelor istorice.

⁴⁵ <https://www.bnr.ro/Muzeul-Tezaurului-BNR-de-la-Manastirea-Tismana-14612-Mobile.aspx>

7. Biserica din satul Sohodol, datată din anul 1720.

Alte biserici construite:⁴⁶

- **Biserica din orașul Tismana** - centru
- **Biserica din orașul Tismana-Ungureni**, construită din zid la 1922, sfințită în 1932 cu hramul "Sf. Arhangheli".
- **Biserica din satul Pocruia** (din piatră) a fost construită după ce străvechea biserică, de pe Valea Pocruiei, nu a mai fost folosită și de sohodoleni, aceștia construindu-și propriul locaș de cult.
- **Biserica din satul Costeni**, jud. Gorj (bis. Sf. Nicolae, c. 1770, reclădită din lemn între anii 1841–1843 și de zid între anii 1902–1912.
- **Biserica din satul Izvarna**, construită în 1803 sau 1815, de preotul Ghiță Izverceanu, ulterior refăcută anul 1899
- **Biserica din satul Celei**, cu hramul Cuvioasa Parascheva, construită din lemn în 1885 și reparată în anul 1936.
- **Biserica din satul Topești**, biserică parohială din zid construită la 1927, are hramul Sfântul Nicolae.
- **Biserica din satul Vâlcele**, construită în 1864 din lemn, reconstruită din piatră cioplită în 1923, poartă hramul "Toți Sfinții

Activitatea cultelor este una foarte importantă în localitate, o parte extrem de importantă a istoriei orașului fiind strâns legată de Mănăstirea Tismana, iar credința creștin ortodoxă în localitate este parte integrantă din tot ceea ce înseamnă comunitatea orașului Tismana. Acest fapt este demonstrat de numărul mare al lăcașurilor de cult din oraș și din zonă, dezvoltarea turismului ecumenic, dar și o serie de alte elemente care identifică orașul cu așezământul monahal cu același nume. Un singur exemplu elocvent în acest sens este chiar stema localității pe care este desenată Mănăstirea Tismana.

În Tismana există și monumente dedicate eroilor, astfel avem în vedere Monumentul „Căpitanului Ioan Neferescu” construit în anul 1980 în satul Gornovița, în onoarea căpitanului Ioan Neferescu distins cu ordinele „Mihai Viteazul” și „Legiunea de onoare a Franței” în luptele de la Mărăști, Mărășești și Oituz din primul război mondial.

Totodată, în centrul orașului s-a construit Monumentul Eroilor ridicat în cinstea eroilor căzuți în cele două războaie mondiale și războiul de independență.

Orașul Tismana este gazda unor evenimente culturale anuale precum:⁴⁷

- **Festivalul de Buna Vestire sau Festivalul Păstrăvului.**

Festivalul are loc pe 25 martie în Centrul Civic al localității și este un vechi târg de semințe, oale și ulcele date de pomană la sărbători religioase.

⁴⁶ Strategia de dezvoltare locală 2021-2027 - Orașul Tismana

⁴⁷ Strategia de dezvoltare locală 2021-2027 - Orașul Tismana

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- **Festivalul Național de Tarafuri „Geagu Cătăroiu”** .
Se organizează în luna mai și urmărește reînvierea muzicii tradiționale specifică tarafurilor lăutărești din zonă.
- **Festivalul Cântecului, Dansului și Portului Popular Gorjenesc de la Tismana**
Este organizat anual la în perioada 15-16 august și se află la ediția a-55-a (2022).
- **Festivalul Castanului**
Se organizează la începutul lunii octombrie și este dedicat proiectului de salvare a pădurilor de castan comestibil. Festivalul Castanului s-a aflat în anul 2022 la a-X-a ediție.
- **Bâlcii “Sf. Ap. Andrei” - Pocruia.**
Se desfășoară la sfârșitul lunii noiembrie, este un bâlci de toamnă pentru vase, putini, butoaie, oale etc.
- **Festivalul răciturilor.**
Evenimentul se organizează toamna, cu participarea pensiunilor turistice, restaurantelor, asociațiilor de crescători de animale, din zonă.
În anul 2019 s-a înființat în localitate Ansamblul de dansuri populare Doina Tismanei.
În total în anul 2022 în orașul Tismana au fost organizate un număr de 5 evenimente culturale majore.

Sportul

În ceea ce privește infrastructura sportivă din orașul Tismana, este alcătuită din câteva elemente importante. Astfel, în oraș există Stadionul Tismana, care are o suprafață de 1050 m², precum și o sală de sport dată în folosință în anul 2004.

Alături de aceste elemente ale infrastructurii sportive, mai există o serie de spații destinate activităților sportive în cadrul unităților școlare unde se practică fotbal, handbal, baschet și volei.

În Tismana există și o echipă de fotbal, AS Energetica Tismana, care evoluează în divizia județeană.

Spații de agrement

În anul 2020, în orașul Tismana a fost finalizat un proiect prin POR 2014-2020 de reconversie a terenurilor și suprafețelor degradate, vacante sau neutilizate din oraș (o fostă groapă de gunoi) în sensul amenajării unui parc de agrement și a unei grădini publice. Astfel, au fost amenajate 4.567 de mp de spațiu verde și 356 de ml de străzi urbane modernizate.⁴⁸

⁴⁸ <https://www.adroltenia.ro/>

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Figură 124 Parc și gradina publică Tismana

În contextul aspectelor prezentate, exprimăm faptul că dezvoltarea locală nu poate fi completă fără susținerea culturii și a sportului.

4.7.1.2 Analiza SWOT

Puncte tari ale Orașului Tismana :	Puncte slabe:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Localitate cu istorie care a supraviețuit diverselor etape de dezvoltare; ✓ Patrimoniul natural extrem de valoros; ✓ Patrimoniul cultural valoros moștenit; ✓ Autorități locale deschise. ✓ Existența a 6 monumente istorice/obiective culturale pe raza orașului. ✓ Existența unei Case de Cultură (Tismana) și a 5 cămine culturale; ✓ Existența a 3 muzee/case memoriale pe raza orașului. ✓ Existența a 14 biserici pe raza orașului. ✓ Existența Ansamblului de dansuri populare “Doina Tismanei” ✓ Sărbătorirea anuală a mai multor evenimente locale. ✓ Obiceiuri, tradiții și artizanat cu multiple influențe culturale etnice, ce atrag turiști din alte țări ✓ Obiectivele culturale și religioase din oraș și din localitățile învecinate. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Număr redus de evenimente culturale; ✓ Insuficientă promovare a patrimoniului natural și cultural local; ✓ Lipsa marketingului cultural și de petrecere a timpului liber; ✓ Slaba punere în valoare a tradițiilor și meșteșugurilor locale; ✓ Slaba punere în valoare locurilor de petrecere a timpului liber; ✓ Insuficiența datelor sintetice, utile și relevante în domeniul culturii și patrimoniului. ✓ Infrastructură limitată destinată activităților sportive. ✓ Posibilități limitate de agrement ✓ Capacitatea redusă de scriere de proiecte culturale ✓ Nu există o susținere a activităților culturale și din donații private.
Oportunități:	Amenințări:
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Resurse financiare pentru implementarea de proiecte din fonduri europene; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dificultăți în dezvoltarea, modernizarea și întreținerea

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

<ul style="list-style-type: none"> ✓ Potențialul de marketing online pentru promovarea patrimoniului cultural și natural deosebit al localității; ✓ Potențial pentru dezvoltarea de parteneriate cu ONG-uri sau companii în vederea dezvoltării de proiecte culturale și turistice; ✓ Conștientizarea locuitorilor cu privire la patrimoniul natural și cultural local existent; ✓ Existența resurselor nerambursabile din fondurile structurale; ✓ Dezvoltarea unor relații de parteneriat în vederea dezvoltării de activități culturale și sportive; ✓ Posibilitatea accesării fondurilor europene nerambursabile pentru dezvoltarea sectorului cultural. 	<p>infrastructurii existente la standarde ridicate;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Legislație stufoasă / contradictorie în domeniu; ✓ Lipsa de promovare; ✓ Dificultatea atragerii de sponsorizări în domeniu; ✓ Resurse bugetare reduse față de nevoia de investiții în infrastructură culturală și sportivă; ✓ Sprijin redus din partea altor autorități publice; ✓ Lipsa interesului privind domeniul cultural, nerecunoscându-se aportul la dezvoltarea locală și creșterea calității vieții; ✓ Fonduri insuficiente alocate sectorului cultural și sportului.
--	---

4.7.1.3 Justificarea acțiunilor de cultură, culte, sport și agreement.

4.7.2 Orientare strategică: derivarea domeniului de cultură, culte, sport, agreement și măsuri de orientare

4.7.2.1 Obiectivul general al Orașului Tismana, Județul Gorj în domeniul Cultură, culte sport și agreement este: Dezvoltarea infrastructurii pentru cultură, sport și agreement a localității.

4.7.2.2 Obiectivele specifice sunt:

OS 7.1: Punerea în valoare a patrimoniului cultural autentic cu specific local, precum și organizarea de evenimente culturale.

OS 7.2: Dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea sportului.

OS 7.3: Valorificarea resurselor existente pentru crearea infrastructurii de agreement.

OS 7.4: Dezvoltarea infrastructurii culturale locale.

4.7.2.3 Măsuri de orientare - Fișe de Proiect

Fișa nr. 88

Domeniu Cultură, culte, sport și agreement	Programul / proiectul propus
---	-------------------------------------

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Titlul: Promovarea și dezvoltarea grupurilor artistice locale din orașul Tismana
Cadrul general	Promovarea valorilor și tradițiilor culturale autentice specifice localității.
Grup țintă	Cetățenii orașului Tismana Turiști
Obiective	OS 7.1 Punerea în valoare a patrimoniului cultural autentic cu specific local, precum și organizarea de evenimente culturale. OS 7.4 Dezvoltarea infrastructurii culturale locale.
Motivația proiectului	În același timp cu dezvoltarea fenomenului cultural la nivelul comunității, cu conservarea tradițiilor și obiceiurilor specifice populației din localitate, este nevoie de o serie de elemente care să formeze ”brandul” localității. Acestea sunt menite să atragă cât mai mulți turiști dornici să cunoască valori culturale autentice, într-o lume a globalizării în care turismul comercial contemporan pune accent mai mic pe principiile și valorile specifice comunităților în care se desfășoară activitatea turistică.
Modul de implementare a proiectului	Activități de promovare a grupurilor artistice din localitate prin intermediul site-ului de prezentare a orașului. Includerea acestora în brand-ul localității care urmează să fie dezvoltat.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțar	Bugetul local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	Permanent
Indicatori	Manifestări culturale realizate

Fișa nr.89

Domeniu Cultura, culte, sport și agrement	Programul / proiectul propus Titlul: Digitalizarea bibliotecii publice din oraș
Cadrul general	Bibliotecile au potențialul de a deveni hub-uri de dezvoltare a competențelor digitale.
Grup țintă	Cetățenii orașului Tismana

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Obiective	OS 7.4 Dezvoltarea infrastructurii culturale locale.
Motivația proiectului	Biblioteca publică din oraș are nevoie de renovare și de dotări pentru a face față evoluțiilor actuale ale tehnologiei în scopul oferirii de servicii de calitate și răspunzând nevoilor actuale ale cetățenilor.
Modul de implementare a proiectului	Renovarea bibliotecii și echiparea cu calculatoare și echipamente tehnice, pentru a fi transformată într-un hub de dezvoltare a competențelor digitale, respectiv makerspace
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana UAT Județul Gorj
Termen de realizare	2024
Indicatori	Renovarea și dotarea bibliotecii din localitate cu calculatoare și echipamente tehnice.

Fișa nr: 90

Domeniu Cultura, culte, sport și agrement	Programul / proiectul propus Titlul: Reabilitarea și modernizarea stadionului din orașul Tismana
Cadrul general	Sportul și practicarea sa este una dintre cele mai importante activități de recreere, dar în același timp reprezintă un factor esențial pentru menținerea unei stări de sănătate bună a cetățenilor din comună.
Grup țintă	Populația orașului Turiști
Obiective	OS 7.2 Dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea sportului.
Motivația proiectului	Nevoia reabilitării și modernizării stadionului din oraș..
Modul de implementare a proiectului	Reabilitarea/modernizarea se va realiza prin Programul național de construcții de interes public sau social- CNI
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul de stat Fonduri nerambursabile Buget local

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	Sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana CNI MPRAP
Termen de realizare	2030
Indicatori	Reabilitarea și modernizarea stadionului din oraș

Fișa nr.91

Domeniu Cultura, culte, sport și agrement	Programul / proiectul propus Titlul: Construcție bazin de înot didactic și de agrement.
Cadrul general	Existența unei infrastructuri sportive, reprezintă un avantaj în atragerea turiștilor în localitate.
Grup țintă	Populația orașului Turiști
Obiective	OS 7.2 Dezvoltarea infrastructurii pentru practicarea sportului.
Motivația proiectului	Nevoia existenței în oraș a unor spații destinate practicării activităților sportive.
Modul de implementare a proiectului	Construcția se va realiza prin Programul național de construcții de interes public sau social- CNI
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Bugetul de stat Buget local Sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana CNI MPRAP
Termen de realizare	2030
Indicatori	Construirea și dotare bazin de înot didactic și de agrement.

Fișa nr.92

Domeniu Cultura, culte, sport și agrement	Programul / proiectul propus Titlul: Reabilitarea/restaurarea și conservarea unor obiective culturale și turistice (monumente istorice) de mare valoare și
--	---

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

	promovarea acestora la nivel național și internațional.
Cadrul general	Pe teritoriul orașului există un mare număr de construcții (în special biserici și mănăstiri) făcând parte din patrimoniul național cultural, istoric și turistic care necesită reabilitare, restaurare sau conservare. Costurile pentru realizarea acestor lucrări sunt extrem de mari având în vedere și caracterul specific (monumente istorice) al acestor obiective
Grup țintă	Populația orașului Turiști
Obiective	OS 7.1 Punerea în valoare a patrimoniului cultural autentic cu specific local, precum și organizarea de evenimente culturale. OS 7.4 Dezvoltarea infrastructurii culturale locale.
Motivația proiectului	Reabilitarea/restaurarea și conservarea monumentelor istorice din oraș
Modul de implementare a proiectului	Realizarea documentațiilor și depunerea lor online împreună cu cererea de finanțare dedicată PNRR
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	PNRR Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2025
Indicatori	Număr de monumente istorice reabilite, restaurate, conservate și promovate.

Fișa nr.93

Domeniu Cultura, culte, sport și agrement	Programul / proiectul propus Titlul: Parc de aventuri
Cadrul general	Promovarea unui spațiu sportiv și educativ prin crearea infrastructurii ecologice necesare, în scopul creșterii atractivității din punct de vedere sportiv și educativ a orașului
Grup țintă	Cetățenii orașului Tismana , turiști
Obiective	OS 7.3: Valorificarea resurselor naturale și artificiale pentru crearea infrastructurii de sport și agrement

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

Motivația proiectului	Nevoia de promovare a mișcării în aer liber alternative și soluții ecologice de agrement care să conducă la creșterea calității vieții.
Modul de implementare a proiectului	Construirea unui spațiu multifuncțional de educație, sport și recreere în cadrul căruia să se practice învățarea și respectarea bogățiilor naturale oferite de orașul Tismana, a regulilor de conduită în natură și în ariile protejate.
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Fonduri nerambursabile Bugetul de stat Bugetul județului Bugetul local Programe naționale Fonduri private și sponsorizări
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2030
Indicatori	Parc de aventuri construit

Fișa nr: 94

Domeniu Cultura, culte, sport și agrement	Programul / proiectul propus Titlul: Dezvoltare agendă culturală digitală a localității
Cadrul general	Cetățenii orașului trebuie să beneficieze de un acces cât mai facil la evenimentele culturale locale și nu numai.
Grup țintă	Populația orașului
Obiective	OS 7.4 Dezvoltarea infrastructurii culturale locale.
Motivația proiectului	Acces rapid modern la agenda culturală locală și județeană.
Modul de implementare a proiectului	Achiziționarea echipamentelor software și hardware necesare, crearea bazelor de date și operaționalizarea sistemului
Sursa de finanțare/posibile surse de finanțare	Programul Regional Sud Vest Oltenia 2021-2027 Buget local
Instituția care răspunde de realizarea proiectului	UAT Tismana
Termen de realizare	2026
Indicatori	Agendă culturală digitală a localității

Capitolul 5 - Prezentare generală a activităților de implementare a strategiei, operaționalizarea proiectelor și îndeplinirea obiectivelor

5.1 Sistemul de management și monitorizare, reprezentarea proceselor de lucru

Dacă procesul de elaborare a unei strategii integrate de dezvoltare urbană reprezintă un proces complex care presupune aplicarea unei metodologii și a unor pași clar definiți, implementarea strategiei înseamnă punerea sa în aplicare.

Așadar, această etapă a procesului strategic, este chiar mai importantă decât însăși elaborarea și aprobarea strategiei, pentru că simpla existență a unui document strategic nu va aduce niciun fel beneficiu dezvoltării localității, el va fi, pur și simplu inutil. Așadar, strategiile sunt elaborate pentru a fi aplicate și nu pentru a bifa o obligație, a respecta un termen sau o cerință venită din partea unui organism sau altul.

Strategia integrată de dezvoltare urbană a Orașului Tismana are în vedere dezvoltarea orașului în următorii 7 ani, adică în perioada 2023-2030. În acest context, implementarea, monitorizarea și evaluările periodice se vor referi la această perioadă.

Pentru punerea în practică a documentului strategic, se propun o serie de măsuri și instrumente concrete de implementare care au rolul de stabili eforturile de organizare pe de o parte și în aceleași timp urmăresc antrenarea parteneriatelor și resurselor necesare pentru implementare. În acest context, se urmărește ca instrumentele de implementare să asigure succesul SIDU.

Totodată, subliniem faptul că SIDU este un document cu caracter prospectiv fiind supus pe parcursul implementării sale unei permanente reevaluări și optimizări a opțiunilor de dezvoltare a comunității pentru a fi în concordanță cu realitățile și evoluțiile economice și sociale de pe plan local dar și a influențelor mediului județean, regional și național în care se desfășoară procesul de dezvoltare a localității.

Un alt aspect important este acela că, în principiu, elaborarea strategiei este rodul muncii unei echipe de experți în consultare bineînțeleasă cu factorii de decizie ai localității și cu reprezentanții cetățenilor, însă implementarea sa este rodul efortului întregii comunități dar și a unor actori externi interesați. Astfel, Strategia integrată de dezvoltare urbană a Orașului Tismana a fost gândită și elaborată nu numai pentru autoritatea locală ci pentru mai mulți actori care includ organizațiile neguvernamentale și antreprenoriale locale și cetățenii. De altfel, și din perspectiva implementării și al punerii în practică, acești actori au aceeași răspundere în scopul realizării obiectivelor cuprinse în Strategie.

Implementarea Strategiei integrate de dezvoltare urbană a Orașului Tismana, Județul Gorj, pentru perioada 2023 - 2030 necesită așadar, implicarea actorilor publici și privați din localitate, care împreună cu autoritățile administrației publice locale, vor acționa în direcția urmării viziunii de dezvoltării durabilă a comunității.

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În acest context, consolidarea parteneriatului administrației locale cu actorii publici și privați este esențială pentru implementarea soluțiilor necesare rezolvării problemelor strategice identificate.

Creșterea calității vieții locuitorilor Orașului Tismana, obiectiv strategic al orașului, depinde nu doar de implementarea proiectelor din strategie, ci și de implementarea unor proiecte la nivel județean și regional, de conlucrarea cu structurile de la aceste niveluri și de dezvoltarea și creșterea competitivității agenților economici care desfășoară activități economice în localitate.

Coordonare și punerea în aplicare a strategiei

După elaborarea SIDU orașului Tismana, următoarea etapă este supunerea ei spre aprobarea Consiliului Local al orașului.

După aprobarea SIDU în consiliul local, se impune instituirea unei structuri de sine stătătoare care să aibă atribuții în coordonarea implementării strategiei integrate de dezvoltare durabilă. Această structură poartă denumirea de Grup de Management Strategic - GMS. Crearea și operaționalizarea din punct de vedere al funcționării GMS va fi asumată de către autoritățile locale ale orașului.

GMS va fi alcătuită din:

- primar/viceprimar, în calitate de conducător al GMS;
- funcționari publici cu specializări tehnice, financiare și juridice;
- poate fi cooptați și un consultant și/sau un grup consultativ format din cetățeni și/sau ONG-uri din oraș .

În figura de mai jos este evidențiată structura general recunoscută și acceptată a unui GMS.

Figura 125 Structura permanentă pentru coordonarea strategiei

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

În ceea ce privește responsabilitățile structurii de coordonare a Strategiei integrate de dezvoltare urbană, acestea sunt :

- Asigură coordonarea și evaluarea stadiului implementării strategiei;
- Monitorizează modul de aplicare;
- Asigură resursele tehnice și administrative necesare bunei implementări a strategiei;
- Asigură diseminarea informațiilor și culegerea de feedback privind aplicarea strategiei.
- Organizarea monitorizării, evaluării și revizuirii periodice a implementării.

Deși consiliul local reprezintă autoritatea deliberativă de la nivelul orașului și ia decizii în numele comunității pe care o reprezintă, aprobarea Strategiei integrate de dezvoltare urbană de către Consiliul local nu este suficientă pentru asigurarea succesului în punerea în practică a documentului strategic. Succesul deplin al aplicării Strategiei, depinde de o serie de condiții precum:

- Existența acordului și susținerii din partea consiliului local și a comunității în general;
- Existența susținerii din partea sectorului privat din localitate;
- Existența planurilor operaționale anuale de aplicare;
- Monitorizarea cel puțin anuală a planurilor operaționale și stadiilor atingerii obiectivelor propuse;
- Existența unui proces permanent de informarea a comunității în legătură cu stadiul punerii în aplicare a Strategiei.

Punerea în aplicare

Implementarea SIDU este o activitate care presupune o acțiune complexă ce implică și impactează întreaga comunitate, iar documentul strategic conține o serie de elemente vaste și tratează sectoare de activitate extrem de diferite și complexe, se propune utilizarea unor instrumente de natură a asigura atingerea viziunii și obiectivelor de dezvoltare ale documentului strategic. Aceste instrumente sunt:

A. *Planul de acțiuni.*

Acesta este o prezentare structurată a tuturor acțiunilor și proiectelor propuse de SIDU, cu date și informații privind:

- modul de abordare - în corelare cu alte acțiuni sau prin parteneriate strategice;
- resursele financiare necesare și surse posibile pentru asigurarea lor;
- legislația care guvernează proiectul;
- indicatorii de rezultat care permit evaluarea implementării acțiunii.

B. *Planificarea în timp a planului de acțiuni.*

Planificarea se realizează pe termen scurt, dar și pe întreaga perioadă de planificare și indică etapele de parcurs pentru implementarea proiectelor, cu respectarea priorităților identificate în cadrul activităților de consultare a comunității.

C. *Parteneriatul local*

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Prin acest instrument se continuă și sunt extinse activitățile de implicare și consultare a diverselor grupuri de interese locale din etapa de elaborare a SIDU. Consultarea în această etapă reprezintă în fapt, asumarea răspunderii de către acele entități sau grupuri de entități în ceea ce privește contribuția lor directă la transpunerea Strategiei.

D. *Asumarea responsabilităților de implementare.*

În acest caz ne referim la asumarea responsabilităților de către Consiliul local și Primar, precum și de către parteneriatul local.

E. *Realizarea Planului de comunicare și promovare a Strategiei.*

Acest instrument are în vedere comunicarea SIDU către comunitatea locală, dar și către alte entități interesate. Instrumentul urmărește:

- Creșterea vizibilității SIDU;
- Informarea și educarea populației, a grupurilor de interese și de inițiativă în vederea asigurării implicării prin propriile proiecte și susținerea SIDU.

Monitorizare și evaluare

Succesul SIDU poate depinde în mare măsură de utilizarea unui sistem care să permită măsurarea progreselor înregistrate de documentul strategic în vederea atingerii țintelor și obiectivelor generale. Totodată, utilizarea unui astfel de sistem, este foarte util și în privința actualizării ulterioare a SIDU.

Pentru a face o distincție clară între monitorizare și evaluare, este important de arătat faptul că:

- monitorizarea reprezintă un proces continuu de culegere a informațiilor relevante despre modul de implementare a SIDU, în timp ce,
- evaluarea este un proces care folosește informațiile obținute pe parcursul monitorizării pentru a stabili dacă strategia și-a atins ținta și a avut eficiența scontată, adică dacă și-a îndeplinit viziunea și obiectivele strategice și specifice menționate.

Astfel, monitorizarea și evaluarea implementării SIDU Orașului Tismana are drept scop aprecierea gradului de realizare a proiectelor propuse de document, asigurarea eficienței și calității în procesul implementare a Strategiei și a componentelor sale, dar și fundamentarea eventualelor revizuri și modificări ale obiectivelor, țintelor, planurilor de măsuri și acțiuni.

În mod concret, monitorizarea va avea în vedere, pe de o parte urmărirea implementării strategiei în ansamblul său, iar pe de altă parte realizarea obiectivelor. Totodată, monitorizarea va urmări toate aspectele care conlucrează la realizarea obiectivelor:

- acțiunea propusă;
- resurselor umane, materiale și financiare alocate;
- respectarea planificărilor în timp;

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

- buna funcționare a parteneriatelor generale sau individuale pe proiecte;
- performanțele echipelor de implementare, etc;

Dacă principala funcție a monitorizării este aceea de constatare efectivă, aceasta are și o funcție de "intervenție", în contextul în care prin monitorizare sunt identificate o serie de fenomene care să impiezeze asupra buneii implementări a SIDU. Astfel, pot apare devieri de la planificare, situații de criză sau de forță majoră, modificări ale elementelor de precondiție, reacții negative sau neașteptate din partea participanților la strategie sau proiect, etc.. Într-o astfel de situație va interveni funcție de "intervenție", iar activitatea de monitorizare va genera acțiuni de ajustare - restructurare - alocări suplimentare, prin care să se asigure cele mai eficiente și raționale soluții de remediere și readucere a Strategiei pe sensul de implementare prevăzut, asigurând astfel realizarea impactului așteptat.

Evaluarea rezultatelor și impactului

În ceea ce privește evaluarea implementării strategiei, aceasta se bazează pe compararea gradului de atingere a țintelor propuse inițial cu situația dezvoltării orașului în diferite momente.

În concret, prin evaluare, se urmărește dacă SIDU și-a atins obiectivele propuse, iar rezultatele tangibile și intangibile sunt cele prevăzute, în termeni de eficiență, calitate și cantitate. Astfel, se vor avea în vedere indicatorii de evaluare dar și stadiului la care aceștia se află în funcție de țintele aferente stabilite în cadrul obiectivelor specifice.

Pentru obținerea celor mai bune rezultate, activitatea de evaluare se realizează în trei momente considerate cheie:

1. Anterior începerii acțiunii.

Această evaluare urmărește impactul potențial al acțiunii și corectitudinea presupunerilor, fiind ulterior baza pentru adoptarea deciziilor referitoare la oportunitatea proiectelor propuse.

2. La jumătatea perioadei de implementare.

Evaluarea realizată în acest moment este denumită evaluare intermediară a acțiunii și urmărește realizarea corectă sau nu a implementării și obținerea rezultatelor intermediare.

3. Evaluarea finală.

Evaluarea finală, se realizează după finalizarea proiectului sau imediat după anumite perioade și urmărește atingerea rezultatelor prevăzute de proiect. Ea are rolul de a corecta rezultatele realizate sau poate defini noi proiecte care sa consolideze sau sa corecteze rezultatele realizate.

În vederea realizării activităților de monitorizare și evaluare, se utilizează două tipuri de indicatori diferențiați astfel:

- indicatori de progres, pentru strategie în întregul său
- indicatori de impact și de rezultat, pentru acțiuni concrete.

Revizuire

Implementarea SIDU Tismana se va realiza într-un context național, regional și județean marcat de schimbări și evoluții care vor influența atât procesul de implementare în sine dar chiar obiectivele și/sau acțiunile concrete propuse de strategie. În acest context, revizuirea documentului strategic va fi realizată periodic, pentru a se asigura adaptarea SIDU la evoluțiile pe care le înregistrează comunitatea.

Revizuirea se va realiza în sensul în care beneficiarii finali ai implementării SIDU - cetățenii orașului Tismana să fie convinși în legătură cu faptul că comunitatea lor se dezvoltă în sensul progresului social, economic și de mediu.

În contextul în care societatea românească a ultimilor ani a obișnuit cu existența a numeroase schimbări într-un timp destul de scurt, iar SIDU Tismana trebuie să fie reactivă în raport cu aceste schimbări propunem ca revizuirea strategiei să se realizeze la intervale relativ scurte. Astfel, o primă revizuire se recomandă a fi realizată la finele perioadei de “termen scurt” -2026 și va cuprinde toate etapele de elaborare.

Activitatea de revizuire va avea în vedere următoarele aspecte:

- Apariția unor schimbări de ordin legislativ care impactează direct comunitatea locala;
- Apariția unor modificări la nivelul documentelor strategice naționale, regionale sau județene cu impact directe asupra comunității locale;
- Evoluția bugetului local;
- Rezultatele monitorizării implementării și evaluării impactului strategiei până la momentul revizuirii.

Totodată, este necesară o raportare anuală a rezultatelor implementării, astfel încât să existe o imagine clară asupra procesului de implementare a SIDU, indiferent de schimbările mediului în care funcționează comunitatea sau de ritmicitatea revizuirii documentului strategic. Raportarea anuală urmează să conțină o detaliere a proiectelor care urmează să fie continuate sau începute în următorul ciclu de 12 luni și efectele acestora asupra exercițiului bugetar.

Parteneriat

În ultimii ani conceptul de guvernare a căpătat la nivel global o altă abordare, în sensul în care s-au manifestat creșteri a competențelor administrațiilor locale în procesul de asigurare a calității vieții cetățenilor. Astfel, dezvoltarea locală a devenit un concept nu numai extrem de important ci chiar vital în noua arhitectură a guvernării moderne. În acest context, dezvoltarea locală este centrată, în principal, pe mobilizarea resurselor existente la nivelul comunităților⁴⁹, resurse ce aparțin diversilor actori locali, instituționali sau noninstituționali, publici sau privați. Astfel, ea implică noi forme de cooperare și coordonare a actorilor locali care mută accentul la nivel conceptual de la noțiunea de guvern la cea de guvernare. Aceste noi

⁴⁹ Pike et al., 2006; Sandu, 2008; Petrescu, 2009

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

forme de guvernare promovează formarea de rețele și parteneriate care să stea la baza dezvoltării economice și sociale.

Astfel, parteneriatul este un concept care apare din ce în ce mai mult în strategiile și programele de dezvoltare locală, fiind unul din principiile ce stau la baza fundamentării acestor documente. Parteneriatul apare ca o soluție de rezolvare a diferitelor probleme apărute în diverse domenii precum furnizarea de servicii publice către cetățeni.

În acest context este clar faptul că SIDU nu va putea fi pusă în aplicare decât prin intermediul unui parteneriat larg la nivel local care va cuprinde reprezentanții tuturor grupurilor de interese și inițiative vizate de strategie prin obiectivele, direcțiile și acțiunile de dezvoltare.

De altfel, implementarea în parteneriat a SIDU, pune în practică principiile de dezvoltare durabilă, promovate la nivel european și național. Viziunea europeană asupra ceea ce presupune parteneriatul, se referă la implicarea directă a comunității, prin cunoștințe, experiență și proiecte proprii pe de o parte și participarea la consultările publice pe care autoritatea publică locală le organizează atât în procesul de implementare a strategiei, cât și în cel al aplicării legislației privind transparența decizională în administrație și impactul proiectelor asupra mediului, pe de altă parte.

Ărivor la implementarea SIDU principiul parteneriatului presupune realizarea eforturilor de implicare coerentă a comunității în proiectele relevante și stimularea contribuțiilor cetățenilor și organizațiilor la atingerea viziunii și obiectivelor de dezvoltare locală cuprinse în documentul strategic.

Parteneriatul în implementarea SIDU se va realiza luându-se în considerare fiecare obiectiv în parte, specificul activității și resursele fiecărui partener. Cu toate acestea pot fi identificați o serie de parteneri pentru aplicarea SIDU Tismana:

1. Autoritatea publică locală, respectiv Consiliul Local și Primarul;
2. Consiliul Județean;
3. Instituții publice de la nivel județean, regional sau național;
4. Instituții de învățământ;
5. Operatorii de utilități;
6. Reprezentanții bancilor și investitorilor;
7. Asociații patronale, sindicate;
8. Reprezentanții cetățenilor;
9. Organizații civice din diverse domenii;
10. Agenții de turism;
11. Mass-media locală.

SIDU va putea fi consultată de orice cetățean, iar accesul va fi asigurat prin publicarea ei pe site-ul de web primăriei.

5.2. Parteneriate și abordări pentru proiecte potențiale de cooperare

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA, JUDEȚUL GORJ 2023-2030

Problematica finanțării unor proiecte/acțiuni a fost și este una dintre cele mai importante aspecte legate de dezvoltarea urbană. Din această perspectivă, situația unor orașe cu un număr mic de locuitori este una deosebită, în condițiile în care posibilitățile de finanțare a unor proiecte care să contribuie la creșterea calității vieții în aceste comunități au fost reduse sau chiar inexistente ca urmare a costului ridicat față de gradul de utilizare a investiției.

În ciuda acestui specific, cetățenii orașelor mici au aceleași nevoi (ne referim la elemente de bază precum infrastructură edilitară, mobilitate, sănătate, educație) și aceleași drepturi la o viață mai bună la fel ca toți ceilalți cetățeni români.

În aceste situații, pentru scăderea costului unor investiții raportat la gradul de utilizare a investiției o soluție o reprezintă asocierea cu localitățile vecine. Mai mult, asocierile între localități pot rezolva o multitudine de probleme pe care individual comunitățile nu le pot rezolva.

În acest context orașul Tismana a optat pentru asocierea cu alte UAT -uri din județ, în cadrul Zonei Meatropolitane Târgu Jiu.

Zona Meatropolitana Târgu Jiu a fost înființată la finalul anului 2021, iar orașul Tismana a aderat în 2022, la cea mai importantă construcție asociativă din județ. Structura numără astăzi 18 UAT-uri și a fost înființată cu scopul de a accesa o serie de linii de finanțare care nu ar fi putut fi utilizate în mod individual de către localitățile componente.

Realizarea unei părți importante din proiectele propuse prin Strategia integrată de dezvoltare urbană presupune constituirea și dezvoltarea unor parteneriate care în final să conducă la prestarea eficientă a unor servicii de calitate superioară către populație și să asigure bunăstarea. Parteneriatele și colaborarea sunt soluțiile ideale la dispoziția autorităților locale pentru a putea rezolva probleme din domeniul sănătății, educației, amenajărilor teritoriale precum și creșterea capacității instituționale.

Un aspect foarte important al asocierii și parteneriatelor între UAT-uri este cel legislativ, iar modificările de ultimă oră operate asupra Codului Administrativ sunt de natura a ajuta aceste procese esențiale din administrația publică locală. Astfel, Legea 375/2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, reglementează crearea unui nou mecanism de cooperare/asociere între unitățile administrativ-teritoriale, prin care se constituie consorțiile administrative, fără personalitate juridică, care au un dublu rol:

- pe de-o parte de a asigura realizarea unor activități necesare pentru exercitarea atribuțiilor date prin lege unor unități administrativ-teritoriale cu capacitate administrativă insuficientă

și,

- pe de altă parte, de a stimula fenomenul asociativ la nivelul administrației publice locale și transferul de expertiză și practici unitare.

Astfel, consorțiile administrative devin un mecanism mai facil și eficient de cooperare între unitățile administrativ-teritoriale care contribuie la diminuarea impactului negativ al

**STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE URBANĂ A ORAȘULUI TISMANA,
JUDEȚUL GORJ 2023-2030**

capacității administrative reduse a unor unități administrativ-teritoriale, în situația în care din cauza existenței unor posturi vacante sau temporar vacante, acestea nu sunt în măsură să asigure unele activități funcționale absolut necesare sau să asigure servicii esențiale pentru comunitățile respective. În cadrul consorțiului administrativ, alte unități administrativ-teritoriale membre ale acestuia le sprijină pe cele dintâi, prin intermediul asigurării unui personal specializat care să suplinească lipsa de resursă umană și expertiză corespunzătoare, asigurându-se inclusiv creșterea capacității de implementare a proiectelor de investiții publice.

Primar
Remetea Narcis Petre

SECRETAR GENERAL
GHINOIU NICOLAE

